

Statnett

Årsrapport 2020

Fremtiden er elektrisk

Innhold

Dette er Statnett	Side 4
Viktige hendelser 2020	Side 8
Finansielle rammebetingelser	Side 10
Konsernsjefen har ordet	Side 12
Konsernledelsen	Side 14
Organisasjonsstruktur	Side 15
Foretaksstyring	Side 18
Risikostyring og internkontroll	Side 21
Styret	Side 29
Bærekraftsrapport	Side 30
Årsberetning	Side 52
Finansiell rapportering	Side 66
Totalresultat	Side 66
Balanse	Side 67
Endringer i egenkapital	Side 68
Kontantstrøm	Side 69
Noter	Side 70
Revisors beretning	Side 134
Bærekraftregnskap	Side 138

Elektrifiseringens tiår!

Vi gjør et sikkert, grønt og konkurransedyktig energisystem mulig

For å lykkes, må vi ta i bruk ny teknologi og kunnskap og samarbeide om fremtidens løsninger

Dette er Statnett

Statnett opererer transmisjonsnettet, det vil si nettet som binder sammen produsenter, forbrukere og underliggende nett i et landsdekkende system. Statnett skal drifte og utvikle et effektivt kraftsystem med høy forsyningssikkerhet, og samtidig legge til rette for økt fornybar kraftproduksjon, ny kraftintensiv næringsvirksomhet og elektrifisering for å kutte CO₂-utslipp. På denne måten bidrar vi til verdiskaping og etablering av nye grønne næringer, samt til at nasjonale og internasjonale klimaforpliktelser kan innfris.

Statnett er systemansvarlig nettselskap i Norge

Statnett er operatør av transmisjonsnettet og systemansvarlig i det norske kraftsystemet (Transmission System Operator, TSO). Statnett har ansvar for å utvikle, drifte og vedlikeholde transmisjonsnettet på en samfunnsøkonomisk rasjonell måte.

Statnetts ansvar er operasjonalisert gjennom tre integrerte hovedroller:

- **Systemansvarlig**
Vi skal legge til rette for en tilfredsstillende leveringskvalitet og systemdrifts- og markedsløsninger som bidrar til en effektiv utvikling og utnyttelse av kraftsystemet.
- **Netteier**
Vi skal planlegge, prosjektere, bygge, drifte og vedlikeholde hele det norske transmisjonsnettet og forbindelser til andre lands kraftsystemer på en kostnadseffektiv måte.
- **Utredningsansvarlig**
Vi skal vurdere mulige utviklingsbehov for overføringskapasitet og utarbeide en overordnet plan for utvikling av transmisjonsnettet.

Å være utredningsansvarlig for sentralnettet og systemansvarlig forutsetter nøytralitet, åpenhet og tillit. Disse oppgavene berører alle aktørene i kraftmarkedet. Samtidig forutsetter eierskapet til transmisjonsnettet at Statnett samarbeider nært med myndigheter og andre aktører i planleggingen av kraftsystemet for å sikre riktig kapasitet til rett tid.

Samfunnsøkonomisk utvikling av strømmettet

Utviklingen av strømmettet skal, i tråd med energiloven og Statnetts vedtekter, være samfunnsøkonomisk rasjonell. Dette gjelder både beslutninger som Statnett tar selv, og beslutninger myndighetene gjør for å gi nødvendige tillatelser til tiltak. Samfunnsøkonomiske analyser sikrer

at beslutningstakere får faglig gjennomarbeidede og sammenlignbare beslutningsunderlag.

Tilgang til kraftnett er en del av klimaløsningen

Vi er inne i elektrifiseringens tiår. Dette sammenfaller i tid med et stort behov for fornyelser av eksisterende anlegg. Den sterke veksten innenfor elektrifisering og ny fornybar kraftproduksjon krever mer automatisering, økt samhandling og raskere informasjonsutveksling mellom aktører i kraftnæringen både i Norge, Norden og Europa. Statnett har plikt til å sikre en driftsmessig forsvarlig tilknytning av nytt eller økt forbruk og ny eller økt produksjon til nettet samtidig som forsyningssikkerheten i kraftsystemet ivaretas. Dersom tilknytning i eksisterende nett ikke er driftsmessig forsvarlig, skal Statnett utrede og foreta nødvendige investeringer i transmisjonsnettet i tråd med krav i lov og forskrifter.

Statnetts kunder

Alle som er tilknyttet transmisjonsnettet er Statnetts kunder. Det vil si kraftprodusenter, kraftforbrukere og regionale netteiere. I de fleste tilfeller blir Statnetts kunder tilknyttet distribusjonsnettet. Kundene inngår da tilknytningsavtale med andre nettselskap enn Statnett. Lokale nettselskap må likevel avklare med Statnett om det er tilstrekkelig kapasitet i transmisjonsnettet.

Statnett eies av den norske stat

Statnett er et statsforetak opprettet i henhold til statsforetaksloven og eid av staten ved Olje- og energidepartementet (OED). Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har ansvar for tilsyn innenfor vassdrags- og energilovgivningingen. Reguleringsmyndigheten for Energi (RME) er reguleringsmyndighet, og skal utføre sine oppgaver som uavhengig myndighet. RMEs oppgave er å sørge for at aktørene overholder regelverket som sikrer konkurransevilkår i kraftmarkedet og et effektivt drevet kraftnett.

I Norge er kraftoverføringen monopolvirksomhet. Målet med statens eierskap i Statnett er å bidra til samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av transmisjonsnettet. Selskapet er ansvarlig for kritisk infrastruktur og oppgaver som er av stor betydning for samfunnssikkerheten. Statens eierskap bidrar til å sikre nøytralitet. Statnetts inntekter reguleres ved at RME setter en øvre grense for hvor mye selskapet kan ta betalt for sine tjenester. Reguleringen er basert på at selskapet over tid får dekket sine kostnader og skal oppnå rimelig avkastning på investert kapital, gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet.

Vi går inn i elektrifiseringens tiår

Kraftsystemet må tilrettelegge for nullutslipp fra energisektoren i 2050 og store utslippskutt allerede til 2030. Elektrifisering er helt sentralt for å nå dette målet. Statnetts strategi er å utvikle et fremtidsrettet og effektivt kraftsystem som legger til rette for økt fornybar kraftproduksjon, ny kraftintensiv næringsvirksomhet og elektrifisering for å kutte CO₂-utslipp. Foretaket skal bidra til å møte kundenes behov for grønn energi og sikre god leveringskvalitet og høy tilgjengelig nettkapasitet.

Vi må utvikle gode metoder og virkemidler for å redusere dilemma mellom å komme for sent og å bygge for tidlig eller bygge feil anlegg. Dette omfatter bl.a. digitalisering og andre løsninger for å utnytte eksisterende nettkapasitet bedre, mer helhetlig planlegging av reinvesteringer og nyinvesteringer, bedre markedsløsninger, tiltak som fremmer mer fleksibelt forbruk, nye løsninger for systemdriften og tiltak som kan redusere risikoen for feil og avbrudd eller redusere de samfunnsmessige kostnadene ved avbrudd eller begrenset nettkapasitet.

Statnett gjennomfører en omfattende digitalisering for å kunne utvikle, drifte og vedlikeholde nettet mer effektivt og for å kunne forlenge levetiden på eksisterende anlegg. Nye, smarte løsninger kan også hjelpe oss å utnytte kraftsystemet bedre. Dette vil bidra til at kundene ikke betaler mer enn nødvendig for sikker strømforsyning. Summen av digitalisering, velfungerende markeder og reduksjon av kostnader skal gi maksimal forsyningssikkerhet for pengene.

Valg av smarte og sikre løsninger

Alle som jobber i og for Statnett skal komme trygt hjem hver dag. Statnett har en nullvisjon for ulykker og har som mål å være blant de beste TSOene i Europa på HMS, og ledende på digital sikkerhet.

Statnett jobber bærekraftig og sikkert

Statnett bidrar til FNs bærekraftsmål ved å legge til rette for elektrifisering og løse de nødvendige oppgavene på en bærekraftig og sikker måte. I 2020 har Statnett gjennomført flere tiltak for å sikre at selskapet tar sin del av ansvaret for å motvirke globale utfordringer som klimaendringer, sosial dumping, korrupsjon og tap av naturmangfold i arbeidshverdagen. Blant annet er bærekraftsarbeidet løftet på strategisk nivå og ambisjoner for viktige bærekraftsområder, som anstendig arbeidsforhold, egne klimagassutslipp og økt mangfold i selskapet, er forsterket. Arbeidet med å koordinere og intensivere bærekraftsarbeidet de siste årene har gitt resultater, da selskapet i 2020 kunne innhente sine to første grønne obligasjonslån på til sammen 3,6 milliarder kroner.

Rapporter og utredninger er tilgjengelige

For å møte samfunnets behov gjennomfører Statnett en rekke analyser og utredninger som gir grunnlag for å vurdere mulige tiltak. Dette kan være konseptvalgutredninger, analyser knyttet til spesifikke prosjekter eller grunnlagsarbeid. I tillegg utarbeides en Nettutviklingsplan og Kraftsystemutredning annet hvert år.

Publiserte rapporter finnes på www.statnett.no.

Drift og utbygging

Statnett drifter om lag 11 412 km med høyspentlinjer, 174 transformatorstasjoner og 1 798 km sjø- og landkabler over hele landet. Kraftsystemet utvikles og forvaltes av Statnetts landsdekkende organisasjon som også ivaretar beredskapen. Nettet overvåkes av Statnetts landssentral og to regionsentraler. Statnett har videre ansvaret for forbindelser til Sverige, Danmark, Finland, Nederland, Tyskland og Russland.

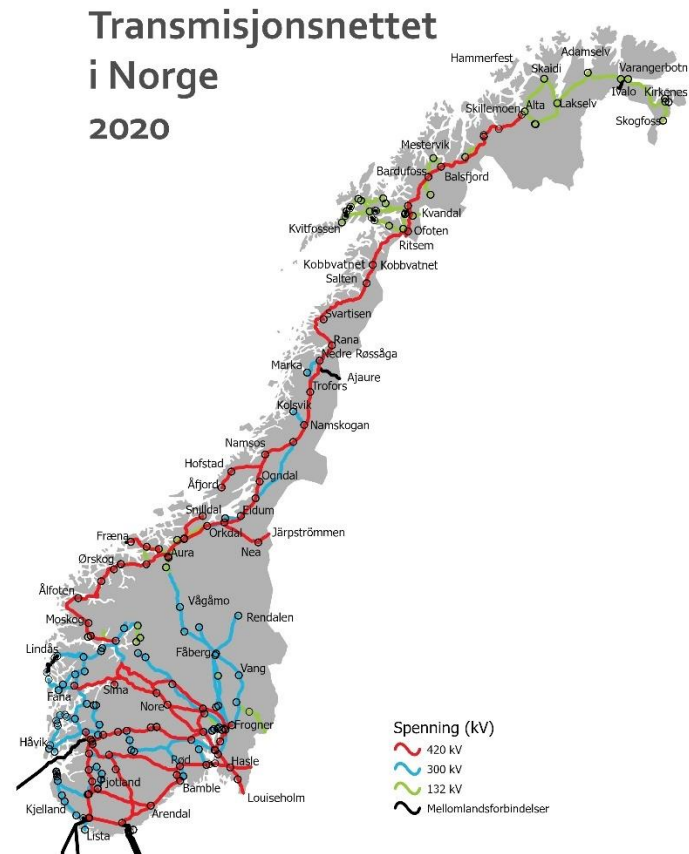
Stor utbyggingsaktivitet i transmisjonsnett

Statnett har siste tiår hatt en høy utbyggingsaktivitet og mange pågående prosjekter i hele landet. Siden 2009 har selskapet bygget og oppgradert over 2 000 km ledninger og over 80 nye og ombygde stasjoner. I tillegg har selskapet bygget ferdig og satt i prøvedrift ny kabel-forbindelse til Tyskland og skal bygge ferdig en forbindelse til Storbritannia i løpet av 2021.

Balanse mellom produksjon og forbruk av strøm

I Norge er det Statnett som koordinerer produksjon og forbruk av strøm slik at det til enhver tid er balanse i kraftsystemet. Dette kalles momentan balanse. Hvor mye kraft som vil bli produsert og til hvilken pris, bestemmes i markedet for krafthandel. I dette markedet møtes kraftprodusentene og kraftleverandørene (som kjøper kraft på strømkundenes vegne). Kjøperne og selgerne treffer imidlertid aldri helt presist i forkant når det gjelder kraftmengde. Det er Statnetts oppgave å sikre at belastningen på nettet holdes innenfor akseptable grenser.

Transmisjonsnett i Norge 2020

Nettnivåer i kraftmarkedet

I Norge skilles det mellom transmisjonsnett og distribusjonsnett.

Transmisjonsnett binder sammen store produsenter og forbrukere i et landsdekkende system, og omfatter i tillegg utlandsforbindelsene. Transmisjonsnett er på et høyt spenningsnivå, vanligvis på 300 kV og 420 kV, men i enkelte deler av landet inngår også 132 kV. I Norge er det Statnett som eier og drifter transmisjonsnett.

Distribusjonsnett er de lokale kraftnettene som vanligvis sørger for distribusjon av kraft til mindre sluttbrukere. Distribusjonsnett har spenning opp til 132 kV.

Operasjonelle nøkkeltall

Kraftledninger på drift fordelt på spenningsnivå¹⁾

Spenningsnivå	Enhet	2020	2019	2018	2017	2016
AC 132	km	2 380	2 409	2 411	2 411	2 468
AC 300	km	4 136	4 043	4 180	4 387	4 601
AC 420	km	4 629	4 492	4 132	3 803	3 276

¹⁾ Statnett drifter også kraftledninger på følgende spenningsnivå: 22 kV, 152 kV, 220 kV, 250 kV og 350 kV.

Ledningsnett og kabler i drift	Enhet	2020	2019	2018	2017	2016
Kraftledninger i drift	km	11 412	11 076	10 947	10 855	10 600
Jordkabler og sjøkabler i drift	km	1 798	1 616	1 423	1 287	1 282
Antall km ferdigstilt ny kraftledning	km	105	156	225	232	157
Antall km spenningsoppgraderte ledninger	km	0	106	119	155	
Sanerte anlegg	km	12	61	50	54	25
Antall bryterfelt satt i drift	antall	59	94	67	50	61

Forsyningssikkerhet

	Enhet	2020	2019	2018	2017	2016
Frekvensavvik*	Minutter	9 693	9 971	11 471	12 018	13 647
Ikke-levert energi (ILE)	MWh	1 381	783	49	772	823
Leveringspålitelighet (1-ILE/LE)	Prosent	99,9939	99,9991	99,9999	-	-

*Frekvensavvik måler stabilitet i kraftbalansen. I Norden er kravet at frekvensen skal være innenfor et bånd på 50,00 +/- 0,10 Hz.

Fordeling av direkte verdiskaping	Enhet	2020	2019	2018	2017	2016
Ansatte - lønn og sosiale ytelser ¹⁾	MNOK	1 740	1 674	1 598	1 521	1 364
Stat og kommune - skatter og avgifter ²⁾	MNOK	1 267	1 041	959	620	548
Rentekostnader	MNOK	902	973	772	615	527
Eier - utbytte ³⁾	MNOK	1 039	1 261	484	326	326
Statnett - Tilbakeholdt egenkapital ⁴⁾	MNOK	1 678	1 422	1 683	402	264

¹⁾ Lønnskostnad (ekskl. arbeidsgiveravgift). ²⁾ Skattekostnad, eiendomsskatt og arbeidsgiveravgift.

³⁾ Foreslått utbytte for 2020. ⁴⁾ Årets resultat redusert for foreslått utbytte

Viktige hendelser 2020

Sikker strømforsyning til norske forbrukere

Covid-19 har preget samfunnet i 2020, og har påvirket Statnetts virksomhet. Statnett har en robust beredskapsorganisasjon, som inkluderer kompetanse innen risikoanalyse, tiltak og planer for en pandemi. Beredskapsarbeidet startet allerede i januar 2020. Da regjeringen innførte sine restriksjoner, iverksatte Statnett strenge tiltak for å kunne opprettholde sikker strømforsyning, bidra til samfunnets smitteverndugnad og holde hjulene i gang. Statnett har i hele perioden vurdert og justert tiltakene basert på disse prinsippene, løpende risikovurderinger, smittetrykket og myndighetenes føringer. Statnett har, til tross for pandemien, opprettholdt en tilfredsstillende driftssituasjon gjennom hele 2020 med en stabil innenlandsk system- og anleggsdrift.

Kraftproduksjonsrekord i 2020

2020 var et år utenom det normale på flere områder, også for kraftsektoren. Totalt ble det produsert 153,3 TWh elektrisitet i Norge. Aldri før har det blitt produsert så mye strøm. Årsaken til den høye produksjonen er mye nedbør over året. I et normalår er den norske produksjonskapasiteten beregnet av NVE til om lag 151 TWh, og vanligvis er faktisk produksjon godt under dette. I perioden 2010-2019 var den gjennomsnittlige produksjonen i overkant av 140 TWh. Fulle magasiner har ført til et høyt produksjonsnivå og stort overskudd av kraft. Dette har også gitt lave strømpriser. Det norske forbruket var i 2020 på 132,9 TWh. Dette er omtrent på nivå med de siste 5 årene.

Redusert nettleie i 2021

Statnett har fått tillatelse fra RME (Reguleringsmyndighet for Energi) til midlertidig å redusere Statnetts andel av nettleien for 2021 med 1,25 milliarder kroner sammenlignet med i 2020. Dette skjer med bakgrunn i de økonomiske konsekvensene Korona pandemien og den påfølgende nedstengingen har hatt og fremdeles har for norske forbrukere og næringsliv.

Ny konsernsjef

Auke Lont varslet sin avgang som konsernsjef i august 2020 etter 12 år som konsernets toppleder.

Styret i Statnett ansatte den 21. desember Hilde Tonne som ny konsernsjef i selskapet. Tonne kommer fra stillingen som konserndirektør og leder for innovasjon i Rambøll-gruppen. Hun er utdannet sivilingeniør fra NTNU og har diplomoppgave fra RWTH Aachen, Tyskland. Hun har erfaring fra flere ulike sektorer, og har jobbet i Hydro,

Telenor før Rambøll. Tonne har hatt en rekke styreverv, også i kraftsektoren som styreleder i Hafslund og styremedlem i Statkraft og Vattenfall. Hun var med på oppstarten av Digital Norway, hvor Statnett også er medlem. Hun er styreleder i Forskningsrådet. Tonne tiltrer den 15. mars 2021.

Høy prosjektaktivitet i 2020

Den 8. desember var NordLink-kabelen mellom Norge og Tyskland for første gang tilgjengelig på kraftbørsene. Dette markerer starten på prøvedrift på den nye kabelforbindelsen mellom Norge og Tyskland, og er en betydelig milepæl for Statnett. Den undersjøiske strømkabelen mellom Norge og Tyskland, samt strømrerteranlegget på norsk side, ble ferdigstilt for bruk høsten 2020. Prøvedriften er beregnet å vare i tre måneder før den nye mellomlandsforbindelsen vil settes i ordinær drift. NordLink vil være en viktig del av energiomleggingen. Vi kan øke fornybarandelen gjennom å utveksle elektrisitet basert på vind- og vannkraft samtidig som vi ivaretar en sikker strømforsyning. NordLink vil både bidra til å nå klimamål og til verdiskaping på både norsk og tysk side av kabelen. NordLink er 623 km lang og går mellom Sirdal kommune i Norge og Wilster i Schleswig-Holstein i Tyskland. Byggingen startet i 2016.

Arbeidene med å legge strømkabelen mellom Norge og Storbritannia har fortsatt i 2020. Det er lagt rundt 270 kilometer sjøkabel fra Hylsfjorden i Suldal kommune i Rogaland og ut gjennom fjordene til Nordsjøen. Strømrerteranlegget i Kvilldal er ferdigstilt, mens byggearbeidene i Blyth i Storbritannia pågår. I 2021 skal det legges ytterligere 240 km i havet før de norskproduserte kablene fra Nexans skjøtes sammen med kablene fra engelsk side, hvorav nå 2/3 av kabelen er lagt side siden 2018. Kabelen skal settes i drift i 2021. Utvekslingskapasiteten bidrar til verdiskaping og forsyningssikkerhet og er del av omstillingen til et mer klimavennlig europeisk energisystem.

Av innenlandske prosjekter er Lyse og Fjotland stasjon fullført og nytt 420kV anlegg i Sauda ble idriftsatt i juni. Bygging av ny 420kV ledning mellom Lyse og Sauda går som planlagt, og i 2021 vil hele Vestre Korridor være fullført.

Rekordhøye flaskehalsinntekter

Statnett har gjennom 2020 hatt rekordhøye inntekter fra flaskehals i forbindelse med kraftutveksling til utlandet. Kombinasjonen med mye snø i fjellet og reduserte muligheter for utveksling førte til lange perioder med lave

kraftpriser i Norge. Dette har medført store prisforskjeller mot utlandet, i enkelttimer ble det også registrert negative kraftpriser i Sør-Norge.

Redusert handelskapasitet mot utlandet

Handelskapasitetene mot utlandet har vært lavere enn normalt, spesielt i sommerhalvåret. Dette skyldes, i tillegg til planlagte driftsstanser på norsk og utenlandsk side, en del langvarige feil. Kapasiteten på NorNed har vært redusert i flere lange perioder både grunnet feil på filter i Nederland samt feil i det nederlandske nettet. Fra oktober ble full kapasitet, 1632 MW, for eksport fra Norge til Danmark gjenopprettet etter skadehendelser i på de to eldste Skagerak-kablene i februar 2020. Grunnet en feil på jordkabelen på dansk side for den nyeste kabelen, Skagerrak 4, vil det imidlertid fortsatt ta noe tid før det er full handelskapasitet i begge retninger. Kapasitet til Sverige har vært begrenset av flere forhold. Tegneby stasjon ble driftet med redusert kapasitet i periode til mars grunnet varmegang i SF6 anlegget.

Arbeidene på ledningsprosjektet Vestre korridor på Sør-Vestlandet avsluttes høsten 2021. Fram til da vil det være lengre perioder der vi ikke kan utnytte kapasiteten på mellomlandsforbindelsene til Danmark, Nederland og Tyskland fullt ut samtidig.

Avtalte overtagelser av transmisjonsnett

I tråd med føringene i 3 energimarkedspakke har Statnett i løpet av 2020 avtalt å overta transmisjonsnett fra til sammen 11 nettselskap. Det har lyktes å finne gode løsninger for alle parter gjennom frivillige avtaler med basis i bokførte verdier, som totalt utgjør i størrelsesorden 400 millioner kroner. Med få unntak ble eierskapet overtatt med virkning fra 1.1.2021, og selgende part bistår med tjenester i en overgangsperiode. Mange av anleggene som overtas er gamle anlegg som vil kreve utbedringer og investeringer i tiden framover, noe Statnetts har tatt høyde for i sin planlegging."

Statnett har solgt 132 kV-nettet i Møre og Romsdal til Mørenett

Statnett har inngått en avtale med Mørenett om overtagelse av vårt 132 kV-nett i Møre og Romsdal. Overdragelsen vil gjennomføres etter at dette nettet har blitt klassifisert som regionalt distribusjonsnett og NVE har godkjent dette. I forbindelse med salget inngås det også en avtale for drift, vedlikehold og beredskap. Statnett vil levere tjenester for vedlikehold og beredskap i størrelsesorden fem år etter at Mørenett har overtatt anleggene.

420 kV-kraftledning inn til Finnmark satt i drift

Statnett satte i desember den nye 420 kV-kraftledningen fra Balsfjord til Skillemoen stasjon utenfor Alta i drift. Den nye 420 kV-ledningen fra Balsfjord til Skaidi er del to av utbyggingen i nord som startet med 420 kV-ledningen fra Ofoten til Balsfjord, som ble ferdigstilt høsten 2017. Ledningen vil ivareta forsyningssikkerheten i Finnmark og legge til rette for økt verdiskapning og økt fornybar kraftproduksjon.

Markedskobling av nordiske kraftbørser

I juni åpnet Statnett og de andre systemansvarlige nettselskapene i Norden for markedskobling med flere kraftbørser. Norden blir derved den andre regionen i Europa som legger til rette for konkurranse mellom kraftbørser.

Konseptvalgutredning for Bergen og omland ble sendt OED for behandling i november

Statnett har det siste året jobbet med løsninger for å knytte til nytt forbruk i bergensregionen. Det foreligger nå planer som kan over doble forbruket i Bergen og omland i løpet av relativt få år. To tredjedeler av det planlagte forbruket kommer fra ny landbasert industri, mens en tredjedel er knyttet til elektrifisering av petroleum. Løsningene vi har jobbet med beskrives i en konseptvalgutredning (KVU) som skisserer behov og mulige overordnede løsninger for å sikre strømforsyningen i Bergen og omland. Statnett foreslår å gå videre med et konsept som innebærer en tredje forbindelse ut til Kollsnes fra enten Samnanger eller Modalen. I tillegg har Statnett startet opp prosjekter som innebærer oppgradering av eksisterende strømmnett, disse vil gjennomføres uavhengig av konseptvalgutredningen.

Låneopptak

Statnett tok i juni opp sine to første grønne obligasjonslån på 3,6 milliarder kroner. I forkant av dette ble Statnetts rammeverk for grønne obligasjoner gitt karakteren mørkegrønn av CICERO (Senter for klima-forskning). Grønne obligasjonslån er rettet mot finansiering av tiltak med positiv klimaeffekt. Det er stor interesse i markedet for denne typen finansiering, og lånene fikk svært gode betingelser. Statnetts grønne lån skal brukes på utbyggingsprosjekter som har positiv klimaeffekt. Denne gangen skal finansieringen gå til prosjektet Smestad-Sogn, som bidrar til at Oslo kan nå sine klimaambisjoner og bedrer forsyningssikkerheten i hovedstaden. De skal også gå til mellomlandsforbindelsen North Sea Link.

Finansielle rammebetingelser

Utvikling inntekter og resultat

Utviklingen i inntekter og resultat de siste fem årene kan i hovedsak forklares med flere idriftsatte anlegg som gir økt nettkapital, samtidig som en noe redusert referanserate i den økonomiske reguleringen i perioden har virket i motsatt retning. Statnett har de siste årene hatt betydelige mer- og mindreinntekter som hovedsakelig skyldes stor variasjon i flaskehalsinntekter. Dette har gitt store svingninger i Statnetts regnskapsførte driftsinntekter og driftsresultat. Inntekter og resultat justert for mer-/mindreinntekt viser at underliggende virksomhet er mer stabil enn det som fremgår av rapporterte regnskapstall.

Statnett har utformet en strategi som legger føringer for fastsettelse av den årlige tariffen for transmisjonsnettet. Statnett legger vekt på hensynet til jevne og forutsigbare tariffen over tid, dette påvirker mer- eller mindreinntekten. Ved utgangen av 2020 hadde Statnett en akkumulert merinntekt på 60 millioner kroner. RME har gitt Statnett tillatelse til å bygge opp en mindreinntekt i 2021 med bakgrunn i vår søknad om redusert nettleie som følge av Koronaepidemien.

Investeringsnivået påvirker inntekter og balansen

Det er kun ferdigstilte investeringer som inngår som en del av grunnlaget for Statnetts regulerte inntekt. Statnetts egenkapital etter IFRS, er ikke justert for akkumulert mer-/mindreinntekt. For å finne Statnetts reelle egenkapital justeres egenkapitalen for akkumulert mer-/mindreinntekt etter skatt. Netto rentebærende gjeld har økt i takt med investeringsnivået. Egenkapitalandel ved utgangen av 2020 på 23 prosent. Korrigering for mer-/mindreinntekt er egenkapitalandelen for 2020 lik 25 prosent.

Driftsinntekter regulert virksomhet

Statnetts rapporterte inntekter i finansregnskapet består av fastsatt nettleie fra kundene i transmisjons-nettet, gebyrinntekter i forbindelse med avregnings-ansvaret og flaskehalsinntekter. Flaskehalsinntekter oppstår når det overføres kraft fra områder med lav kraftpris til områder med høy kraftpris i Norden og på mellomlandsforbindelser mellom Norge og Nederland og Norge og Tyskland. Nettleien (tariffen) fastsettes i forkant av hvert kalenderår. I tillegg mottar Statnett som avregningsansvarlig gebyrinntekter for balanseavregning av det norske kraftsystemet og drifting av datahuben Elhub.

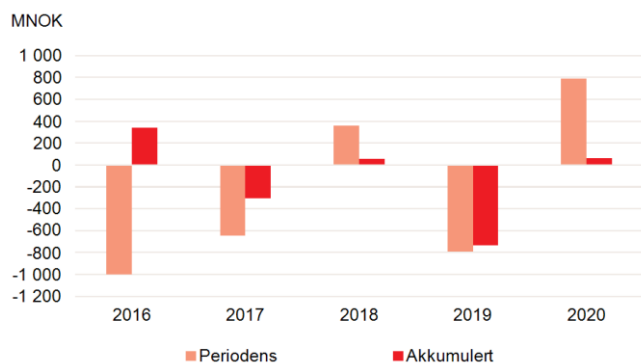
Tillatt inntekt regulert virksomhet

Fordi nettvirksomhet er naturlig monopol, reguleres og kontrolleres Statnetts inntekter av Reguleringsmyndigheten for energi (RME), som årlig fastsetter en tillatt inntekt. Tillatt inntekt skal dekke kostnadene knyttet til å utvikle og vedlikeholde nettet, samt gi en rimelig avkastning på investeringene. Forutsetningen er at transmisjonsnettet blir planlagt, bygget, driftet, utnyttet og vedlikeholdt på en kostnadseffektiv måte. Gebyrene som fastsettes for avregningsansvarlig skal dekke årlige driftskostnader og gi rimelig avkastning på investert kapital, forutsatt effektivitet.

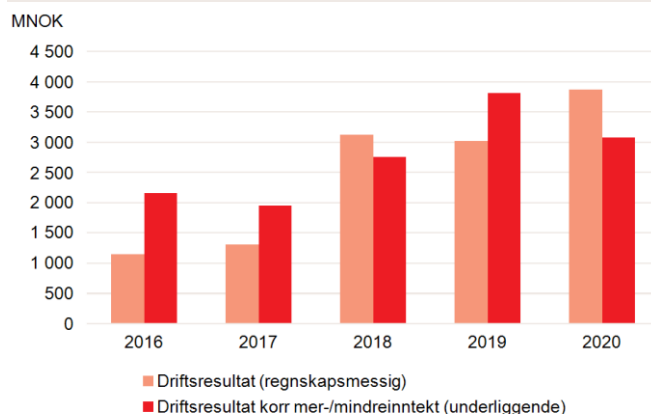
Mer- eller mindreinntekt

Det vil normalt være avvik mellom det enkelte års faktiske regnskapsmessige inntekt fra regulert virksomhet og endelig tillatt inntekt, som RME fastsetter etter årets utløp. Avviket kalles mer- eller mindreinntekt, og skal i henhold til tariffregelverket utjevnes over tid ved justering av fremtidig nettleie. Mer-/mindreinntekt er derfor midlertidige størrelser i Statnetts regnskap, som i henhold til IFRS ikke balanseføres.

Utvikling mer- /mindreinntekt, konsern

Driftsresultat (EBIT) konsern, justert for mer-/mindreinntekt

Nøkkeltall og alternative resultatmål*

Hovedtall (Beløp i mill. kr)	2020	2019	2018	2017	2016
Regnskapsmessig resultat					
Driftsinntekter	10 761	9 641	9 138	7 401	6 678
Avskrivning og amortisering ¹⁾	-2 820	-2 339	-1 941	-2 273	-2 120
Driftsresultat før avskrivninger og amortisering (EBITDA)	6 688	5 366	5 062	3 585	3 272
Driftsresultat (EBIT)	3 868	3 027	3 120	1 312	1 152
Resultat før skattekostnad	3 420	2 440	2 701	976	783
Periodens resultat ²⁾	2 697	1 906	2 213	813	645
Justeringer					
Endring i akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-) før skatt	792	-791	362	-646	-1 003
Endring i akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-) etter skatt	618	-617	279	-491	-752
Akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-) før skatt	60	-732	59	-303	343
Underliggende resultat (justert for endring i mer-/mindreinntekt) ²⁾					
Driftsinntekter	9 969	10 432	8 776	8 047	7 681
Driftsresultat før avskrivninger og amortisering (EBITDA)	5 896	6 157	4 699	4 231	4 275
Underliggende driftsresultat (EBIT)	3 076	3 818	2 758	1 958	2 155
Resultat før skattekostnad	2 628	3 231	2 339	1 622	1 786
Underliggende årsresultat	2 079	2 523	1 934	1 304	1 398
Hovedtall balanse					
Investeringer (tilgang anlegg under utførelse inkl. byggelånsrenter og kjøp)	7 299	9 618	12 377	9 235	7 695
Varige driftsmidler	60 296	54 637	40 948	35 653	33 861
Langsiktig og kortsiktig rentebærende gjeld inkl. effekt av sikring	56 129	50 199	45 737	39 189	32 633
Markedsverdi rente- og valutasikring tilknyttet lån	6 551	4 569	3 451	2 701	2 844
Rentebærende gjeld uten effekt av rente- og valutasikring	49 578	45 630	42 286	36 488	29 789
Egenkapital	18 938	17 783	16 194	14 011	13 867
Egenkapital justert for mer-/mindreinntekt etter skatt	18 891	18 354	16 149	14 241	13 610
Totalkapital	82 885	76 323	70 281	58 721	50 743
Sysselsatt kapital ³⁾	68 382	62 705	55 507	49 299	41 322
Finansielle nøkkeltall					
Avkastning sysselsatt kapital før skatt, justert for mer-/mindreinntekt ⁴⁾	4,7 %	6,5 %	5,3 %	4,3 %	5,6 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt ⁵⁾	14,7 %	11,2 %	14,7 %	5,8 %	4,7 %
Egenkapitalprosent	22,8 %	23,3 %	23,0 %	23,9 %	27,3 %
Egenkapitalprosent etter skatt, justert for mer-/mindreinntekt	22,8 %	24,0 %	23,0 %	24,3 %	26,8 %

¹⁾ Avskrivninger, amortisering og nedskrivning oppgitt i totalresultat redusert for nedskrivninger oppgitt i note 9 anlegg under utførelse.

²⁾ Underliggende resultat er basert på regulert tillatt inntekt, mens regnskapsmessig resultat vil variere avhengig av fastsatte tariff, gebyrer og flaskehalsinntekter. Forskjellen benevnes som mer- eller mindreinntekt (se note 4).

³⁾ Sysselsatt kapital = Varige driftsmidler + Anlegg under utførelse + Kunde- og andre kortsiktige fordringer - Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld.

⁴⁾ Avkastning sysselsatt kapital før skatt, justert for mer-/mindreinntekt = Driftsresultat (EBIT), justert for mer-/mindreinntekt / Gjennomsnittlig sysselsatt kapital de to siste år.

⁵⁾ Egenkapitalrentabilitet etter skatt = Årsresultat etter skatt / Gjennomsnittlig egenkapital de to siste år.

* For å få en bedre forståelse for Statnetts underliggende resultat presenteres en del alternative resultatmål. Alternative resultatmål er i ESMA's retningslinjer definert som et finansielt måltall for historiske eller fremtidige økonomiske resultater, til forskjell fra et økonomisk måltall som er spesifisert i det anvendte rammeverket for finansiell rapportering. Statnetts alternative resultatmål er justert for mer-/mindreinntekt, og er i tillegg til tall fra IFRS-regnskapet. Akkumulert mer-/mindreinntekt inneholder i tillegg til årlige mer-/mindreinntekter også tillagte renter og korrigeringer fra tidligere år. I tillegg vises utviklingen i utvalgte finansielle og operasjonelle nøkkeltall som benyttes av ledelsen for oppfølging av resultatmål over tid.

Konsernsjefen har ordet

Klar retning – økt tempo

Et lite virus snudde om på mye i 2020, også i energisektoren. Men den langsiktige omleggingen av energisystemet ble ikke mye forsinket, og nå øker farten. Kraftforsyningen fungerte godt og Statnetts arbeid med å utvikle fremtidens transmisjonsnett og kraftsystem ble ikke vesentlig hemmet av pandemien. Det skyldes ekstra innsats og vilje til omstilling og nytenkning hos våre medarbeidere og leverandører. Med raskere endring av kraft- og energisystemet de neste årene, blir vår evne til omstilling, nytenkning og innovasjon enda viktigere.

Covid-19 gjorde 2020 til et svært annerledes år, og vil også prege våre liv og vår arbeidssituasjon i 2021. Statnetts byggeprosjekter har stort sett klart å holde fremdriften, på tross av omfattende smitte-forebyggende tiltak. Vi har støttet den nasjonale dugnaden for å begrense smitte, og i tillegg har vi lagt ekstra vekt på å skjerme driftskritisk personell. Dette har gitt omfattende bruk av hjemmekontor og andre tiltak for å begrense smittefaren, noe vi har lyktes godt med. Våre ansatte fortjener en stor takk for den betydelige ekstra innsatsen og den store omstillingsevnen de har vist.

I 2020 erfarte vi at digitale kontorløsninger ble mer verdifulle enn noen kunne forutse. Pandemien ble et "tipping point" for nye arbeidsmåter og kan også bidra til endringer på helt andre områder. Verdenssamfunnet har, tross alt, vist evne til handling og samarbeid, og vi ser at økonomiske gjenreisningspakker i mange deler av verden i stor grad innrettes for å fremme nye bærekraftige løsninger. EU vedtok i 2020 European Green Deal, med et mål om netto null utslipp av klimagasser i 2050, et utslippskutt på 55% innen 2030 fra nivået i 1990 og en ambisjon om å utvikle en internasjonal karbonskatt. Tidligere var planen å kutte utslipp med 40% til 2030. Storbritannia har et ambisjonsnivå på nivå med EU. Norge har under Parisavtalen meldt inn et mål om å kutte utslipp med minst 50% til 2030.

Forståelsen av at utslipp må kuttes raskt øker i hele verden, og flere land skjerper og konkretiserer sine ambisjoner i oppløpet til høstens klimatoppmøte i Glasgow. Viljen til å sette ambisiøse mål for utslippskutt forsterkes av at grønne energiløsninger blir stadig billigere. Mer ambisiøse

utslippsmål i Europa, USA, Kina og en rekke andre land, vil endre energimarkedene og dessuten bidra til enda raskere forbedring og kostnadsfall for utslippsfrie teknologier.

Tempoet i omstillingen øker ytterligere ved at finanssektoren

mer enn før priser inn langsiktig risiko i sine utlån og favoriserer bærekraftige investeringer. Dette har bl.a. medført at Statnett i 2020 kunne hente inn 3,6 milliarder kroner i grønne obligasjoner på gunstige betingelser for å finansiere viktige investeringer. Politikk, grønn teknologiutvikling og gunstigere bærekraftig finansiering forsterker hverandre og skaper "tipping points" slik at endringstakten kan øke betydelig. EUs ambisjon om å utvikle en karbonskatt for å skape en 'level playing field' for sin industri, kan vise seg å være det mest kraftfulle klimagrep siden etableringen av det europeiske systemet for kvotehandel.

«Tempoet i omstillingen øker ytterligere ved at finanssektoren mer enn før priser inn langsiktig risiko i sine utlån og favoriserer bærekraftige investeringer»

I Norge – og enda mer i våre naboland – bygges det mye vindkraft på land og det legges planer for en svært ambisiøs utbygging av offshore vindkraft, særlig i Nordsjøen.

Økt tilgang på fornybar kraft og et sterkere nett, er en forutsetning for at Europa skal lykkes med direkte elektrifisering i transport, industri og oppvarming, og med indirekte elektrifisering via hydrogen.

«Økt tilgang på fornybar kraft og et sterkere nett, er en forutsetning for at Europa skal lykkes med elektrifisering»

Det norske kraftsystemet påvirkes både av endringer i Norge og av de store endringene i våre nærområder. I årene som kommer kan vi vente mer kortsiktig variasjon i kraftpriser og mindre prisforskjeller mellom tørre og våte år. Dette skyldes økt kraftutveksling med utlandet og mye mer variabel kraftproduksjon, særlig vindkraft. Vi kan vente høye kraftpriser i kuldeperioder med lite vind i Nord-Europa, og vi kan vente lave priser i perioder med mye vind og mildvær.

Fleksibel vannkraft hjelper oss å håndtere økt innslag av variabel vindkraft og økt krafthandel, men vi bør også utnytte og videre-utvikle mulighetene for fleksibilitet i forbruket. Digitale løsninger og riktige incentiver fra marked og tariff, blir viktig for å utløse forbruksfleksibilitet og få de ulike delene av energisystemet til å spille godt sammen. Dette vil bidra til effektiv utnyttelse av energiresursene og nettet, slik at både kostnader for forbrukerne og miljøbelastninger fra energisystemet kan begrenses.

«Digitale løsninger og riktige incentiver fra marked og tariff, blir viktig for å utløse forbruksfleksibilitet og få de ulike delene av energisystemet til å spille godt sammen»

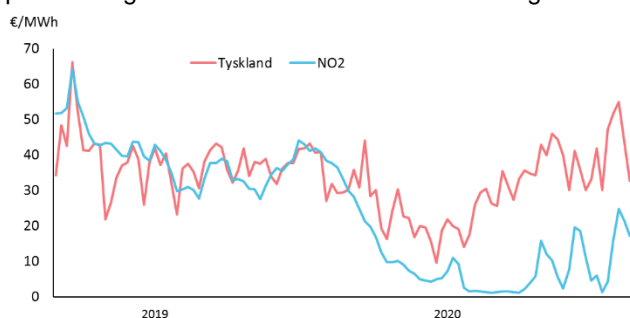
I 2020 var systemdriften uten ekstraordinære hendelser med alvorlige konsekvenser for forbrukerne. Kraftmarkedet opplevde derimot unormalt lave priser gjennom mye av året (se figuren øverst til høyre).

Dette skyldtes en kombinasjon av svært mye snø i fjellet fra vinteren 2019/20, mye nedbør gjennom året og økt vindkraftproduksjon, samt begrensede eksportmuligheter, hovedsakelig på grunn av feil og utkoblinger for vedlikehold i nettanleggene til våre handelspartnere. Det er anslått at 15 TWh potensiell kraftproduksjon gikk til spille i 2020. Vann ble sendt forbi driftsklare turbiner fordi det ikke fantes avsetningsmuligheter for kraften, hverken innenlands eller til eksport. Samtidig var det heller ikke mulig til å lagre mer vann i de berørte områdene fordi magasinene der var fulle. Dette illustrerer viktigheten av tilstrekkelig handlingskapasitet for å utnytte variabel kraftproduksjon effektivt.

NordLink, vår nye forbindelse med Tyskland, ble satt i drift mot slutten av 2020. NSL til England vil bli satt i drift i 2021. Begge forbindelsene har en kapasitet på 1400 MW. Økt handlingskapasitet gir verdiskapning i form av at

kraftverksparken i Nord-Europa utnyttes mer effektivt. Når det for eksempel er mye vindkraft og lave priser på kontinentet og i UK kan Norge importere mer. Dermed kan vannkraftverkene spare vann, som kan brukes til kraftproduksjon på et senere tidspunkt med mer knapphet og høyere priser i markedet.

Gevinsten vil være ekstra høy i år med ekstremt mye nedbør slik som 2020 var. Da rant flere magasin over i perioder og kablene ville ført til at store mengder energi

som gikk til spille kunne bli solgt til Europa. Motsatt er det også en gevinst knyttet til økte muligheter for energiimport i tørre og kalde vintre med lav magasinutfylling. Så lenge både Norge og Sverige har et betydelig kraftoverskudd i et normalår vil imidlertid det være liten sannsynlighet for å komme i en slik situasjon.

20-tallet blir elektrifiseringens tiår. Mye skal skje til 2030. For å lykkes må både Statnett, myndighetene og resten av energibransjen videreutvikle forståelsen av utfordringer og muligheter i dette tiåret. Den raske omleggingen krever både god planlegging og gjennomføringsevne, og evne til nytenkning og rask innovasjon. Fortsatt elektrifisering og utvikling av grønn og verdiskapende industri er to viktige poster på veien til et utslippsfritt 2050. Et robust og fleksibelt kraftsystem må være på plass i tide for at den veien skal bli farbar. Det er ingen liten jobb – men så er det heller ingen beskjeden utfordring vi står overfor.

Etter 12 år som konsernsjef i Statnett trekker jeg meg nå tilbake med virkning fra 15. mars 2021. Jeg er takknemlig for å ha fått arbeide med å legge forholdene til rette for en elektrisk fremtid. Det har vært svært spennende og meningsfylte år. Jeg vil takke alle medarbeidere, styret og eksterne interessenter for godt og inspirerende samarbeid!

Auke Lont

Konsernledelsen

Fra venstre: Knut Hundhammer, Håkon Borgen, Elisabeth Vike Vardheim, Auke Lont, Peer Olav Østli, Beate Sander Krogstad og Gunnar G. Løvås.

Auke Lont

Konsernsjef

Ansatt i 2009

Utdannelse: Master i økonometri fra Vrije Universitetet i Amsterdam

Arbeidserfaring: Administrerende direktør i ECON og i Naturkraft, samt ulike lederstillinger i Statoil

Styreverv: Styremedlem i Spekter

Elisabeth Vike Vardheim

Konserndirektør Bygg og anlegg

Ansatt i 2007 og del av konsernledelsen siden 2014

Utdannelse: Sivilingeniør fra NTNU, bedriftsøkonom, mastergrad i styrearbeid fra Handelshøyskolen BI

Arbeidserfaring: Flere lederstillinger i Statnett, offentlig sektor, utbyggingsprosjekter / byggherreorganisasjon

Styreverv: Styreleder Statnett Transport AS

Peer Olav Østli

Konserndirektør Nettdrift

Ansatt og del av konsernledelsen siden 2007

Utdannelse: Mastergrad i informatikk og videreutdanning i ledelse fra Henley Business School i England

Arbeidserfaring: Lederstillinger i Telenor, Schibsted Nett og Scandinavia Online AB, teknologisjef i NRK, konserndirektør IKT frem til 2019

Gunnar G. Løvås

Konserndirektør System og marked

Ansatt og del av konsernledelsen siden 2019

Utdannelse: Sivilingeniør fra NTNU og Dr. scient fra UiO

Arbeidserfaring: Flere lederstillinger i Statnett frem til 2014, samt del av konsernledelsen 2007-2014, assisterende jernbanedirektør for Jernbaneverket, selvstendig konsulent

Styreverv: Styreleder Elhub AS, Styremedlem Fifty AS og NordLink Norge AS

Håkon Borgen

Konserndirektør Teknologi og utvikling

Ansatt i 1995 og del av konsernledelsen siden 2004

Utdannelse: Sivilingeniør fra NTNU og Technische Hochschule Darmstadt i Tyskland, videreutdanning i ledelse fra IMD

Arbeidserfaring: Flere lederstillinger i Statnett og BKK innen kraftforsyning, planlegging og utbygging

Styreverv: Styreleder NordLink Norge AS, leder av ENTISOE Research Development and Innovation Committee (RDIC)

Knut Hundhammer

Konserndirektør Konsern og samfunn og CFO

Ansatt og del av konsernledelsen siden 2011

Utdannelse: Hærens Krigsskole og MBA fra Wharton School of Business i USA

Arbeidserfaring: Kompanisjef i forsvaret, konsulent i McKinsey & Co, SVP Leif Høegh & Co, CFO i Finansbanken ASA, President i Klavnes Commercial management og President i Forsvars og sikkerhetsindustriens forening

Beate Sander Krogstad

Konserndirektør IT

Ansatt i 2009 og del av konsernledelsen siden 2019

Utdannelse: Sivilingeniør fra NTNU og videreutdanning i internasjonal ledelse fra FGV i Rio, Brasil

Arbeidserfaring: Manager i Accenture, flere lederstillinger i Statnett

Styreverv: Styremedlem i Fifty AS, Elhub AS, DIGITALNORWAY – Toppindustrisenteret AS og Helse Vest IKT

Organisasjonsstruktur

Organisasjonsstruktur

Statnett har hovedkontor i Oslo og administrasjonskontorer i Alta, Trondheim, Sandnes og på Sunndalsøra. Konsernets virksomhet er organisert i seks divisjoner.

Se www.statnett.no for ytterligere informasjon om Statnetts organisasjon.

Datterselskaper, felleskontrollerte og tilknyttede selskaper

Hovedvekten av konsernets aktivitet foregår i morselskapet Statnett SF. Virksomheten i datterselskaper, felleskontrollert og tilknyttede selskaper er beskrevet nedenfor.

NordLink Norge AS (100 %)

Datterselskapet har stått for bygging og står nå for drift av Statnetts andel av NordLink, en mellomlandsforbindelse mellom Norge og Tyskland. Selskapet er etablert for å gi en symmetrisk eierstruktur på norsk side med tysk side. På tysk side eies kabelaen av DC Nordseekabel GmbH & Co. KG som igjen har den tyske TSOen TenneT GmbH og banken KfW som eiere. Den operative virksomheten av NordLink Norge skjer som en del av Statnettkonsernet.

Statnett Forsikring AS (100%)

Selskapet er konsernets eget forsikringsselskap. Det ble etablert i 1998, og er et heleid datterselskap av Statnett SF.

Statnett Transport AS (100%)

Statnett Transport AS ("Statnett Transport") er i all hovedsak et tomt selskap, etter at virksomheten som ivaretar Statnetts beredskapsforpliktelser for tungtransport ble overdratt til Statnett SF med virkning fra 1.7.2020. Det tas sikte på å avvikle selskapet innen utgangen av 2022.

Elhub AS (100%)

Selskapet ble satt i drift i februar 2019, og er den sentrale datahuben for måleverdier og markedsprosesser i det norske kraftmarkedet. Elhubs hovedfunksjoner er automatisert måleverdiprosessering og måleverdistribusjon samt prosessering av markedsprosesser som leverandørbytter, flyttinger og rapporteringer.

Nydalshøyden Bygg C AS (100 %)

Nydalshøyden bygg C AS eier Statnetts bygg (hovedkontoret) i Nydalen Allé 33, Oslo.

Fifty AS (50%)

Fifty AS er et felleskontrollert selskap eid 50 prosent av Statnett SF og 50 prosent av Affärsverket svenska kraftnät. Fifty AS forvalter og utvikler IT-systemer for å sikre balansering av det nordiske kraftsystemet. Fifty AS selger både lisenser, vedlikehold- og forvaltningstjenester til Statnett SF. Fifty AS har ingen ansatte. Statnett SF utfører prosjektjenester knyttet til forvaltning og utvikling av IT-systemer i tillegg til administrative støttetjenester til selskapet.

eSett OY (25%)

Statnett SF eier 25 prosent av eSett OY. Selskapet leverer balanseavregningstjenester til markedsaktører i Finland, Sverige, Danmark og Norge.

KraftCERT AS (33,3%)

KraftCERT AS ("KraftCERT") jobber for bedre sikring i prosesskontrollsystemer ved å bistå kraftbransjen slik at bransjeaktørene skal være oppdatert om relevante sårbarheter og trusler, og dermed være i stand til å detektere og motvirke digitale angrep.

TSO Holding (30,2 %)

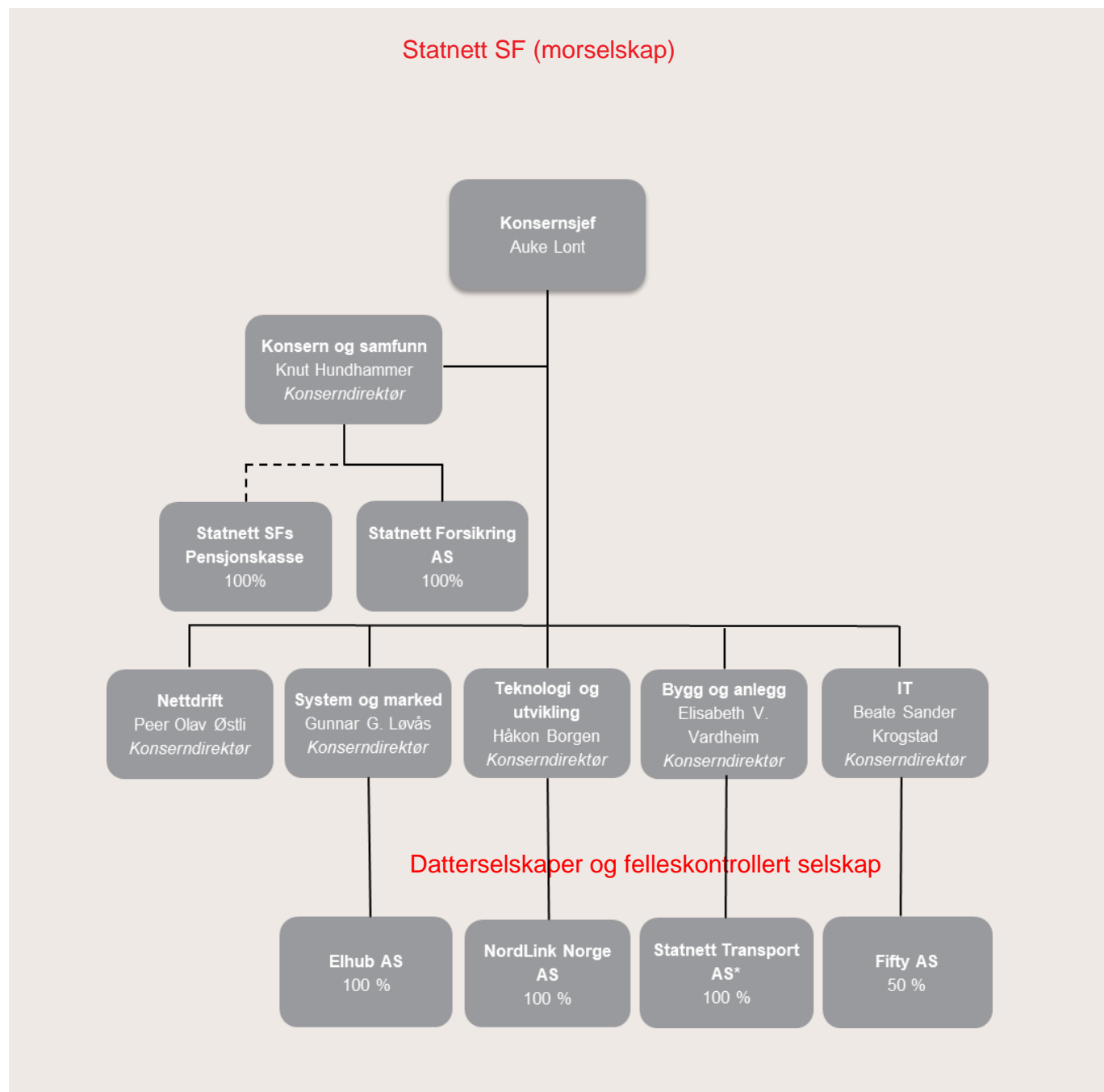
Statnett eier 30,2 prosent av selskapet TSO Holding AS ("TSO Holding"). Øvrige eiere i selskapet er de nordiske og baltiske TSOene. TSO Holding eier 34 prosent av Nord Pool Holding AS. Resterende 66 prosent eies av Euronext N.V. Den aktuelle virksomheten i Nord Pool selskapene er å organisere og drive markeds plass for handel med elektrisk kraft i Norden og Europa.

Se note 20 og 22 for ytterligere informasjon om datterselskaper.

Operasjonelle nøkkeltall, konsern

	2020	2019	2018	2017	2016
Antall ansatte	1 576	1 493	1 461	1 415	1 326
Sykefravær %	2,8	2,9	3,2	3,4	3,2
H-verdi, egne ansatte	1,5	2,3	1,9	1,6	3,6
H-verdi, inkludert leverandører	3,6	4,2	5,6	3,6	5,6

Organisasjonskart

* Selskapet er under avvikling, og virksomheten overført til Statnett SF

*Våre verdier skal gi grunnlag for
felles adferd basert på samspill,
dialog og åpenhet*

Statnetts verdier

Langsiktighet

Respekt

Felleskap

Foretaksstyring

Statnetts foretaksstyring tar utgangspunkt i selskapets ytre rammer, herunder gjeldende lover, forskrifter og myndighetsvedtak, og rammer i konstituerende dokumenter som vedtas av foretakets styrende organer. Foretaksstyring i Statnett retter seg etter statens prinsipper for eierstyring og selskapsledelse og selskapet redegjør for etterlevelse i henhold til Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (www.nues.no). Regnskapslovens føringer om redegjørelse om foretaksstyring dekkes ved at krav i § 3-3b punkt 4, 7 og 8 er beskrevet i teksten under.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Statnett SF er et statsforetak eid av staten ved Olje- og energidepartementet (OED) og organisert som et konsern. Statnettkonsernet er et selvstendig rettsobjekt og står selv ansvarlig for sine forpliktelser.

God foretaksstyring er en forutsetning for stabil verdiskaping over tid og bidrar til at Statnett leverer produkter og tjenester i henhold til krav og forventninger fra interessenter internt og aktører i omgivelsene.

Styret påser gjennom sin eierstyring at Statnett har god selskapsledelse og internkontroll og vedtar retningslinjer for konsernledelsen, herunder prinsipper knyttet til etiske retningslinjer for foretaket og foretakets leverandører, verdigrunnlag og prinsipper knyttet til styring og kontroll, samfunnsansvar, finans, netteieransvar, kraftsystemutvikling og systemansvar. Sammen med Statnetts funksjonspoliser, prosesskart og øvrige interne styrende dokumenter utgjør dette styringssystemets rammer som bidrar til effektivisering, kontinuerlig forbedring og risikoreduksjon.

2. Virksomhet

Statnett har et sektorpolitisk formål og foretakets virksomhet er tydeliggjort i vedtektene.

I Statnetts vedtekter (§ 2) heter det at "Statnett SF er operatør av transmisjonsnettet og systemansvarlig i det norske kraftsystemet". Som systemansvarlig har Statnett ansvaret for at det til enhver tid er momentan balanse mellom produksjon og forbruk av elektrisk kraft i Norge. Rollen som systemansvarlig er hovedsakelig regulert gjennom forskrift om systemansvar og systemansvarskonsesjonen.

Videre fremgår det at "foretaket skal ha ansvar for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av transmisjonsnettet. Statnett SF skal alene eller sammen med andre planlegge og prosjektere, bygge, eie og drive overføringsanlegg. Statnett SF skal utføre de oppgaver som det er pålagt i henhold til lovgivning og konsesjoner. Statnett SF skal for øvrig følge forretningsmessige

prinsipper." Statnetts vedtekter er tilgjengelig på konsernets hjemmeside.

3. Selskapskapital og utbytte

Eiers utbyttepolitikk fastsettes i Statsbudsjettet. Utbyttet vedtas i foretaksmøtet etter hvert regnskapsår. Eiers utbyttepolicy for regnskapsårene 2019-2022, som uttrykt i statsbudsjettet for 2019-2020, er 50 prosent av konsernets underliggende resultat. Underliggende resultat er konsernets årsresultat etter skatt justert for årets endring i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt. For øvrig styres kapitalstrukturen gjennom opptak og nedbetaling av kort- og langsiktig gjeld, samt endringer i likviditetsbeholdningen. Det har ikke vært vesentlige endringer i målsetning og retningslinjer for kapitalstyring gjennom året.

4. Likebehandling av eiere og transaksjoner med nærstående

Statnett SF eies 100 prosent av Staten. Foretaket har derfor ikke egne retningslinjer rundt likebehandling av ulike eiere. Statnett benytter verdivurderinger utarbeidet av uavhengige tredjeparter når vesentlige transaksjoner skjer mellom foretaket og nærstående parter, slik dette fremgår av lovgivningen.

Statnetts etiske retningslinjer setter krav om at ansatte, konsulenter og tillitspersoner som representerer Statnett melder ifra dersom det kan være spørsmål om deres habilitet.

5. Omsettelige eierandeler

Statnett er et statsforetak uten omsettelige eierandeler.

6. Foretaksmøtet

OED utøver som eneste eier den øverste myndighet i foretaket gjennom foretaksmøtet. På det ordinære foretaksmøtet skal følgende tema behandles og avgjøres: Fastsetting av Statnett SFs resultatregnskap og balanse, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd, fastsetting av konsernresultatregnskapet og konsernbalanse. I tillegg behandles andre saker som etter lov eller vedtekter hører under foretaksmøtet, herunder valg av styre og fastsettelse av godtgjørelse for

medlemmer av styre og styreutvalg. Styret og revisor deltar i foretaksmøtet.

OEDs myndighet i foretaket utøves i foretaksmøtet. Foretaksmøtet vedtar Statnetts vedtekter, herunder Statnetts formål som setter rammer for virksomheten Statnett kan drive. Ordinært foretaksmøte holdes hvert år innen utgangen av juni.

7. Valg av styret

Det er OED som utpeker de eiervalgte styremedlemmene i foretaksmøtet. Ansattvalgte og eventuelle varamedlemmer for disse velges av og blant de ansatte i foretaket etter regler som gjelder for dette etter foretaksloven.

8. Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

Statnett har ikke bedriftsforsamling. Foretakets styre skal i henhold til vedtektene bestå av syv til ni medlemmer samt eventuelle varamedlemmer. To, eventuelt tre, medlemmer og eventuelle varamedlemmer for disse velges av og blant de ansatte i foretaket etter de regler som gjelder for dette etter statsforetaksloven § 20 med tilhørende forskrifter. I henhold til statsforetaksloven § 21 blir styremedlemmer valgt for perioder av inntil to år, men blir stående til nytt styremedlem er valgt selv om tjenestetiden er utløpt. Konsernsjef kan etter statsforetaksloven ikke være medlem av styret. Med unntak av ansattes representanter er styremedlemmene uavhengig av virksomheten og eier.

9. Styrets arbeid

Styret har ansvaret for forsvarlig ledelse, styring og kontroll av Statnett. Styrearbeidet følger en årlig plan og styres i samsvar med vedtatt styreinstruks. Styreinstruksen avklarer rolle- og ansvarsfordelingen mellom styret, konsernsjef og internrevisor, og bidrar til å ivareta styrets uavhengighet i sitt virke. Styret skal vedta Statnetts strategi, beslutte instruks for konsernsjef og påse at Statnett er hensiktsmessig organisert. Styret vedtar økonomiske rammer, påser at Statnett overholder formelle krav, lover og forskrifter, har betryggende formuesforvaltning og et godt arbeidsmiljø.

Styret skal medvirke til at det er rett sammensatt, at styrearbeidet er basert på åpenhet, tillit, kompetanse og habilitet, og at styremedlemmenes samlede kompetanse på en effektiv måte bidrar til langsiktig god verdiskaping og utvikling i Statnett. Statnetts etiske retningslinjer pålegger styremedlemmer på eget initiativ å varsle om forhold som kan påvirke deres habilitet. Statnett oppfylder lovens krav om representasjon av begge kjønn i styret. For

redegjørelse om styrets arbeid henvises til årsberetningen i årsrapporten.

Ansettelsesutvalg

Styret opprettet et eget utvalg for å bistå i forbindelse med prosessen med ansettelse av ny konsernsjef, inkludert valg av rekrutteringsfirma og kontakt med dem, avholdelse av intervjuer samt utarbeide innstilling til styret.

Revisjonsutvalg

Styret har opprettet et revisjonsutvalg som skal være et saksforberedende organ til styret. Styret har vedtatt instruks for revisjonsutvalget. Revisjonsutvalgets oppgaver er å forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen og overvåke systemene for risikostyring og internkontroll, inkludert foretakets internrevisjon. Videre skal revisjonsutvalget ha løpende kontakt med foretakets valgte revisor om revisjon av foretaket, samt vurdere og overvåke revisors uavhengighet ifølge revisorloven.

Kompensasjonsutvalg

Styret har etablert et kompensasjonsutvalg som skal bistå styret i arbeidet med å fastsette konsernsjefens ansettelsesvilkår, samt hovedprinsipper og rammer for avlønning av Statnetts konsernledelse. Styret har vedtatt instruks for kompensasjonsutvalget.

Prosjektutvalg

Styret har etablert et prosjektutvalg som skal virke som et saksforberedende organ for styret når det gjelder oppfølgingen av Statnetts investeringsprosjekter. Prosjektutvalget skal spesielt sikre god eierstyring av de styregodkjente prosjektene og skal følge opp prosjekter fra og med investeringsbeslutning i Statnetts prosjektmodell. Prosjektutvalget skal legge sine vurderinger frem for styret, men skal ikke treffe beslutninger på vegne av styret.

Eiermøtet

I tillegg til foretaksmøter avholder OED eiermøter med styret, der formålet er å skape et uformelt forum hvor styret og eier kan utveksle meninger og diskutere saker av stor økonomisk eller strategisk betydning for Statnett. De synspunkter eier gir uttrykk for i eiermøter er innspill til Statnetts styre og administrasjon. Saker som krever tilslutning fra eier, må tas opp på foretaksmøtet.

10. Risikostyring og internkontroll

Statnett har en systematisk gjennomgang av risiko i virksomheten og styret mottar oppdatert risikobilde hvert kvartal. For ytterligere beskrivelse av Statnetts rammeverk

og utøvelse av risikostyring, se beretning om risikostyring og internkontroll i årsrapporten.

Statnetts etiske retningslinjer og verdigrunnlag danner sammen med foretakets organisering, virksomhetsstyring og rapporteringslinjer grunnlaget for et godt internt kontrollmiljø. Internkontroll er en integrert del av virksomhetsstyring og er basert på prinsippet om trelinjemodellen (leder, policyansvarlig/stab og internrevisor). Styret har ansvar for at foretaket har betryggende kontroll og fastsetter ambisjonsnivå for modenheten i internkontrollen, basert på Statnetts rolle, samfunnsoppdrag og risikobilde, gitt en kost/nyttevurdering.

NUES redegjørelse

Statnett følger statens egne prinsipper for eierstyring og selskapsledelse og anbefalingene fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) så langt det er hensiktsmessig. NUES-redegjørelsen fremlegges styret som en del av foretakets årlige internkontrollrapport og avvik fra anbefaling forklares.

Etiske retningslinjer

Statnetts etiske retningslinjer legger premisser for hvordan de ansatte skal forholde seg til hverandre og til omgivelsene. Alle policyer og prosedyrer bygger på disse prinsippene. Statnett har oppnevnt et etikkombud som ivaretar arbeidsmiljølovens krav om tilrettelegging for varsling av kritikkverdige forhold, og er varslingskanal både for ansatte og personer som ikke er ansatt i Statnett. Overtredelse av etiske retningslinjer kan resultere i reaksjoner, avhengig av bruddets art og omfang. Etiske retningslinjer gjelder for styremedlemmer, ledere, ansatte, innleid personell og andre som handler på vegne av Statnett.

Etiske retningslinjer for leverandører

Statnett legger stor vekt på at leverandører og samarbeidspartnere tilfredsstillter konsernets etiske retningslinjer for leverandører. Forpliktelse til å etterleve disse etiske kravene avtales i kontraktene med leverandører. Det følges opp med inspeksjoner og revisjoner at kravene etterleves under gjennomføring av kontraktene.

11. Godtgjørelse til styret

Styremedlemmenes godtgjørelse er fastsatt av eier (Olje- og energidepartementet). Detaljert oversikt over godtgjørelse til Styret fremgår av årsregnskapet.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Statnett følger de retningslinjer som gjelder for lederlønninger i statlig eid virksomhet. I samsvar med vedtektenes § 8 utarbeider styret en erklæring om lederlønninger i samsvar med allmennaksjelovens regler, regnskapsloven og retningslinjer for statlig eierskap. Detaljert oversikt over godtgjørelse til ledende ansatte fremgår av årsregnskapet.

13. Informasjon og kommunikasjon

Statnett er underlagt 'Offentleglova' (med noen særskilte begrensninger), og forholder seg videre til regler om informasjon til kraftmarkedet, og sikkerhets- og beredskapslovgivningen. Statnett distribuerer finansiell og operasjonell informasjon i samsvar med lovgivningen og praktiserer både meroffentlighet og åpenhet. Finansiell og operasjonell informasjon, samt foretakets finansielle kalender, gjøres tilgjengelig på Statnetts hjemmesider.

14. Selskapsovertakelse

Statnett SF er et statsforetak. Salg av eierandeler i foretaket vil innebære omdanning av selskapsform som krever lovendring gjennom samtykke fra Stortinget.

15. Revisor

Ekstern revisor er valgt av foretaksmøtet og er uavhengig i forhold til Statnett. Revisor fremlegger for revisjonsutvalget en årlig plan for arbeidet. Revisor møter i revisjonsutvalget når relevante saker er til behandling. Revisor deltar i styremøter som behandler årsregnskapet. Revisor har et årlig møte med styret uten at ledelsen er til stede. Revisjonsutvalget vurderer og gir sin innstilling til valg av ekstern revisor og har ansvar for å overvåke revisors uavhengighet. Som en viktig del av arbeidet med å sikre revisors uavhengighet har styret fastsatt retningslinjer for konsernets adgang til å benytte ekstern revisor til andre tjenester enn revisjon. Revisor går hvert år gjennom selskapets interne kontroll med revisjonsutvalget. Opplysninger om revisors honorar fordelt på revisjon og andre tjenester fremgår i årsregnskapet.

Risikostyring og internkontroll

Statnett er et systemansvarlig nettselskap som forvalter kritisk infrastruktur. Selskapets risikostyring og internkontroll reflekterer samfunnsoppdraget og bidrar til at selskapet når sine mål.

Statnetts risikostyring og internkontroll dekker hele virksomheten, inkludert strategiske, markedsmessige, operasjonelle og finansielle forhold. Helhetlig risikostyring skal sikre at risikoer som omhandler HMS, forsyning av elektrisk kraft, tilrettelegging for verdiskaping, økonomi og omdømme holdes på et akseptabelt nivå.

Ansvar

Statnetts styre har et overordnet ansvar for at selskapet har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring. Styret fastsetter selskapets risikoprofil, fører tilsyn med relevante prosesser, samt overvåker foretakets viktigste risikoområder.

Statnetts revisjonsutvalg har, som forberedende organ for styret, ansvar for foretakets internrevisjon samt å overvåke systemene for risikostyring og internkontroll.

Konsernledelsen er ansvarlig for operasjonalisering av selskapets risikostyring og internkontroll, inkludert å sørge for riktig håndtering av viktige risikoer i tråd med Statnetts mål og samfunnsansvar.

De fleste risikoer identifiseres, eies og håndteres i divisjonene, men i den grad aktuelle risikoer påvirker organisasjonsnivåene over, vil nærmeste leder være eier av risiko.

Økonomifunksjonen har ansvaret for tilrettelegging og fasilitering av risikostyring og internkontroll, herunder å sikre at selskapet har et hensiktsmessig rammeverk og egnede verktøy.

Rammeverk og implementering

Rammeverket for eierstyring baserer seg på anbefalinger gitt av NUES. For risikostyring og internkontroll bygger det

videre på Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commissions (COSO) og på retningslinjer for risikostyring gitt i ISO 31000. Håndtering av risiko ivaretar også retningslinjer gitt i ISO 55001, Forvaltning av anlegg og verdier, og ISO 14001, Ledelsessystemer for miljø.

Status på mål og risiko gjennomgås minimum hvert kvartal i hele organisasjonen. Prosessen sikrer at status på måloppnåelse blir vurdert, samt at vesentlige risikoer blir identifisert, håndtert og kommunisert på tvers av organisasjonsgrensene. Som del av denne prosessen, forelegges styret en balansert fremstilling av alle risikoer av betydning og hvordan disse er planlagt håndtert.

Statnett har i 2020 videreutviklet rammeverket for risikostyring og internkontroll. Dette for å ivareta interne og eksterne krav og føringer, sikre sikker og effektiv drift, samt å sikre at risikostyring og internkontroll blir en integrert del av selskapets aktiviteter og funksjoner på tvers av organisasjonsgrensene. Arbeidet har innbefattet implementering av samordnet mål- og risikostyring, samt videreutvikling av et standardisert og risikobasert internkontrollsystem. Sistnevnte med særlig fokus på risiko i prosesser og nøkkelkontrollers funksjon. Som ledd i dette arbeidet er det satt fokus på samordning med prosesser for forbedring og kvalitet for å sikre effektiv støtte og oppfølging i konsernet. Videreutvikling og implementering er en del av selskapets løpende forbedringsarbeid og vil bli videreført i 2021.

Rammeverk finansiell risiko

Styret har gitt prinsipper for finansiell risikostyring for Statnett gjennom vedtatt finanspolicy. Basert på finanspolicy er det fastsatt spesifikke rammer for finansforvaltningen, herunder rammer for kredittrisiko, oppgjørsmotpartisiko og motpartisiko. Det er etablert interne kontrollrutiner som utføres av en uavhengig part.

Risikofaktorer

Statnetts hovedmål er å sørge for sikker forsyning av elektrisk kraft og høy tilgjengelig nettkapasitet til markedet. Selskapet skal samtidig legge til rette for et fremtidsrettet og effektivt kraftsystem. Det vil alltid være risiko forbundet med måloppnåelse, det være seg risiko av strategisk, operasjonell eller finansiell karakter. I det følgende er de viktigste risikoområdene omtalt.

Strategisk risiko

Statnett vil i 2021 fullføre arbeidet med ny konsernstrategi for perioden 2021-2025. Som del av dette arbeidet inngår å identifisere og håndtere strategisk risiko. Tre strategiske risikoområder peker seg ut. Disse vil bli videreutviklet og integrert i arbeidet med strategien, inkludert å oversette strategien til mål som bygger oppunder samfunnsoppdraget.

Strategisk risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
Forsyningssikkerhet	Statnett skal sørge for sikker forsyning av elektrisk kraft og høy tilgjengelig nettkapasitet til markedet i dag, så vel som i fremtiden. Kapasitetsbehovet er i kontinuerlig endring. Kraftsystemet vil bli gjenstand for vesentlig endring de kommende årene bl.a. grunnet nye kabelforbindelser til utlandet og endringer i systemdriften. Statnett overtar også en rekke anlegg iht. EUs tredje energimarkedspakke. Til tross for vedvarende fokus på opprettholdelse av høy forsyningssikkerhet til alle deler av landet, vil enkelte geografiske områder kunne peke seg ut som utfordrende i et litt lengre tidsperspektiv (3-8 år).	Statnett jobber kontinuerlig med å kartlegge og håndtere risiko knyttet til forsyningssikkerhet på kort sikt og i et mer langsiktig perspektiv. Dette reflekteres i Statnetts planer for drift og utvikling av transmisjonsnettet og i utvikling av markedsløsninger.
Samarbeid om fremtidens kraftsystem	Statnett samarbeider nasjonalt, nordisk og europeisk for å ivareta målet om et fremtidsrettet og effektivt kraftsystem. Statnetts posisjon og påvirkningsmulighet på alle disse arenaene er vesentlig for norsk verdiskaping og forsyningssikkerhet. Europeiske rammebetingelser er i kontinuerlig endring, samtidig som utviklingen innen digitalisering og ny teknologi går raskt. Det er en vedvarende risiko for at norske behov ikke blir godt nok ivaretatt, at digitaliseringen ikke går fort nok, eller at kortsiktige og presserende behov utfordrer selskapets posisjon og handlingsrom nasjonalt og regionalt.	Statnett er aktivt involvert i nordisk og europeisk arbeid innen markeds- og systemutvikling og gjennomfører betydelige IT-prosjekter for å håndtere fremtidig drift. Statnett er også sterkt involvert i å påvirke europeisk regelverk, slik at det blir hensiktsmessig for norske og nordiske forhold. På nasjonalt nivå foregår det et viktig samarbeid med de regionale nettselskapene på nettutvikling. Det er også løpende samarbeid om oppgavefordeling mellom TSO og DSO i fremtidens kraftsystem.
Dilemma og prioriteringer	Det er planer om stor forbruksvekst fra industri, petroleum og næringsliv i mange deler av	Statnett jobber strategisk og planmessig for å møte disse utfordringene på en måte som

Strategisk risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
	<p>landet. Det er også behov for økt nettkapasitet for å tilknytte ny fornybar kraftproduksjon. Elektrifisering og befolkningsvekst bidrar i tillegg til økt kapasitetsbehov inn mot byer og regioner. Samtidig er det stort og vedvarende behov for å fornye Statnetts aldrende anleggsmasse.</p> <p>Det knytter seg dilemmaer til målene om økt elektrifisering, bedre forsyningssikkerhet, valg av gode langsiktige løsninger, samfunnsøkonomisk nettutvikling og økt effektivitet. Redusert målt effektivitet gjennom RMEs fastsettelse av inntektsramme vil kunne resultere i reduserte inntekter og strammere prioriteringer.</p>	<p>ivaretar selskapets samfunnsoppdrag. Dette reflekteres i Statnetts offisielle planverk, som Nettutviklingsplanen og Systemdrifts- og markedsutviklingsplanen og plan for anleggsforvaltning.</p>

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er knyttet til mennesker, maskiner og prosesser. Statnett jobber kontinuerlig med å minimere risiko i den operative virksomheten, bl.a. gjennom videreutvikling av styringssystem og internkontroll, herunder styrking av planlegging og risikovurdering av operasjoner.

Operasjonell risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
HMS	<p>Hver dag utfører Statnett mange operasjoner som eksponerer arbeidstakerne for potensiell høy risiko. Det skal likevel være trygt å arbeide i Statnett.</p> <p>Vi setter sikkerheten først, og har en målsetning om å være ledende på HMS-området blant transmisjonsnettoperatorene i Europa. Statnett har en nullvisjon og en ambisjon om at alle som jobber i foretaket skal komme trygt hjem.</p> <p>Som byggherre stiller Statnett også høye HMS-krav til sine entreprenører og underentreprenører.</p>	<p>Statnett har pekt ut følgende satsningsområder i HMS-arbeidet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Internkontroll og systematisk arbeid med overholdelse av myndighetenes krav • Analyse og læring • Lederengasjement og HMS-kultur <p>Gjennom 2020 er det arbeidet systematisk med forbedring av et stort spekter med interne krav og retningslinjer. Blant annet er styrende dokumentasjon knyttet til planlegging og risikovurdering av arbeid i elektriske anlegg styrket. Videre er alle innrapporterte HMS-hendelser fulgt opp. Det er ukentlig sendt ut læringsrapporter til alt operativt personell, og gjennom året er det satt fokus på lederes engasjement og betydningen dette har for HMS-kulturen i selskapet.</p>
Miljø og klima	<p>Statnett skal ta et helhetlig miljøansvar. Behovet for ny overføringskapasitet må løses, men med begrenset bruk av naturområder og lave klimagassutslipp fra egen virksomhet. Vi skal være ledende på miljø- og klimaarbeid i vår sektor. Det betyr at vi skal minimere påvirkningen våre anlegg har på naturmangfold og landskapsverdier, og redusere egne klimagassutslipp.</p> <p>Brudd på eksterne miljø- og klimakrav, samt forventninger iht. samfunnsansvaret, kan føre til konsekvenser for Statnett.</p> <p>Mer ekstremvær og økt klimapolitisk fokus med påfølgende skjærpede lovkrav i Europa og Norge, påfører selskapet risiko og usikkerhet i det operasjonelle arbeidet.</p>	<p>Konsernets prinsipper for miljø- og klimaarbeid inngår i interne policyer. Vi baserer oss på «føre var» prinsippet ved at vi har fokus på helhetlig miljø- og klimaansvar i planlegging, utbygging og drift av selskapets anlegg.</p> <p>Vår miljø- og klimastrategi legger føringer for miljø- og klimaarbeidet internt. Den angir tiltak som nå implementeres i planlegging, bygging og drift av anleggene våre.</p> <p>Det er etablert systemer for internkontroll etter energilovforskriften, og disse følges opp gjennom interne rutiner og systemer.</p> <p>Selskapet gjennomfører blant annet jevnlig risikovurderinger av fysisk skade på anlegg, som kan påvirke forsyningssikkerheten.</p>

Operasjonell risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
<p>Forsyningssikkerhet</p>	<p>Statnett sørger for sikker forsyning av elektrisk kraft til kunder og legger til rette for høy tilgjengelig nettkapasitet til markedet. Dette krever god forståelse av risikofaktorer, vedvarende overvåking og gode risikovurderinger både i system- og anleggsdriften.</p> <p>Normalt driftes nettet med N-1 sikkerhet. Det vil si at utfall av én komponent ikke vil føre til strømbrydd. I situasjoner med normal driftssikkerhet vil det kunne oppstå avbrudd dersom flere feil inntreffer samtidig.</p> <p>Enkelte geografiske områder vurderes fortsatt som særlig sårbare. Der nettet i perioder driftes med N-0 sikkerhet, kan kun én enkelt feilhendelse gi avbrudd i forsyningen. Værrelaterte hendelser og ekstremvær, feil i anlegg, angrep/hacking på driftskontrollsystemer og terror mot fysiske anlegg er hendelser som utgjør risiko for forsyningssikkerheten.</p> <p>Nye mellomlandsforbindelser vil gi økt verdiskaping og økt forsyningssikkerhet, men samtidig forventes det at driften av transmisjonsnettet blir mer krevende.</p>	<p>De viktigste risikoreducerende tiltakene på kort sikt er god planlegging av driften, riktig vedlikehold av anleggene og godt forebyggende arbeid på digital sikkerhet. God beredskap reduserer konsekvensene av feil.</p> <p>Viktige tiltak som vil gi effekt på forsyningssikkerheten på lengre sikt, er Statnetts pågående og planlagte investeringsprosjekter innen fornyelse av anleggsmassen og nødvendig kapasitetsøkning.</p> <p>For å håndtere fremtidig drift, har Statnett også en rekke pågående aktiviteter på nordisk og europeisk plan. Gjennomføring av betydelige IT-prosjekter innen markeds- og systemutvikling er del av dette arbeidet.</p>
<p>Digital sikkerhet</p>	<p>Digitale løsninger er sentrale i utøvelsen av vår virksomhet, og stadig flere digitale løsninger og systemer skal kombineres med det fysiske strømnettet.</p> <p>Statnetts digitale systemer er samfunnskritiske og kan være gjenstand for angrep. Kraftsektoren ble også i 2020 trukket frem av Nasjonal Sikkerhetsmyndighet og PST som et område hvor digitale angrep kan få store konsekvenser, og hvor det må påberegnes at statlige aktører er aktive. Det merkes også at det i 2020 har vært en generell økning i antall digitale angrep i samfunnet generelt. Høy prioritering av digital sikkerhet blir dermed fortsatt viktig for</p>	<p>Flere store selskaper har under koronapandemien opplevd cyberangrep. Statnett har håndtert denne risikoen ved å ha fokus på høy datasikkerhet og trygge løsninger både i stasjoner og på hjemmekontor. Det er tilført ressurser som har styrket kompetansen og kapasiteten innen operativ sikkerhet, styringssystem for informasjonssikkerhet og sikkerhetsarkitektur.</p> <p>Et prioritert arbeid i 2020 har vært å styrke bevisstheten i organisasjonen rundt digital sikkerhet. Det er innført obligatorisk årlig opplæring i digital sikkerhet for alle ansatte og konsulenter. Det er også gjennomført simulerte phishing-tester og etablert løsninger</p>

Operasjonell risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
	<p>å beskytte informasjon, systemer og infrastruktur.</p> <p>Statnett tar den digitale risikoen på største alvor og har iverksatt flere tiltak for å beskytte kritisk infrastruktur. Samarbeid innen bransjen og med nasjonale myndigheter er viktig for å kunne lykkes med dette arbeidet.</p>	<p>som gjør det enklere for medarbeiderne å oppdage skadelige e-poster.</p> <p>I 2020 har også styringssystemet for informasjonssikkerhet blitt videreutviklet. Dette er basert på standarder som ISO 27001. Tiltaket er ett av flere for å utvikle gode og tydelige retningslinjer for arbeidet med digital sikkerhet.</p>
Dialog med omgivelsene	<p>Statnetts virksomhet er samfunnskritisk og påvirker svært mange. Dette gjelder både selskapets daglige drift av kraftsystemet og selskapets utbyggingsvirksomhet. Dette fordrer en løpende, tett og god dialog med et bredt spekter av aktører og interessenter. Det er også knyttet ulike risikoer til virksomheten, som krever god dialog med ulike aktører. Dette gjelder bl.a. overholdelse av lønns- og arbeidsbestemmelser hos selskapets entreprenører og under-entreprenører.</p>	<p>Statnett etterstreber gjennom ulike fora og kommunikasjonstiltak å sikre at selskapet informerer godt og bygger forståelse for oppdraget. Dette er særlig viktig når det er mange henvendelser om tilknytning av nytt forbruk og ny produksjon, samt i forbindelse med utbygging av nye anlegg.</p> <p>Det er iverksatt en rekke tiltak for bl.a. å sikre at entreprenører og underentreprenører etterlever krav og retningslinjer.</p>
Koronapandemien	<p>Koronapandemien har påvirket hele verdens risikobilde i 2020, og har medført betydelig usikkerhet knyttet til konsekvenser på et makroplan for Norge, Europa og verden for øvrig. Dette vil trolig fortsette i 2021.</p> <p>Vårt hovedmål har under hele pandemien, som ellers, vært å opprettholde sikker strømforsyning.</p>	<p>Statnett vurderte i januar 2020 at covid-19-smitten kunne komme til Norge. Det ble derfor etablert en arbeidsgruppe, som gjennomgikk og reviderte eksisterende pandemiplan. Pandemiplanen og flere underliggende innsatsplaner har blitt utarbeidet og oppdatert gjennom hele 2020, og utgjør rammeverket for Statnetts håndtering av koronapandemien.</p> <p>13. mars 2020 ble beredskapsgruppe korona etablert. Gruppen er tverrfaglig sammensatt på tvers av divisjonene, og den jobber på daglig basis med å utvikle og organisere Statnetts koronastrategi innenfor rammer gitt av konsernledelsen. Intern og ekstern kommunikasjon er en vesentlig del av dette arbeidet. Smitteverntiltak vurderes løpende basert på risikovurderinger og iht. interne og eksterne krav og føringer. Driftssentralene og andre driftskritiske miljøer vies særlig oppmerksomhet. Statnett har tett samarbeid med entreprenører og underentreprenører, for å håndtere situasjoner med importsmitte og evt. smittespredning som følge av dette.</p>

Finansiell risiko

Statnett er eksponert for flere typer finansiell risiko, og selskapet jobber kontinuerlig med utvikling og styrking av policyer, prosesser og prosedyrer for å håndtere disse.

Finansiell risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
Kostnadseffektivitet	Statnetts inntekter er eksponert for risiko gjennom RMEs fastsettelse av inntektsramme. RME har foreslått en ny metode for å fastsette Statnetts kostnadsnorm og inntektsramme fra og med 2021, men denne er per i dag ikke vedtatt. I forslaget bygger Statnetts inntektsramme på resultat i en effektivitetsanalyse, hvor Statnetts kostnader sammenlignes med et historisk kostnadsnivå for selskapet. I analysen vurderes utviklingen av kostnader opp mot utviklingen i størrelsen på Statnetts anleggsmasse. Resultatet av analysen multipliseres med Statnetts kostnadsgrunnlag. Dersom Statnett blir mer (mindre) effektive enn basistidspunktet for analysen, vil kostnadsnormen økes (reduseres) og inntektsrammen for selskapet øker (reduseres).	Kostnadseffektiviserende tiltak er viktige for å redusere Statnetts risiko mht. fremtidige inntekter. Statnett har fastsatt et eget effektiviseringsprogram, som går frem til 2022, der målet er å forbedre selskapets effektivitet med 20%.
Rente- og likviditetsrisiko	Konsernet er eksponert for renterisiko i låneporteføljen og likviditetsporteføljen som kan påvirke Statnetts kostnader over tid. Statnett er eksponert for likviditetsrisiko knyttet til forfall på operative og finansielle betalingsforpliktelser.	Statnett reduserer renterisikoen og svingningene i resultatet ved å inngå rentebytteavtaler tilknyttet Statnetts gjeld. Resterende renterisiko i låneporteføljen reduseres av at inntektssiden påvirkes av markedsrenter gjennom referanserenten i innteksreguleringen. Statnett har tilgang til flere lånemarkeder og har en spredt forfallsstruktur på lån. Lånetilgang støttes av en kredittrating for langsiktige låneopptak på A+ og A2 fra henholdsvis Standard & Poor's og Moody's Investor Service. Statnett opprettholder likviditetstilgang som skal sikre finansiering av drift og investeringer på rullerende tolv månedersbasis, også uten opptak av nye lån. Likviditetstilgangen inkluderer en trekkfilitet på 8 milliarder kroner med

Finansiell risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
		løpetid til januar 2024. Dette reduserer risikoen for at Statnett ikke får refinansiert sine lån i perioder med liten tilgjengelighet på kapital.
Valutarisiko	Statnetts inntekter er i hovedsak i norske kroner, mens deler av konsernets kostnader er i utenlandsk valuta.	Valutarisikoen minimeres blant annet ved at valutaeksponering knyttet til store innkjøp i investeringsprosjekter sikres med valutaterminer eller lignende, samt gjennom inntektsreguleringen til selskapet. Alle Statnetts lån i utenlandsk valuta er konvertert til norske kroner gjennom valutabytteavtaler.
Kredittrisiko	<p>Statnett tar kredittrisiko ved plassering av overskuddslikviditet i bank og rentefond.</p> <p>Statnett har også kredittrisiko gjennom rollen som avregningsansvarlig i regulerkraftmarkedet.</p>	<p>Det er etablert rammer som setter krav til kredittverdighet for kredittmotparter, og som definerer maksimal eksponering for hver enkelt plassering av overskuddslikviditet.</p> <p>Dette er en risiko som håndteres gjennom etablerte rutiner for oppfølging og sikkerhetsstillelse for aktørene som deltar i dette markedet.</p>
Motpartsrisiko	Statnett har motpartsrisiko mot sine derivatmotparter.	For å redusere denne motpartsrisikoen har Statnett inngått avtaler om sikkerhetsstillelse (CSA-avtaler) med derivatmotpartene.

Styret i Statnett

Jon Fredrik Baksaas

Valgt inn i 2018, styreleder fra 2018
Leder av kompensasjonsutvalget
Styreverv: Styreleder DNV, styremedlem LM Ericsson AB og Handelsbanken AB
Arbeidserfaring: Internasjonal telecom-rådgiver og rådgiver for teknologi start-ups i Norge, konsernsjef i Telenor 2002-2015, ulike sentrale stillinger i Telenor fra 1989, øvrig arbeidserfaring fra Aker, Stolt-Nielsen Seaway og Det norske Veritas

Wenche Teigland

Valgt inn i 2020, styremedlem
Medlem av revisjonsutvalget
Arbeidserfaring: Investor og rådgiver for oppstartsselskaper, konserndirektør i BKK 2006-2020, adm dir Naturgass Vest og diverse lederstillinger fra Shell/Gasnor, Aibel og Aker Engineering.
Styreverv: VY-gruppen AS, Quantafuel ASA, Powerzeek AS, Mocean Invest AS

Christian Reusch

Valgt inn i 2020, styremedlem
Medlem av kompensasjonsutvalget
Arbeidserfaring: Advokat hos Regjeringsadvokaten, fagdirektør ved Statsministerens kontor, advokat/partner Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig.

Einar Anders Strømsvåg*

Valgt inn i 2015, styremedlem
Leder av revisjonsutvalget
Styreverv: Leder Helse Vest RHF
Arbeidserfaring: Senior rådgiver i Equinor, samt flere lederstillinger i Equinor, blant annet direktør for raffinierområdet, offshore vind og konsernrevisjonen

Maria Sandsmark

Valgt inn i 2013, styremedlem
Medlem av kompensasjonsutvalget og prosjektutvalget
Arbeidserfaring: Forsker Møreforskning Molde AS, førsteamanuensis Høgskolen i Molde og konsulent ECON analyse

Tove Elisabeth Pettersen

Valgt inn i 2018, nestleder fra juli 2019
Leder av revisjonsutvalget.
Arbeidserfaring: Administrasjon- og økonomidirektør i Norges Røde Kors, administrasjonsdirektør i Bane NOR SF og konserndirektør i Hafslund ASA.
Styreverv: NRC Group ASA

Egil Gjesteland

Valgt inn i 2012, styremedlem
Leder av prosjektutvalget
Arbeidserfaring: Eier Gjesteland Consulting, prosjekt-rådgiver, IT sjef og prosjektdirektør for flere olje- og gassprosjekter i Equinor

Steinar Jøråndstad

Valgt inn i 2004, ansattvalgt styremedlem, ansatt 1981
Medlem av kompensasjonsutvalget
Arbeidserfaring: Teamkoordinator i Drift og marked, leder EL&ITs landsdekkende fagforening og medlem arbeidsmiljøutvalget i Statnett

Ole Bjørn Kirstihagen

Valgt inn i 2018, ansattvalgt styremedlem, ansatt 1986
Medlem av kompensasjonsutvalget
Arbeidserfaring: Anskaffelse og drift Statnetts driftssentraler, operatør Norsk Hydros driftssentral, hovedtillitsvalgt og leder for NITO Statnett

Ingeborg Ligaarden

Valgt inn i 2020, ansattvalgt styremedlem, ansatt 2015
Medlem av prosjektutvalget
Arbeidserfaring: senioranalytiker forsyningssikkerhet og risikorådgivning, seniorkonsulent i Lloyd's Register og forsker i SINTEF. Tidligere erfaring fra sentrale verv i Tekna.

Pernille Dørstad*

Valgt inn i 2018, ansattvalgt styremedlem, ansatt 2014
Medlem av revisjonsutvalget
Styreverv: Statnett SFs Pensjonskasse, privat sektor og organisasjoner
Arbeidserfaring: Senioringeniør i Bygg og Anlegg, stillinger i utbyggingsprosjekter i Equinor, prosjektleder i Kværner, hovedtillitsvalgt og leder Tekna Statnett bedriftsgruppe

*Trådte ut av styret i juni 2020

Bærekraftsrapport 2020

Ansvarlig virksomhet

Statnett legger til rette for elektrifisering av samfunnet og vi løser oppgavene våre på en bærekraftig måte. Slik tar vi vår del av ansvaret for at FNs bærekraftsmål nås i 2030.

Globale utfordringer og bærekraftige løsninger

Flere utviklingstrekk som globalisering, teknologisk utvikling, klimaendringer, tap av naturmangfold og knapphet på ressurser påvirker næringslivet. Globale mål for bærekraftig utvikling, som FNs bærekraftsmål og Paris-avtalen, videreføres i regionale og nasjonale føringer som endrer selskapenes rammebetingelser. Det er økende forventninger til at verdier skal skapes på en bærekraftig måte. Det betyr at selskapenes produkter og tjenester og måten disse tilvirkes og brukes på skal være forenelig med FNs bærekraftsmål. For oss i Statnett innebærer dette å legge til rette for elektrifisering og ta bærekraftige valg i arbeidshverdagen.

Klimaendringer er en av vår tids største utfordringer. Elektrifisering er et viktig tiltak for å nå globale og nasjonale klimamål. Vårt bidrag er å forsterke og fornye transmisjonsnettet sånn at fossil energi kan erstattes med fornybar, utslippsfri elektrisitet. Vi har et godt utgangspunkt for videre elektrifisering i Norge. 98 prosent av norsk kraftproduksjon er fornybar, og mesteparten er regulerbar vannkraft. Vi er et av verdens mest elektrifiserte land, men fortsatt kommer om lag halvparten av energien samfunnet bruker fra fossile kilder. Særlig innen transport og industri er potensial for videre elektrifisering stort.

Vår virksomhet legger til rette for at Norge og våre naboland kan øke andelen fornybar energi og redusere klimagassutslipp. Samtidig skal vi i arbeidshverdagen motvirke klimaendringer og andre globale utfordringer gjennom måten vi løser oppgavene på. Det innebærer blant annet at vi skal redusere klimagassutslipp fra vår egen virksomhet.

I tillegg må vi ta vår del av ansvaret for å motvirke andre globale utfordringer. Vi har høy aktivitet, internasjonale kontraktspartnere, mange arbeidsoperasjoner med høy iboende risiko og relativt arealkrevende anlegg. Dette gjør at tap av biologisk mangfold, personsikkerhet, sosial dumping og uetisk forretningsvirksomhet er sentrale utfordringer.

De globale utfordringene utgjør en risiko for samfunnet og for Statnett. I vår strategi legger vi til grunn at et målrettet bærekraftsarbeid er en nødvendig del av vår virksomhet. Vi har definert seks bærekraftsområder hvor vår innsats er viktig. Disse er beskrevet i denne rapporten.

I 2020 har koronapandemien og tiltakene for å begrense smitte, påvirket prioriteringene innen bærekraftsarbeidet. Vi har lagt vekt på å ivareta alle medarbeidere som jobber i og for Statnett. Gjennom god oppfølging av karanteneplikten og tydelige retningslinjer for medarbeidere ute på anlegg og på hjemmekontor, har vi klart å holde smittenivået lavt. I tillegg har vi gjennomført tiltak for å motvirke uheldige helsemessige konsekvenser. Her har et internt koronateam med relevante fagressurser og bedriftshelsetjenesten hatt en fremskutt rolle.

Vi har klart å holde driften av våre anlegg og utbyggingsaktivitetene på et høyt nivå i 2020. Noe av bærekraftsarbeidet har vi blitt nødt til å utsette. Det gjelder blant annet kontroller av lønns- og arbeidsvilkår ute på anleggs plassene. Til tross for usikkerheten pandemien fører med seg har vi klart å styrke bærekraftsarbeidet ved å løfte det på strategisk nivå.

Statnetts bidrag til FNs bærekraftsmål

Statnett støtter FNs mål for bærekraftig utvikling som verdens ledere ble enige om i september 2015. De 17 målene er utformet for å bidra til en mer bærekraftig planet og et godt liv for kommende generasjoner. For at målene skal oppnås, må både myndigheter og bedrifter ta sitt ansvar.

I 2019 vurderte vi hvilke av FNs bærekraftsmål som er mest relevante for oss. I 2020 har vi videreutviklet dette arbeidet, og konkretisert hva som er vårt viktigste bidrag til oppnåelse av FNs mål. Syv av FNs bærekraftsmål er særlig relevante for oss. Vi bidrar til disse gjennom samfunnsoppdraget vårt og våre definerte bærekraftsområder, som omfatter måten vi løser oppgavene på. De syv bærekraftsmålene og Statnetts bidrag til disse målene er beskrevet i figuren under.

Bærekraftsmålene gir en ramme for vårt arbeid. Vi har i 2020 formalisert vår forpliktelse til å jobbe for oppnåelse av målene ved å bli medlem av FNs initiativ for bærekraftig næringsliv, UN Global Compact.

Samfunnsoppdrag

**KOSTNADSEFFEKTIV
OVERFØRING AV
ELEKTRISITET**

**INNOVATIV UTVIKLING
OG DRIFT AV
KRAFTNETTET**

Samfunnsansvar

**ØKT MANGFOLD INNEN
BAKGRUNN, KOMPETANSE
OG KJØNN**

**SIKRE TRYGGE OG
ANSTENDIGE
ARBEIDSFORHOLD**

**GOD STANDARD INNEN
MILJØ, ARBEIDSFORHOLD
OG ETIKK I HELE
VERDIKJEDEN**

**REDUSERE
KLIMAGASSUTSLIPP
OG HÅNTERE
KLIMAENDRINGER**

**TA HELHETLIG
MILJØANSVAR OG
BEVARE NATURMANGFOLD**

Våre aktiviteter bidrar i hovedsak positivt til FNs bærekraftsmål. Det kan imidlertid oppstå målkonflikter, som innebærer at en aktivitet kan bidra positivt til et bærekraftsmål og ha negative konsekvenser for andre.

Dette illustrerer at bærekraftsarbeidet er komplekst og både gir muligheter og risikoer. Noen eksempler på muligheter og risikoer, samt nødvendige avveininger er vist i figuren under.

	<p>Statnett bidrar til elektrifisering av samfunnet (FNs bærekraftsmål 7.2).</p> <p>Våre anlegg kan ha negativ påvirkning på livet på land, for eksempel på habitater og biologisk mangfold (FNs bærekraftsmål 15.5). Les mer i avsnittet om miljøarbeid.</p>
	<p>Vi har høy aktivitet og et stort antall leverandører. Vi skal sikre ansatte som jobber i og for Statnett en trygg og anstendig arbeidshverdag (FNs bærekraftsmål 8.7 og 8.8).</p> <p>Samtidig er skader og arbeidslivskriminalitet en risiko. Det var en dødsulykke blant våre leverandører i 2020. Les mer i avsnittet om personsikkerhet og valg av leverandører.</p>
	<p>Elektrifisering av samfunnet er et av flere nødvendige tiltak for å nå klimamålene. Vi skal også redusere våre egne klimagassutslipp.</p> <p>Våre anlegg er utsatt for klimaendringer (FNs bærekraftsmål 13.1 og 13.3). Les mer i avsnittet om klimarisiko.</p>

Organisasjon og ansvar

Statnett skal opptre på en bærekraftig, etisk og sosialt ansvarlig måte. Vår policy for samfunnsansvar bygger på forventninger til statlige selskaper innen områdene menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og klima, og antikorupsjon. Policyen er også basert på de ti prinsippene i FNs Global Compact

Eierskapsmeldingen «Statens direkte eierskap i selskaper – Bærekraftig verdiskaping» fra 2019 inneholder forventninger til Statnett og andre statlige selskaper. For eksempel ble forventninger til arbeid med økt mangfold og bedre kjønnsbalanse konkretisert. Dette har vi inkludert som et viktig område, og vi skal i 2021 tydeliggjøre dette i vår policy.

Implementering av bærekraftsarbeid

Statnetts policy for samfunnsansvar er en del av Statnetts styringssystem. Systemet beskriver ambisjoner, retning og mer detaljerte krav på en rekke områder. Systemet legger til rette for en strukturert og helhetlig håndtering på tvers av organisasjonen.

Styret har det overordnede ansvaret for at Statnett lever opp til forventningene til godt bærekraftsarbeid, mens konsernledelsen har ansvaret for å følge opp selskapets mål, gjennomføre nødvendige tiltak og sikre resultatoppnåelse. Den daglige gjennomføringen er et lederansvar i Statnett. Det innebærer at styring av bærekraftsarbeidet skal være en integrert del av alle aktiviteter i ulike lederteam, enheter og avdelinger, også i heleide datterselskaper. I 2020 har vi videreutviklet rammeverket for risikostyring og internkontroll, for å sikre at krav og forventninger ivaretas. Dette er beskrevet i årsrapportens kapittel om risikostyring og internkontroll.

Vi er sertifisert etter de internasjonale standardene ISO 14001 for miljøledelse og ISO 55001 for anleggsforvaltning.

Vi har et tverrfaglig bærekraftsteam, som består av ledere med ansvar for de viktigste områdene. Teamet koordineres av fagansvarlig for bærekraft. Medlemmene bistår organisasjonen ved behov.

De viktigste føringene for Statnetts bærekraftsarbeid er bestemt i våre styrende dokumenter:

- Styringspolicy for samfunnsansvar
- Etiske retningslinjer for medarbeidere
- Etiske retningslinjer for leverandører
- Policy for HMS
- Lønns- og arbeidsvilkår
- Miljø- og klimastrategi
- Instruks for anskaffelser
- Personalthåndbok

I 2020 har Statnetts konsernstrategi blitt oppdatert og bærekraft er prioritert framover. Bærekraftsteamet har bidratt i dette arbeidet og skal også bistå framover når strategien skal operasjonaliseres i mål og tiltak, som integreres i eksisterende aktiviteter og beslutningsprosesser.

Statnetts etikkombud

Statnett har et etikkombud, som skal styrke de ansattes rettssikkerhet, og bidra til å avdekke og håndtere forhold som bryter med våre etiske retningslinjer. De etiske retningslinjene er vedtatt av styret og sier at vi har nulltoleranse for korrupsjon, trakassering og arbeidslivskriminalitet.

Etikkombudet tar imot og behandler henvendelser fra alle som har observert urett og feil begått av Statnett, våre ansatte, vår ledelse eller leverandører. Etikkombudet skal legge til rette for at den som tar kontakt sikres full fortrolighet og anonymitet dersom vedkommende ønsker det. Etikkombudet rapporterer til konsernsjef og styret.

Prioritering av bærekraftsområder

Som en del av arbeidet med konsernstrategien i 2020 identifiserte vi våre viktigste bærekraftsområder. Analysen ble gjennomført i henhold til prinsippene i Global Reporting Initiative Standards (GRI Standards).

Det er et økende bærekraftsfokus i samfunnet generelt og blant flere av våre interessenter, som unge jobbsøkere, myndigheter, sivilsamfunn og långivere. Vi oppdaterer oss kontinuerlig på nye krav og forventninger. I 2020 var for eksempel EUs European Green Deal, Eierskapsmeldingen fra 2019 og Stortingsmelding 13 (2020-2021) Klimaplan for 2021-2030 relevante i dette arbeidet. Bærekraftsteamet bidro med å vurdere de viktigste forventningene og dagens status på bærekraftsarbeidet.

Følgende områder er de vi skal prioritere framover:

- Ta et helhetlig miljøansvar og bevare naturmangfold
- Redusere klimagassutslipp og håndtere klimarisiko
- Øke mangfold innen kompetanse, bakgrunn og kjønn
- Sikre alle medarbeidere en trygg arbeidshverdag
- Sikre anstendige arbeidsforhold i hele verdikjeden
- Bekjempe korrupsjon, menneskerettighetsbrudd og uetisk opptreden i alle aktiviteter

Disse områdene og tilhørende ambisjoner har vært behandlet i konsernledelsen og i styret i 2020.

Dialog med interessenter

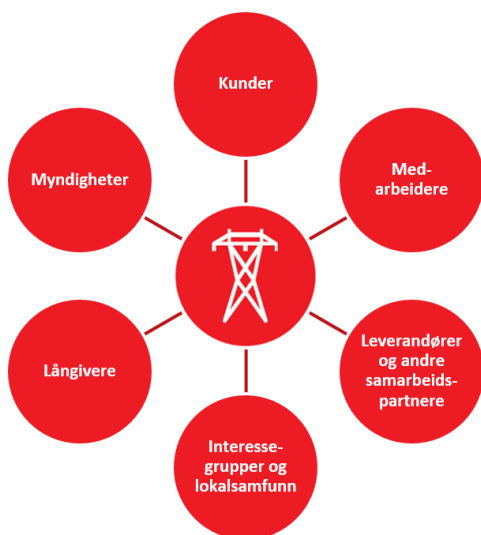
Statnetts verdier er langsiktighet, respekt og felleskap. For å leve opp til verdiene er dialog med interessenter som påvirkes av vår virksomhet avgjørende.

Vi har en rekke interessenter i Norge og Europa. Nasjonalt strekker interessentene seg fra sentrale myndigheter til lokale grunneiere og naboer av våre anlegg. I tillegg er hele samfunnet avhengige av sikker strømforsyning. Internasjonale interessenter er leverandører, entreprenører, investorer, långivere, myndighetsorganer og råd i Norden og EU, samt transmisjonsselskap i land vi har kraftutveksling med.

Mange av våre interessenter legger økende vekt på bærekraft. For eksempel vil flere unge mennesker enn tidligere jobbe i bærekraftige selskaper, og lokalsamfunn reagerer sterkt på naturinngrep og uetisk oppførsel fra selskaper. I tillegg har långivere fått en betydningsfull rolle innen bærekraftig verdiskaping. Alt dette påvirker oss.

Dialogen med de ulike interessentene er nærmere beskrevet i delkapittelet «Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst» i denne rapporten. Der omtaler vi også ulike initiativ og nettverk vi deltar i.

Figuren under viser de viktigste gruppene av interessenter Statnett forholder seg til.

Om rapporten

Rapporten er strukturert i henhold til en mye brukt kategorisering av FNs bærekraftsmål: Miljø og klima, sosiale forhold og økonomi. Vi har kalt de tre kapitlene:

- Våre sosiale bidrag
- Våre miljø- og klimabidrag
- Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst

I de tre kapitlene viser vi hvilke av FNs bærekraftsmål vi bidrar til og hvordan vi bidrar. Våre seks viktige bærekraftsområder er fordelt på de tre kapitlene. I tillegg har vi inkludert noen andre relevante bærekraftsområder og et kapittel med detaljert informasjon, «Regnskap for bærekraftsrapport».

Rapporteringen er i henhold til Global Reporting Initiative (GRI) Standards, nivå Core. Dette omfatter indikatorer for ulike tema og krav til rapporteringsprosessen. I tillegg rapporterer vi på relevante sektorspesifikke indikatorer for energibransjen (GRI G4 Electric Utilities Sector Disclosures).

Vi har knyttet GRI-elementene til FNs bærekraftsmål i GRI-tabellen. Flere av dem bidrar til FNs bærekraftsmål.

Vi mener rapporten gir dekkende informasjon om de viktigste temaene innen samfunnsansvar for Statnett. Vi har engasjert Deloitte AS for å gjennomgå rapporten. Revisors uttalelse er vedlagt.

Denne rapporten er en del av Statnetts årsrapport for 2020. Vi har også valgt å publisere den som en egen rapport. Noen elementer i GRI-tabellen viser til andre kapitler i årsrapporten enn bærekraft.

Våre sosiale bidrag

Statnett skal sørge for at menneskene som jobber i og for selskapet har en trygg arbeidshverdag med anstendige lønns- og arbeidsvilkår. Vi skal også være en attraktiv arbeidsgiver som gir like muligheter til våre medarbeidere uavhengig av kjønn og bakgrunn.

Våre viktige områder innen sosiale forhold er:

- Sikre alle medarbeidere en trygg arbeidshverdag
- Sikre anstendige arbeidsforhold i hele verdikjeden
- Øke mangfold innen bakgrunn, kompetanse og kjønn i selskapet

Disse er knyttet til flere av FNs bærekraftsmål. De tre mest relevante er:

- 5: Likestilling mellom kjønnene
- 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

Vi skal sikre alle medarbeidere en trygg arbeidshverdag

Mange ansatte i Statnett utfører arbeidsoppgaver med høy iboende risiko. Derfor er sikkerheten til våre ansatte vår hovedprioritet. I 2020 har vi i tillegg hatt ekstra oppmerksomhet på arbeidsmiljøet.

Arbeidet med personsikkerhet i Statnett bygger på en nullvisjon. Den legger til grunn at enhver ulykke kan forebygges og at sikkerhet til den enkelte skal komme først. Arbeidstakeren er vår viktigste ressurs. Nullvisjonen er ambisiøs, men henter god støtte i arbeidsmiljølovgivningen. Samtidig krever den kontinuerlig forbedring av tekniske løsninger, rammeverk og kompetanse.

Statnetts ledelse har lagt tre bærende prinsipper til grunn for arbeidet med HMS i virksomheten. Vi sikrer best mulig HMS-resultater gjennom:

- En utviklende HMS-kultur
- Utvikling og bruk av tekniske løsninger
- Systematisk styring, læring og kontinuerlig forbedringsarbeid

Statnett skal videreutvikle seg som en profesjonell byggherre og skal stille høye krav til alle som tar oppdrag for oss. Vi forbedrer kontinuerlig våre arbeidsprosesser basert på kunnskap om sikre arbeidsmetoder, løpende risikovurderinger, samt målrettet opplæring. Eksempelvis tilrettelegger vi for nullvisjonen gjennom å velge risikoreducerende løsninger når vi planlegger og prosjekterer våre utbyggingsprosjekter.

Vi forventer at nullvisjonen legges til grunn også hos våre entreprenører og underentreprenører. Entreprenørene har ansvar for rutiner og god opplæring for egne ansatte slik at kravene våre innfris. De skal også sikre at det samme er tilfelle hos underentreprenører.

Håndtering av skader og ulykker

God håndtering av uønskede hendelser og farlige forhold innebærer at vi identifiserer og utnytter læringspotensial. Vi arbeider kontinuerlig for åpen kommunikasjon og læring innen og mellom fagmiljøer. I 2020 implementerte vi en ny digital løsning som gjør det enklere å rapportere og hente ut data for avvik og forbedringsforslag.

Vi har opprettholdt framdriften i våre utbyggingsprosjekter i 2020, til tross for pandemien. Antall skader er redusert sammenlignet med 2019, mens frekvensen av alvorlige hendelser har steget. Sistnevnte omfatter blant annet nestenulykker, farlige forhold og alvorlig miljøskade.

Etter en ulykke omkom en ansatt hos en av våre entreprenører i 2020. Det ble gjennomført en intern granskning i etterkant av dette, i tillegg til at politiet og Arbeidstilsynet etterforsket saken. Det har ikke blitt avdekket brudd på byggherreforskriften. Statnetts prosedyre for bruk av terrengkjøretøy har blitt revidert etter ulykken. Prosedyren gjenspeiler forskriftskrav, som gjelder for alle uavhengig av arbeidsgiver. Fokuset har vært på verneutstyr og fysiske sikringstiltak.

Forbedrer rutiner for etterlevelse av krav

Vi har i 2020 styrket vårt internkontrollsystem innenfor HMS-området for å sikre at interne og eksterne krav og standarder kan etterleves. En del av arbeidet har vært å etablere et obligatorisk kurs for alle operative ledere i selskapet. Kursprogrammet omfatter grunnopplæring i gjeldende regelverk, samt praktisk opplæring i systematisk HMS-arbeid. I dette inngår etablering av lokale risikoregister knyttet til drift av anlegg og eiendommer. Dette arbeidet ble forsinket på grunn av koronasituasjonen i 2020, men vil bli videreført så snart situasjonen tillater det.

For å sikre etterlevelse av elsikkerhetsforskrifter og sikre læring på tvers i organisasjonen, har vi i 2020 lagt opp til en gjennomgang av alle våre driftsområder. Planlegging og risikovurdering av aktiviteter er sentralt i forskriftene. Det er etablert en standardisert metode for å gjennomføre og dokumentere gjennomgangen, som vil bli implementert i 2021.

Det har også blitt gjennomført et større tverrfaglig arbeid de siste årene for å oppfylle forskriftskravene for arbeid i elektromagnetiske felt. En veileder ble ferdigstilt i desember 2020 og e-læringskurs skal tilbys alle med

selvstendig adgang til Statnetts høyspenningsanlegg i 2021.

Det er gjennomført en kartlegging av kjemikalie-beholdning på flere av Statnetts anlegg i 2020. De aktuelle kjemikalierne har blitt risikovurdert i et digitalt stoffkartotek. På mange anlegg oppgraderes nå løsningene for oppbevaring av kjemikalier for å forbedre sikkerheten. Vi har også gjennomført tiltak for å forbedre systemer og rutiner for eksplosivhåndtering. Blant annet er roller og ansvar for håndteringen tydeliggjort.

Arbeidsmiljø

Mange av Statnetts medarbeidere har strukket seg langt under koronapandemien for å sikre strømforsyningen og holde fremdrift i utbyggingsprosjekter og andre oppgaver. Flertallet har jobbet hjemmefra og vi har lagt ekstra vekt på arbeidsmiljø i 2020.

Det ble tidlig i 2020 etablert en beredskapsgruppe som utformer tiltak og retningslinjer i Statnett basert på smittesituasjonen nasjonalt og regionalt. Gruppen har hatt en sentral rolle i å sikre alle medarbeidere en god arbeidssituasjon. Den har hatt løpende kontakt med konsernledelsen og informert medarbeidere om tiltak og restriksjoner via e-post og SMS, i tillegg til interne kommunikasjonskanaler. Medarbeiderne i koronagruppen har i løpet av 2020 besvart over 5000 e-poster om koronarelaterte saker. Gruppen har også gjennomført arbeidsmiljøundersøkelser og iverksatt tiltak knyttet til psykososiale og ergonomiske forhold.

Det er gjennomført to arbeidsmiljøundersøkelser i 2020 for å kartlegge arbeidssituasjonen til medarbeiderne under pandemien. Spørsmålene har dreid seg om arbeidsoppgaver, sosial arbeidssituasjon, ergonomi, samhandling og digitale verktøy. På bakgrunn av resultatene er det gjennomført tiltak for å lette sosiale og ergonomiske forhold. Noen medarbeidere har hatt behov for ytterligere tiltak. Gjennom dialog med leder, HR-avdelingen og beredskapsgruppa for korona, har disse fått individuelt tilpassede tilbud. Dette har eksempelvis vært gjennom bedriftshelsetjenesten.

Flertallet av våre medarbeidere har hatt hjemmekontor og flere opplever mindre oppfølging fra sin leder, ifølge arbeidsmiljøundersøkelsene. Lederne har derfor fått støtte til å følge opp sine medarbeidere under pandemien gjennom informasjonsmøter og erfaringsdeling i ulike digitale kanaler. HR-avdelingen har vært tilgjengelig for ledere som har ønsket råd og bistand.

Bedriftshelsetjenesten har bistått med koronatester og tilbud ved for eksempel psykososiale behov. Både bedriftshelsetjenesten og verneombudene er viktige i arbeidet med å følge opp og begrense sykefravær. Dette er også diskutert med fagforeningene. Vi har et godt

system for individuell tilrettelegging, i tillegg til virkemidlene myndighetene stiller opp med gjennom avtalen for inkluderende arbeidsliv.

Bedriftshelsetjenesten deltar på vernerunder og er representert i arbeidsmiljøutvalget (AMU). Det var i 2020 etablert til sammen 33 verneområder lokalisert over hele landet, hovedsakelig i driftsområdene og ved administrasjonsbyggene. Det er opprettet lokale HMS-grupper i alle verneområder hvor lokalt verneombud og representant fra arbeidsgiver har jevnlig møter og årlig rapporterer til AMU.

Vi skal sikre anstendige arbeidsforhold i hele verdikjeden

Statnett skal ivareta menneskerettigheter og opptre på en sosialt ansvarlig måte. Vi legger Den internasjonale arbeidsorganisasjonens (ILO) åtte kjernekonvensjoner til grunn i vår tilnærming. Dette gjelder også for våre leverandører og andre kontraktspartnere. Vi forventer at våre krav til lønns- og arbeidsvilkår etterleveres av kontraktspartnere i alle land.

Bærekraftige innkjøp

Gjennom vår innkjøpspraksis skal vi fremme forsvarlige arbeids- og miljøforhold hos alle kontraktsparter. Dette er i henhold til det norske lovverket for offentlige anskaffelser, og er forankret i våre retningslinjer for anskaffelser, blant annet en ny instruks og i våre strategier for ulike kategorier av anskaffelser.

Vi er en stor innkjøper av varer og tjenester. I 2020 utbetalte vi 8669 millioner kroner til 4382 ulike leverandører. De største verdiene er knyttet til bruk av entreprenører og innkjøp av materiell til utbygging og drift av våre anlegg.

Statnett stiller tydelige krav til alle leverandører og følger opp risikotema gjennom hele anskaffelsesprosessen.

Valg av leverandører

For å sikre at leverandører kan levere i henhold til våre kontrakter og etterleve krav må de kvalifiseres. I denne prosessen må de dokumentere at de har velfungerende systemer for HMS, miljøledelse og kvalitet. For arbeid eller produkter som er vurdert å ha høy risiko inngår revisjoner og kundebesøk i kvalifiseringen. Leverandører med høy risiko revideres jevnlig gjennom kvalifikasjonsordningen Achilles UNCE og Statnetts egne revisjoner. Sistnevnte ser i økende grad på risiko for menneskerettighetsbrudd, alvorlig miljøskade og uetisk opptreden.

Vi har i 2020 revidert våre etiske retningslinjer for leverandører. Vårt kontraktsvedlegg om lønns- og

arbeidsvilkår vil bli revidert i 2021. Vi har innhentet erfaringer fra andre institusjoner og vi jobber med å formalisere et krav om at vi ikke kan inngå kontrakter med leverandører som er ekskludert av Etikkrådet for Pensjonsfond utland eller som er registrert på Verdensbankens og utviklingsbankenes felles eksklusjonsliste. En eventuell eksklusjon må være basert på forhold som omfattes av våre etiske retningslinjer for leverandører.

Statnett har over flere år hatt en løpende dialog med Skatteetaten og Arbeidstilsynet i regionene hvor vi har hatt våre største prosjekter. I 2019 inngikk vi en avtale om informasjonsutveksling med Skatteetaten. Avtalen innebærer at vi kan sjekke leverandører mot Skatteetatens registre før kontrakter tilbys. På den måten er avtalen et verktøy for å utelukke useriøse leverandører i våre utbyggingsprosjekter.

Oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår

For oss er det viktig med systematisk kontroll av at lønns- og arbeidsvilkårene i inngåtte kontrakter følges. Brudd på lønns- og arbeidsvilkår kan være så alvorlige at de utfordrer grunnleggende menneskerettigheter. De siste årene har vi avdekket flere grove tilfeller av arbeidslivskriminalitet på våre anleggsplasser. Dette har tydeliggjort behovet for regelmessige kontroller av leverandører på alle nivåer i leverandørkjeden. Sakene vi har avdekket har også gitt oss en tydelig posisjon som en virksomhet som arbeider seriøst med arbeidslivskriminalitet.

Vi gjennomfører kontrollene med utgangspunkt i en egenutviklet metodikk der vi systematisk innhenter og kontrollerer skriftlige opplysninger fra leverandøren og parallelt gjennomfører samtaler med arbeiderne på deres morsmål. På denne måten får vi et grunnlag for å sammenlikne opplysningene som mottas skriftlig fra arbeidsgiver med muntlige tilbakemeldinger fra arbeidstakerne. Metodikken har vært effektiv for å avdekke avvik.

Vi fokuserer, slik regelverket forutsetter, på arbeidere fra lavkostland i kontroller av leverandører på anleggsplassen. Vi vurderer risikoen for avvik basert på de enkelte landenes historikk på dette feltet.

I 2019 gjennomførte vi kontroller av alle større leverandører som benytter utenlands arbeidskraft på våre anleggsplasser. Det ble avdekket vesentlige avvik knyttet til underleverandører. Dette førte til at vi utvidet kontrollene til å omfatte alle leverandører på våre anleggsplasser.

Koronapandemien gjorde at vi i 2020 ikke kunne gjennomføre våre planlagte og ad hoc kontroller. Vi har gjennomført kontroller av skriftlig informasjon fra

arbeidsgivere, men koronarestriksjoner har gjort innhenting av muntlig informasjon fra arbeidere på våre anleggsplasser krevende. Derfor er disse kontrollene ikke ferdigstilt. Denne situasjonen har vist at kontroll av skriftlig informasjon fra arbeidsgiver gjennom intervju med arbeiderne er en forutsetning for å kunne dokumentere avvik. Straks smittesituasjonen tillater det, vil vi gjenoppta kontroller av leverandører på anleggsplassene.

Fagorganisering

Statnett anerkjenner og verdsetter den norske arbeidslivsmodellen. Denne omfatter treparts-samarbeidet mellom myndigheter, fagbevegelse og arbeidsgiverorganisasjonene, og det lokale toparts-samarbeidet. En god relasjon mellom ledelsen og tillitsvalgte på den enkelte bedrift er avgjørende for virksomhetenes utvikling og evne til omstilling og effektivisering.

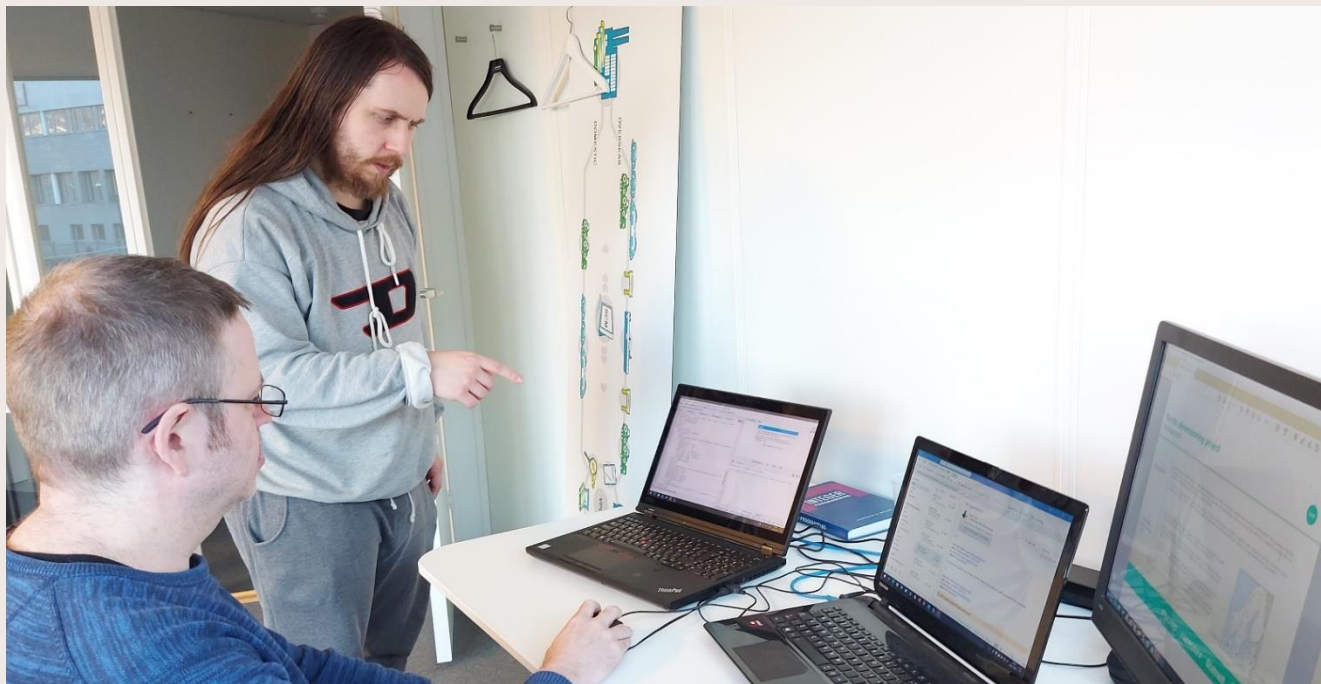
Vi ønsker høy fagforeningsdekning og legger til rette for at de ulike fagforeninger skal få mulighet til å drive sin virksomhet på en god og konstruktiv måte. Dette er viktig for å sikre at beslutninger fattes på et best mulig grunnlag, og at de forankres godt hos de tillitsvalgte.

De tillitsvalgte skal ha en reell mulighet for påvirkning. Det skjer gjennom en åpen løpende dialog med fagorganisasjonene for å sikre utveksling av informasjon og synspunkter på saker av betydning for de ansatte. Det gjennomføres faste informasjons- og kontaktmøter, samt mer formaliserte drøftingsmøter i saker som kan ha stor betydning for de ansattes arbeidssituasjon. To ganger i året gjennomføres det mer omfattende fellesmøter med de tillitsvalgte.

I 2020 har koronapandemien begrenset mulighetene til fysiske møter, men de har vært gjennomført digitalt. Det har dessverre ikke gitt de samme mulighetene for relasjonsbygging og samhandling. De tillitsvalgte og vernetjenesten har vært tungt involvert i arbeidet med å utvikle tiltak og beredskap under pandemien.

De ansatte velger tre medlemmer til Statnetts styre. Til dette valget stiller flere av fagforeningene lister. De ansatte er også representert i pensjonskassens styre, styringsgruppen for pensjon og Arbeidsmiljøutvalget (AMU).

Mangfold gir lønnsomhet i praksis

Erik Mesøy og Jan Kristian Haugland på jobb for Statnett. Foto: Unicus

I 2020 inngikk Statnett et samarbeid med IT-selskapet Unicus, en sosial entreprenør der alle konsulentene har Aspergers syndrom. IT-konsulentene Jan Kristian Haugland og Erik Mesøy har det siste halvåret sjekket millioner av data for Statnett.

– Det å tenke annerledes blir en styrke i jobben, forteller de to, som begge har Asperger.

Avdelingsleder Olav Resser i Statnett er svært fornøyd med konsulentenes bidrag til å etablere og sikre et solid digitalt fundament i Statnett.

-Samarbeidet med Unicus viser at mangfold gir lønnsomhet. Vi har behov for ulike perspektiver og kvaliteter for å løse oppgaver i arbeidslivet. Jan Kristian og Eriks analytiske evner hjelper oss å utnytte de enorme datamengdene vi daglig får inn fra sensorer og kontrollsystemer, sier han.

Det siste halvåret har Jan Kristian og Erik gjennomgått enorme datamengder, laget sannsynlighetsberegninger og jobbet med å utvikle en matematisk modell i samarbeid med Statnett.

- Det er mye data som skal prosesseres. For eksempel er en måned med strømdata cirka 100.000 linjer med data, forklarer Jan Kristian.

De to IT-konsulentene har blant annet regnet på strømbruket minutt for minutt i utvalgte perioder, gått gjennom historiske værdedata, forbruk- og produksjonsdata og historiske ubalanser. Martin Eide i Unicus beskriver prosjektet som komplekst og utfordrende, noe som passer konsulentenes egenskaper og kompetanse svært godt.

Både Jan Kristian og Erik har mangeårig erfaring fra IT-bransjen. Jan Kristian skrev egne programmeringsspråk fra han var 11 år og fullførte en doktorgrad i analytisk tallteori ved Oxford da han var 25, i tillegg til et post-doc-opphold i Princeton. Erik har universitetsutdanning i statistikk, informatikk og matematikk og leser opptil 2000 ord i minuttet.

-Mange personer med Asperger faller utenfor arbeidslivet til tross for at de har veldig høy kompetanse. Det er positivt at Statnett både bidrar til å utløse potensialet til Erik og Jan Kristian og samtidig får levert arbeid av høy verdi. Vi setter pris på at Statnett har gitt oss denne tillitten, sier Eide.

Vi skal øke mangfold innen bakgrunn, kompetanse og kjønn

Statnett legger vekt på å være en attraktiv arbeidsgiver uavhengig av arbeidstakernes bakgrunn og kjønn. Vi har i 2020 tatt initiativ til å øke mangfoldet innen bakgrunn, kompetanse og kjønn.

Likestilling og mangfold

Vi skal ivareta mangfoldet blant de ansatte med hensyn til kjønn, alder og bakgrunn. Kvinner og menn med tilnærmet lik utdanning og erfaring skal være lønnsmessig likestilt. Dette er beskrevet i styrende dokumenter, hvor vi blant annet legger ILOs kjernekonvensjoner til grunn.

Vi ønsker å heve kvinneandelen og øke mangfold innen bakgrunn og kompetanse. Dette er viktig for å få fram flere talenter innen ulike fagområder, erfaring, nasjonaliteter og kjønn. Behovet for økt mangfold ble derfor løftet på strategisk nivå i 2020. Vi har iverksatt noen tiltak allerede. Dette arbeidet vil forsterkes framover. Vi skal etablere mål og konkrete tiltak tilpasset ulike deler av organisasjonen.

Vi fikk også tydelige signaler i eierskapsmeldingen fra 2019, hvor forventningene til tiltak for å heve mangfoldet ble konkretisert. Regjeringen angir i meldingen en ambisjon om at statlige selskaper skal ha minst 40 prosent av begge kjønn i ledergruppene. Dette er et mål vi vil følge opp. 31. desember 2020 var kvinneandelen i Statnetts ledergrupper på de to øverste nivåene 29,7 prosent.

Ett av tiltakene for å heve mangfoldet har vært å ta i bruk et nytt rekrutteringsverktøy i 2020. Et bevisst forhold til mangfold i rekrutteringsprosessen er viktig for å kunne tiltrekke oss søkere med ulik bakgrunn. Verktøyet gir oss bedre datagrunnlag for søkermassen, slik at vi kan kartlegge trender og iverksette målrettede tiltak.

Vi har også gjennomført opplæring i å skrive gode stillingsannonser. Ved å øke bevisstheten rundt hvordan vi fremstår og ordlegger oss vil vi tiltrekke oss flere kvalifiserte søkere.

Livsfasepolitikken i Statnett skal legge til rette for medarbeidere i alle aldre. Spesielt seniorpolitiske grep, som ekstra ferieuker og utdanningstilbud bidrar til å holde gjennomsnittlig pensjonsalder høy. Vi tilbyr blant annet

bedriftsbarnehage, sosiale komiteer og et aktivt idrettslag. For de yngre medarbeiderne har vi en egen gruppe «Ung i Statnett», som arrangerer både faglige og sosiale samlinger. I 2020 har mye foregått digitalt, og har vært viktig for flere unge medarbeidere uten stort sosialt nettverk utenfor jobben. I 2020 har vi gjennomført vårt trainee-program og ansatt sommerstudenter som vanlig, til tross for pandemien.

Kompetanse og medarbeiderutvikling

Statnett er en kompetansebedrift. Det er viktig å videreutvikle kritisk kjernekompetanse i organisasjonen. Alle medarbeidere må gjennomføre obligatoriske kurs og kan delta på relevante kurs gjennom vår kompetanseportal. Den enkelte medarbeiders kompetanseutvikling følges opp gjennom obligatoriske oppfølgingsamtaler med sin leder.

Vi ser at kompetansebehovet er i endring. Det skyldes blant annet at vi digitaliserer flere av kjerneprosessene våre. For å hente ut gevinstene av ny teknologi jobber vi målrettet med ledertrening og implementering av nye digitale løsninger. Et nytt system for virksomhetsstyring og ny løsning for håndtering av avvik har vært prioritert i 2020.

I 2020 utarbeidet HR-avdelingen, i tett dialog med organisasjonen, en handlingsplan for strategisk kompetansestyring. Planen gir rammer for hvordan vi skal utvikle kompetanse for å dekke morgendagens behov. Vi skal fremme både midlertidig hospitering og permanent forflytning innen organisasjonen. Dette vil bidra til at ledere og medarbeiderne får en bredere kompetanse og vil gjøre oss bedre rustet til å møte nye kompetansekrav. Program for talentutvikling og etterfølgerplanlegging er også en del av denne handlingsplanen.

Alle nye ledere og prosjektledere i Statnett gjennomfører obligatoriske lederkurs, både innenfor foretaksstyring, virksomhetsledelse, HMS, arbeidsrett og lønnspolitikk. I lederkursene står våre verdier og lederforventninger sentralt og er styrende for utøvelse av ledelse i selskapet. Spesielt verdien Respekt er grunnleggende for å ivareta mangfold og likestilling i lederrollen. I utvikling av ledergrupper er mangfold ett av temaene som evalueres for økt effektivitet og bedre prestasjoner.

Våre miljø- og klimabidrag

Klimaendringer og tap av naturmangfold er to store globale utfordringer, som vi skal motvirke i vår arbeidshverdag. Dette er to av våre viktige bærekraftsområder:

- Ta et helhetlig miljøansvar og bevare naturmangfold
- Redusere klimagassutslipp og håndtere klimarisiko

Med dette arbeidet bidrar vi til flere av FNs bærekraftsmål:

- 12: Ansvarlig forbruk og produksjon
- 13: Stoppe klimaendringene
- 15: Liv på land

Vår miljø- og klimastrategi følger opp de to bærekraftsområdene gjennom å legge føringer for arbeid med naturmangfold, landskapsverdier og klimagassutslipp. Den baserer seg på «føre var» prinsippet. Strategien løfter fram mål og tiltak for å sikre mer miljøvennlige innkjøp av produkter og tjenester og vektlegge dokumentasjon av miljø- og klimakonsekvenser i beslutninger. Miljøavdelingen bistår resten av organisasjonen i gjennomføring av tiltakene.

I 2020 har det vært et særlig fokus på innfasing av miljømål i utbyggingsprosjektene i tråd med miljø- og klimastrategien. I tillegg har vi jobbet med miljøforbedringer i driften av våre anlegg og i anskaffelsesprosessen.

Vi skal ta helhetlig miljøansvar og bevare naturmangfold

Miljøarbeidet skal redusere miljøpåvirkningen av våre anlegg og vår aktivitet ut over lovkrav. Vi har særlig vekt på å bevare naturmangfold og landskapsverdier. Dette krever at miljø er en integrert del av planlegging og drift av anleggene våre.

Vi følger opp lovverk og politiske føringer for miljøarbeid. Nettmeldingen (Meld St (2011-2012) setter krav til at konsekvenser av våre tiltak skal utredes gjennom interne eller eksterne konsekvensutredninger og til involvering av berørte parter. I tråd med Ot prp 62 (2008-2009) forsøker vi alltid å dekke behovet for ny overføringskapasitet med begrenset bruk av nye naturområder. Blant annet vurderer vi om det er mulig å utnytte eksisterende kraftanlegg bedre. I tillegg til å begrense behovet for inngrep i nye naturområder fører spenningsoppgradering til lavere energitap per transportert MWh. I vårt planarbeid vurderer vi også om det er mulig å restrukturere og sanere eldre ledningsnett når kraftsystemet skal utvikles.

Som del av konsesjonsvilkår for større utbyggingsprosjekter setter myndighetene krav om at det utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan) som beskriver miljøhensyn og avbøtende tiltak i anleggs-

og driftsfasen. Denne planen legges til grunn for anleggsarbeidet som skal gjennomføres og den videreføres til driften av anleggene.

Naturmangfold

For å bevare naturmangfold skal vi benytte beste praksis. Det innebærer at vi kontinuerlig må forbedre vår kunnskap og praksis. Vi tar hensyn til naturtyper og artsforekomster ved planlegging, valg av løsninger, og under bygging og drift av anlegg. Eksempelvis ved å unngå myrområder og annen sårbar natur.

I utbyggingsprosjektene setter vi restriksjoner på anleggsvirksomheten for å bevare naturmangfold. Restriksjoner brukes i særlig sårbare perioder som i hekketider for truede og sårbare fuglearter, samt i reinens kalvingsperioder. Det kan også stilles krav til begrenset hogst og begrenset bakketransport. De samme restriksjonene vil også kunne gjelde for driftsfasen. Vi restaurerer anleggsområder, midlertidige veier, riggområder og eventuelle terrengskader i tråd med Statnetts håndbok for terrenghåndtering. Håndboka ble revidert i 2020 basert på erfaringer med praktisk bruk.

I 2019 startet vi et pilotprosjekt for å kartlegge fremmede arter ved våre stasjonsanlegg i Sør-Norge. Kartleggingen viste at det ved rundt 20 prosent av stasjonsområdene er sterkt anbefalt å gjøre tiltak for å hindre spredning av fremmede arter i sårbare områder. I tillegg bør det vurderes tiltak ved ytterligere 30 prosent av anleggene. Basert på resultatene begynte vi på en veileder for håndtering av fremmede arter i 2020. Denne skal vise hvordan fremmede arter skal fjernes og hvordan vi skal unngå at de sprer seg. Vi skal videreføre kartleggingen i 2021.

Landskap

For å bevare landskapsverdier skal vi til enhver tid benytte beste praksis. Når vi planlegger nye anlegg skal vi finne løsninger som gir god estetisk tilpasning til omgivelsene. Vi benytter laserskanning og tredimensjonal modellering av terrenget for å kunne velge alternativer som tar hensyn til landskapets form og karakter.

For at kraftledninger i skog skal fremstå mindre fremtredende i landskapet har vi utarbeidet en standard for skogrydding i kraftgatene. I tillegg kamouflerer vi liner, master og isolatorer, sanerer gamle anlegg og bruker nye mastetyper for å begrense synligheten. I 2020 bygget vi 63 km med kamuflerte master og sanerte 12 km kraftledning.

Måler og beregner klimagassutslipp fra myrene

I samarbeid med NINA og NTNU, forsker Statnett på klimagassutslipp fra ulike naturtyper. Dette er viktig informasjon når vi beslutter hvor nye anlegg skal plasseres.

En relevant naturtype er myrene. De har lagret karbon i flere tusen år. Når de dreneres og graves opp, slippes karbonet under bakken ut som klimagasser.

Et av målene med forskningsprosjektet GRAN (Grønnere naturinngrep og reduksjon av klimagassutslipp i anleggsarbeid) er å utvikle en klimakalkulator for utslipp fra ulike naturtyper, herunder myr. Dybde og karbontetthet i myr varierer veldig. Derfor tok vi i 2020 160 dybdemålinger og 15 karbonprøver fra et myrområde i Tydalen i Trøndelag. Basert på målingene kan vi se hvor godt teoretiske beregninger stemmer med virkelige tall, og hvordan en kalkulator basert på kartverktøy kan gi oss gode nok estimater til å inngå i beslutningsgrunnlaget.

Målet er å få et bevisst forhold til de utslippene vår aktivitet medfører, og kunne ta gode valg når fordeler og ulemper skal veies opp mot hverandre.

Prosjektet omfatter også naturkartlegginger, miljøkrav i kontrakter og opplæringsmetodikk for både ingeniører og anleggsarbeidere. Les mer om prosjektet på våre nettsider.

Miljøhendelser

Vårt mål er å ha null større utslipp eller miljøskader. Dette er hendelser som medfører alvorlig eller irreversibel miljøpåvirkning. Disse rapporteres til prosjekteier og til konsernledelsen.

I 2020 er det rapportert fem slike miljøhendelser. En av hendelsene var at vi avdekket et avfallsdeponi under arbeid på et av våre anlegg. Deponiet inneholdt blant annet deler fra en tidligere koblingsstasjon. Funnet førte til at arbeidet ble stanset og vi varslet forurensningsmyndighet. Avfallet som ble avdekket ble fjernet sammen med forurensete masser og håndtert i henhold til lovkrav.

Tre av hendelsene gjelder faktiske eller potensielle skader på kulturminner i et av våre utbyggingsprosjekter. Den femte hendelsen var et inngrep i en viktig naturtype. Dette er brudd på krav om godkjent arealbruk. For å redusere risikoen for slike hendelser utviklet vi i 2020 en digital løsning, hvor entreprenørene kan se prosjektspesifikke kart med sanntidsvisning av posisjon på mobiltelefon og lesebrett. Vi innførte også obligatorisk kurs i miljøkontroll for medarbeidere som skal følge opp miljøkrav i byggefasen.

Det ble i tillegg avdekket to større lekkasjer av SF₆-gass på til sammen 70 kg i 2020. Vi har gjennomført en intern undersøkelse av to tidligere SF₆-lekkasjer for å forhindre at slike lekkasjer forekommer. Basert på undersøkelsen har vi forbedret rutiner for vedlikehold og varsling ved feil. I tillegg har det blitt iverksatt kompetansehevende tiltak.

I februar 2020 ble tre sjøkabler i ytre Oslofjord skadet av ankeret til et skip. Denne hendelsen er omtalt i årsrapportens kapittel «Årsberetning». En av kablene som ble skadet var oljeisoleret. For at ikke vann skal komme inn i kabelaen og ødelegge den, pumpes olje fortsatt inn i kabelaen ved skader som dette, med den konsekvens at olje lekker ut i vannet. Oljen har egenskaper som begrenser negative konsekvenser på natur og miljø. Den er svært lettflytende og klassifisert som ikke skadelig for marine organismer. Totalt var utslippet på 6000 liter olje over en periode på ni dager. Det ble ikke registrert negative konsekvenser for natur og miljø som følge av oljeutslippet.

Vi skal redusere klimagassutslipp og håndtere klimarisiko

Vi påvirkes av klimarisiko. Både i form av klimaendringer som kan få konsekvenser for anleggene våre, og en skjerpet klimapolitikk. Vi skal redusere egne utslipp i henhold til Parisavtalen og den norske klimaloven. Vi har også et mål om å systematisere arbeidet med klimarisiko og rapportere ihht. Task Force on Climate Related Financial Disclosures (TCFD).

Reduksjon av klimagassutslipp

Vårt mål er å redusere klimagassutslippene med 50 prosent innen 2030. Dette omfatter utslipp fra egen virksomhet og fra våre kontraktspartnere. Innen 2025 er målet at vi skal redusere våre egne utslipp med 25 prosent.

Vi har vurdert våre utslippskilder utfra størrelse, klimarisiko og realistiske tiltak. Basert på disse vurderingene har vi identifisert klimatiltak som gjør at vi kan innfri målene på kort og lang sikt. Tiltakene som vi kan iverksettes raskt vil redusere driftskostnadene våre. Det omfatter blant annet omstilling av egen bilpark over til nullutslippsalternativer. Vi jobber med en plan for hvordan omstillingen skal gjennomføres. Vi jobber også med å øke bruken av droner som erstatter helikopterbruk. I tillegg vurderer vi bruk av palmeoljefritt biodrivstoff på våre tyngre kjøretøy.

Vi har iverksatt flere tiltak for å redusere utslippene fra bruk av SF₆-gass i 2020. Det går både på forbedring av vedlikeholdsrutiner og teknologikvalifisering av alternative gasser. Målet er å redusere utslippsraten av SF₆-gass til 0,15 prosent fra dagens nivå på 0,33 prosent. For nye anlegg gjør teknologikvalifiseringen at vi kan bruke alternativer til SF₆-gass på anlegg opp til 132 kV og på passive komponenter i anlegg på høyeste spenningsnivå. Eksempelvis vil den nye stasjonen på Hamang i Bærum kommune bruke en alternativ gass som inneholder mindre SF₆.

De estimerte klimagassutslippene knyttet til innkjøp av materialer indikerer at dette er en av våre største utslippskilder. I 2020 har vi derfor jobbet med å innføre klimakrav i våre kontrakter.

Anleggsarbeid på våre utbyggingsprosjekter er en annen stor kilde til klimagassutslipp. Vi stiller derfor krav om fossilfrie anleggsplasser i alle prosjekter hvor det finnes et modernt leverandørmarked. I 2020 startet vi opp fossilfri anleggsvirksomhet på nye Hamang stasjon i Bærum. I tillegg blir arbeidene på flere pågående prosjekt, slik som Smestad – Sogn i Oslo og Fagrafjell stasjon i Rogaland, gjennomført fossilfritt.

Statnett Transport ble i 2020 innlemmet i Statnett SF. De har hatt høyere aktivitet enn i 2019 og dermed økte utslipp. De totale klimagassutslippene er noe lavere i 2020 enn året før. Det skyldes blant annet nedgang i antall flyreiser som følge av koronapandemien. I tillegg gikk utslippene fra entreprenørenes helikopterbruk ned som følge av at vi har bygget og revet et mindre antall km med ledning i 2020 enn årene før.

Klima, vær og fysisk klimarisiko

Klimaendringer gjør at vi må ruste oss til et annet vær og hyppigere naturhendelser framover, spesielt sterkere ekstremvær og endringer i nedbørsmønstre. Noen steder

vil det bli mindre nedbør, mens det vil regne og snø mer i andre områder. Mer ekstremnedbør er sannsynlig, og vi må også forberede oss på skred og flom i nærheten av våre anlegg. Været påvirker strømforbruk og fornybar kraftproduksjon, og dermed også overføringsbehovet. Været påvirker også hvor store belastninger nettet utsettes for.

Feil på kraftledninger, transformatorer og styringssystemer påvirker driftssikkerheten i kraftsystemet og kan gi strømbrudd. For ledninger spiller variasjoner i både vær og vegetasjon en stor rolle. I år med mye ekstremvær og lynaktivitet har vi flest driftsforstyrrelser. Antall feil på kraftledninger har ligget relativt stabilt på mellom 60 og 90 feil per år de siste fem årene. Dette er lavere enn i forrige femårsperiode, da vi ble rammet av flere ekstremvær. Mindre enn 10 prosent av feilene på kraftledninger er varige og krever reparasjon. For å ruste oss mot ekstremvær har vi gjennomført tiltak på kraftledningene.

Ekstremvær stiller også høye krav til beredskapen. Når det varsles ekstremvær avslutter vi pågående vedlikeholdsarbeid for å få så mange kraftlinjer som mulig i drift. Slik går vi inn i ekstremværet med en så robust strømforsyning som mulig. Etter hvert ekstremvær evaluerer vi og starter forberedelsene til neste.

Vi tilpasser oss kontinuerlig til klimaendringer i driftssituasjoner og gjennom langsiktig planlegging. Vi har jevnlig risikovurderinger av eksisterende anlegg og iverksetter sikringstiltak ved behov. Våre nye anlegg designer vi for scenarier med ekstreme vær-situasjoner.

Politiske endringer og omstillingsrisiko

Klimaendringer og tiltakene som bekjemper dem, påvirker samfunnet. Vi forventer at det i årene fremover vil komme

flere krav, både gjennom lovverk og standarder, om mer klimavennlige løsninger. Dette påvirker oss. For eksempel må vi legge til grunn at teknologi, materialvalg og løsninger som er effektive framover har lav miljø- og klimapåvirkning.

Vi følger den politiske utviklingen og vurderer løpende hvilke beslutninger som påvirker oss direkte og indirekte. Norge har satt seg ambisiøse klimamål og det er sannsynlig at lovverket vil skjerpes innen andre bærekraftsområder i årene framover. Det må vi ta inn i dagens beslutningsprosesser for å redusere risiko.

De siste årene har regjeringen presentert ambisjoner om å gjøre bygge- og anleggssektoren fossilfri innen 2025, og lagt frem handlingsplaner som blant annet omfatter grønn skipsfart og alternative drivstoff. I Statnett jobber vi for at fossilfrie anleggsplasser på sikt skal bli standard.

I Prop. 1 LS (2019-2020) for budsjettåret 2020 — Skatter, avgifter og toll 2020 vises det til at SF₆, svovelheksafluorid, kan være egnet for avgift. SF₆-gassen har svært gode elektriske isolasjons- og strømbrytningsegenskaper, men er også en svært sterk klimagass. Det stilles strenge krav til håndtering, og vi jobber kontinuerlig med å bytte til anlegg og komponenter med lavere utslipp.

Det ble i slutten av 2018 innført rapporteringsplikt på beholdning og forbruk av SF₆ i Norge. I Stortingsmelding 13 (2020-2021) Klimaplan for 2021–2030 vises det til at man vil utrede virkemidler for å redusere bruken og utslippene av SF₆. Et virkemiddel kan være en avgift. I tillegg er det varslet en økning i CO₂-avgiften, som vil påvirke oss. For å møte omstillingsrisiko gjennomfører vi klimatiltak, omtalt ovenfor.

Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst

For å skape verdier på en bærekraftig måte er vi avhengige av å ha høy etisk standard og stille tydelige krav til egne medarbeidere og leverandører. Dette blir stadig viktigere som følge av økende globalisering og mindre transparens i leverandørmarkeder. Derfor har vi definert dette som et av våre viktigste bærekraftsområder:

- Bekjempe korrupsjon, menneskerettighetsbrudd og utetisk opptreden i alle aktiviteter

Vi vil være tydelige på at vårt ansvar for å bidra til FNs bærekraftsmål strekker seg ut over eget selskap. Ansvaret gjelder også for våre kontraktspartnere.

Vi er også avhengige av å ligge i forkant av samfunnsendringer som gir nye krav, nye behov og ny teknologi. Dette forutsetter at vi har god dialog med våre samarbeidspartnere og andre samfunnsaktører, og jobber målrettet med å utvikle og ta i bruk ny teknologi og kompetanse.

Vi skal bekjempe korrupsjon, menneskerettighetsbrudd og utetisk opptreden i alle aktiviteter

Gjennom tydelige krav i våre etiske retningslinjer og vår leverandørdialog skal vi sikre nulltoleranse for korrupsjon og alle former for bestikkelser, bedrager og all annen form for ulovlig forretningsvirksomhet i hele verdikjeden.

Etikkombudet samarbeider tett med vår avdeling for arbeidslivsrelasjoner. Denne avdelingen har ansvaret for våre lønns- og arbeidsvilkår.

Vi har etiske retningslinjer for egne medarbeidere og for leverandører. Retningslinjer for leverandører er vedlagt kontraktene våre og ble revidert tidlig i 2021. Vi bruker de etiske retningslinjene aktivt i vurdering av kontraktspartnere. Dette er avgjørende for å sikre ansvarlige leverandører. Et annet viktig tiltak i 2020 har vært å lære av erfaringer fra eksterne fagmiljø, som Etikkrådet for Pensjonsfond utland, Verdensbanken og utviklingsbankene i kvalifisering av leverandører.

Varslingsaker

Varsling av kritikkverdige forhold kan skje på flere måter, herunder til etikkombudet. Etikkombudet mottok totalt 55 henvendelser i 2020. Det store flertallet av disse henvendelsene har vært av en slik karakter at det ble funnet en løsning relativt raskt.

Et fåtall saker har allikevel krevd mer arbeid, tid og oppfølging. Dette gjelder både saker som omhandler interne arbeidsforhold og saker som gjelder våre leverandører. Koronapandemien har gjort det krevende å følge opp visse type saker. Det gjelder særlig henvendelser om arbeidsforhold hos leverandører. Disse følges vanligvis opp gjennom kontroller på anleggsplasser og samtaler med arbeidstakere. Disse sakene følges opp av vår avdeling for arbeidslivsrelasjoner, i tett samarbeid med etikkombudet, som ivaretar dialogen med eventuelle varslere. Oppfølging av leverandører i 2020 er beskrevet i kapittelet «Våre sosiale bidrag».

Opplæring

Informasjon og opplæring om etikkombudsordningen og våre etiske retningslinjer inngår i kurs for nyansatte. Det er også gjennomført prosjektspesifikke kurs med fokus på bekjempelse av arbeidslivskriminalitet. Der har etikkombudet holdt innlegg om forventninger til ansatte og leverandører, samt om erfaringer og problemstillinger fra etikkombudets arbeid med denne type saker. I 2020 er disse kursene avholdt digitalt.

Dialog og samarbeid

Statnett er leverandør av kritisk infrastruktur og forvalter felleskapets midler. Det er derfor viktig med åpenhet rundt hvordan vi løser våre oppgaver.

Vårt samfunnsoppdrag omfatter tre ulike funksjoner: Systemansvarlig, netteier og utredningsansvarlig. Disse er beskrevet i årsrapportens kapittel «Dette er Statnett» og på våre nettsider. Alle de tre funksjonene omfatter dialog og samarbeid med relevante interessentgrupper. Mye av dette er regulert. For eksempel har det de siste årene vært stor pågang for nye tilknytninger. Disse prosessene krever tett dialog med aktørene som ønsker tilknytning og med berørte parter som lokale nettselskaper, lokale myndigheter og grunneiere. Dette er regulert gjennom forskrift for kraftsystemutredninger og konsesjonsprosesser.

I en konsesjonsprosess er det viktig å komme tidlig i dialog med interessentene, både for å sikre aksept for tiltakene som planlegges og for å få innspill til lokale tilpasninger. I mange tilfeller arrangerer vi derfor møter med lokale interessenter ut over det som er forskriftsfestet, for eksempel åpen kontordag. Der diskuteres bekymringer knyttet til anleggstrafikk, støy, elektromagnetisk stråling, landskapsvirkninger og naturinngrep. Dette er også temaer som blir videre detaljert der konsesjonen stiller krav om en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan). Denne planen utarbeides i dialog med de berørte og vil i noen

tilfeller også bli sendt på høring. Planen beskriver hvordan miljøhensyn skal ivaretas i utbyggingsprosjektet og planlagte tiltak for å avbøte påvirkning på lokalsamfunnet. I tettbygde strøk iverksetter vi tiltak for å redusere støy og sikre myke trafikanter. I naturområder retter vi tiltakene mot å sikre naturmangfold, vernede områder og kulturminner.

På hjemmesiden informerer vi om enkeltprosjekter, blant annet i form av meldinger, nyheter og ulike dokumenter som konsesjonssøknader og utredninger.

Medlemskap og deltagelse i nettverk

Vi har løpende dialog med aktørene i bransjen, samfunnsaktører og flere andre interessenter og samfunnsaktører. I tillegg arrangerer og deltar vi i ulike nettverk, initiativ og forum nasjonalt og internasjonalt.

Et eksempel er Markeds- og driftsforum, som representerer Statnetts kunder. Forumet diskuterer og deler kunnskap om strategiske og prinsipielle saker som omhandler marked og drift, og har møter med Statnetts styre. Referatene fra dette forumet publiseres på Statnetts nettside. Vi deltar også aktivt i nordisk og europeisk samarbeid, eksempelvis gjennom det europeiske systemoperatørsamarbeidet ENTSO-E.

I 2020 har vi blitt medlem av UN Global Compact og ODA Nettverket. I tillegg har vi deltatt i NHOs initiativ Grønne Verdikjeder, nettverket Grønn anleggssektor og Energy Transitions Commission.

Lokal verdiskaping

Vårt hovedbidrag til verdiskaping er sikker strømforsyning og tilkobling av ny produksjon og nytt forbruk på nettet. I tillegg bidrar vi til lokal verdiskaping gjennom å benytte store og små norske leverandører. Vi deler opp våre utbyggingsprosjekter i flere kontrakter slik at lokale og regionale leverandører har mulighet til å tilby sine tjenester. Figuren under viser hva vi betalte til våre leverandører i 2020. Fordelingen mellom norske og utenlandske leverandører er basert på organisasjonsnummer.

Våre lokalkontorer og stasjonsgrupper har også mulighet til å støtte lokale prosjekter. Dette er prosjekter innen idrett, kultur og barne- og ungdomsarbeid. Prosjektene skal gi lokal verdi og søknader om støtte vurderes derfor av Statnett-ansatte med lokalkunnskap. For Statnett er det viktig å bidra positivt i lokalsamfunn hvor vi har aktivitet.

Grønn finansiering

De siste årene har banker og investorer i økende grad integrert hensynet til mennesker, samfunn og miljø i investeringsvirksomheten. Det påvirker oss ved at ratingbyrå spesialisert på bærekraft gir oss ESG-rating¹, som benyttes av våre långivere. Et godt bærekraftsarbeid kan dermed påvirke våre finansielle betingelser.

Et godt bærekraftsarbeid kan også gi tilgang til nye lånemarkeder. I 2020 fikk Statnett utbetalt sine to første grønne obligasjonslån på til sammen 3,6 milliarder kroner. Grønne obligasjoner er lån som skal finansiere miljøriktige formål. Våre grønne lån skal brukes på utbyggingsprosjekter som har positiv klimaeffekt. Denne gangen skal pengene gå til prosjektet Smestad-Sogn, som bidrar til at Oslo kan nå sine klimaambisjoner og bedrer forsyningssikkerheten i hovedstaden. De skal også gå til mellomlandsforbindelsen North Sea Link, som legger til rette for å øke produksjon og forbruk av fornybar energi i Norge og Storbritannia.

For å kunne delta i markedet for grønne obligasjoner, har vi etablert et rammeverk som beskriver hvilke prosjekter som kan kvalifiseres som grønne. Vi ble også kvalifisert av CICERO - Senter for klimaforskning, som mener at både selskapet og prosjektene våre har positiv klimaeffekt. CICERO ga Statnett karakteren mørkegrønn, som er den beste vurderingen det er mulig å oppnå. Vi har etablert en tverrfaglig komite, som vurderer prosjekter. Den er sammensatt av medarbeidere med miljø-, analyse og finansiell kompetanse.

¹ ESG er en engelsk forkortelse som står for Environmental, Social and Governance. Det brukes i hovedsak av investorer, forvaltere og finansbransjen.

Ny kunnskap og ny teknologi blir viktigere

For å nå klimamålene i 2050 må det skje store endringer i måten vi produserer og bruker energien vår. Dagens fossile energi må erstattes med fornybar energi. Klimamål og andre drivere, som digitalisering, har allerede ført til et høyt tempo på elektrifiseringen av samfunnet.

Elektrifiseringen skaper behov for nye løsninger, innovasjon og kompetanse innen alle våre kjerneområder. Omstillingen av kraftsystemet går raskt og krever hurtig implementering av nye løsninger og ny teknologi. For å håndtere dette har vi samlet FoU og teknologiutvikling i et felles senter. Senterets mål er å fremme innovasjon som gjør et elektrifisert og utslippsfritt samfunn mulig. Et av virkemidlene er et veikart som viser hvordan ny teknologi skal tas i bruk i våre utbyggingsprosjekter.

I tillegg til at samfunnet blir mer avhengig av strøm, blir vi også mer digitale. Det gjelder også kraftsystemet, hvor digitale løsninger i økende grad kobles sammen med det fysiske kraftnettet. For Statnett blir digitalisering stadig viktigere for å løse samfunnsoppdraget best mulig. En bedre utnyttelse av data om kraftsystemet gjør at vi kan jobbe smartere og mer effektivt. Det er avgjørende blant annet for at vi skal klare å håndtere det store antallet aktører som vil knytte seg på nettet. Mer data og bedre analyser gjør at flere kunder kan tilknyttes uten at vi må bygge nytt nett.

I 2020 har vi gjennom arbeidet med konsernstrategien konkretisert gevinstene av digitalisering. I tillegg til raskere

tilknytning av kunder, kan digitalisering gi en bedre utnyttelse av kraftsystemet og høy forsyningssikkerhet.

Fokuset på digitale løsninger gjenspeiles også i FoU-programmene som startet opp i 2020. Programperioden, som varer fram til og med 2023, består av følgende programmer:

- Samhandling i energisystemet
- Digitale, sikre og kostnadseffektive anlegg
- Sanntidsstyring og effektive markeder

Programmene og prosjektene de omfatter er beskrevet på våre nettsider.

Mange andre nettselskap i Norden og Europa har sammenfallende problemstillinger knyttet til blant annet mer uregulert kraftproduksjon, økende digitalisering og automatisering. Vi samarbeider med 150 partnere i 90 ulike prosjekter for å utvikle og ta i bruk de beste løsningene.

Et eksempel er IMPALA, et samarbeidsprosjekt mellom Statnett, Svenska Kraftnet, Optimeering og forskere ved NTNU. Målet har vært å ta i bruk kunstig intelligens og maskinlæring til å forutse ubalanse i kraftsystemet. Dette er en aktuell problemstilling fordi vi bruker strøm på stadig nye måter og områder, og det bygges stadig mer uregulerbar kraftproduksjon, særlig vindkraft.

Prosjektet utvikler et selvlærende system som kan gi bedre prognoser for ubalanser i kraftsystemet. Dette er viktig for å kunne legge til rette for økt elektrifisering framover. IMPALA fikk i 2020 Smartgridsenterets innovasjonspris.

GRI tabell 2020

GRI-element	Beskrivelse	Rapportering	FNs bærekraftsmål ¹⁾	Utelatelser
SELSKAPSINDIKATORER				
102-1	Navn på organisasjonen	Statnett SF		
102-2	Viktigste produkter og/eller tjenester	Årsrapport, Dette er Statnett		
102-3	Lokalisering av hovedkontor	Oslo, Nydalen		
102-4	Land hvor organisasjonen har aktivitet	Årsrapport, Dette er Statnett og note 20		
102-5	Eierskap og juridisk selskapsform	Årsrapport, Dette er Statnett og note 20		
102-6	Beskrivelse av de markedene organisasjonen opererer i	Årsrapport, Dette er Statnett og note 20		
102-7	Organisasjonens størrelse og omfang	Årsrapport, Dette er Statnett og note 20		
102-8	Informasjon om ansatte	Regnskap for bærekraftsrapport		
102-9	Selskapets leverandørkjede	Bærekraftsrapport, Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst og Regnskap for bærekraftsrapport		
102-10	Vesentlige endringer i selskapet og leverandørkjeden	Ingen vesentlige endringer i 2020. Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag og Regnskap for bærekraftsrapport		
102-11	Anvendelse av "føre-var"-prinsippet	Bærekraftsrapport, Våre miljø- og klimabidrag		
102-12	Eksterne initiativer	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-13	Medlemskap i organisasjoner og foreninger	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-14	Uttalelse fra administrerende direktør	Årsrapport, Konsernsjefen har ordet		
102-16	Verdier, prinsipper, standarder og normer for adferd	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst, og Årsrapport, Dette er Statnett	16	
102-18	Organisasjonens styringsstruktur	Årsrapport, Årsberetning, foretaksstyring og Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
102-22	Styrets sammensetning	Regnskap for Bærekraftsrapport og Årsrapport, Styret i Statnett	5, 16	
102-40	Oversikt over interessenter	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
102-41	Kollektive tariffavtaler	Regnskap for Bærekraftsrapport	8	
102-42	Utvelgelse av interessenter	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-43	Interaksjon med interessenter	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-44	Viktigste temaer fremmet av interessenter	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-45	Enheter omfattet av selskapets årsregnskap	Årsrapport, Organisasjonsstruktur og note 20		
102-46	Bestemmelse av rapportens innhold og avgrensninger	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
102-47	Oversikt over vesentlige tema	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
102-48	Endringer av historiske data fra tidligere rapporter	Regnskap for Bærekraftsrapport		
102-49	Vesentlige endringer fra forrige rapport	Nei		

GRI-element	Beskrivelse	Rapportering	FNs bærekraftsmål ¹⁾	Utelatelser
102-50	Rapporteringsperiode	2020		
102-51	Dato for utgivelse av forrige rapport	2. april 2020		
102-52	Rapporteringsfrekvens	Årlig		
102-53	Kontaktperson for spørsmål vedrørende rapporten	Knut Hundhammar, e-post knut.hundhammar@statnett.no		
102-54	Rapporteringsnivå	GRI Standards, nivå Core		
102-55	GRI tabell	GRI tabell 2020		
102-56	Ekstern attestasjon	Uavhengig attestasjonsuttalelse		

LEDELSESPRAKSIS

103-1	Vesentlige tema i ledelsespraksis	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
103-2	Ledelsespraksis	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
103-3	Evaluering av ledelsespraksis	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		

ØKONOMISKE INDIKATORER

201-1	Direkte økonomiske verdier skapt og distribuert	Årsrapport, Dette er Statnett, Finansielle rammebetingelser og Finansiell rapportering	8, 9	
201-2	Økonomiske konsekvenser og andre risikoer og muligheter som følge av klimaendringer	Bærekraftsrapport, Våre miljø- og klimabidrag	13	Statnett vil jobbe videre i 2021 og fremover med å etablere systemer og metoder for å beregne økonomiske konsekvenser av klimaendringene.
405-2	Likelønn	Regnskap for Bærekraftsrapport	5	
205-3	Bekreftede tilfeller av korrupsjon og korrigerende tiltak	Regnskap for Bærekraftsrapport	16	

MILJØINDIKATORER

302-1	Energibruk	Regnskap for Bærekraftsrapport	7, 8, 12, 13	
304-1	Virksomhet i eller i nærheten av vernede områder eller områder med høyt biologisk mangfold	Regnskap for Bærekraftsrapport	15	
305-1	Direkte klimagassutslipp (scope 1)	Regnskap for Bærekraftsrapport	13, 15	
305-2	Indirekte klimagassutslipp (scope 2)	Regnskap for Bærekraftsrapport	13, 15	
305-3	Andre indirekte klimagassutslipp (scope 3)	Regnskap for Bærekraftsrapport	12, 13, 15	
305-4	Utslippsintensitet	Regnskap for Bærekraftsrapport	13, 15	
306-3	Mengde avfall generert	Regnskap for Bærekraftsrapport	12, 15	
306-4	Mengde avfall til gjenbruk eller gjenvinning	Regnskap for Bærekraftsrapport	12, 15	
306-5	Mengde avfall til forbrenning eller deponi	Regnskap for Bærekraftsrapport	15	
308-1	Andel nye leverandører vurdert med hensyn til miljøkriterier	Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag	8, 12	Andel ikke beregnet

GRI-element	Beskrivelse	Rapportering	FNs bærekraftsmål ¹⁾	Utelatelser
SOSIALE INDIKATORER				
403-8	Andel ansatte som omfattes av styringssystem for HMS	Alle ansatte i Statnett SF	8	
403-9	Arbidsrelaterte skader	Regnskap for Bærekraftsrapport og Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag	8	
405-1	Kvinneandel i virksomheten og alderssammensetning	Regnskap for Bærekraftsrapport	5	
406-1	Tilfeller av diskriminering og korrigerende tiltak	Regnskap for Bærekraftsrapport og Bærekraftsrapport, Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst	8	
409-1	Tiltak for å eliminere tvangsarbeid	Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag	8	
413-1	Enheter som er i dialog med lokalsamfunn, har gjort konsekvensutredninger og gjennomført utviklingsprogrammer	Bærekraftsrapport, Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst	16	Begrenset til kvalitativ informasjon
414-1	Andel av nye leverandører vurdert med hensyn til sosiale forhold	Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag	8, 16	Andel ikke beregnet
419-1	Bøter og ikke-finansielle sanksjoner som følge av brudd på lover og regler	Regnskap for Bærekraftsrapport	16	
BRANSJESPEISIFIKKE INDIKATORER				
EU3	Antall kunder	Statnett har totalt 75 kunder i transmisjonsnettet. De deles inn i tre kategorier; distribusjonsnettselskaper, kraftprodusenter og industrikunder (enkeltuttak over 15 MW).	7	
EU4	Lengde på kraftlinjer og -kabler	Årsrapport, Dette er Statnett	7, 9	
EU12	Nettap som prosent av total kraftoverføring	Regnskap for Bærekraftsrapport	7, 13	
EU25	Antall skader og dødsfall blant tredjeparter knyttet til selskapets anlegg	Regnskap for Bærekraftsrapport	8	
EU28	Strømbreddsrekvens	Årsrapport, Dette er Statnett	7, 9	

¹⁾ I henhold til arbeid publisert av Global Reporting og United Nations Global Compact "Business Reporting on the SDGs - An analysis of the goals and targets" (2017) og "Linking the SDGs and GRI" (2017).

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway

Tel: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til Styret i Statnett SF

UAVHENGIG ATTESTASJONSUTTALELSE TIL STATNETTS BÆREKRAFTSRAPPORT FOR 2020

Vi har på oppdrag fra Styret i Statnett gjort en uavhengig gjennomgang av informasjon presentert i Statnett – Bærekraftsrapport 2020 ("Rapporten"), inntatt i Statnetts årsrapport for 2020. Vår oppgave er å gi styret moderat sikkerhet for de forhold vi har konkludert på nedenfor.

Styrets ansvar

Styret er ansvarlig for utarbeidelse og presentasjon av Rapporten i samsvar med GRI Standards, nivå Core, og kriterier for rapporteringen som beskrevet i Rapporten. Styret er også ansvarlig for slik internkontroll som de finner nødvendig for å kunne utarbeide informasjon som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å uttrykke våre konklusjoner med moderat grad av sikkerhet knyttet til informasjonen i Rapporten. Vi har utført vårt arbeid i samsvar med ISAE 3000 (revidert) Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon, utgitt av International Auditing and Assurance Standards Board.

Deloitte AS anvender International Standard on Quality Control 1 og opprettholder følgelig et omfattende kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, profesjonelle standarder og gjeldende lovmessige og regulatoriske krav.

Vi har utført oppdraget i samsvar med krav til uavhengighet og andre etiske krav i Code of Ethics for Professional Accountants utgitt av International Ethics Standards Board for Accountants, som bygger på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, profesjonell kompetanse og tilbørlig aktsomhet, konfidensialitet og profesjonell atferd.

Handlingene utført på et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, avviker i art og tidspunkt fra et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet, og er mindre i omfang; og følgelig er graden av sikkerhet som fremskaffes på et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet betydelig lavere enn sikkerheten som ville ha vært fremskaffet hvis det var blitt utført et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet.

Basert på vurdering av vesentlighet og risiko, har vårt arbeid omfattet analyser og stikkprøvemessig gjennomgang av underliggende dokumentasjon. Vi har gjennomført intervjuer og møter med ansvarlige for rapporteringen og for oppfølging av forhold relatert til samfunnsansvar på konsernnivå.

Vi har utført det arbeid vi mener har vært nødvendig for å avgi vår uttalelse med moderat grad av sikkerhet.

Etter vår mening er innhentet bevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Deloitte.

Konklusjon

Vi har gjennom vårt arbeid ikke fått kjennskap til forhold som gir oss grunn til ikke å anta at:

- Statnett har etablert ledelsesprosesser og ledelsessystemer for å ivareta vesentlige forhold knyttet til samfunnsansvar, som beskrevet i Rapporten.
- Statnett har etablert rutiner for å identifisere, samle inn, sammenstille og kvalitetssikre informasjon for 2020 til bruk i Rapporten, som beskrevet i Rapporten. Informasjon presentert for 2020 er i samsvar med data fremkommet som et resultat av disse rutinene og er tilfredsstillende presentert i Rapporten.
- Statnett praksis for rapportering om samfunnsansvar samsvarer i all hovedsak med Global Reporting Initiative (GRI) Standards sine rapporteringsprinsipper og rapporteringen tilfredsstillende nivå Core i henhold til GRI Standards. Statnetts GRI tabell 2020, presentert i Rapporten, reflekterer på en tilfredsstillende måte hvor informasjon om de ulike elementer og indikatorer i GRI Standards finnes i Statnetts årsrapport for 2020.

Oslo, 11. mars 2021
Deloitte AS

Gry Kjersti Berget
statsautorisert revisor

Frank Dahl
fagekspert bærekraft

Årsberetning

2020 ble et år preget av Koronaepidemien. Det ble raskt iverksatt planer og etablert tiltak for å begrense smittespredning internt, og for å skjerme driftssentralene og andre driftskritiske miljøer mot potensiell smitte fra andre miljøer. Statnett iverksatte strenge tiltak for å kunne opprettholde sikker strømforsyning, bidra til samfunnets smitteverndugnad og holde driften i gang. Løpende vurderinger relatert til korona-situasjonen har vært godt integrert i styringen av virksomheten. Vi har lyktes med vårt hovedmål under hele perioden, å opprettholde sikker strømforsyning.

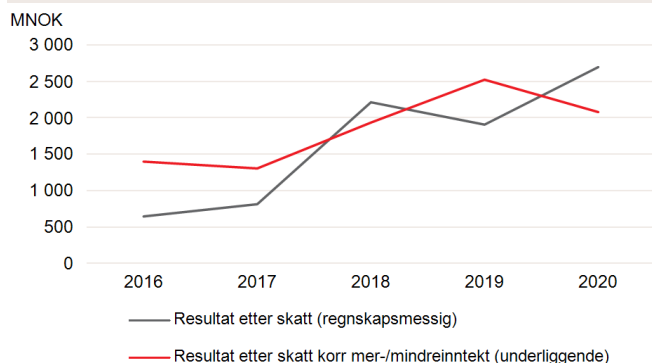
I 2020 behandlet Statnett 58 nye tilknytningssaker, med et volum på ca. 3 000 MW. Det meste av dette var nytt forbruk. Vi har også gjennomført utredninger av tiltak for volumer som er omsøkt tidligere år, blant annet i Bergensområdet og Møre og Romsdal. I sum er porteføljen av tilknytningssaker historisk høy, og det er svært mange planer om nytt forbruk innenfor industri og datasentre. Omleggingen mot et utslippsfritt samfunn er i full gang, og fører til en kraftig økning i strømforbruket og behov for mer nett frem mot 2030 og videre. Et tett samarbeid med nettselskaper, næringsaktører og politiske myndigheter både sentralt og regionalt er viktig for å legge til rette for verdiskaping og det grønne skiftet.

Årets resultater

Statnett-konsernet oppnådde et underliggende årsresultat¹⁾ for 2020 på 2 079 millioner kroner (2 523 millioner kroner i 2019). Regnskapsmessig årsresultat etter skatt var 2 697 millioner kroner (1 906). Årets investeringer ble 7 299 millioner kroner (9 618). Reduksjonen i underliggende resultat skyldes i hovedsak nedgang i andre driftsinntekter på 242 millioner kroner (se note 4) og 279 millioner kroner i økte driftskostnader.

Driftskostnadene har økt noe som følge av høy aktivitet i store deler av konsernet. Statnetts effektivitetsprogram

Resultat etter skatt, konsern

har, som i 2019, relativt sett gitt en lavere kostnadsvekst enn økningen av anleggsmassen og aktiviteten tilsier.

Statnetts underliggende resultat har hatt god utvikling de siste årene, og dette har bidratt til å opprettholde nødvendig egenkapital for å kunne gjennomføre det høye investeringsnivået. Utbytte for regnskapsåret 2020 er foreslått til 1 039 millioner kroner, tilsvarende 50 prosent av utbyttegrunnlaget. For å sikre tilgang til finansiering på konkurransemessige betingelser vektlegger Statnett å opprettholde en robust A-rating.

Tilfredsstillende driftssituasjon

Året 2020 ble både mildt og nedbørsrikt. I løpet av året 2020 falt det nedbør tilsvarende 180,7 TWh i nedbørsfeltene til de norske kraftverkene, noe som tilsvarer 50,7 TWh mer enn normalt. Rekordhøy kraftproduksjon (153,3 TWh) førte til at den hydrologiske balansen ikke økte med mer enn 13 TWh gjennom det meget nedbørsrike året. Leveringspålideligheten og forsynings sikkerheten i transmisjonsnettet var tilfredsstillende i 2020, selv om ikke-levert energi som følge driftsforstyrrelsen var noe høyere enn foregående år. I sommerperioden har handelskapasitetene mot utlandet vært lavere enn normalt, og bidro til store prisforskjeller mot utlandet. Dette skyldes mange planlagte driftsstanser på norsk og utenlandsk side, i tillegg til flere langvarige feil på utenlandskabler. I andre halvår ble situasjonen vesentlig bedret og sammen med fortsatt store prisforskjeller har dette gitt rekordhøye flaskehalsinntekter for året.

Fortsatt god fremdrift i prosjektene

Koronapandemien har skapt utfordringer i flere av prosjektene, men til tross for dette har fremdriften generelt sett vært god. Den undersjøiske strømkabelen mellom Norge og Tyskland, NordLink, ble satt i prøvedrift i desember. Arbeidene med å legge den undersjøiske strømkabelen mellom Norge og Storbritannia, North Sea Link, har fortsatt i 2020, og den tredje av fire leggesesonger er ferdigstilt. Kabelen skal settes i drift i 2021. Ny utvekslingskapasitet mot Storbritannia og Tyskland vil bidra til økt verdiskaping og forsynings sikkerhet og tilrettelegger også for et mer klimavennlig europeisk energisystem.

Av innenlandske prosjekter er Lyse og Fjotland stasjon fullført og nytt 420kV anlegg i Sauda ble idriftsatt i juni. Bygging av ny 420kV ledning mellom Lyse og Sauda går som planlagt, og i 2021 vil hele Vestre Korridor være fullført. Europas lengste forbindelse, den nye 420 kV-kraftledningen fra Balsfjord til Alta, ble satt i drift i

¹⁾ Underliggende resultat er basert på regulert tillatt inntekt, mens regnskapsmessig resultat er basert på faktisk fastsatte tariffer og flaskehalsinntekter for året. Forskjellen, benevnt som mer- eller mindreinntekt, skal balanseres gjennom endring i tariffer, slik at Statnetts regnskapsmessige inntekter over tid tilsvarer regulert tillatt inntekt. Se note 4 til årsregnskapet for detaljer.

desember. Dette er et stort løft for forsyningssikkerheten og elektrifiseringen av Troms og Finnmark.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

I Statnett skal sikkerheten til den enkelte komme først. Selskapet legger til grunn en nullvisjon og har som overbevisning om at enhver HMS-hendelse kan forebygges.

Statnett har tre satsingsområder i sitt HMS-arbeid:

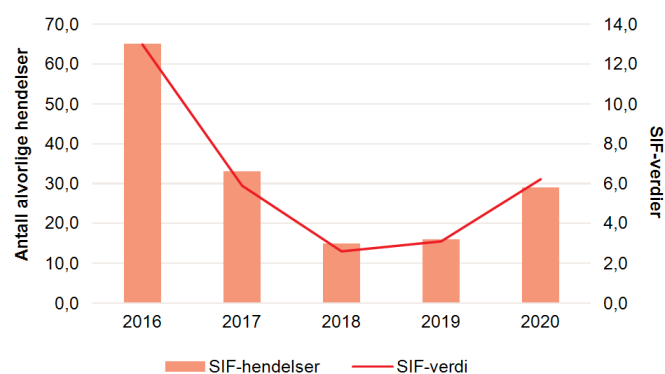
- Internkontroll
- Rapportering, analyse og læring
- Lederengasjement og HMS-kultur

Gjennom 2020 ble det arbeidet med alle disse områdene. Innenfor internkontroll ble det lagt vekt på selskapets ivaretagelse av myndighetskrav til bl.a. eksplosivhåndtering, elektromagnetiske felt, kjemikaliehåndtering og håndtering av SF6-gass. Innenfor elsikkerhet ble rutinene knyttet til planlegging og risikovurdering ved arbeid i elektriske anlegg revidert og forbedret.

På området rapportering, analyse og læring ble det innført nye rutiner for gjennomgang og oppfølging av innrapporterte HMS-hendelser. Det ble også laget rapporter med læringspunkter fra nærmere 80 hendelser. De fleste av rapportene ble utformet som enkle læringsplansjer. Det ble imidlertid også gjennomført mer omfattende undersøkelser eller granskinger av i alt 15 hendelser. Læringspunkter ble formidlet til selskapets operative enheter fortløpende gjennom året ved utsendelse av ukentlige læringsrapporter.

Det ble også satt fokus på lederes HMS-engasjement, linjenes arbeid med etterlevelse av krav i

SIF-verdi rullerende 12 måneder, konsern ³⁾

¹⁾ Fraværsskadefrekvens, antall fraværsskader per million arbeidede timer.

²⁾ Skadefrekvens, antall skader med og uten fravær fra jobb per millioner arbeidede timer.

³⁾ Antall alvorlige (røde) hendelser innen personskaade, nestenulykker, ytre miljø og farlige forhold innen elsikkerhet og arbeid i høyden per million arbeidede timer.

styringssystemet, og etablering av lokale rutiner for gjennomgang av HMS-relaterte saker. Hensikten med dette var å styrke HMS-kulturen i selskapet.

Reduksjon i skadefrekvens og sykefravær

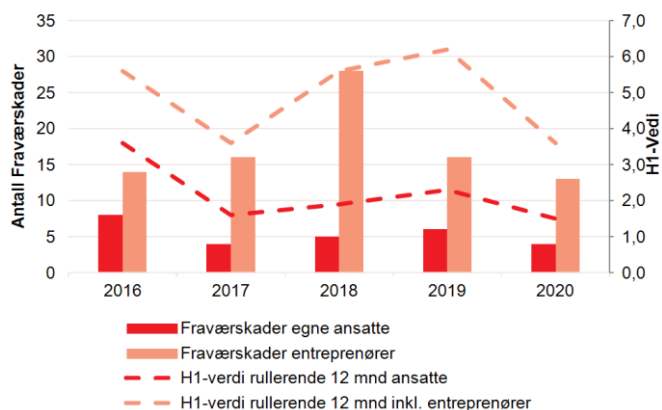
Statnett har også i 2020 oppnådd en reduksjon i antall personskader med og uten fravær. Spesielt er det en markant reduksjon i skadefrekvensen internt. Entreprenørene i Statnetts prosjekter opprettholdt på sin side resultatene fra 2019 – hvor man så en stor reduksjon i antall personskader sammenlignet med årene før.

Tragisk dødsulykke

Selv om 2020 viste reduksjon i personskader, preges året av en tragisk dødsulykke på Lyse-Fagrafjell prosjektet, hvor en ansatt hos en av Statnetts entreprenører omkom etter en ATV-ulykke 13. juli. Ulykken har blitt gransket og det er ikke avdekket at hendelsen kunne knyttes til Statnett og manglende etterlevelse av kravene i byggherreforskriften.

Sykefraværet i Statnett er gjennomgående svært lavt og

H-verdi rullerende 12 måneder og fraværsskader, konsern ^{1) og 2)}

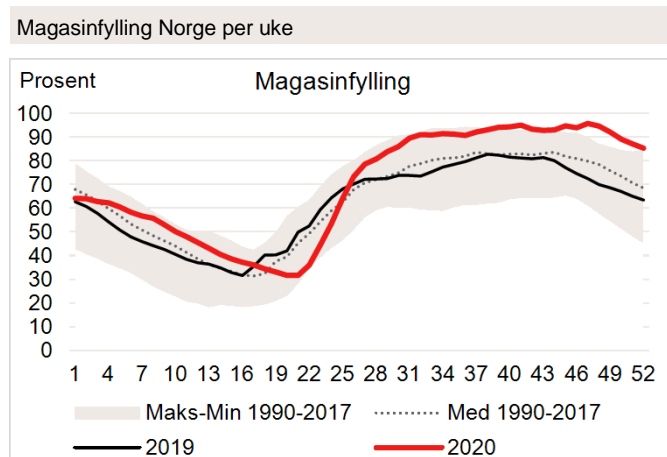
var ved utgangen av året på 2,8 prosent (rullerende siste tolv måneder). Dette var en nedgang på 0,1 prosent sammenlignet med året før. Statnett har etablert en rekke tiltak for å følge opp og begrense sykefravær, blant annet bedriftshelsetjeneste og verneombud.

For ytterligere informasjon om HMS arbeidet henvises det til bærekraftsrapporten.

Drifts- og markedsinformasjon

Året 2020 ble både mildt og nedbørsrikt. 2020 ble det varmeste året i Norge på 120 år (siden måleserien startet), med avvik fra normalen på 2,4 grader. I løpet av året falt det nedbør tilsvarende 180,7 TWh i nedbørsfeltene til de norske kraftverkene, noe som tilsvarer 50,7 TWh over normalen. Rekordhøy kraftproduksjon (153,3 TWh) førte til at den hydrologiske balansen ikke økte med mer enn 13 TWh gjennom året. Ved utgangen av 2020 hadde det norske kraftsystemet et hydrologisk overskudd på 15 TWh. Ved inngangen til 2020 var magasinutfyllingen i Norge 63,3 prosent, 5,1 prosentpoeng under medianen. Ved utgangen av året var magasinutfyllingen 82,3 prosent, 14,1 prosentpoeng over medianen.

Leveringspåliteligheten og forsyningssikkerheten i transmisjonsnettet var tilfredsstillende i 2020. Det var noe høyere ILE enn de siste årene, men det er ikke holdepunkter for at dette utgjør en trend. I enkelte regioner er det utfordringer med høye flimerverdier. Det er også registrert utfordringer med å overholde spenningsgrensene. Gjennom tiltak i drift og utbygging arbeides det for å bedre disse delene av driften. Frekvenskvaliteten har vært bedre enn på flere år, og total tid med frekvensavvik holdt seg innenfor nordisk målsetting.

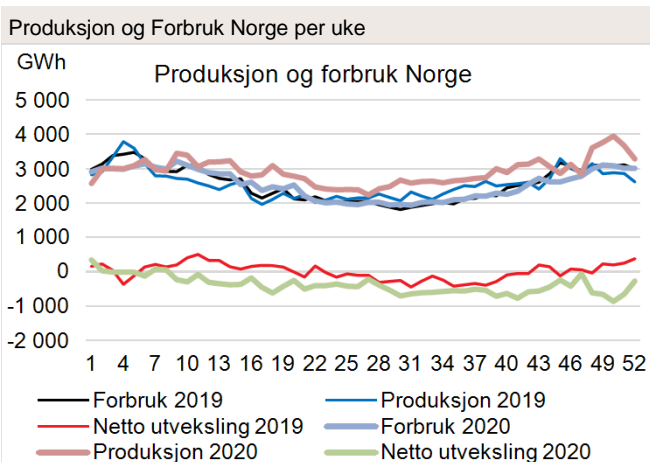
Utfall i perioden

- 6. mars: I Oslo falt 300 kV Sogn-Smestad ut grunnet feil både i Statnetts og Hafslunds anlegg, og anlegget lå ute til 15. mai. Sammen med feil i Tegneby, påvirket dette forsyningssikkerheten i Oslo området.
- 14. august var det utfall i Guolassnittet, og det ble separatområde fra Guolas til Varanger. Alta kraftverk falt ut, samt Goliat og Melkøya.

- 28. september førte en brann i en turbin ved Equinors anlegg på Melkøya til en tilsvarende hendelse med separatnett fra Guolas til Varanger, og utfall av Melkøya, Goliat og noe vindkraft.
- 19. august oppstod det brann i Viklandet T1 420/132kV, og trafoen havarete. Reservetransformator ble satt på drift etter 6 uker.
- 13. oktober falt all last under Tegneby 300 kV ut, som berørte ca. 68 000 husstander fra Ski til Sarpsborg. Normal forsyning ble opprettet etter omtrent 1 time.
- 12. november var det på nytt et tilsvarende utfall av alle transformatorene i Tegneby.

Totalt antall planlagte driftsstanser med utkobling var litt over 7500. Mange av disse utkoblingene skyldes høy byggeaktivitet i nettet.

Statnett har gjennom 2020 hatt rekordhøye inntekter fra flaskehals i forbindelse med kraftutveksling til utlandet. Kombinasjonen med mye snø i fjellet og reduserte muligheter for utveksling førte til lange perioder med lave kraftpriser i Norge, og svært lave kraftpriser i Sør-Norge. Dette har medført store prisforskjeller mot utlandet, i enkelttimer ble det også registrert negative kraftpriser i Sør-Norge.

Handelskapasitetene mot utlandet har vært lavere enn normalt, spesielt i sommerhalvåret. Dette skyldes, i tillegg til planlagte driftsstanser på norsk og utenlandsk side, en del langvarige feil. Kapasiteten på NorNed har vært redusert i flere lange perioder både grunnet feil på filter i Nederland samt feil i det nederlandske nettet. Skagerakforbindelsene har hatt flere lengre perioder med svært redusert kapasitet. Feil på SK4 fører fortsatt til

redusert importkapasitet. Kapasitet til Sverige har vært begrenset av flere forhold. Tegneby stasjon ble driftet med redusert kapasitet i periode til mars grunnet varmgang i SF6 anlegget. Oslofjordsforbindelsen Rød-Hasle falt ut i februar grunnet skade fra ankeret til et skip kom i drift i sterk vind, og kabelreparasjon pågikk frem til sommeren. Svenska Kraftnät har i perioden januar til desember redusert kapasiteten NO1-SE3 grunnet ombygginger i Skogsåter stasjon og deretter grunnet driftssikkerhet i Sverige.

I juni førte varme og stor snøsmelting til utfordringer med overlast på enkeltlinjer og problemstilling med nedreguleringsressurser som kommer i strid med manøvreringsreglementet for kraftverk.

Viktige hendelser i prosjektene

Ferdigstilte

- *Ålfoten – økt transformorkapasitet:* Stasjonen er idriftsatt og prosjektet ble ferdigstilt i februar.
- *Nedre Røssåga – Namsos:* Prosjektet ble ferdigstilt i juli.
- *Mauranger Økt transformering 300/66 300/22:* Stasjonen ble idriftsatt i september og prosjektet er ferdigstilt i desember.
- *Marka transformatorstasjon:* Nytt kontrollanlegg er spenningssatt og prosjektet ferdigstilt i desember.
- *Stasjonsovervåkningsprosjektet:* Prosjektet ble ferdigstilt høsten 2020.

Under gjennomføring

- Koronapandemien har skapt utfordringer i flere av prosjektene, men til tross for dette har fremdriften generelt sett vært god.
- *Vestre korridor:* Arbeidene i Lyse og Fjotland stasjon er fullført og nytt 420kV anlegg i Sauda ble idriftsatt i juni. Bygging av ny 420kV ledning mellom Lyse og Sauda går som planlagt, og i oktober 2021 vil hele Vestre Korridor være fullført.
- *Lyse- Fagrafjell, ny ledning og stasjoner:* Anleggsoppstart for ledningsentreprenør og grunn og bygg entreprenør i februar.
- *Balsfjord-Skaidi ny ledning, stasjoner:* 132 kV spenningssatt iht. plan i august. Den nye 420 kV-kraftledningen fra Balsfjord til Skillemoen stasjon utenfor Alta ble satt i drift i desember. Det er første gang det er et slikt spenningsnivå i sentralnettet i Finnmark. Prosjektet vil være fullført i første kvartal 2023

- *Kobbvatnet Ny transformatorstasjon:* Transformator T1 ble idriftsatt i oktober og hele stasjonen er nå "klar til bruk".
- *Smestad - Sogn stasjon og kabelanlegg:* Tunnelen og den bygningsmessige delen i fjellhallen ferdigstilt.
- *Salten:* Oppstart gjennomføring ble besluttet i februar og konsesjon mottatt i april.
- *Rød fornyelse kontroll- og apparatanlegg:* Oppstart av gjennomføring ble besluttet i mai.
- *Samnanger stasjon:* Oppstart av gjennomføring ble besluttet i februar.
- *NSO Hamang ny transformatorstasjon:* Oppstart gjennomføring ble besluttet i september.
- *Kvandal - Kanstadbotn:* Konsesjon mottatt i mars og oppstart gjennomføring besluttet i november.

Mellomlandsforbindelser

- *North Sea Link (kabel til Storbritannia):* Arbeidene med å legge den undersjøiske strømkabelen mellom Norge og Storbritannia har fortsatt i 2020, og den tredje av fire leggesesonger er ferdigstilt. Strømretteranlegget i Kvindal er ferdigstilt, mens byggearbeidene i Blyth i Storbritannia pågår. Kabelen skal settes i drift i 2021.
- *NordLink (kabel til Tyskland):* Den undersjøiske strømkabelen mellom Norge og Tyskland, samt strømretteranleggene på norsk og tysk side er ferdigstilt og forbindelsen ble satt i prøvedrift i slutten av 2020.

Under planlegging

- Aurland – Sogndal: Investeringsbeslutning for spenningsoppgradering til 420 kV fattet i februar, og konsesjon fra NVE mottatt i juni.
- Hadsselfjorden – fornyelse av kabelanlegg: Investeringsbeslutning fattet i april.
- Tveiten – utvidelse og fornyelse av stasjon: Løsningsvalg og investeringsbeslutning fattet i juni.
- Tokke, fornyelse kontrollanlegg: Løsningsvalg og investeringsbeslutning fattet i september.
- Skaidi – Adamselv (Lebesby). Ny 420 kV ledning: Løsningsvalg besluttet i september, og konsesjonssøknad sendt i desember.
- Liåsen ny stasjon: Investeringsbeslutning fattet i november.
- NSO Sogn – Ulven Ny kabelforbindelse: Endelig konsesjon fra OED i november 2020.

IKT-prosjekter

- *Ny nordisk balanseringsmodell (NBM):* Fremdrift for realisering av ny nordisk balanseringsmodell (NBM) er

i hovedsak i henhold til vedtatt gjennomføringsplan, og innenfor besluttet investeringsramme. De første delleveranser, kapasitetsmarkedet for raske, automatiske reserver (aFRR) og innføring av ny prismodell for ubalanser ventes å bli fasett inn fra Q4-2021.

- *Dagmar langsiktige tiltak:* Fiberkabel utbyggingsprosjekt for å bedre og sikre fremkommeligheten av telekommunikasjon til våre stasjonsanlegg og sentraler. Prosjektet er i rute og forventes avsluttet innen utgangen av 2022.
- *LØFT:* Oppgradering av Statnetts ERP system. ERP systemet (IFS) er ett sentralt verktøy for Anleggsforvaltningen, samt støttefunksjoner som Økonomi, HR og Anskaffelse. Prosjektet skal være ferdigstilt i Q3 2021.

En oversikt over de største prosjektene er vist på neste side.

Utvikling av kraftsystem og -marked

Som systemansvarlig har Statnett ansvar for rasjonell drift og utvikling av kraftsystemet og kraftmarkedet i Norge. Den påbegynte omleggingen av det norske og nordiske kraftsystemet er nødvendig for å håndtere mer fornybar produksjon og økt integrasjon gjennom flere utlandsforbindelser, samt innføring av felles europeisk regelverk. Dette skjer gjennom utbygging og fornyelse i transmisjonsnettet, samt utvikling av systemdriftsløsninger nasjonalt, nordisk og europeisk. Utviklingen skal tilrettelegge for økende integrering av markedene i Norden og Europa. Arbeidet er komplekst og ressurskrevende, men samtidig sentralt for å ivareta norske interesser i den pågående omstillingen av system- og markedsløsninger. Arbeidet pågår både i direkte samarbeide med andre TSOer og gjennom ulike samarbeidsfora som ENTSO-E.

Statnett gjør løpende vurderinger av bedrifts- og samfunnsøkonomiske effekter ved mindre oppgraderingsbehov og påkoblingsforespørsler, så vel som samfunnsøkonomiske analyser ved større utviklingsaktiviteter. Et helhetlig bilde av fremtidig behov for kraftoverføring og investeringer opparbeides gjennom markedsanalyser, konseptvalgutredninger og grunnleggende tekniske analyser. Sentrale avveininger i forbindelse med konseptvalgsanalyser er om behov kan løses med alternativer til investeringer i transmisjonsnettet, som økt forbrukerfleksibilitet, systemvern eller løsninger i

underliggende nett. Miljøhensyn, forsyningssikkerhet og fleksibilitet med hensyn til uforutsette behovsendringer, er problemstillinger som vektlegges i arbeidet med alternativanalyser og i dialog med interessenter, for eksempel i konsesjonsprosessene. Forankring av løsningsvalg demper konfliktnivå og sparer tid og ressurser. Statnett har utredningsansvar for transmisjonsnettet og utarbeider en kraftsystemutredning (KSU) hvert annet år, i henhold til forskrift om energiutredninger. Utredningen gir en oversikt over dagens kraftsystem ved å beskrive produksjon, forbruk og nivå av forsyningssikkerhet samt tilgjengelig nettkapasitet for innmating av ny produksjon. Utredningen skisserer også mulig utvikling i overføringsbehov og potensielle tiltak med inntil 20 års horisont.

Statnetts pågående utbyggingsprosjekter og planlagte tiltak for å møte driverne og behovene i kraftsystemet er beskrevet i Nettutviklingsplanen (NUP) og oppdatert investeringsplan. Begge planene utarbeides iht. forskrift om energiutredninger, og publiseres annet hvert år. De er basert på det kontinuerlige arbeidet med analyser og nettutvikling som pågår i Statnett. Siste utgave av Oppdatert investeringsplan ble publisert høsten 2020, og siste Nettutviklingsplan høsten 2019. Hovedstrategi for nettutviklingen er å forsterke eksisterende nettstruktur og styrke forsyningen til regioner og større byer for å legge til rette for verdiskaping og omstilling til et utslippsfritt samfunn.

Systemdrifts- og markedsutviklingsplanen (SMUP) beskriver Statnetts oppgaver knyttet til systemansvaret, sentrale forhold i dagens systemdrift, konsekvensene av endringer og prioriterte tiltak fremover. Tiltakene er beskrevet i en egen tiltaksplan, som i 2019 ble oppdatert for perioden 2019-2023. Planen gjenspeiler behovet for omfattende tiltak for å møte et kraftsystem i endring.

Samlet gir disse planene en beskrivelse av hvordan Statnett vil løse sitt samfunnsoppdrag i årene som kommer. De publiserte dokumentene gir bred involvering samt mulighet for interessentene til å sette seg inn i helheten av planlagte tiltak.

Oversikt over større investeringsprosjekter

Se www.statnett.no for ytterligere informasjon om prosjektene.

Prosjekt	Region	Forventet investering (MNOK)
Ferdigstilte		
Nedre Røssåga - Namsos, spenningsoppgradering	Nord	
Under gjennomføring		
Vestre korridor, spenningsoppgradering	Sør	6 400 - 6 500
Balsfjord - Skaidi, 420 kV-kraftledning	Nord	4 090 - 4 230
Lyse - Fagrafjell, ny ledning og stasjon ³⁾	Sør	2 020 - 2 080
Smestad - Sogn stasjon og kabelanlegg	Øst	1 344 - 1 385
Hamang, ny transformatorstasjon	Øst	900 - 960
Rød, fornyelse kontroll- og apparatanlegg og økt transformeringskapasitet	Øst	755 - 780
Kvandal-Kanstadbotn Fornyelse	Nord	620 - 650
Sogn, transformatorstasjon reinvestering	Øst	580 - 600
Salten, ny stasjonsløsning	Nord	545 - 575
Sylling, reinvestering	Øst	545 - 565
Mellomlandsforbindelser		
Kabel til England (North Sea Link) Under gjennomføring ¹⁾		MEUR 750 - 1 000
Kabel til Tyskland (NordLink) Ferdigstilt ¹⁾		MEUR 850 - 900
Mottatt endelig konsesjon		
Åfjord - Snilldal, ny 420 kV-kraftledning og -kabelanlegg	Midt	1 900 - 2 700
Sogn - Ulven, ny 420 kV-kabelanlegg	Øst	1 340 - 1 490
Aurland - Sogndal, spenningsoppgradering	Vest	940 - 1 050
Aura/Viklandet - Surna, spenningsoppgradering	Midt	500 - 700
Under planlegging og konsesjonsbehandling		
Skaidi - Hammerfest, 420 kV-ledning	Nord	1 800 - 2 300
Skaidi - Adamselv (Lebesby), ny 420kV ledning	Nord	1 550 - 1 740
Haugalandet nettførsterkning	Vest	1 150 - 1 350
Liåsen ny stasjon	Øst	565 - 635
Karmøy reinvestering / ny stasjon	Vest	530 - 640
Hamang - Bærum - Smestad 420 kV-ledning & Bærum stasjon ²⁾	Øst	240 - 320 / 1120 - 1370
IKT-prosjekter		
Ny nordisk balanseringsmodell, NBM		520 - 620

¹⁾ Statnetts 50 % andel.

²⁾ Kostnadsspenntet gjelder luftledning/kabelløsning der kabelløsningen inkluderer kostnader for fremskyndet gjennomføring av Bærum stasjon.

³⁾ Kostnadsspenntet inkluderer ikke sanering av Stokkeland stasjon.

Beløpene i tabellen viser et forventet intervall for kostnader ved prosjektet.

Prosjekter under gjennomføring viser alle kostnader i løpende valuta, øvrige prosjekter vises ekskl. prisstigning, byggelånsrente og valutausikkerhet.

Statnetts samlede investeringer og idriftsatte nettanlegg

Statnetts samlede investeringer i 2020 var 7 299 millioner kroner (9 618). Investeringene inkluderer avsluttede og pågående nettanleggsprosjekter, kabler og IKT-prosjekter.

Ny nettkapasitet hadde totalt sett økte investeringer i 2020 med høy aktivitet på prosjektene Netplan Stor-Oslo og Lyse-Fagrafjell delvis motvirket av redusert aktivitet på Vestre-korridor prosjektet.

I 2020 investerte Statnett i nettanlegg for 6 754 millioner kroner (7 433). Statnett bygde 105 kilometer ny ledning og idriftsatte 59 bryterfelt i transformatorstasjoner. Mellomlandsforbindelsen til Tyskland, NordLink, ble ferdigstilt og det var god fremdrift på mellomlandsforbindelsen til England, North Sea Link.

Idriftsatte nettanlegg utgjorde 8 670 millioner kroner i 2020 (14 003). Disse prosjektene bidrar til fortsatt stabil drift, god forsyningsikkerhet og verdiskaping for eksisterende og ny produksjon og forbruk.

IKT relaterte investeringer, særlig knyttet til utvikling innenfor system- og markedsområdet men også anleggsforvaltningen viste en økning på totalt om lag 100 millioner kroner fra 2019 til 2020.

Ved utgangen av 2020 var verdien av anlegg under utførelse 10 103 millioner kroner (11 514).

Økonomiske resultater

Konsernets underliggende årsresultat, hensyntatt mer-/mindreinntekt, utgjør 2 079 millioner kroner i 2020, mot 2 523 i 2019. Driftsinntektene fra regulert virksomhet har økt kraftig som følge av sterk økning i flaskehalsinntektene. De økte flaskehalsinntektene benyttes til å redusere fremtidige tariffier. Driftskostnadene har økt med 4 prosent, hovedsakelig på grunn av økt aktivitet og økte avskrivninger. Egenkapitalprosenten ved årsslutt er 22,8 prosent og det er foreslått et utbytte på 1 039 millioner kroner (50 prosent av underliggende resultat).

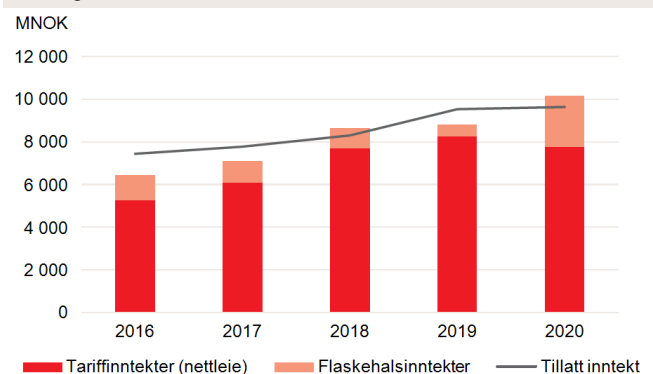
Driftsinntekter

- I 2020 oppnådde konsernet regnskapsmessige driftsinntekter på rekordhøye 10 761 millioner kroner (9 641). Driftsinntekter fra regulert virksomhet var 10 522 millioner kroner (9 159), mens andre driftsinntekter var 240 millioner kroner (482).
- Tillatt inntekt fra nettvirksomheten utgjorde 9 285 millioner kroner, mot 9 538 millioner kroner i 2019. Reduksjonen skyldes lavere tariffinntektsramme for

energiledet som følge av vesentlig lavere kraftpriser. Flere ferdigstilte prosjekter har medført økt nettkapital, men lavere renter motvirket denne effekten.

- Samlede flaskehalsinntekter økte til 2 408 millioner kroner (587). Økningen skyldes store prisforskjeller mot utlandet forårsaket av vesentlig lavere kraftpriser i Norge sammenlignet med utenlandske markeder, kombinert med svakere norsk krone mot SEK og Euro.
- Nedgangen i andre driftsinntekter skyldes i hovedsak gevinst ved salg av reservekraftverk som ble inntektsført i 2019. Det ble i tillegg ferdigstilt flere kundeprosjekter i 2019 en i 2020.
- Statnett opparbeidet en merinntekt på 792 millioner kroner i løpet av 2020, inklusive renter (mindreinntekt 791). Ved utgangen av 2020 var akkumulert merinntekt, inkludert renter, 60 millioner kroner (mindreinntekt 732). Mer-/mindreinntekten er ikke balanseført. Endringer på 1 583 millioner skyldes hovedsakelig den kraftige økningen av flaskehalsinntektene. Se note 4 og kapittel om finansielle rammebetingelser for nærmere detaljer.

Utvikling driftsinntekter

Driftskostnader

Konsernets driftskostnader i 2020 beløp seg til 6 893 millioner kroner, fra 6 614 millioner kroner i 2019.

- Systemtjenester er kostnader knyttet til Statnetts ansvar og virkemidler for å opprettholde momentan balanse i kraftsystemet og for å sikre tilfredsstillende leveringskvalitet. Deler av kostnadsøkningen skyldes høyere transittkostnader som følge av økt eksport og svekket norsk krone. I tillegg økte kostnadene til balanse og effektkraft grunnet økt kjøp av balansekraft. Det har vært tilnærmet full eksport til Danmark og dermed umulig å utveksle balansekraft i to retninger. I tillegg har flere utfall bidratt til økte kostnader. Det har vært lavere kostnader knyttet til primær- og tertierreserver grunnet høy magasinfylling.

- Overføringstapet er redusert med 629 millioner kroner sammenlignet med året før grunnet sterkt reduserte kraftpriser.
- Lønns- og personalkostnader har økt med 60 millioner kroner som følge av høyere aktivitetsnivå og flere ansatte i konsernet, spesielt i datterselskapet Elhub. Dette ble motvirket av redusert sats på arbeidsgiveravgift i deler av året.
- Økte av- og nedskrivninger på 468 millioner kroner i forhold til fjoråret skyldes i hovedsak større aktiveringer i løpet av 2019 med full effekt for 2020 og fortsatte aktiveringer i 2020. Dette gjelder særlig prosjektene NordLink, North Sea Link, Vestre korridor, Namsos – Surna, Balsfjord-Skaidi og Bjerkreim.
- Andre driftskostnader økte i 2020 til 2 030 millioner kroner (1 758). Hovedårsakene er økt aktivitetsnivå innenfor digitalisering og forbedringsarbeid samt høyere aktivitet i konsernet, samt økte kostnader til eiendomsskatt med 40 millioner kroner som følge av flere ferdigstilte prosjekter.

Resultat

Konsernet oppnådde et driftsresultat i 2020 på 3 868 millioner kroner (3 027). Underliggende driftsresultat (korrigert for årets endring i ikke balanseført mer-/mindreinntektssaldo) var 3 076 millioner kroner (3 818). Reduksjonen i underliggende driftsresultat skyldes hovedsakelig redusert øvrig inntekt på 242 million og 279 millioner i økte driftskostnader.

Netto finansposter for konsernet var -449 millioner kroner (-587).

- Rentekostnaden faller som følge av lavere rentenivå, men dette motvirkes av høyere lånesaldo som følge av økte investeringer.
- Netto finansposter inkluderer inntekt fra tilknyttede selskaper, som i 2020 ga finansinntekter på 125 millioner (14), hvorav andel resultat for TSO Holding AS utgjorde 123 millioner kroner (11).
- Den øvrige reduksjonen i netto finanskostnader skyldes verdøkning valutaderivater, 25 millioner og netto forbedret agio, 14 millioner, samt positiv utvikling på andre markedsbaserte verdipapirer på 6 millioner

I 2020 oppnådde konsernet et resultat etter skatt på 2 697 millioner kroner (1 906). Lønnsomhetsforbedringen skyldes i hovedsak økte driftsinntekter. Underliggende resultat etter skatt, korrigert for endring i ikke balanseført mer-/mindreinntekt, ble 2 079 millioner kroner (2 523).

Kontantstrøm og balanse

Netto kontantstrøm for perioden var -269 millioner kroner (-629).

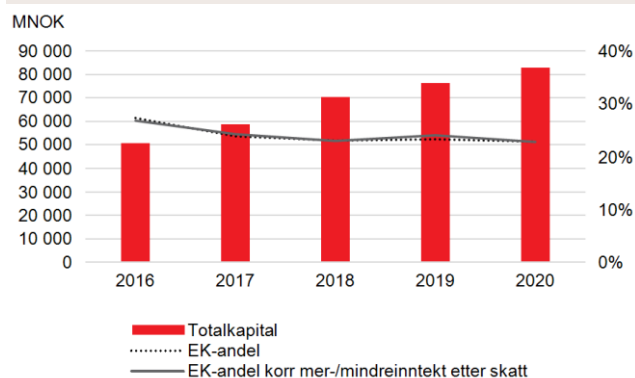
- Den operasjonelle virksomheten i konsernet ga en akkumulert kontantstrøm ved utgangen av 2020 på 6 461 millioner kroner, en forbedring fra 4 499 millioner kroner i 2019, som skyldes forbedret driftsresultat, høyere avskrivninger og forbedret arbeidskapital.
- Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter utgjorde -8 586 millioner kroner (-9 040).
- Rentebærende gjeld ble nedbetalt med 8 484 millioner kroner (4 175).
- Innbetalinger fra opptak av ny rentebærende gjeld var 10 254 millioner kroner (6 259).
- Konsernets beholdning av betalingsmidler og markedsbaserte verdipapirer ved utgangen av 2020 var 2 693 millioner kroner (2 424).
- De totale ubenyttede trekkrettighetene utgjorde 8 000 millioner kroner ved utgangen av 2020.

Konsernet hadde ved utgangen av 2020 en total kapital på 82 885 millioner kroner (76 323).

Rentebærende gjeld utgjorde 56 129 millioner kroner (50 199 millioner kroner), og inkluderer sikkerhets-stillelser under CSA på 6 608 millioner kroner (4 685). Markedsverdien av balanseførte rente- og valutabytteavtaler (virkelig verdisikringer) knyttet til rentebærende gjeld utgjorde 6 551 millioner kroner. Rentebærende gjeld, eksklusiv denne sikringen, utgjorde 49 578 millioner kroner.

Egenkapitalen var 18 938 millioner kroner ved utgangen av 2020 (17 783). Egenkapitalandelen i konsernet er på 22,9 prosent, korrigert for CSA sikkerhetsstillelse er egenkapitalandelen på 24,8 prosent.

Utvikling i balanseverdi og egenkapitalandel, konsern

Kostnadseffektivitet

Statnetts utbygginger og investeringer har det siste tiåret nådd et historisk høyt omfang. Den grønne omstillingen og økt takt i elektrifisering vil bidra til et fortsatt høyt investeringsnivå i årene fremover. Dette utfordrer selskapets effektivitet, herunder også den regulatoriske, noe som vil vedvare gjennom 2020-tallet. Statnetts virksomhet er et naturlig monopol, og kostnadene fordeles mellom produsenter og forbrukere gjennom nettleien (tariffing). Reguleringen av Statnett skal bidra til at selskapet løser sine oppgaver effektivt, og en effektivitetsindikator er derfor inkludert i selskapets inntekter (tillatt inntekt). Det er Reguleringsmyndigheten for Energi (RME) som setter denne effektivitetsindikatoren. Statnetts kostnader ved å bygge og drifte nettet har blant annet vært sammenlignet med tilsvarende kostnader hos andre TSO-er i Europa.

RME har utarbeidet forslag til ny modell for kostnadsnorm for Statnett som hadde høringsfrist i begynnelsen av januar 2021. Ny modell er foreslått implementert med virkning for 2021. Forslaget medfører at Statnetts årlige kostnader sammenlignes med selskapets historiske kostnadsnivå sett i forhold til utvikling i oppgave. Effektivitetsresultatet fra den sammenlignende analysen multipliseres med kostnadsgrunnlaget for å beregne kostnadsnormen. Hvis Statnett blir mer (mindre) effektive enn egen historie, vil kostnadsnormen bli høyere (lavere) enn egne kostnader. Det er også foreslått et generelt effektivitetskrav på 1,5 prosent av kostnadsnormen.

Statnetts effektivitetsprogram

Statnett etablerte i 2019 et effektivitetsprogram som strekker seg frem til og med 2022. Programmet bygger på gjeldende regulering og søker å reflektere insentivene fra denne. Programmet er strukturert rundt virksomhetens to hovedoppgaver, anleggsforvaltning og kraftsystemplanlegging og system- og markedsdrift. Det er etablert et utgangspunkt basert på Statnetts kostnadsnivå i perioden 2016 – 2018 sett i forhold til størrelsen på anleggsmassen for anleggsforvaltning og kraftsystemplanleggingen og oppgavemengde innenfor system og marked. Det er konkrete målsettinger om effektivitetsforbedring og reduksjon i driftskostnader og investeringer i programperioden. Per utgangen av 2020 er effektivitetsutviklingen i tråd med ambisjoner satt underveis i programperioden.

Året 2020 har demonstrert viktigheten av gode digitale løsninger i hverdagen. Oppgradering til ny digital kontorstøtte- og samhandlingsplattform i forkant av pandemien har bidratt sterkt til å opprettholde effektive arbeidsdager i tiden med hjemmekontor. Selskapet har i 2020 jobbet videre med å hente ut synergier fra ny organisering og foretatt nødvendige prioriteringer i porteføljen av IT prosjekter knyttet til driftssikkerhet, effektivisering og understøttelse av systemdriften for å sikre fremdrift og gevinstrealisering. Videre oppgraderes ERP systemet (ferdigstilles i 2021) og dette forventes å bli et nav i fremtidig effektivisering.

Forenklinger av prosjektprosessen for utbyggingsprosjektene og bedre ressursstyring har bidratt til at antallet prosjekter under planlegging og gjennomføring har kunnet øke betydelig uten tilsvarende økning av bemanningen. Prosjektaktiviteten har de siste årene vært på et rekordhøyt nivå i Statnett.

Digitalisering bidrar til effektivitet og høy utnyttelse av nettet

For at Statnett skal løse den økte oppdragsmengden kostnadseffektivt fremover, må flere av Statnetts arbeidsprosesser automatiseres og digitaliseres. Statnett er allerede godt i gang med dette arbeidet og investerer betydelige ressurser i nye digitale løsninger for kraftmarkedet, systemdriften, anleggsforvaltningen og administrative støttesystemer. Systemdriften blir stadig mer kompleks og integrert med det europeiske kraftmarkedet. Dette vil fortsatt kreve tungt fokus fremover. Leverandørmarkedet er begrenset innen dette området, noe som krever at Statnett i en del tilfeller må utvikle egne løsninger enten alene eller sammen med andre nordiske og europeiske samarbeidspartnere. Av store idriftsettelsler de siste årene, er nytt driftsentralsystem og Elhub.

Ny kunnskap og ny teknologi blir viktigere

Elektrifiseringen skaper behov for nye løsninger, innovasjon og kompetanse innen alle Statnetts kjerneområder. Omstillingen av kraftsystemet går raskt og krever hurtig implementering av nye løsninger og ny teknologi. For å håndtere dette har Statnett samlet FoU og teknologiutvikling i et felles senter. Senterets mål er å fremme innovasjon som gjør et elektrifisert og utslippsfritt samfunn mulig. Et av virkemidlene er et veikart som viser hvordan ny teknologi skal tas i bruk i selskapets utbyggingsprosjekter.

I tillegg til at samfunnet blir mer avhengig av strøm, blir alle også mer digitale. For Statnett blir digitalisering stadig viktigere for å løse samfunnsoppdraget best mulig. En

bedre utnyttelse av data om kraftsystemet gjør at selskapet kan jobbe smartere og mer effektivt. Det er avgjørende blant annet for at vi skal klare å håndtere det store antallet aktører som vil knytte seg på nettet. Mer data og bedre analyser gjør at flere kunder kan tilknyttes uten at det må bygges nytt nett.

Fokuset på digitale løsninger gjenspeiles også i FoU-programmene som startet opp i 2020. Programperioden, som varer fram til og med 2023, består av følgende programmer:

- Samhandling i energisystemet
- Digitale, sikre og kostnadseffektive anlegg
- Sanntidsstyring og effektive markeder

Programmene og prosjektene de omfatter er beskrevet på våre nettsider.

Ny tariffmodell innført fra 2021

Statnett har over flere år hatt en pågående prosess med evaluering og videreutvikling av tariffmodellen. Kundeorganisasjonene har hele tiden vært involvert og hørt i dette arbeidet. Forenkling, transparens og forutsigbarhet for kundenes kostnader har vært sentrale premisser for arbeidet. Dette arbeidet resulterte i at styret i september 2020 vedtok ny tariffmodell som ble implementert med virkning fra 1.1.2021. Statnett tar sikte på at tariffmodellen holdes stabil i de kommende årene.

Riktig utforming av tariffen har stor betydning for en effektiv utvikling og utnyttelse av nettet. Sentrale premisser i den gjeldende tariffmodellen er at alle aktører skal betale for kostnadene de påfører nettet, samt en andel av de faste kostnadene. Dette er spesielt viktig i en fase der kostnadene i nettet øker som følge av økt tilknytning fra nytt stort forbruk og ny produksjon. Vi mener også det er samfunnsøkonomisk fornuftig med en økt innmatingstariff i forhold til dagens nivå. Det EU-fastsatte taket på innmatingstariffen for kraftproduksjon begrenser imidlertid Statnetts handlefrihet til å endre tariffnivå for kraftprodusentene.

Som følge av korona-situasjonen og vanskeligere økonomiske tider ble tariffsatsene i 2021 satt 1,25 milliarder kroner lavere enn det inntektsrammen tilsier. I praksis betyr dette at forbrukskundene får en betalingsutsettelse for deler av nettleien i 2021.

Statnett jobber sikkert og bærekraftig

Statnett skal ta sin del av ansvaret for at FNs bærekraftsmål nås i 2030. Det innebærer å legge til rette for elektrifisering av samfunnet og løse de nødvendige oppgavene på en bærekraftig måte. Som en del av arbeidet med konsernstrategien i 2020 har vi prioritert seks bærekraftsområder:

- Ta et helhetlig miljøansvar og bevare naturmangfold
- Redusere klimagassutslipp og håndtere klimarisiko
- Øke mangfold innen kompetanse, bakgrunn og kjønn
- Sikre alle medarbeidere en trygg arbeidshverdag
- Sikre anstendige arbeidsforhold i hele verdikjeden
- Bekjempe korrupsjon, menneskerettighetsbrudd og uetisk opptreden i alle aktiviteter

Tiltak og resultater innen disse områdene er beskrevet i bærekraftsrapporten.

Helhetlig miljøansvar i alle aktiviteter

Statnetts ambisjon er å redusere miljøpåvirkning ut over lovkrav, med særlig vekt på bevaring av naturmangfold og landskapsverdier, eksempelvis ved å unngå myrområder og annen sårbar natur. Dette krever aktiv tilrettelegging for naturmangfold i og rundt selskapets anlegg, og at dette er en integrert del av planlegging og drift av anleggene.

Hindre spredning av fremmede arter er et av delmålene til FNs bærekraftsmål 15. Basert på en kartlegging ved selskapets anlegg har Statnett begynt på en veileder for håndtering av fremmede arter i 2020. For å ivareta landskapsverdier bygget Statnett i 2020 63 km med kamuflerte master og sanerte 12 km kraftledning.

I 2020 ble det rapportert fem alvorlige miljøhendelser. Disse og oppfølgingstiltak er beskrevet i bærekraftsrapporten.

Statnetts mål er å redusere klimagassutslippene med 50 prosent innen 2030. Dette omfatter utslipp fra egen virksomhet og fra kontraktspartnere. Innen 2025 skal selskapets egne utslipp reduseres med 25 prosent. Ambisjon innen klimarisiko er å systematisere arbeidet og rapporteringen i henhold til Task Force on Climate Related Financial Disclosures (TCFD).

Grunnet økte utslipp fra SF6-lekkasjer og transport økte de direkte utslippene i 2020, sammenlignet med 2019. De samlede klimagassutslippene gikk noe ned i samme periode. For nærmere beskrivelse av klimatiltak, håndtering av klimarisiko og miljøarbeid henvises det til bærekraftsrapporten.

Ambisjon om økt mangfold

Statnett er en kompetansebedrift og ønsker å være en attraktiv arbeidsgiver for arbeidstakere i alle livsfaser uavhengig av kjønn, alder, seksuell legning, kulturell eller religiøs bakgrunn. Ulik bakgrunn og kompetanse gir ulike perspektiver, som igjen har positiv effekt på selskapers lønnsomhet, utvikling og risikostyring. Statnett ønsker å heve kvinneandelen og øke mangfold innen bakgrunn og kompetanse. Dette er viktig for å få fram flere talenter innen ulike fagområder. Behovet for økt mangfold ble derfor løftet på strategisk nivå i 2020. Det er iverksatt tiltak allerede som knytter seg til rekrutteringsprosessen og arbeidet vil forsterkes framover. Et nytt rekrutteringsverktøy er tatt i bruk og det er gjennomført opplæring i utforming av stillingsannonser for å nå flere kompetente kandidater.

For nærmere beskrivelse henvises det til bærekraftsrapporten.

Risikostyring og internkontroll

Statnetts risikostyring reflekterer at virksomheten forvalter kritisk infrastruktur på vegne av samfunnet. God risikostyring og høy beredskapsevne er avgjørende i en situasjon hvor selskapet har et høyt investeringsnivå og samtidig skal ivareta forsvarlig drift av et aldrende nett med høy utnyttelsesgrad. Statnetts rammeverk for risikostyring og internkontroll bygger på anbefalinger gitt av NUES, såfremt det er relevant, COSO og på retningslinjer for risikostyring gitt i ISO 31000. Håndtering av risiko ivaretar også retningslinjer gitt i ISO 55001, Forvaltning av anlegg og verdier, og ISO 14001, Ledelsessystemer for miljø.

For nærmere redegjørelse, se kapittel om risikostyring og internkontroll i årsrapporten.

Foretaksstyring

God foretaksstyring er en forutsetning for stabil verdiskaping over tid og bidrar til at Statnett leverer produkter og tjenester i henhold til de krav og forventninger som stilles. Statnetts rammeverk for foretaksstyring tar utgangspunkt i konsernets styringsmodell, som klargjør rollefordelingen mellom eieren, styret og administrasjonen. Statnett følger Statens prinsipper for godt eierskap og etterlever relevante deler av anbefaling fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES). For ytterligere informasjon om foretaksstyring samt styrets ansvar og roller henvises det til årsrapportens kapittel om foretaksstyring.

Fremtidsutsikter: Den grønne omstillingen fortsetter

Europa og Norden står midt i en radikal endring av kraftsystemet med økt kraftforbruk, økt vind- og solkraftproduksjon, og utfasing av fossile kraftverk og kjernekraftverk. Denne utviklingen fortsetter, til tross for koronapandemien og tilhørende økonomisk usikkerhet. Kraftsystemet i Norge endres som følge av raskere elektrifisering for å nå klimamålene, mer vindkraft og økt kraftutveksling. Vi knyttes stadig tettere til det europeiske energisystemet, både gjennom felles klimaforpliktelser, økt utvekslingskapasitet og felles regelverk og markeds-løsninger.

3 drivere som skaper endring

Raskere elektrifisering

+ 32 TWh forbruk i Norge innen 2030, særlig innen industri, transport og petroleum. Tilsvarende økning i produksjon

Mer vindkraft

50 % av kraftproduksjonen i Norden vil komme fra uregulerbare kilder i 2030

Økt kraftutveksling

Dobling av overføringskapasiteten ut av Norden innen 2030

Et utslippsfritt energisystem i 2050

EUs *European Green Deal*, hvor ambisjonen er et klimanøytralt EU i 2050, bidrar til å sette en tydelig retning mot et grønnere europeisk energisystem, og elektrifisering og omlegging fra fossile til fornybare kilder er sentrale virkemiddel.

Statnetts analyser viser at direkte og indirekte elektrifisering (via hydrogen), trolig vil gi en dobling av det europeiske kraftforbruket til 2050. Samtidig kreves det 2 000 - 3 000 TWh fornybar energi for å erstatte dagens fossile kraftproduksjon i Europa. Til sammen innebærer dette utbygging av enorme mengder vind- og solkraft. Offshore vind er en sentral del av det grønne skiftet i Europa, og en stor del av utbyggingen er forventet å komme i Nordsjøen. Offshore vind i norske havområder vil på sikt også kunne bidra til å opprettholde en positiv norsk energibalanse. Hydrogen vil spille en sentral rolle i fremtidens kraftsystem, blant annet for å utnytte perioder med overskudd av fornybar kraftproduksjon.

Statnett bidrar til et sikkert, grønt og konkurranse-dyktig energisystem

Norge er et av verdens mest elektrifiserte land, men fortsatt kommer om lag halvparten av energien vi bruker fra fossile kilder som olje, kull og gass. Fornybar kraft, konkurransedyktige priser og et fleksibelt kraftsystem gir gode betingelser for videre elektrifisering og næringsutvikling.

Statnett forventer at både strømforbruk og -produksjon i Norge vil øke betydelig de kommende tiårene. Dette øker behovet for overføringskapasitet og sammenfaller i tid med et stort behov for reinvesteringer. En av Statnetts viktigste oppgaver er å forsterke og fornye transmisjonsnettet slik at vi opprettholder høy forsyningssikkerhet og dekker samfunnets behov for strøm – nå og fremtiden. Samtidig må markeds- og systemløsninger utvikles for å håndtere større svingninger i kraftflyten, mer kompleks drift, nye markedsinstrumenter og europeisk regelverk.

Statnett må opprettholde et jevnt høyt investeringsnivå for å dekke behovet de kommende årene. Flere steder i landet, særlig langs kysten og i områdene rundt de store byene, er det behov for større nettforsterkninger for å styrke forsyningssikkerheten og legge til rette for økt forbruk. Sterk vekst i etterspørselen etter grønne investeringsobjekter vil bidra til å sikre finansieringen av vår utbyggingsportefølje. Pågående utbyggingsprosjekter og planlagte tiltak er nærmere beskrevet i Statnetts Nettutviklingsplan.

Klima- og naturhensyn vil i økende grad påvirke utviklingen av energisystemet og stiller krav til hvordan Statnett løser sine oppgaver. Dette vil blant annet påvirke hvor nye nettanlegg bygges, hvordan de bygges og hva Statnett bør gjøre for å begrense investeringsbehovet og utnytte infrastrukturen best mulig. Effektive markedsløsninger, god sektorregulering, forskning, utvikling og digitalisering vil være viktig for å begrense både miljøbelastning og kostnader. Statnett skal ta sin del av ansvaret for at FNs bærekraftsmål nås i 2030, og dette innebærer også sosiale og etiske krav.

Samarbeid og nye løsninger

Et mer komplekst kraftsystem krever nye og integrerte løsninger for å opprettholde forsyningssikkerheten og skape verdier for samfunnet. Dette øker behov for samarbeid med andre nettnivåer og land, med norske myndigheter og med andre interessenter. Arbeidet med utviklingen av system- og markedsløsninger på nasjonalt, nordisk og europeisk nivå vil intensiveres ytterligere de kommende årene. Omfattende utbygging av offshore vindkraft, blant annet i Nordsjøen, gjør bildet ytterligere

komplekst, vil kreve nye tekniske løsninger, nye samarbeidsmodeller og reguleringer.

Norden er et synkronområde og de nordiske TSOene må samarbeide tett om balanseringsoppgaven. Nye system – og markedsløsninger vil implementeres de kommende årene. En nærmere beskrivelse av behov og løsninger finnes i Statnetts System- og markedsutviklingsplan. En nærmere beskrivelse av behov og løsninger finnes i Statnetts System- og markedsutviklingsplan.

Digitale løsninger og annen ny teknologi er viktig for å sikre høy tilgjengelighet og tilstrekkelig kapasitet samtidig som kostnader og risiko holdes nede. Økt endringstakt, og integrasjon av IT i nesten alle arbeidsoppgaver, krever også at Statnett videreutvikler kompetanse, arbeidsformer og samarbeid.

Endringer i styret

Einar Anders Strømsvåg og Pernille Dørstad trådte ut av styret i forbindelse med det ordinære foretaksrådet i juni. Wenche Teigland, Christian Reusch og Ingeborg Ligaarden ble valgt inn i styret på samme tidspunkt.

Lederskifte på vei inn i elektrifiseringens tiår

I august i fjor varslet Auke Lont at han ønsket å gå av som konsernsjef i Statnett etter 12 år som toppleder for selskapet. Med Auke Lont i førersetet har Statnett gjennomført en ambisiøs investeringsplan og modernisert det nasjonale transmisjonsnettet, samtidig som den daglige driften av kraftforsyningen har sørget for lys i lampene i alle deler av landet.

Styret ønsker å takke Auke Lont for en svært betydningsfull innsats gjennom disse årene. Gjennom visjoner og tydelige retningsvalg har han tatt Statnett og Norge viktige skritt i retning av et energisystem som ivaretar norsk konkurransekraft og samtidig muliggjør en klimavennlig og elektrisk fremtid. Betydningen av Statnetts rolle som TSO inn i en fullelektrisk fremtid er under Lonts ledelse blitt synliggjort som et sentralt nasjonalt verktøy for å nå 2030 og 2050 målsettingene.

Å sørge for at selskapet har en god leder er blant styrets aller viktigste oppgaver. Når Auke Lont fratrer sin stilling 15.mars vil Hilde Tonne overta som konsernsjef i Statnett. Med sin brede erfaring fra mange lederposisjoner, inklusiv kjennskap til energiområdet, er styret trygge på at Hilde Tonne er den rette til å fylle den viktige stillingen.

Styret takker alle medarbeidere

Styret vil rette en stor takk til alle medarbeidere for innsatsen gjennom dette spesielle året som følge av Koronaepidemien. Dere har bidratt til at Statnett har opprettholdt sikker drift, og fortsatt har god fremdrift i viktige investerings- og forbedringsprosjekter.

Selskapskapital og utbytte

I tråd med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 er utbyttet for 2020 foreslått til 50 prosent av utbyttegrunnlaget. Utbyttegrunnlag er definert som konsernets årsresultat etter skatt, justert for årets endring i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt. Det foreslåtte utbyttet er i henhold til vedtatt utbyttepolitikk for foretaket, og vurdert som forsvarlig ut fra Statnetts egenkapital og likviditet. Ved utgangen av 2020 var foretakets egenkapital 18 938 millioner kroner (22,9 prosent).

Fremtidsutsiktene i lys av koronapandemien

Samfunnslivet og næringslivet i Norge er per mars 2021 fortsatt sterkt preget koronapandemien og myndighetenes tiltak for å bekjempe virusspredningen, blant annet ved stengte grenser. Dette har betydning også for kraftsektoren. Samtidig er vaksineringsen i gang og usikkerheten i forhold til situasjonen for et år siden er redusert. Statnett fortsetter å følge utviklingen løpende.

Statnetts prosjektportefølje er avhengig av globale leverandører og utenlandsk arbeidskraft. Fremdriften i de ulike prosjektene har vært noe berørt, men var fortsatt tilfredsstillende gjennom 2020. Økt svekkelse av forsyningskjedene fremover, vil fortsatt kunne påvirke fremdriften i prosjektene negativt, gi økt kostnadspådrag og utsatt inntekt. Sannsynligheten for en slik negativt langvarig utvikling bedømmes dog som lavere enn for et år siden.

Finansmarkedene har kommet sterkt tilbake etter en kort periode med økte risikopremier og lav likviditet. Statnett har uansett få låneforfall de nærmeste månedene og har betydelige såkalte CSA-innskudd (sikkerhetsstillelse fra derivatmotparter) som følge av lav kronekurs og valutasikringene våre. Likviditetssituasjonen er på denne bakgrunn god. Statnett har i tillegg en ubenyttet trekkfasilitet på 8 milliarder kroner med tanke på situasjoner der lånemarkedet fungerer dårlig. Denne vil bli benyttet om nødvendig.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekrefter styret at årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Resultatdisponering

Konsernet hadde et resultat etter skatt på 2 697 millioner kroner i 2020. Morselskapet hadde et årsresultat på 2 717 millioner.

Styret foreslår på denne bakgrunn følgende disponering av årsresultatet fra morselskapet Statnett SF:

Til utbytte	1 039
Til opptjent annen egenkapital	1 678
Sum disponert	2 717

Erklæring fra styret og konsernsjef

Vi erklærer etter beste overbevisning at:

- årsregnskapet for 2020 er utarbeidet i samsvar med IFRS med tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven
- opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet
- opplysningene i årsberetningen og bærekraftrapporten, inkludert bærekraftregnskapet gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet står overfor.

Oslo, 11. mars 2021
Styret i Statnett SF

Jan Fredrik Baksaas
Styrets leder

Tove Pettersen
Styremedlem

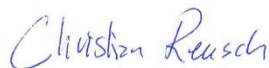
Maria Sandsmark
Styremedlem

Egil Gjesteland
Styremedlem

Wenche Teigland
Styremedlem

Christian Reusch
Styremedlem

Ingeborg Ligaarden
Styremedlem

Ole Bjørn Kirstihagen
Styremedlem

Steinar Jøråndstad
Styremedlem

Auke Lont
Konsernsjef

Totalresultat

Morselskap				Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill. kr)	Note	2020	2019
Driftsinntekter					
8 414	9 649	Driftsinntekter regulert virksomhet	4	10 522	9 159
482	562	Andre driftsinntekter	4	240	482
8 896	10 211	Sum driftsinntekter		10 761	9 641
Driftskostnader					
492	600	Systemtjenester	5	600	492
882	253	Overføringstap	5	253	882
1 063	1 105	Lønns- og personalkostnader	6, 7, 23	1 137	1 077
2 229	2 583	Avskrivning, amortisering og nedskrivning	8, 9	2 873	2 405
1 691	1 989	Andre driftskostnader	27	2 030	1 758
6 356	6 530	Sum driftskostnader		6 893	6 614
2 540	3 681	Driftsresultat		3 868	3 027
277	428	Finansinntekter	10	209	72
748	662	Finanskostnader	10	658	659
-471	-234	Netto finansinntekter/-kostnader		-449	-587
2 069	3 447	Resultat før skattekostnad		3 420	2 440
439	729	Skattekostnad	19	723	534
1 630	2 717	Årsresultat		2 697	1 906
Øvrige resultatelementer					
129	-246	Endringer i kontantstrømsikringsreserve	15, 28	-246	129
-28	54	Skatteeffekt	19, 28	54	-28
101	-192	Øvrige resultatelementer som resirkuleres gjennom resultatet i senere perioder		-192	101
86	-114	Endringer i estimatavvik på pensjoner	7, 28	-114	86
-19	25	Skatteeffekt	7, 19, 28	25	-19
67	-89	Øvrige resultatelementer som ikke resirkuleres gjennom resultatet i senere perioder		-89	67
168	-280	Sum øvrige resultatelementer		-280	168
1 798	2 437	Totalresultat		2 416	2 074

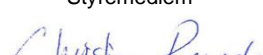
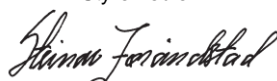
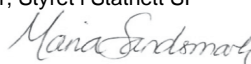
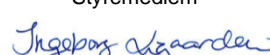
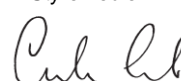
Balanse

Morselskap			Konsern		
31.12.2019	31.12.2020	(Beløp i mill. kr)	Note	31.12.2020	31.12.2019
Eiendeler					
Anleggsmidler					
28	-	Utsatt skattefordel	19	-	29
476	586	Immaterielle eiendeler	8	1 133	1 021
46 349	52 492	Varige driftsmidler	8	60 296	54 637
11 434	9 976	Anlegg under utførelse	9	10 103	11 514
2 449	2 447	Investering i datterselskaper	20	-	-
55	65	Investeringer i felleskontrollert og tilknyttet selskap	20	108	108
63	27	Pensjonsmidler	7	27	65
8 850	11 012	Finansielle anleggsmidler	14	6 344	4 835
69 704	76 605	Sum anleggsmidler		78 011	72 210
Omløpsmidler					
1 856	2 255	Kunde- og andre kortsiktige fordringer	11	1 927	1 688
683	1 288	Markedsbaserte verdipapirer	12	1 635	1 097
-	254	Eiendeler holdt for salg	29	254	-
1 044	961	Betalingsmidler	13	1 058	1 327
3 583	4 757	Sum omløpsmidler		4 874	4 113
73 286	81 362	Sum eiendeler		82 885	76 323
Egenkapital og gjeld					
Egenkapital					
5 950	5 950	Innskuddskapital		5 950	5 950
11 183	12 359	Opptjent annen egenkapital		12 988	11 833
17 133	18 309	Sum egenkapital		18 938	17 783
Langsiktig gjeld					
2 345	2 968	Utsatt skatt	19	3 086	2 484
251	273	Pensjonsforpliktelser	7	275	253
466	501	Andre forpliktelser	24	501	466
41 464	47 464	Langsiktig rentebærende gjeld	16	47 442	41 508
44 526	51 205	Sum langsiktig gjeld		51 304	44 711
Kortsiktig gjeld					
8 686	9 065	Kortsiktig rentebærende gjeld	16	8 687	8 691
2 942	2 783	Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	17	3 944	5 135
-	-	Betalbar skatt	19	12	3
11 628	11 848	Sum kortsiktig gjeld		12 644	13 829
73 286	81 362	Sum egenkapital og gjeld		82 885	76 323

Oslo, 11. mars 2021, Styret i Statnett SF

Jan Fredrik Baksaas
Styrets leder

Wenche Teigland
Styremedlem

Tove Pettersen
Styremedlem

Christian Reusch
Styremedlem

Steinar Jøråndstad
Styremedlem

Maria Sandsmark
Styremedlem

Ingeborg Ligaarden
Styremedlem

Auke Lont
Konsernsjef

Egil Gjesteland
Styremedlem

Ole Bjørn Kirstihagen
Styremedlem

Endringer i egenkapital

Morselskap				Konsern				
Innskudds- kapital	Øvrige poster	Opptjent annen egen- kapital	Sum egen- kapital	<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
				Sum egen- kapital	Opptjent annen egen- kapital	Øvrige poster	Innskudds- kapital	
5 950	-68	9 937	15 819	16 194	10 312	-68	5 950	
-	-	1 630	1 630	1 906	1 906	-	-	Årsresultat
-	101	67	168	168	67	101	-	Øvrige resultatelementer, note 28
-	-	-484	-484	-484	-484	-	-	Vedtatt utbytte
5 950	33	11 150	17 133	17 783	11 801	33	5 950	31.12.2019
5 950	33	11 150	17 133	17 783	11 801	33	5 950	01.01.2020
-	-	2 717	2 717	2 696	2 696	-	-	Årsresultat
-	-192	-89	-280	-280	-89	-192	-	Øvrige resultatelementer, note 28
-	-	-1 261	-1 261	-1 261	-1 261	-	-	Vedtatt utbytte
5 950	-159	12 518	18 309	18 938	13 147	-159	5 950	31.12.2020

Kontantstrøm

Morselskap		(Beløp i mill. kr)	Note	Konsern	
2019	2020			2020	2019
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
2 069	3 446	Resultat før skattekostnad		3 419	2 440
-95	-13	Tap/ gevinst(-) ved salg av anleggsmidler	8	-13	-95
2 229	2 583	Avskrivning, amortisering og nedskrivning	8	2 873	2 405
-	-1	Reversert nedskrivning aksjer	20	-1	-
-	-	Netto betalte skatter	19	-4	-2
523	445	Resultatførte renter	10	602	590
6	16	Mottatte renter	10	22	16
-634	-707	Betalte renter, eksklusiv byggelånsrenter	10	-707	-634
168	474	Endring i kundefordringer/leverandørgjeld	11, 17	699	384
-556	-209	Endring i andre tidsavgrensningsposter	11, 17	-428	-605
3 710	6 034	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		6 461	4 499
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter					
401	49	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	8	49	401
-8 500	-7 495	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler, andre immaterielle eiendeler og anlegg under utførelse	8, 9	-8 505	-9 129
-247	-260	Utbetalte byggelånsrenter	9	-260	-338
-90	-	Utbetalinger ved kapitalinnskudd i datterselskap	20	-	-
4	-9	Endring i investeringer i felleskontrollerte, tilknyttede og andre selskaper	20	-9	4
205	-492	Endring i langsiktige lånefordringer	14	4	9
-1	37	Endring i kortsiktige lånefordringer	11	-	-
98	202	Mottatt utbytte og konsernbidrag	10, 20	135	13
-8 130	-7 970	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-8 586	-9 040
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
6 259	10 254	Innbetalinger ved opptak av ny rentebærende gjeld	16	10 254	6 259
-4 175	-8 484	Utbetalinger ved nedbetaling av rentebærende gjeld	16	-8 484	-4 175
1 624	1 923	Endring i sikkerhetsstillelser under CSA (Credit Support Annex)	18	1 923	1 624
1 895	950	Innbetalinger ved salg av markedsbaserte verdipapirer	12	1 188	2 082
-1 200	-1 530	Utbetalinger ved kjøp av markedsbaserte verdipapirer	12	-1 764	-1 394
-484	-1 261	Utbetalinger av utbytte		-1 261	-484
3 919	1 852	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		1 856	3 912
-501	-84	Netto kontantstrøm for perioden		-269	-629
1 545	1 044	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	13	1 327	1 956
1 044	961	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	13	1 058	1 327

Note 1 Overordnet informasjon og grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Generell informasjon

Statnett SF (morselskapet) er et norsk statsforetak som ble stiftet 20. desember 1991. Staten ved Olje- og energidepartementet er eiere. Foretaket har utstedt obligasjonslån som er notert på Oslo Børs. Hovedkontoret har adresse Nydalen allé 33, 0484 Oslo.

Konsernregnskapet og selskapsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med gjeldende International Financial Reporting Standards (IFRS), slik de er godkjent av EU, og den norske regnskapsloven.

Referanser til "IFRS" skal heretter bety referanser til IFRS-standardene som er godkjent av EU.

Regnskapene er utarbeidet basert på historisk kost-prinsippet, med unntak av:

- Derivater, finansielle eiendeler og forpliktelser vurderes til "virkelig verdi over resultatet, amortisert kost eller virkelig verdi over øvrige resultatelementer"
- Balansført verdi på eiendeler og gjeld som er sikret, justeres for å registrere endringer i virkelig verdi som følge av sikringen
- Eiendeler blir vurdert ved hver rapporteringsdato med tanke på verdifall. Hvis gjenvinnbart beløp på eiendelen er lavere enn balansført verdi, blir eiendelen nedskrevet til gjenvinnbart beløp

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet består av regnskapet til morselskapet, Statnett SF, og dets datterselskaper, presentert som om de var én enhet.

Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner og andre hendelser under like forutsetninger. Klassifiseringen av poster i resultat og balanse er gjennomført etter ensartede definisjoner. Utarbeidelse av konsernregnskapet skjer etter oppkjøpsmetoden og viser konsernet som om det var én enhet. I konsernregnskapet er alle mellomværender og interne transaksjoner mellom selskaper innenfor konsernet eliminert.

Tilknyttet selskap er selskaper der Statnett har betydelig innflytelse, dvs. kan påvirke finansielle og operasjonelle beslutninger i selskapet, men ikke har kontroll over selskapet. Tilknyttede selskaper vurderes etter egenkapitalmetoden.

Felleskontrollert driftsordning er en ordning der de partene som har felles kontroll over ordningen, har rettigheter til eiendelene og ansvar for forpliktelsene knyttet til ordningen. Felleskontrollert driftsordning innregnes etter prinsippet om proporsjonal konsolidering, «bruttometoden».

Felleskontrollert virksomhet er en ordning hvor de partene som har felles kontroll over ordningen, har rett til ordningens netto eiendeler. Felleskontrollert virksomhet regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

Investering i selskaper hvor konsernet eier mindre enn 20 prosent av den stemmeberettigede aksjekapital, balanseføres til virkelig verdi. Verdiendring føres over resultat.

Klassifisering som kortsiktig eller langsiktig post

En eiendel klassifiseres som kortsiktig (omløpsmiddel) når den er knyttet til varekretsløpet, fordring som tilbakebetales innen ett år samt "eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten". Andre eiendeler er anleggsmidler. Skillet mellom kortsiktig og langsiktig gjeld trekkes ved ett år til forfallstidspunktet. Første års avdrag på langsiktige lån er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Utbytte

Avgitt utbytte regnskapsføres i den perioden det blir vedtatt i foretaksmøtet. Skjer vedtak og utbetaling i forskjellige perioder, henføres beløpet til kortsiktig gjeld inntil utbetaling finner sted.

Valuta

Konsernregnskapet presenteres i norske kroner, som også er morselskapets funksjonelle valuta.

Transaksjoner i utenlandsk valuta regnskapsføres til dagskurs på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter i valuta som måles til anskaffelseskost, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter i valuta som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden og presenteres netto som finansinntekter/-kostnader.

Note 1 Overordnet informasjon og grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Konsernet benytter seg av sikringsbokføring for alle langsiktige lån i utenlandsk valuta. Langsiktig rentebærende gjeld i valuta knyttes derfor sammen med rente- og valutabytteavtaler (swap) og behandles som opplåning i norske kroner.

Offentlig tilskudd

Tilskudd fra myndighetene er ikke regnskapsført før det foreligger rimelig sikkerhet for at konsernet vil møte betingelsene som er fastsatt i forbindelse med mottak av tilskuddene, og at tilskuddene vil bli mottatt. Tilskudd blir regnskapsført som fradrag i den kostnad det er ment å dekke.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter inkluderer bankbeholdning. Kontantekvivalenter er kortsiktig likvide investeringer som omgående kan konverteres til kontanter med et kjent beløp, og med maksimal løpetid på tre måneder.

Segmentrapportering

Statnett har identifisert sitt rapporteringssegment basert på hvilken risiko og avkastning som påvirker virksomheten. Basert på IFRS sin definisjon er det konsernets vurdering at man kun har ett segment. Virksomheten følges opp som ett geografisk segment. Datterselskaper kvalifiserer heller ikke som særskilte rapporteringspliktige virksomhetssegmenter etter kriterier i IFRS. Selskapet og konsernet rapporteres derfor som ett virksomhetssegment.

Koronapandemien

Konsernets resultater og finansielle stilling er ikke påvirket i vesentlig grad av koronapandemien. Se nærmere omtale i note 9 Anlegg under utførelse og note 18 Finansiell risikostyring.

Note 2 Endringer i regnskapsprinsipper og nye regnskapsstandarder

Nye relevante standarder i år

Konsernet har identifisert enkelte standarder som kan ha betydning for regnskapet og omtales i de følgende avsnitt:

Endringer i IFRS 9, IAS 39 og IFRS 7 som følge av IBOR-reformen

I forbindelse med den pågående IBOR-reformen hvor det etableres nye referanserenter i rentemarkedene, er det i to faser vedtatt visse endringer i IFRS 9, IAS 39 og IFRS 7. Standardendringene er relevante for Statnett der det er etablert sikringsbokføring og hvor det i sikringsrelasjonene inngår renter som er berørt av de fremtidige endringene i referanserenter. Statnett har valgt å anvende standardendringene i de to fasene fra og med henholdsvis 2019 og 2020, og med det sikret videreføring av etablert sikringsbokføring.

Endringer i standarder med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt

Konsernet har ikke identifisert endringer i standarder eller fortolkninger med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt som er av vesentlig betydning.

IFRS 14 Regulerte inntekter – Endringen er Ikke EU godkjent

IFRS 14 tillater selskaper som anvender IFRS for første gang å fortsette å innregne beløp relatert til prisregulering (rate regulation) i tråd med deres tidligere GAAP. For å legge til rette for sammenlignbarhet med selskaper som allerede anvender IFRS, og som ikke innregner slike beløp, krever standarden imidlertid at effektene fra prisregulering skal presenteres separat fra andre poster i regnskapet. Prinsippene i standarden er ikke tilgjengelige for selskaper, herunder Statnett, som allerede anvender IFRS. Det er besluttet å ikke gå videre med beslutningsprosessen rundt denne foreløpige standarden, men heller vente på den endelige IFRS-standard. IFRS 14 er en midlertidig standard, og skal etter planen gjelde frem til IASB har ferdigstilt det langsiktige prosjektet på området. En ny standard om regulerte inntekter kan få betydning for hvordan Statnett skal regnskapsføre mer-/mindreinntekt.

IFRS 17 Forsikringskontrakter - Endringen er ikke EU godkjent

IFRS 17 krever at alle forsikringskontrakter skal regnskapsføres på en konsistent måte. Forsikringsforpliktelser skal vurderes ut fra forholdene på balansedagen («current values») i stedet for historisk kost, og informasjonen skal oppdateres regelmessig. Videre skal fortjenesteelementet i forsikringskontraktene innregnes over den perioden forsikringstjenesten ytes.

Det er usikkert om endringen vil gjelde for datterselskapet Statnett Forsikring AS (captive selskap) og hvorvidt denne vil få betydning for konsernet.

Note 3 Regnskapsestimater og forutsetninger

Utarbeidelse av finansregnskap i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen utarbeider vurderinger og estimater og tar forutsetninger som påvirker anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette påvirker regnskapsførte beløp for eiendeler og gjeld på balansedagen, samt rapportering av betingede eiendeler og forpliktelser, og rapporterte inntekter og kostnader i perioden.

Prinsipp

Enkelte beløp som påvirker konsernets regnskap, må estimeres. Det krever at ledelsen må ta forutsetninger med hensyn til verdier eller usikre forhold på tidspunktet for utarbeidelse av regnskapet. Sentrale regnskapsestimater er estimater som er viktig for presentasjonen av konsernets økonomiske stilling og resultater, og som krever ledelsens subjektive og komplekse vurderinger, ofte relatert til forhold beheftet med usikkerhet. Ledelsen vurderer slike estimater løpende ut fra historiske resultater og erfaringer, konsultasjoner med eksperter, trender, prognoser og andre metoder som ledelsen anser som rimelige i de enkelte tilfeller.

Avsetninger regnskapsføres når konsernet har en gjeldende forpliktelse (rettslig eller antatt) som følge av en hendelse som har skjedd, og det kan sannsynliggjøres (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen, samt at beløpets størrelse kan måles pålitelig. Avsetninger gjennomgås ved hver balansedato, og nivået reflekterer det beste estimatet for forpliktelsen. Ved vesentlig tidseffekt er forpliktelsen regnskapsført til nåverdi av fremtidige forpliktelser.

Vesentlige poster knyttet til bruk av estimater for Statnett er relatert til:

Regnskapspost	Note	Estimat/forutsetninger	Konsern Balansført verdi
Andre immaterielle eiendeler	8	Estimat på gjenvinnbart beløp og gjenværende utnyttbar levetid	1 081
Varige driftsmidler	8	Estimat på gjenvinnbart beløp og gjenværende utnyttbar levetid	60 296
Anlegg under utførelse	9	Grad av ferdigstilling, tidspunkt for når anlegget er tilgjengelig for bruk, vurdering av kostnad som vedlikehold eller påkostning	10 103
Pensjonsforpliktelser	7	Økonomiske og demografiske forutsetninger	247
Fjerningsforpliktelser	17, 24	Estimat på kostnad for fjerning, NVE-rente, tidspunkt for fjerning og prisstigning frem til fjerning	613
Leieforpliktelser	16	Estimat på leieperiode inklusiv opsjon til forlengelse, Statnetts marginale lånerente	202

Note 4 Driftsinntekter

Statnett har konsesjon som netteier i Norge og henter sine inntekter i hovedsak fra virksomhet som er regulert av Reguleringsmyndigheten for Energi (RME). Driftsinntekter knyttet til konsesjon som netteier presenteres som «Driftsinntekter regulert virksomhet».

Statnett har også konsesjon for balanseavregningen i Norge, gitt av RME. Som avregningsansvarlig er Statnett gitt et nasjonalt ansvar for å koordinere måling og avregning av all kraftomsetning og sørge for at all innmating og alt uttak av elektrisk energi blir korrekt avregnet slik at det oppnås økonomisk balanse i kraftmarkedet. Driftsinntekter knyttet til konsesjon som avregningsansvarlig presenteres som «Driftsinntekter regulert virksomhet».

Driftsinntekter nettvirksomhet knytter seg til Statnett og NordLink Norge AS. Driftsinntekter avregning knytter seg til Elhub AS og Statnett.

Andre driftsinntekter er inntekter utenfor den regulerte nettvirksomheten. Andre driftsinntekter av blant annet konsulentoppdrag for eksterne, bygging for distribusjonsnettseiere (kundeprosjekter) og leieinntekter.

Statnetts inntekter er i stor grad regulerte, og vi har gjennom 2020 ikke observert noen vesentlige effekter på våre inntekter som følge av den pågående koronapandemien.

Prinsipp

Driftsinntekter regulert nettvirksomhet

Driftsinntekter beregnes basert på en tariffmodell fastsatt på bakgrunn av retningslinjer gitt av RME.

- Tariffinntekter faste ledd regnskapsføres jevnt gjennom året basert på fastsatt tariff for det aktuelle år.
- Tariffinntekter energiledd regnskapsføres i takt med kundens målte innmating og uttak fra nettet.
- Andre nettinntekter regnskapsføres i hovedsak i takt med kundens målte bruk av nettet.
- Flaskehalsinntekter regnskapsføres i takt med målt innmating og uttak fra nettet mellom prisområder og på hver sin side av mellomlandsforbindelser.
- Inntekter til øvrige eiere i fellesnettene regnskapsføres jevnt gjennom året basert på estimat på de øvrige eiernes tillatte inntekt.

Tillatt inntekt

Tillatt inntekt beregnes basert på en tariffmodell fastsatt på bakgrunn av retningslinjer gitt av RME. Statnetts faktiske driftsinntekter fra den regulerte virksomheten kommer fra tariffinntekter i transmisjons- og distribusjonsnettet samt flaskehalsinntekter.

På grunn av differansen mellom årets faktiske inntekter og endelig tillatt inntekt, som RME fastsetter etter årets utløp, vil det årlig oppstå avvik mellom Statnetts faktiske driftsinntekter fra den regulerte virksomheten og Statnetts tillatte inntekt. Avviket kalles mer- eller mindreinntekt.

Mer-/mindreinntekt nettvirksomhet

Merinntekt oppstår når faktiske driftsinntekter er høyere enn tillatt inntekt i det enkelte år. Mindreinntekt innebærer at foretakets faktiske driftsinntekter er lavere enn tillatt inntekt. Merinntekt, tillagt renter, tilbakeføres kundene i form av reduksjon i fremtidige tariffer, mens mindreinntekt, tillagt renter, kan hentes inn fra kundene i form av økning i fremtidige tariffer. Dette reguleres i Forskrift 1999-03-11-302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Forpliktelsen til å redusere fremtidige tariffer samt muligheten til å kreve inn økte tariffer oppfyller ikke kravene i IFRS til balanseføring, og representerer derfor en betinget forpliktelse eller fordring. Årlig endring i disse postene vil derfor heller ikke inngå i resultatregnskapet etter IFRS, men rapporteres som en del av underliggende resultat.

I de tilfeller hvor Statnett primært opptrer som avregningsfunksjon knyttet til fellesnett og krafthandel, rapporteres inntekter netto.

Driftsinntekter regulert virksomhet avregningsansvarlig

Avregningsansvarlig har ansvar for balanseavregning i det norske kraftsystemet, drift og utvikling av datahuben Elhub, og utstedelse av elsertifikater og opprinnelsesgarantier. Elhub AS, et 100% eid datterselskap, drifter datahuben og har systemstøtte for Ediel. Driftsinntekter knyttet til avregningsansvarlig regnskapsføres i det vesentlige i takt med faktisk målt innmating og uttak fra nettet.

Note 4 Driftsinntekter

Mer-/mindreinntekt avregningsansvarlig

I enkelte år kan det oppstå avvik mellom faktiske gebyrinntekter i disse virksomhetsområdene, og det regulator tillater at gebyrene skal dekke. Dette påvirker nivået på fremtidige gebyrer, og omtales som mer-/mindreinntekt avregningsansvarlig. Mer-/mindreinntekt avregningsansvarlig inngår ikke i regnskapsresultatet, men inngår i beregning av underliggende resultat, på lik linje med mer-/mindreinntekter i nettvirksomhet.

RME utarbeidet et forslag til reguleringsmodell av gebyrinntektene hos Elhub i forbindelse med at avregningsansvarlig fastsatte gebyrene for første gebyrperiode (2019-2022). For å gi insentiver til en kostnadseffektiv drift og videreutvikling av Elhub, har RME utarbeidet en modell for regulering av inntektene. Dette er en såkalt «Cap&Floor»-modell, der Elhub gis insentiver til å redusere kostnadene sine for å få økt avkastning. Denne reguleringen trer først i kraft fra andre gebyrperiode som starter 1. januar 2023. Mer-/mindreinntekt avregningsansvarlig i Elhub er beregnet etter forslaget, og inkluderer både oppstartskostnader fra 2015-2018, som kan hentes inn i 2019-2022, og avkastning under gulvet i 2019 og 2020, som kan hentes inn i neste gebyrperiode.

Andre driftsinntekter

Inntekter knyttet til kundeprosjekter innregnes etter hvert som kunden overtar kontroll over det Statnett leverer. Ved konsulentoppdrag for eksterne anses kunden å overta kontroll løpende etter hvert som tjenesten ytes. Når Statnett bygger anlegg for distribusjonsnettere kan overføring av kontroll enten skje løpende under byggingen, eller når anlegget er ferdigstilt, avhengig av de konkrete kontraktsvilkårene. Fakturerte og opptjente kundeprosjektinntekter inngår i Kunde- og andre kortsiktige fordringer. For kundeprosjekter som forventes å gi tap, er hele det forventede tap kostnadsført.

Tillatt inntekt – monopolvirksomhet

Statnett eier overføringsanlegg og er det systemansvarlige nettselskapet. Denne virksomheten er monopolregulert. Det innebærer at RME årlig setter en øvre grense for Statnetts inntekt, såkalt tillatt inntekt. Grunnlaget for Statnetts tillatte inntekter er inntektsrammen. Inntektsramme baseres på kostnader tilhørende virksomheten, inkludert kapitalkostnader, fra to år tilbake i tid. Videre er overføringstap og årets systemdriftskostnader inkludert. Overføringstap i inntektsrammen, fastsettes ved at faktisk målt tap i MWh fra to år tilbake i tid verdsettes til en regulert referansepris basert på elspotpris i inntektsrammeåret. Inntektsrammen til Statnett normeres for at foretaket skal ha insentiver til effektiv drift. Utover inntektsrammen består Statnetts tillatte inntekt av følgende tillegg: Årets eiendomsskatt, transittkostnad og tillegg for investeringer. Tillegg for investeringer sørger for at kapitalkostnader reflekteres i tillatt inntekt fra det året investeringer er klar til bruk. Statnetts tillatte inntekt justeres også for samfunnets avbruddskostnader gjennom KILE (kvalitetsjustert inntektsramme ved ikke levert energi).

Tariffinntekter

Statnett er operatør av transmisjonsnettet og regionale fellesnett. Som operatør er Statnett ansvarlig for å fastsette årlige tariffen i det enkelte fellesnett.

Statnett har som operatør for transmisjonsnettet og to regionale fellesnett ansvar for å fakturere brukerne for de tjenestene de mottar. Faktureringen skjer på grunnlag av en tariffmodell som er utarbeidet i henhold til retningslinjer gitt av RME. Prissystemet består av faste ledd og variable ledd; energiledd. Faste ledd faktureres jevnt over året, mens energileddet faktureres i takt med kundens målte innmating og uttak fra nettet.

Flaskehalsinntekter

Flaskehalsinntekter fremkommer gjennom målt innmating og uttak fra nettet mellom prisområder og på hver sin side av mellomlandsforbindelser. Inntektene er basert på volum multiplisert med timen spot pris i det respektive prisområde.

Note 4 Driftsinntekter

Driftsinntekter

(Beløp i mill. kr)

Morselskap			Konsern	
2019	2020		2020	2019
		Driftsinntekter regulert nettvirksomhet		
1 764	1 643	Tariffinntekt faste ledd produksjon	1 643	1 764
5 785	5 935	Tariffinntekt faste ledd forbruk	5 935	5 785
111	132	Andre nettinntekter	132	111
812	247	Tariffinntekt energiledd	247	813
587	2 408	Flaskehalsinntekter	2 408	587
-796	-865	Inntekter til øvrige eiere i fellesnettene	-221	-232
8 264	9 500	Sum driftsinntekter regulert nettvirksomhet	10 144	8 828
150	149	Gebyrinntekter avregningsansvarlig	378	331
8 414	9 649	Sum driftsinntekter regulert virksomhet	10 522	9 159
482	562	Andre driftsinntekter	240	482
8 896	10 211	Totale driftsinntekter	10 761	9 641

Tillatt inntekt regulert virksomhet

(Beløp i mill. kr)

Morselskap			Konsern	
2019	2020		2020	2019
		Tillatt inntekt regulert nettvirksomhet		
7 104	6 530	Inntektsramme uten nettap	7 170	7 104
966	294	Inntektsramme nettap	294	966
904	1 821	Tillegg til inntektsramme	1 821	1 468
8 974	8 645	Sum tillatt inntekt regulert nettvirksomhet	9 285	9 538
		Tillatt inntekt avregningsansvarlig		
71	99	Tillatt gebyrinntekter avregningsansvarlig	363	396
9 045	8 744	Total tillatt inntekt nettvirksomhet og avregningsansvarlig	9 648	9 934

Mer-/mindreinntekt - årets endringer og samlet saldo

(Beløp i mill. kr)

Morselskap			Konsern	
2019	2020		2020	2019
		Regulert nettvirksomhet		
711	-854	Årets ikke regnskapsførte mer-/mindreinntekt (-/+)	-859	711
5	3	Årets ikke regnskapsførte avsetning renter mer-/mindre inntekt (-/+)	3	5
10	75	Årets ikke regnskapsførte justeringer tidligere perioders mer-/mindreinntekt (-/+) *)	79	10
726	-777	Årets endring i saldo for mer-/mindreinntekt (-/+)	-777	726
-59	667	Saldo mer-/mindreinntekt (-/+), inkl. renter 01.01.	667	-59
726	-777	Endret saldo for mer-/mindreinntekt (-/+), inkl. renter	-777	726
667	-110	Saldo mer-/mindreinntekt (-/+) inklusiv renter 31.12.	-110	667

Note 4 Driftsinntekter

Morselskap		Avregningsansvarlig	Konsern	
2019	2020		2020	2019
-79	-50	Årets ikke regnskapsførte mer-/mindreinntekt (-/+)	-15	65
-79	-50	Årets endring i saldo for mer-/mindreinntekt (-/+)	-15	65
-	-79	Saldo mer-/mindreinntekt (-/+), inkl. renter 01.01.	65	-
-79	-50	Endret saldo for mer-/mindreinntekt (-/+), inkl. renter	-15	65
-79	-129	Saldo mer-/mindreinntekt (-/+) inklusiv renter 31.12.	50	65

Morselskap		Saldo Nett og avregningsansvarlig	Konsern	
2019	2020		2020	2019
-59	588	Saldo mer-/mindreinntekt nett og avregningsansvarlig (-/+) 01.01	732	-59
711	-854	Bevegelse mer-/mindre inntekt nett, ekskl renter	-859	711
-79	-50	Bevegelse mer-/mindre inntekt avregningsansvarlig (-/+), ekskl renter	-15	65
5	3	Bevegelse mer-/mindre inntekt nett og avregningsansvarlig (-/+), renter	3	5
10	75	Bevegelse mer-/mindre inntekt nett og avregningsansvarlig (-/+), tidligere perioders justeringer	79	10
588	-239	Saldo mer-/mindreinntekt nett og avregningsansvarlig (-/+) 31.12	-60	732

*) Justering for tidligere perioder er primært knyttet til avkastningsgrunnlag og avskrivninger, jfr note 8.

Note 4 Driftsinntekter

Driftsresultat innenfor og utenfor nettvirksomheten og avkastning på investert nettkapital

(Beløp i mill. kr)

Driftsresultat innenfor og utenfor nettvirksomheten

Morselskap			Konsern	
2019	2020		2020	2019
2 432	3 574	Driftsresultat innenfor nettvirksomheten	3 972	2 891
109	107	Driftsresultat utenfor nettvirksomheten	-105	136
2 540	3 681	Sum driftsresultat	3 868	3 027

Grunnlag for avkastning på investert nettkapital

Avkastningsgrunnlag er definert som gjennomsnittet av inngående og utgående saldo for investert nettkapital, tillagt en prosent for netto arbeidskapital. Investert nettkapital er gitt ved førstegangs historisk anskaffelseskostnad. Andel av felles driftsmidler er inkludert.

Morselskap		Konsern	
2019	2020	2020	2019
43 960	50 109	58 114	48 014

Avkastning på investert nettkapital

Avkastning er definert som driftsresultat sett i forhold til avkastningsgrunnlaget. Beregningsgrunnlaget er regnskapsmessig driftsresultat for egen nettvirksomhet justert for endringer i ikke-regnskapsført mer-/mindreinntekt.

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Avkastning i prosent)	2020	2019
7%	6%		5%	8%

Note 5 Systemtjenester og overføringstap

Systemtjenester er kostnader knyttet til Statnetts ansvar for å opprettholde momentan balanse i kraftnettet og for å sikre tilfredsstillende leveringskvalitet, definert i forskrift om systemansvar (FoS). Frekvensen i strømmettet skal være 50 Hz, og det er Statnett som systemansvarlig operatør sin oppgave å sørge for at frekvensen holdes stabil. Kravet om reservekapasitet for reguleringsformål skilles i primær-, sekundær- og tertiærreserver.

Statnett kjøper overføringstap (volum) til spotpris (markedspris) via Nord Pool Spot AS, for den timen overføringstapet gjelder. Ved all omformering eller overføring av energi vil en del av energien gå tapt i prosessen. Tapets størrelse vil blant annet variere avhengig av temperatur, belastning i nettet og strømpris. Resultat for overføringstap i transmisjonsnett fordeles mellom anleggseierne i henhold til forholdsmessig økonomisk eierandel i transmisjonsnettet. Mer enn 98 prosent av anleggene eies av Statnett SF.

Prinsipp

Kostnader til systemtjenester og overføringstap regnskapsføres løpende ved anskaffelse.

Systemtjenester kan deles inn i følgende kategorier:

Primærreserver

Primærreguleringen er automatisk og trer i kraft momentant ved frekvensendringer i strømmettet. Dette skjer ved hjelp av en på forhånd avtalt reservekapasitet. Kravet om reservekapasitet for reguleringsformål legger begrensninger på produsentene ved at de ikke kan produsere og selge full kapasitet på alle sine generatorer. Primærreserve er kostnader Statnett har ved at foretaket kjøper reservekapasitet hos produsentene. Omfang av primærreserve er bestemt av avtaler på nordisk nivå, og reservene blir anskaffet gjennom markedsløsninger.

Sekundærreserver

Automatiske sekundærreserver aktiveres for å frigi den aktiverte primærreserven slik at den igjen blir i stand til hurtig å håndtere eventuelle nye feil og ubalanser. Automatiske sekundærreserver fungerer ved at et signal sendes fra TSO til en aktør/kraftverk, som da endrer produksjonen i anlegget. Sekundærreserven omtales også som Automatic frequency regulating reserve (aFRR), og i Norden anvendes den hovedsakelig for å håndtere frekvensavvik. Omfang av sekundærreserver er bestemt av avtaler på nordisk nivå, og reservene blir anskaffet gjennom en markedsløsning.

Tertiærregulering

I Norge er det et regulerkraftopsjonsmarked som benyttes for å sikre nok regulerressurser tilgjengelig i den norske delen av regulerkraftmarkedet også i perioder med økt etterspørsel etter effekt, som i vintersesongen. Systemansvarlig arrangerer i vinterhalvåret et marked der de kjøper en garanti for at aktører legger inn bud på regulerkraftlisten for påfølgende uke. Garantiene kan gjelde både forbruk og produksjon.

Transittkostnader

Transittkostnader er kompensasjon for bruk av nett i utlandet. Kraftsystemet i Europa er knyttet sammen via overføringslinjer/-kabler som går over landegrensene.

Spesialregulering

I enkelte tilfeller kan begrensninger i overføringskapasiteten (flaskehals) medføre at budene i regulerkraftmarkedet ikke kan anvendes i "prisriktig" rekkefølge. Aktiverte reguleringer utenom prisrekkefølge kategoriseres som spesialreguleringer og kompenseres med tilhørende budpris uten at de påvirker fastsettelsen av regulerkraftprisen. Statnett påføres da en kostnad lik differansen mellom pris på aktiverte bud som er benyttet til spesialreguleringer og aktuell timepris i hovedretning i regulerkraftmarkedet multiplisert med spesialregulert volum.

Note 5 Systemtjenester og overføringstap

Spesifikasjon av systemtjenester

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill. kr)	2020	2019
13	97	Netto balanse- og effektkraft	97	13
134	98	Primærreserver	98	134
47	44	Sekundærreserve	44	47
52	38	Tertiærreserver	38	52
93	191	Transittkostnader	191	93
88	104	Spesialregulering	104	88
65	28	Øvrige systemtjenester	28	65
492	600	Sum systemtjenester	600	492

Spesifikasjon av overføringstap

Morselskap			Konsern	
2019	2020		2020	2019
2 235	2 538	Volum (GWh)	2 538	2 235
394	106	Pris (kr/MWh)	106	394
882	251	Overføringstap	251	882
-	2	Overføringstap andre netteiere	2	-
882	253	Sum overføringstap	253	882

Note 6 Lønns- og personalkostnader

Lønns- og personalkostnader er kostnader forbundet med avlønning av personell i konsernet, inklusiv godtgjørelser til konsernets styre. Lønnskostnadene gjelder bare konsernets egne ansatte, ikke innleid arbeidskraft. Ordinær lønn kan være både fastlønn og timebasert lønn og utbetales løpende. Ferielønn utbetales normalt i feriemånedene i etterfølgende år. Arbeidsgiveravgift betales normalt etterskuddsvis annenhver måned.

Prinsipp

Lønnskostnader kostnadsføres når de opptjenes. Ordinær lønn opptjenes løpende. Ferielønn opptjenes på basis av ordinær lønn. Arbeidsgiveravgift beregnes og kostnadsføres for alle lønnsrelaterte kostnader. Pensjoner opptjenes i henhold til egne regler (se note 7). Godtgjørelse til styret opptjenes løpende ut fra egne avtaler godkjent i foretaksmøtet. Lønnskostnadene er redusert med verdien av egne aktiverte investeringsarbeider som består av direkte lønnskostnader og en andel av direkte henførbare fellesutgifter.

Spesifikasjon av lønns- og personalkostnader

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill. kr)	2020	2019
1 271	1 341	Lønninger	1 382	1 304
201	198	Arbeidsgiveravgift	204	207
219	219	Pensjonskostnader (note 7)	225	223
145	131	Andre ytelser	133	147
1 836	1 888	Brutto lønns- og personalkostnader	1 944	1 881
-773	-783	Herav aktiverte egne investeringsarbeider	-807	-804
1 063	1 105	Lønns- og personalkostnader	1 137	1 077
1 441	1 527	Antall sysselsatte årsverk	1 573	1 489

Lån til ansatte

Ansatte har lån i foretaket på tilsammen 1 million kroner per 31. desember 2020. Lånene nedbetales ved trekk i lønn over en periode på inntil 2 år. Lånene er rentefrie for den ansatte. Rentefordelen av lån som overstiger 3/5 av grunnbeløpet i Folketrygden, beskattes etter den til enhver tid gjeldende normalrentesats som er gitt av myndighetene.

Note 7 Pensjoner

Morselskapet og datterselskapene har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser i form av ytelsesplaner og innskuddsplaner. Alle ytelsesplanene er lukket, og innskuddsplaner er konsernets generelle pensjonsordning for alle nyansatte. Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller krav i lov om obligatorisk tjenestepensjon. For de innskuddsbaserte planene betaler konsernet et årlig bidrag til de ansattes pensjonsordning, og risikoen for fremtidig avkastning påhviler den enkelte ansatte. Pensjonen vil avhenge av de løpende innskuddenes størrelse og oppnådd avkastning over tid. For de ytelsesbaserte planene har bedriften ansvaret for å yte en avtalt pensjon til den ansatte i forhold til sluttlønn. Periodens kostnad viser de ansattes pensjonsopptjening av fremtidig avtalt pensjon i regnskapsåret.

Prinsipp

Innskuddsbasert pensjonsplan

I den innskuddsbaserte pensjonsplan har foretaket ansvar får å yte et avtalt tilskudd til den ansattes pensjonsbeholdning. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastning på pensjonssparingen. Når innskuddene er betalt, gjenstår ingen ytterligere betalingsforpliktelse knyttet til tilskuddsordningen, og det foreligger ingen pensjonsforpliktelse å balanseføre. Pensjonskostnaden for innskuddsplaner vil være lik periodens innskudd til de ansattes pensjonssparing.

AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaksordning som blir bokført som en innskuddsordning da den ikke er allokert mellom de deltakende foretakene.

Ytelsesbasert pensjonsplan

I de ytelsesbaserte pensjonsplanene har foretaket gitt de ansatte rett til et fremtidig pensjonsnivå, normalt gitt i prosent av sluttlønn ved pensjonstidspunktet. Foretaket har ansvaret for størrelsen på den fremtidige pensjonsytelsen, og den økonomiske verdien av denne forpliktelsen må resultat- og balanseføres.

Den påløpte forpliktelsen beregnes etter en lineær opptjeningsmodell, og måles som nåverdien av den estimerte fremtidige pensjonsutbetalingen som er opptjent på balansedagen. Den balanseførte nettoforpliktelsen utgjør summen av påløpt pensjonsforpliktelse minus virkelig verdi av eventuelle tilknyttede pensjonsmidler.

Endringer i forpliktelsen for ytelsesplaner som skyldes endringer i pensjonsplaner, resultatføres i sin helhet for de endringene som gir en umiddelbar fripoliserett. Endringer i forpliktelsene og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetninger er estimatavvik. Estimatavvik føres mot egenkapitalen gjennom «øvrige resultatelementer» i perioden de oppstår. Diskonteringseffekten av pensjonsforpliktelsen og forventet avkastning på pensjonsmidler presenteres netto under «Lønns- og personalkostnader» da dette gir best informasjon knyttet til konsernets pensjonskostnader.

Nærmere om de enkelte pensjonsplanene

Innskuddsplaner

Ansatte i konsernet er i stor grad tilknyttet pensjonsordninger som er definert som innskuddsplaner. Vedtatt innskuddsordning har et ytelsesnivå som er basert på maksimale innskuddssatser etter "Lov om innskuddspensjon". Innskuddsplaner omfatter også pensjonsordninger som er felles for flere selskaper, hvor pensjonspremien fastsettes uavhengig av demografisk profil i det enkelte selskap (flerforetaksplan).

Konsernet deltar i den private avtafefestete ordningen for førtidspensjonering (AFP-ordningen). Ordningen innebærer at de ansatte får et tillegg på sin pensjon som en livsvarig ytelse. Ytelsen kan tas ut fra og med fylte 62 år også ved siden av å stå i jobb. AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaks pensjonsordning som organiseres gjennom et felleskontor, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosentsats av lønn. Premienivået i ordningen har økt årlig siden ordningen trådte i kraft og forventes å øke i årene som kommer.

Ytelsesplaner

Konsernet har en lukket pensjonsordning som er klassifisert som fondsbaserte ytelsesplaner i tillegg til lukkede ytelsesplaner som dekkes over selskapenes drift. For ansatte i en viss aldersgruppe ble det ved overgang til innskuddsplan etablert en kompensasjonsplan. Denne ordningen er en usikret ytelsesplan med årlig opptjening frem til 67 år. Utbetalingen under kompensasjonsordningen skjer ved 67 år eller ved en eventuell tidligere fratreden.

Enkelte av medlemmene i konsernledelsen har egne tilleggsavtaler, se note 23 Ytelser til ledelsen.

Note 7 Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelse i balansen fremkommer etter korrigering for resultatføring av virkning av endringer i estimater i øvrige resultatelementer. Netto pensjonsforpliktelser vises som Pensjonsforpliktelser. Når en ordning har midler som er større en beregne forpliktelse, vises netto pensjonsmidler som Pensjonsmidler.

Opptjente pensjonsrettigheter er i hovedsak sikret gjennom pensjonsordninger i Statnett SFs Pensjonskasse. I tillegg har morselskapet førtidspensjonsforpliktelser som dekkes over driften.

Ansatte som forlater konsernet før pensjonsalder, mottar fripolise. Disse forvaltes av Statnett SFs Pensjonskasse og Storebrand Livsforsikring AS. Fra tidspunkt for utstedelse av fripolisene er Statnett SF fritatt for ytterligere forpliktelser overfor de ansatte som fripolisene gjelder. Midler og forpliktelser verdsettes på tidspunkt for utstedelse av fripolisen, og skilles ut fra pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Pensjonsforpliktelsen er beregnet av ekstern aktuar. Ved beregning av pensjonsforpliktelse er det tatt hensyn til den arbeidsgiveravgift som foretaket må betale ved utbetaling av direkte pensjoner og ved innbetaling av premier til fondsbaserte ordninger.

Forutsetninger ytelsesplaner

Konsernet tar utgangspunkt i Norsk Regnskapsstiftelses forutsetning for pensjonsberegninger og gjør egne vurderinger på hvorvidt disse er aktuelle for konsernet.

Diskonteringsrenten blir fastsatt med utgangspunkt i obligasjonsrenter med fortrinnsrett (OMF). Statnett legger til grunn at OMF-markedet representerer et tilstrekkelig dypt marked til å kunne brukes for beregning av diskonteringsrenten.

Pensjonskostnad

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill.kr)	2020	2019
87	84	Ytelsesordninger	86	88
7	3	Rentekostnad (-inntekter)	3	7
107	112	Innskuddsordninger	115	109
18	20	Flerforetaksordninger	21	19
219	219	Pensjonskostnad	225	223
23	23	Arbeidsgiveravgift	24	23
242	242	Total pensjonskostnad inklusiv arbeidsgiveravgift	249	247
-86	114	Endring i estimatavvik i øvrige resultatelementer	114	-86

Nettoberegnet pensjonsforpliktelse

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill.kr)	2020	2019
2 312	2 595	Brutto pensjonsforpliktelse	2 600	2 330
-2 124	-2 349	Brutto pensjonsmidler	-2 352	-2 142
188	246	Netto pensjonsforpliktelse	248	188
-63	-27	Netto pensjonsmidler sikrede ordninger	-27	-65
251	273	Usikret pensjonsforpliktelse	275	253
188	246	Netto pensjonsforpliktelse	248	188

Note 7 Pensjoner

Sikrede og usikrede pensjonsforpliktelser

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill.kr)	2020	2019
Endring i brutto pensjonsforpliktelse				
2 270	2 311	Brutto pensjonsforpliktelse 01.01.	2 332	2 289
98	94	Nåverdien av årets pensjonsopptjening	94	100
-	-	Effekt av virksomhetsoverdragelse	-14	-
58	52	Rentekostnader av pensjonsforpliktelsen	52	59
-44	215	Estimatavvik	215	-43
-17	-18	Arbeidsgiveravgift av innbetalt premie	-18	-17
-54	-61	Utbetaling av pensjon / fripoliser	-61	-54
2 311	2 595	Brutto pensjonsforpliktelse 31.12.	2 600	2 332

Sikrede og usikrede pensjonsforpliktelser

Morselskap			Konsern	
31.12.2019	31.12.2020	(Beløp i mill.kr)	31.12.2020	31.12.2019
Endring i brutto pensjonsmidler				
1 960	2 124	Virkelig verdi på pensjonsmidler 01.01.	2 139	1 971
51	50	Faktisk renteinntekter på pensjonsmidler	50	52
-	-	Effekt av virksomhetsoverdragelse	-13	-
42	101	Estimatavvik	101	42
125	135	Premieinnbetalinger	136	128
-54	-61	Utbetaling av pensjon / fripoliser	-61	-54
2 124	2 349	Virkelig verdi på pensjonsmidler 31.12.	2 352	2 139
188	246	Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	248	188

Endring i estimatavvik

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill.kr)	2020	2019
156	322	Diskonteringsrente	322	156
-43	-101	Renteinntekter på midler	-101	-43
-23	-22	Lønnsvekst	-22	-23
-174	-88	Pensjonsregulering	-88	-174
-2	4	Effekt av endring pensjonsbestand	4	-2
-86	114	Årets estimatavvik	114	-86

Note 7 Pensjoner

Økonomiske/aktuarmessige forutsetninger morselskap og konsern	2020	2019
Diskonteringsrente foretaksobligasjoner (OMF)	1,50%	2,30%
Renteinntekter på pensjonsmidler	1,50%	2,30%
Forventet lønnsregulering	2,00%	2,25%
Forventet pensjonsregulering	1,00%	1,25%
Forventet regulering av grunnbeløp (G)	1,75%	2,00%
Dødelighetsgrunnlag*	K2013FT	K2013FT

* Estimat for dødelighet blir fastsatt med utgangspunkt i dødelighetstabell K2013FT.

Sensitivitetsanalyse

Tallene nedenfor viser et estimat for en potensiell effekt ved en endring i visse forutsetninger for ytelsesbaserte pensjonsplaner. De følgende estimater og estimerte pensjonskostnader for 2020 er basert på fakta og omstendigheter per 31. desember 2020. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

Sensitivitetsanalyse reduksjon (økning) av brutto pensjonsforpliktelse ved årets utgang.

(Alle beløp i mill. kr, unntatt prosent)

Morselskap			Konsern	
192	7,4 %	Diskonteringsrente økning 0,5 prosent	192	7,4 %
-50	-2,0 %	Lønnsregulering økning 0,5 prosent	-50	-2,0 %
-184	-7,1 %	Pensjonsregulering økning 0,5 prosent	-184	-7,1 %

Prosentvis fordeling av pensjonsmidlene på investeringskategorier morselskap og konsern pr 31.12.	2020	2019
Eiendom	9%	9%
Anleggsobligasjoner	6%	5%
Nordiske obligasjoner	12%	18%
Alternative investeringer	5%	5%
Utenlandske obligasjoner	25%	22%
Bank	3%	2%
Nordiske pengemarked	2%	2%
Aksjer fremvoksende markeder	6%	6%
Utenlandske aksjer	22%	23%
Norske aksjer	10%	8%
Sum	100%	100%

Aktive personer i ytelsesordningen

Morselskap			Konsern	
2019	2020		2020	2019
819	817	Medlemmer i pensjonskassen	819	829
492	505	Herav pensjonister	505	497
327	312	Antall aktive personer i ytelsesordningen	314	332

Utbetalingsstrøm Statnett SF

Gjennomsnittlig vektet løpetid for pensjonsforpliktelsen, knyttet til hovedordningen i Statnett SF, er beregnet til 15 år basert på pensjonsforutsetningene per 31. desember 2020. Statnett SFs Pensjonskasse sammenstiller ikke pensjonsmidler mot forfallsstruktur på pensjonsforpliktelsen i ordningene slik de foreligger per 31. desember 2020.

Note 8 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Varige driftsmidler omfatter ledningsanlegg, stasjonsanlegg, bygninger, grunn, IKT-utstyr med mer som er nødvendige for konsernets virksomhet. Immaterielle eiendeler er i hovedsak egenutviklet programvare og er lagt i kategorien «IKT» i tabellene under. Goodwill utgjør kun et lite beløp og er lagt i kategorien «Øvrig».

Prinsipp

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres til kostpris med fratrukk for akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Avskrivningene reduserer balanseført verdi av varige driftsmidler, eksklusive tomter, til estimert restverdi ved utløpet av estimert utnyttbar levetid. Driftsmidlene avskrives lineært fra det tidspunkt driftsmidlene var klare til bruk. Tilsvarende gjelder også driftsmidler anskaffet fra andre netteiere. Vesentlige komponenter av et driftsmiddel avskrives hver for seg. Vesentligheten vurderes ut fra komponentenes kostpris i forhold til hele driftsmidlets kostpris.

Verdi av utført arbeid og anlegg overføres fra Anlegg under utførelse til Varige driftsmidler når anlegget er klart for bruk. I prosjekter hvor det er vesentlige komponenter som er klare til bruk på ulike tidspunkt, overføres de ferdigstilte komponentene til Varige driftsmidler ettersom de er klare.

Estimater på kostnader til fjerning av varige driftsmidler innregnes som en del av anskaffelseskostnaden på det tidspunktet konsernet anser å ha en juridisk eller faktisk forpliktelse til fjerning. Estimater vurderes til nåverdien av de utgiftene som forventes å påløpe på det fremtidige tidspunktet. Den årlige rentekostnaden som følge av at forpliktelsen er ett år nærmere oppgjør, kostnadsføres. Estimater kan senere bli endret som følge av endring i estimat for utgiftens størrelse, endring i forventet tidsplan og/eller endring i diskonteringsrente. Endringene regnskapsføres som økning eller reduksjon av balanseført verdi på driftsmidlet. Dersom eventuell reduksjon er større enn balanseført verdi av driftsmidlet, resultatføres det overskytende.

Gevinst eller tap ved salg eller utrangering av varige driftsmidler beregnes som differansen mellom salgsvederlag og driftsmidlets balanseførte verdi. Gevinst/tap ved salg resultatføres som annen driftsinntekt/-kostnad. Tap ved utrangering resultatføres på regnskapslinjen «avskrivning, amortisering og nedskrivning».

Engangserstatninger i forbindelse med grunnnerv og lignende inkluderes i kostpris på driftsmidlet. Løpende erstatninger utgjør mindre beløp og resultatføres i det året hvor erstatningen utbetales.

Vedlikeholdskostnader resultatføres når de er påløpt. Det foretas ikke avsetninger knyttet til periodisk vedlikehold av nettet (transformatorstasjoner eller strømledninger/-kabler). Selv om vedlikeholdet er periodisk for den enkelte transformatorstasjon eller strømledning, anses det ikke periodisk for hele nettet ettersom hele nettet blir sett på som én kontantgenererende enhet.

Ved utskifting av driftsmidlet blir eventuell gjenværende regnskapsmessig verdi resultatført som tap ved utrangering. Kostnader som vesentlig forlenger driftsmidlets utnyttbare levetid og/eller øker kapasiteten, balanseføres.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler måles ved førstegangsinnregning til anskaffelseskost. I senere perioder regnskapsføres immaterielle eiendeler til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid amortiseres over utnyttbar levetid som vurderes minst en gang i året. Immaterielle eiendeler amortiseres lineært siden dette best reflekterer forbruket av eiendelene.

Bruksrettseiendeler

Bruksretteieendeler presenteres som en del av varige driftsmidler, det vil si innenfor samme regnskapspost som tilsvarende underliggende eiendeler ville blitt presentert dersom de var eide.

Ved førstegangs balanseføring av leieavtaler innregnes bruksrettseiendeler til en verdi av beregnet leieforpliktelse med påslag av tilbakeføringsforpliktelser ved utløp av leieperiode, samt vesentlige utgifter tilknyttet etableringen av leieavtalen. Bruksrettseiendelen vil reduseres med mottatte leieinnsentiver.

Etter førstegangsinnregning av bruksrettseiendeler måles disse til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Avskrivninger skjer etter lineær metode i løpet av leieperioden. Bruksrettseiendeler justeres med eventuelle nye målinger av leieforpliktelser.

Note 8 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Statnett benytter seg av opsjonen i IFRS 16 til å unnlate balanseføring av leieavtaler med varighet under 12 måneder og tilsvarende for leieavtaler med underliggende eiendel av liten verdi. Statnett innregner ikke leieavtaler for immaterielle eiendeler annet enn der dette er pliktig etter standarden. Der det i leieavtaler inngår tjenesteelementer, velger Statnett å separere verdien av tjenesteelementene slik at disse ikke inngår i verdier innregnet til balansen.

Forskning og utvikling

Utgifter til forskning kostnadsføres løpende. Forskning er en intern prosess som ikke gir opphav til selvstendige immaterielle eiendeler som genererer fremtidige økonomiske fordeler.

Utgifter knyttet til utviklingsaktiviteter blir balanseført i den grad produktet eller prosessen er teknisk og kommersielt gjennomførbar, og konsernet har tilstrekkelige ressurser til å ferdigstille utviklingen. Utgifter som balanseføres, inkluderer materialkostnader, direkte lønnskostnader og en andel av direkte henførbare fellesutgifter. Balanseførte utviklingskostnader føres i balansen til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Balanseførte utviklingskostnader avskrives lineært over eiendelens estimerte utnyttbare levetid.

Goodwill

Goodwill amortiseres ikke, men testes årlig for verdifall. Nedskrivning foretas hvis balanseført verdi er lavere enn gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall, grupperes goodwill sammen med anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter) som for Statnetts tilfelle er transmisjonsnett. Nedskrivning av goodwill kan ikke reverseres i senere perioder.

Avskrivninger

Avskrivninger er basert på ledelsens vurdering av utnyttbar levetid for varige driftsmidler. Vurderingene kan endres med bakgrunn iblant annet teknologisk utvikling og historisk erfaring. Dette kan medføre endringer i estimert utnyttbar levetid og dermed avskrivninger. Teknologisk utvikling er vanskelig å forutse, og ledelsens syn på hvor hurtig endringene vil komme, kan endres over tid. Hvis forventningene endres vesentlig, vil avskrivningene justeres med effekt på fremtidige perioder. Estimert utnyttbar levetid, avskrivningsmetode og restverdi vurderes minst en gang per år. Restverdien anslås til null ved utløp av utnyttbar levetid for de fleste eiendeler.

Nedskrivninger

Ved hvert rapporteringstidspunkt vurderer konsernet om det foreligger indikasjoner på verdifall for varige driftsmidler og immaterielle eiendeler. Hvis det foreligger indikasjoner på verdifall, estimeres det gjenvinnbare beløpet for eiendelene for å vurdere eventuell nedskrivning. Estimer av gjenvinnbare beløp av eiendeler må delvis baseres på ledelsens vurderinger, herunder beregning av eiendelens inntektsgenererende kapasitet og sannsynlighet for konsesjoner ved utbyggingsprosjekter. Endringer i omstendighetene og i ledelsens forutsetninger kan føre til nedskrivninger i de aktuelle perioder. Varige driftsmidler i morselskapet anses som én kontantgenererende enhet og vurderes samlet siden morselskapet har én samlet inntektsramme. I andre selskaper i konsernet vurderes hvert driftsmiddel individuelt.

Note 8 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Morselskapet

(Beløp i mill. kr)

	Luftlinjer	Jord- og sjøkabler	Apparat-anlegg	Kontroll- og hjelpe-anlegg	IKT	Bygning-er og grunn	Øvrig	Sum
Anskaffelseskost 01.01.19	18 529	6 310	12 808	3 908	4 142	10 855	2 054	58 606
Implementering IFRS 16 Leieavtaler	-	-	-	-	22	189	-	211
Tilgang anskaffelseskost	2 704	599	1 300	578	471	1 988	60	7 701
Avgang anskaffelseskost	-11	-	-87	-26	-313	-22	-8	-467
Anskaffelseskost 01.01.20	21 222	6 909	14 021	4 459	4 322	13 011	2 106	66 051
Tilgang anskaffelseskost	2 816	84	2 572	472	677	2 109	342	9 071
Avgang anskaffelseskost	-38	-6	-130	-83	-203	-5	-24	-489
Omklassifisering til Eiendeler holdt for salg	-	-40	-21	-	-	-44	-989	-1 094
Anskaffelseskost 31.12.20	24 000	6 948	16 442	4 848	4 796	15 071	1 436	73 540
Akkumulerte avskrivninger og amortiseringer 01.01.19	5 499	1 403	3 749	1 543	2 088	1 781	1 456	17 520
Avskrivninger og amortiseringer	365	149	364	219	618	351	99	2 164
Avgang avskrivninger og amortiseringer	-4	-21	-66	-19	-316	-6	-24	-457
Akkumulerte avskrivninger og amortiseringer 01.01.20	5 860	1 530	4 047	1 743	2 390	2 126	1 530	19 226
Avskrivninger og amortiseringer	460	168	435	260	630	439	139	2 530
Avgang avskrivninger og amortiseringer	-31	-	-95	-81	-203	-26	-18	-454
Omklassifisering til Eiendeler holdt for salg	-	-40	-14	-	-	-44	-742	-840
Akkumulerte avskrivninger og amortiseringer 31.12.20	6 289	1 658	4 373	1 922	2 817	2 495	909	20 462
Balansført verdi 31.12.19	15 362	5 379	9 974	2 717	1 932	10 885	576	46 825
Balansført verdi 31.12.20	17 710	5 290	12 069	2 927	1 979	12 577	527	53 078
Herav immaterielle eiendeler								
Balansført verdi 31.12.19	-	-	-	-	473	-	4	476
Balansført verdi 31.12.20	-	-	-	-	582	-	4	586
Herav bruksrettseiendeler								
Balansført verdi 31.12.19	-	-	-	-	187	169	-	356
Balansført verdi 31.12.20	-	-	-	-	188	180	-	368
Herav fremtidig fjerning av anlegg								
Balansført verdi 31.12.19	91	-	105	-	-	-	-	195
Balansført verdi 31.12.20	108	12	111	-	-	-	-	231
Anskaffelseskostnad for varige driftsmidler som er fullt ut avskrevet, men som fortsatt er i bruk	349	329	745	610	1 097	377	698	4 205
Avskrivningssatser (lineære)	2%	2-7%	2-5%	3-13%	5-33%	0-7%	0-33%	

Note 8 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Korrigerings av overføring fra Anlegg under utførelse til Varige driftsmidler for tidligere perioder

Det ble i 2020 avdekket totalt 550 millioner som feilaktig ikke var overført fra regnskapslinjen Anlegg under utførelse til Varige driftsmidler. Feilen utgjør 407 og 143 millioner kroner, i henholdsvis 2018 og 2019 og er i sin helhet lagt til i årets tilganger i 2020. Avskrivninger for tidligere perioder, totalt 20 millioner kroner, er ført som en del av årets avskrivninger i 2020. Feilen er ikke vurdert som vesentlig, og sammenligningstallene er følgelig ikke omarbeidet. Forholdet gjelder morselskapet, og effekten av dette påvirker også konsernregnskapet.

Avtaler inngått i forbindelse med tredje energimarkedspakke

Statnett har i 2020 inngått kontrakter om kjøp av nettanlegg etter føringene i tredje energimarkedspakke for et beløp i størrelsesorden 400 millioner kroner. Eierskapet er overtatt med virkning fra 2021, og vil inngå i regnskapslinjen varige driftsmidler fra overtakelsestidspunktet.

Note 8 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Konsern

(Beløp i mill. kr)

	Luftlinjer	Jord- og sjøkabler	Apparat-anlegg	Kontroll- og hjelpe-anlegg	IKT	Bygning-er og grunn	Øvrig	Sum
Anskaffelseskost 01.01.19	18 529	6 310	12 807	3 908	4 751	10 895	2 410	59 610
Implementering IFRS 16 Leieavtaler	-	-	-	-	22	238	-	260
Tilgang anskaffelseskost	2 950	6 089	2 797	697	473	2 675	65	15 746
Avgang anskaffelseskost	-11	-	-87	-26	-313	-22	-19	-477
Anskaffelseskost 01.01.20	21 468	12 399	15 517	4 579	4 933	13 786	2 457	75 138
Tilgang anskaffelseskost	2 816	87	2 429	460	735	2 266	128	8 921
Avgang anskaffelseskost	-38	-6	-130	-83	-203	-51	-71	-582
Omklassifisering til Eiendeler holdt for salg	-	-40	-21	-	-	-44	-989	-1 094
Anskaffelseskost 31.12.20	24 246	12 440	17 795	4 956	5 466	15 957	1 524	82 385
Akkumulerte avskrivninger og amortiseringer 01.01.19	5 499	1 403	3 749	1 544	2 094	1 792	1 527	17 608
Avskrivninger og amortiseringer	366	194	389	225	679	362	123	2 339
Avgang avskrivninger og amortiseringer	-4	-21	-66	-19	-316	-6	-34	-467
Akkumulerte avskrivninger og amortiseringer 01.01.20	5 861	1 576	4 071	1 749	2 462	2 148	1 613	19 480
Avskrivninger og amortiseringer	465	304	481	272	694	453	150	2 820
Avgang avskrivninger og amortiseringer	-31	-	-95	-81	-203	-26	-65	-501
Omklassifisering til Eiendeler holdt for salg	-	-40	-14	-	-	-44	-742	-840
Akkumulerte avskrivninger og amortiseringer 31.12.20	6 295	1 840	4 443	1 940	2 953	2 528	956	20 955
Balanseført verdi 31.12.19	15 607	10 823	11 446	2 830	2 471	11 638	844	55 658
Balanseført verdi 31.12.20	17 951	10 600	13 352	3 016	2 513	13 429	568	61 429
Herav immaterielle eiendeler								
Balanseført verdi 31.12.19	-	-	-	-	965	-	56	1 021
Balanseført verdi 31.12.20	-	-	-	-	1 077	-	56	1 133
Herav bruksrettseiendeler								
Balanseført verdi 31.12.19	-	-	-	-	187	215	-	402
Balanseført verdi 31.12.20	-	-	-	-	188	181	-	369
Herav fremtidig fjerning av anlegg								
Balanseført verdi 31.12.19	91	-	105	-	-	-	-	195
Balanseført verdi 31.12.20	108	12	111	-	-	-	-	231
Anskaffelseskostnad for varige driftsmidler som er fullt ut avskrevet, men som fortsatt er i bruk	349	329	745	610	1 098	377	575	4 083
Avskrivningssatser (lineære)	2%	2-7%	2-5%	3-13%	5-33%	0-7%	0-33%	

Note 9 Anlegg under utførelse

Statnett er i gang med betydelige investeringer. I stor grad skjer det via egenregiprosjekter som balanseføres som anlegg under utførelse inntil driftsmidlet er klart til bruk.

Prinsipp

Anlegg under utførelse balanseføres til anskaffelseskost med fradrag for eventuelle nedskrivninger. Anlegg under utførelse blir ikke avskrevet.

Utbyggingsprosjekter starter med en mulighets- og alternativsstudie. Balanseføring starter når konklusjonen fra studien foreligger, og løsningsvalg for utbyggingen er gjort. På dette tidspunktet er konsesjon ikke oppnådd, og endelig investeringsbeslutning er ikke fattet. Erfaringer i Statnett viser at det er overveiende sannsynlig at prosjektet blir gjennomført hvis det først er gjort et løsningsvalg for utbyggingen.

Konsernet har en sjøkabel under bygging, North Sea Link til England. Den samlede kabelens anskaffelseskostnad deles likt med partner på utenlandsk side. Kabelprosjektene påløpte kostnad måles ut ifra fremdriften på konsernets del av kabelen, og ikke hele kabelen sett under ett.

Påløpte kostnader i utbyggingsprosjekter måles ut ifra fremdriften i prosjektet. Leveranser fra leverandører hvor Statnett har overtatt kontroll, inngår i påløpte kostnader.

Det vurderes løpende om konsesjonsforhold eller andre årsaker betinger hel eller delvis nedskrivning av påløpte prosjektkostnader. Vurderingen gjøres per prosjekt. Nedskrivninger reverseres dersom grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Låneutgifter knyttet til egne anlegg under utførelse balanseføres som kapitaliserte byggelånsrenter. Rentene beregnes ut fra en gjennomsnittlig innlånsrente og investeringens omfang, da finansieringen ikke er identifisert spesifikt til det enkelte prosjekt.

Når anlegg under utførelse er tilgjengelig for bruk, omklassifiseres anlegg under utførelse til varige driftsmidler eller immaterielle eiendeler. Tilgjengelig for bruk innebærer at eiendelen er på det sted og i den stand som er nødvendig for at den skal kunne virke slik den var tiltenkt av ledelsen. For nettanlegg betyr tilgjengelig for bruk at nettanlegget er klart til å tas i bruk i strømmettet.

Spesifikasjon av årets endringer i anlegg under utførelse

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill.kr)	2020	2019
10 612	11 425	Anskaffelseskost 1. januar	11 505	17 657
6 586	6 963	Tilgang	7 039	7 577
247	260	Kapitaliserte byggelånsrenter	260	338
-5 955	-8 642	Overført til varige driftsmidler og andre immaterielle eiendeler	-8 670	-14 003
-65	-53	Nedskrivning	-53	-65
11 425	9 955	Anskaffelseskostnad 31. desember	10 081	11 505
9	22	Effekt sikringsbokføring	22	9
11 434	9 976	Anlegg under utførelse 31. desember	10 103	11 514

Gjennomsnittlig kapitaliseringssats som er benyttet for å fastsette beløpet for låneutgifter som kan kapitaliseres:

	2020	2019
	2,13%	2,26%

Kontraktsmessige bindinger

Sum kontraktsmessige bindinger per 31. desember 2020 er 4,2 milliarder kroner. Summen gjelder utbyggingsprosjekter hvor kontraktsmessige fremtidige bindinger er større enn 50 millioner kroner.

Koronapandemiens påvirkning på utbyggingsprosjekter

Den viktigste effekten av korona-situasjonen ved utgangen av 2020 er gradvis strammere fremdriftsplan og økonomi i flere av prosjektene som er under realisering på grunn av lavere effektivitet i de ulike arbeidsoperasjonene. Ved utgangen av 2020 viser imidlertid prognosene for tid og kost per prosjekt kun mindre endringer, men risikoen for kostnadsøkning og forsinkelser er økende.

Note 10 Finansinntekter og finanskostnader

Finansinntekter og finanskostnader består i hovedsak av renteinntekter og rentekostnader knyttet til konsernets finansiering. Videre inngår andre finansposter som ikke kan knyttes til operasjonelle forhold.

Prinsipp

Renteinntekter og rentekostnader på lån og fordringer er beregnet etter effektiv rentemetode og regnskapsføres når de er opptjent/påløpt. Mottatt utbytte og konsernbidrag inntektsføres når det er vedtatt i det avgivende selskapet, noe som i hovedsak er sammenfallende med betalingstidspunkt.

Nedskrivning og tilbakeført nedskrivning av aksjer i datterselskap og gevinst/tap ved salg av aksjer i datterselskap presenteres som Netto finansinntekter fra konsernselskap eller som Netto finanskostnad konsern.

For tilknyttede selskaper presenteres mottatte utbytter, innarbeidede resultatandeler og nedskrivning av aksjer netto som Netto finansinntekt tilknyttede selskap eller Netto finanskostnad tilknyttede selskap, se note 20.

Renteinntekter, urealiserte og realisert verdiendringer på Markedsbaserte verdipapirer presenteres netto som Netto gevinst/tap markedsbaserte verdipapirer.

Beredskapsprovisjon presenteres som en del av Annen finanskostnad.

Rentekostnader knyttet til estimerte fremtidige fjerningsforpliktelser presenteres som en del av Rentekostnader. Renteelementet i fjerningsforpliktelser er nærmere forklart i note 24 Andre forpliktelser.

Rentekostnader knyttet til anlegg under utførelse balanseføres sammen med anlegget, se note 9.

Valutagevinster eller tap som oppstår fra operasjonelle eiendeler og gjeld, samt sikring av slike klassifiseres som Andre driftskostnader, se note 27. Urealisert valutagevinst eller -tap knyttet til sikring av lån presenteres netto som verdiendring derivater. Andre valutaeffekter presenteres netto som valutainntekt/valutakostnad.

Renteelementet i pensjonskostnadene inngår i lønnskostnaden, se note 7.

Note 10 Finansinntekter og finanskostnader

Spesifikasjon av finansinntekter og finanskostnader

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill.kr)	2020	2019
Finansinntekter				
57	65	Mottatt konsernbidrag og utbytte fra datterselskap	-	-
4	1	Netto finansinntekter fra konsernselskap	-	-
13	135	Netto finansinntekt tilknyttede selskap	125	14
172	166	Renteinntekter fra konsernselskap	-	-
13	15	Øvrige renteinntekter	17	18
18	25	Netto gevinst/tap markedsbaserte verdipapirer	30	24
-5	20	Verdiendring derivater	20	-5
-	-	Netto valutainntekt	1	-
5	1	Annen finansinntekt	15	21
277	428	Sum finansinntekter	209	72
Finanskostnader				
-	-	Netto finanskostnad tilknyttede selskap	1	-
1	1	Rentekostnader konsernselskap	-	-
972	901	Øvrige rentekostnader	902	973
-247	-260	Kapitaliserte byggelånsrenter	-260	-338
12	6	Netto valutakostnad	-	13
11	15	Annen finanskostnad	15	11
748	662	Sum finanskostnader	658	659

Note 11 Kunde- og andre kortsiktige fordringer

Noten viser kundefordringer og andre kortsiktige fordringer knyttet til konsernets operasjonelle virksomhet. Andre kortsiktige fordringer kan være både rentebærende og ikke rentebærende.

Prinsipp

Kundefordringer er innregnet og presentert til opprinnelig fakturabeløp (transaksjonsprisen) på fakturerings tidspunktet. Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer måles deretter til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Renteelementet er sett bort ifra siden det anses å være uvesentlig for konsernets kundefordringer og andre kortsiktige fordringer.

Nedskrivning for verdifall

Verdifall på kundefordringer og andre kortsiktige fordringer vurderes løpende. Nedskrivning for tap på kundefordringer følger forenklet metode og måles til et beløp som tilsvarer forventet kredittap i levetiden. Tapsavsetning foretas på egen avsetningskonto dersom tapspotensialet er vesentlig, og det anses svært sannsynlig at fordringen ikke vil innfris. Fordringen nedskrives direkte dersom forsøk på inndrivning av fordringen ikke har ført frem og det foreligger objektive kriterier på at det har inntruffet tapsutløsende hendelser som kan måles pålitelig og vil påvirke betalingen av fordringen. For andre kortsiktige fordringer foretas en løpende vurdering av de enkelte eiendelenes kredittrisiko. Dersom det vurderes å være vesentlig økning i forventet kredittrisiko for eiendelen, foretas tapsavsetning med et beløp tilsvarende forventet tap i levetiden.

Derivater måles til virkelig verdi etter verdsettelsesnivå 2. Både derivatene og målehierarkiet er beskrevet nærmere i note 15.

Spesifikasjon av kunde- og andre kortsiktige fordringer

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill. kr)	2020	2019
284	199	Kundefordringer	192	266
262	37	Kortsiktige lån til konsernselskaper	-	-
2	565	Derivater, rentebærende	565	2
13	1	Derivater, ikke-rentebærende	1	13
1 295	1 452	Andre kortsiktige fordringer *	1 169	1 407
1 856	2 255	Sum kunde- og andre kortsiktige fordringer	1 927	1 688

* Per 31. desember 2020 inngår forskuddsbetaling på 414 millioner kroner knyttet kjøp av nettanlegg.

Spesifikasjon av aldersfordelte kundefordringer 31.12.2020

(Beløp i mill. kr)	Ikke forfalt	1-30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 90 dager	Sum kundefordringer
Morselskap	179	16	-	-	4	199
Konsern	151	37	-	-	4	192

Vurdering av verdifall

Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer utgjør en forholdsvis liten del av konsernets balanse, og feil i vurdering av kundenes/gjeldshavernes betalingsevne vil normalt ikke innebære vesentlige feil i regnskapet. En vesentlig del av konsernets inntekter (ca. 85 prosent) er knyttet til egne nettavtaler med nettkundene om tilknytning og bruk av transmisjonsnett. Strenge sanksjonsmuligheter og muligheter for å kreve sikkerhetsstillelse innebærer at risikoen for tap på disse kundefordringene anses å være svært lav. For øvrige kundefordringer foretas særskilt vurdering av vesentlige poster som har forfalt.

Per 31. desember 2020 er det avsatt på 2 millioner kroner i tap på kundefordringer og andre kortsiktige fordringer.

Note 12 Markedsbaserte verdipapirer

Noten viser hvor stor del av konsernets overskuddslikviditet som er plassert i markedsbaserte verdipapirer.

Prinsipp

Markedsbaserte verdipapirer er del av en handelsportefølje eller har kontantstrømmer utover hovedstol og renter og klassifiseres til virkelig verdi med verdiendringer over resultat.

Markedsbaserte verdipapirer

Morselskap		(Beløp i mill. kr)	Konsern	
Anskaffelseskost	Balanseført verdi		Anskaffelseskost	Balanseført verdi
Obligasjoner og rentefond				
-	-	Stat	12	12
-	-	Kommuner/kommunal forretningsdrift	27	27
-	-	Finansinstitusjoner inkl. bank	207	212
-	-	Obligasjoner med fortrinnsrett	41	42
1 280	1 288	Norske rente - og pengemarkedsfond	1 280	1 288
1 280	1 288	Sum obligasjoner og rentefond	1 567	1 581
Aksjefond				
-	-	Norske aksjefond	16	27
-	-	Utenlandske aksjefond	11	27
-	-	Sum aksjefond	27	54
1 280	1 288	Sum markedsbaserte verdipapirer	1 594	1 635

Markedsbaserte verdipapirer er regnskapsført til virkelig verdi etter verdsettelsesnivå 1 fordi verdipapirene er notert på børs og fritt omsettelige, samt målt til siste børskurs. Se beskrivelse av målehierarkiet i note 15.

Note 13 Betalingsmidler

Noten viser konsernets beholdninger av kontanter og bankinnskudd.

Prinsipp

Betalingsmidler består av kontanter og bankinnskudd. Bankinnskudd vil inkludere eventuelle innskudd under CSA-avtaler (credit support annex) som kan disponeres fritt av konsernet. Bundne midler er midler som i begrenset grad er disponible for konsernet. Bundne midler knytter seg til skattetrekk, depot ved krafthandel og ansvarlig kapital ved balanseavregningen.

Spesifikasjon av betalingsmidler

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill.kr)	2020	2019
818	690	Bankinnskudd	786	1 099
226	271	Bundne midler	273	228
1 044	961	Sum betalingsmidler	1 058	1 327

Ubenyttede trekkrettigheter på 8 milliarder kroner er ikke inkludert i betalingsmidler.

Note 14 Finansielle anleggsmidler

Noten viser finansielle poster av langsiktig karakter og omfatter både rentebærende og ikke rentebærende poster.

Prinsipp

Finansielle anleggsmidler forventes ikke å bli realisert innen ett år fra balansedagen. Langsiktige fordringer og langsiktige lånefordringer mot konsernselskap innregnes til transaksjonsprisen på avtaletidspunkt og måles senere til amortisert kost ved bruk av forenklet effektiv rentemetode, det vil si at fordringen amortiseres lineært over fordringens levetid. Aksjer som ikke er del av handelsportefølje, regnskapsføres til virkelig verdi over resultat.

Nedskrivning for verdifall

Verdifall for langsiktige fordringer og langsiktige lånefordringer mot konsernselskap vurderes løpende. Tapsavsetning foretas ved vesentlig økning i forventet kredittrisiko med et beløp tilsvarende forventet tap i levetiden.

Spesifikasjon av finansielle anleggsmidler

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill.kr)	2020	2019
52	49	Langsiktige fordringer	47	50
4 013	4 665	Langsiktige lånefordringer mot konsernselskaper	-	-
75	75	Ansvarlig kapital i Statnett SFs Pensjonskasse	75	75
3	3	Aksjer og andeler	3	3
4 707	6 220	Derivater rentebærende	6 220	4 707
8 850	11 012	Sum finansielle anleggsmidler	6 344	4 835

Ansvarlig kapital i Statnett SFs Pensjonskasse og Aksjer og andeler er regnskapsført til virkelig verdi etter verdsettelsesnivå 3 og derivater etter verdsettelsesnivå 2, se beskrivelse av målehierarkiet i note 15. Det har ikke vært overføringer mellom de ulike nivåene i 2019 eller i 2020. Det er ingen endringer i nivå 3 i 2019 eller i 2020.

Langsiktige lånefordringer mot konsernselskap utgjør en vesentlig del av finansielle anleggsmidler. Misligholdrisikoen for disse lånene anses svært lav både på kort og lang sikt, blant annet på grunn av selskapenes forsvarlige egenkapital, tilknytningen til regulert virksomhet, herunder leveranser til morselskapet, samt finansieringsavtaler og garantier hos morselskapet. Kredittrisikoen for lånene anses lav.

Langsiktige fordringer utgjør en uvesentlig del av foretakets balanse. Verdifall vurderes løpende, og ved vesentlig endring i postenes kredittrisiko vil det avsettes for tap.

Basert på vurderinger ved årets utgang er det ikke foretatt tapsavsetninger av langsiktige fordringer eller lån til datterselskaper per 31. desember 2020.

Note 15 Derivater og sikringsbokføring

Noten beskriver hvilke risikoeksponeringer konsernet sikrer seg mot ved hjelp av derivater og hvor reglene for sikringsbokføring følges. Beskrivelsen omfatter hvordan risikoeksponeringer oppstår, hvilke derivater som anvendes som sikringsinstrument og konsernets sikringspolicy ved bruk av derivater. Informasjon og tabeller vil være lik for morselskap og konsern da det kun er morselskapet som benytter seg av finansielle derivater og sikringsbokføring.

Beskrivelse av risikoeksponering som sikres iht. reglene om sikringsbokføring

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at svingninger i valutakursen fører til endringer i Statnetts resultat og balanse. Valutarisiko oppstår når konsernet har inntekter eller kostnader, tar opp lån, har bankkonti eller foretar plasseringer i verdipapirer i utenlandsk valuta. Noe av valutarisikoen utlignes naturlig, men enkelte store investeringsprosjekter medfører at konsernet er eksponert for valutarisiko i vesentlige anskaffelseskontrakter og ved større låneopptak i utenlandsk valuta. Konsernets finanspolicy gir konsernet nærmere rammer for sikring av valutarisiko for lån og for store anskaffelseskontrakter.

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom låneporteføljen, likviditetsbeholdningen, plasseringer i rente- og pengemarkedsfond, samt finansielle derivatkontrakter. Renterisikoen knyttet til låneporteføljen sikres med rentebytteavtaler. Renter på lån kan sikres både fra fast til flytende rente og fra flytende til fast rente. Det er etablert rammer som gir retningslinjer for hvor stor andel av Statnetts lån som skal ha flytende rente og legger kriteriene for hvordan renten på lån sikres.

Beskrivelse av derivater som anvendes i sikringsforhold

Konsernet benytter ulike typer derivater for å håndtere valutarisikoen og renterisikoen som oppstår i anskaffelseskontrakter og ved opptak av lån. Valutaterminkontrakter benyttes for håndtering av valutarisiko i anskaffelseskontrakter. Rentebytteavtaler eller kombinerte valuta- og rentebytteavtaler benyttes for håndtering av valuta- og/eller renterisiko i lånekontrakter.

Prinsipp

Derivater førstegangsinnregnes til virkelig verdi på datoen for inngåelse av avtalen og verdsettes deretter løpende til virkelig verdi. I regnskapet klassifiseres derivater med positiv verdi som eiendeler og derivater med negativ verdi som gjeld. Endring i virkelig verdi og gevinst/tap ved realisasjon resultatføres løpende når derivatet ikke inngår i en sikringsrelasjon som tilfredsstillende kriteriene for sikringsbokføring. Innebygde valutaderivater i større anskaffelseskontrakter skilles ut og måles separat. Derivater som inngår i sikringsrelasjoner, klassifiseres i balansen på samme måte som underliggende sikringsobjekt. Det betyr at derivater som sikrer konsernets lån, er klassifisert som rentebærende, og derivater som sikrer valutarisiko i anskaffelser, er klassifisert som ikke-rentebærende. Derivater som forfaller innen 12 måneder, klassifiseres som kortsiktige, mens derivater som forfaller senere enn 12 måneder, klassifiseres som langsiktige.

Sikringsbokføring

Konsernet benytter reglene for sikringsbokføring når derivater benyttes for å sikre rente- og valutarisiko.

Et sikringsforhold oppfyller kravene til sikringsbokføring bare dersom følgende kriterier er oppfylt:

1. Sikringsforholdet består bare av sikringsinstrumenter og sikringsobjekter som oppfyller kriteriene
2. Det er etablert tilfredsstillende dokumentasjon ved inngåelse av sikringen som beskriver sikringsforholdet, arten av risiko som sikres, og hvordan konsernet vil vurdere om sikringsforholdet oppfyller kravene til sikringseffektivitet.
3. Kravene til sikringseffektivitet er som følger:
 - a. Det er en økonomisk sammenheng mellom sikringsobjekt og sikringsinstrument
 - b. Effekten av kredittrisiko dominerer ikke verdiendringene som følger av det økonomiske forholdet
 - c. Ineffektiviteten i sikringen påvirker ikke sikringsgraden

Note 15 Derivater og sikringsbokføring

Konsernet benytter følgende typer sikringsforhold

Virkelig verdisikringer

Virkelig verdisikring defineres som sikring av eksponeringen for endringer i virkelig verdi av en innregnet eiendel, forpliktelse eller en bindende avtale, som kan henføres til en bestemt risiko, og som kan påvirke resultatet. Endring av virkelig verdi på derivatet utpekt som sikringsinstrument resultatføres løpende. Endring i virkelig verdi på sikringsobjektet resultatføres tilsvarende på samme regnskapslinje. For virkelig verdisikringer av objekter som regnskapsføres til amortisert kost, amortiseres verdiendringen i resultatregnskapet over den gjenværende perioden til forfall.

Konsernet avbryter virkelig verdisikring dersom:

1. sikringsinstrumentet er forfalt, solgt, terminert eller utøvd,
2. sikringen ikke oppfyller vilkårene for sikringsbokføring, eller
3. konsernet av andre grunner opphever sikringen

Skulle en sikringsrelasjon opphøre, vil verdiendringen på sikringsobjektet som er regnskapsført i balansen, amortiseres over gjenværende levetid ved bruk av effektiv rentemetode.

Kontantstrømsikring

Kontantstrømsikring er sikring av eksponeringen for variabilitet i kontantstrømmer som kan henføres til en bestemt risiko tilknyttet hele eller en bestanddel av en innregnet eiendel eller forpliktelse eller en svært sannsynlig forventet transaksjon, og som kan påvirke resultatet. Den effektive delen av endringer i virkelig verdi på sikringsinstrumentet regnskapsføres som øvrig resultatелеment, og reklassifiseres til resultat ved gjennomføring av transaksjonen som derivatet sikrer, og presenteres på samme linje som den sikrede transaksjonen. Den ineffektive delen resultatføres løpende. Hvis den forventede fremtidige transaksjonen ikke lenger forventes gjennomført, blir beløp som tidligere er ført som øvrig resultatелеment, ført som finansinntekt eller -kostnad. Hvis sikringsinstrumentet utløper eller selges, termineres eller utøves, eller Statnett velger å oppheve sikringsforholdet til tross for at den sikrede transaksjonen forventes å inntreffe, forblir akkumulerte gevinster eller tap som øvrig resultatелеment og innregnes i resultatregnskapet når transaksjonen gjennomføres. Dersom den sikrede transaksjonen ikke lenger forventes å inntreffe, resultatføres akkumulerte urealiserte gevinster eller tap på sikringsinstrumentet umiddelbart.

Effekter av IBOR-reformen (endring av referanserenter)

Det er gjennom to faser vedtatt visse endringer i IFRS 9, IAS 39 og IFRS 7 i form av tilpasninger som kan sikre fortsatt sikringsbokføring ved overgang til nye referanserenter under IBOR-reformen. Statnett har valgt å anvende standardendringene i fase 1 fra og med 2019 og standardendringene i fase 2 fra og med 2020. Endringene har ikke hatt noen reell effekt på Statnetts sikringsbokføring, og det er ingen sikringsrelasjoner som er avvirket som følge av endringene. Statnetts arbeid med å analysere og håndtere økonomiske og eventuelt rapporteringsmessige effekter av reformen er organisert som et prosjekt med representasjon fra relevante fagmiljøer, og arbeidet er fortsatt pågående, men med tilfredsstillende fremdrift. IBOR-reformen har så langt ikke ledet til endringer i Statnetts tilnærming til finansiell risikostyring. Det vises for øvrig til note 16 for en oversikt over konsernets sikringsforhold på finansieringssiden, herunder med angivelse av hovedstoler mv fordelt på sikringstyper og valutaer.

Måling av finansielle instrumenter

Konsernet bruker følgende målehierarki for å måle og presentere virkelig verdi av finansielle instrumenter:

Nivå 1: Virkelig verdi måles ved bruk av noterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle instrumenter. Ingen justering foretas mht. disse prisene.

Nivå 2: Virkelig verdi måles ved bruk av annen observerbar input enn den som benyttes på nivå 1, enten direkte (priser) eller indirekte (utledet fra priser).

Nivå 3: Virkelig verdi måles ved bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata.

Informasjon om målehierarki er gitt i de aktuelle notene for de ulike finansielle instrumentene (note 11 til 17).

Note 15 Derivater og sikringsbokføring

Konsernets sikringsstrategi

Tabellen beskriver hvordan konsernet gjennomfører sikring for ulike kategorier av risikoeksponering:

Kategori risiko-eksponering	Sikringsobjekt	Sikringsinstrument	Sikringsstrategi	Sikringstype
Valutarisiko i store kontrakter med betalingsmilepæler til usikre betalingstidspunkt	Store anskaffelseskontrakter med utenlandske leverandører i fremmed valuta. Kontrakten har mange milepæler som faktureres iht. prosjektets fremdrift. Nøyaktig betalingstidspunkt for den enkelte milepæl er ukjent ved kontraktinngåelse, men endelig ferdigstilling, og totalt kontraktsbeløp er definert som «firm commitment».	Valutaterminkontrakt med et beløp tilsvarende totalt sikret kontraktsbeløp. Valutaterminkontraktene forfaller til betaling etter et år. Ny valutaterminkontrakt etableres for å sikre gjenstående kontraktsbetalinger.	Hele eller andel av kontrakten er sikret. Ineffektivitet føres over resultat og er klassifisert som «Andre driftskostnader». For å oppnå tilstrekkelig økonomisk sammenheng er sikringsobjektet sikret til valutaterminens spotkurs. Terminpunktene (terminpremie) regnskapsføres over resultat som Andre driftskostnader.	Virkelig verdisikring
Valutarisiko i store kontrakter med faste betalingsmilepæler	Store anskaffelseskontrakter med utenlandske leverandører i fremmed valuta og faste betalingstidspunkt.	Valutaterminkontrakt med samme beløp og betalingstidspunkt som sikret kontantstrøm.	Hele eller andel av kontrakten valutasikres. Det forventes i utgangspunktet ikke endringer i betalingsplan. Ved mindre endringer i betalingsplan rulleres terminkontrakten til bankkonto. Ved større endringer i betalingsplan rulleres terminkontrakten til ny terminkontrakt. Sikringskurs: valutaterminens terminkurs (spotkurs pluss terminpunkter)	Virkelig verdisikring
Valuta- og renterisiko i lånekontrakter	Lån med fast eller flytende rente i utenlandsk valuta.	Rente- og valutabytteavtale som sikrer lånet til lån i NOK med flytende NOK-rente	Valuta og renterisiko sikres iht. rammer for finansforvaltningen.	Lån med fast rente: Virkelig verdisikring Lån med flytende rente: Virkelig verdisikring
Renterisiko på norske lån	Lån med flytende rente i NOK.	Rentebytteavtale der flytende rente byttes til fast rente.	Renterisiko sikres iht. rammer for finansforvaltningen.	Kontantstrømsikring
Renterisiko på norske lån	Lån med fast rente i NOK.	Rentebytteavtale der fast rente byttes til flytende rente.	Renterisiko sikres iht. rammer for finansforvaltningen.	Virkelig verdisikring

Note 15 Derivater og sikringsbokføring

Beskrivelse av sikringseffektivitet og hvordan denne måles for de ulike risikokategoriene:

Risikokategori	Vurdering av effektivitet	Måling av effektivitet
Valutarisiko i store kontrakter med mange betalingsmilepæler til usikre betalingstidspunkt	Ulike oppgjørstidspunkt for milepæler i sikringsobjektet og sikringsinstrumentet skaper ineffektivitet som må måles	Dollar offset-metoden
Valutarisiko i store kontrakter med faste betalingsmilepæler	Kvalitativ vurdering basert på Principal Terms Match-metoden så lenge kritiske faktorer i sikringsobjekt og sikringsinstrument er sammenfallende. Kritiske faktorer: <ul style="list-style-type: none"> • valuta • beløp • betalingstidspunkt <p>Så lenge kritiske faktorer er sammenfallende, er sikringen vurdert å være tilnærmet 100 prosent effektiv. Ineffektivitet oppstår når betalingstidspunkt endres og sikringsinstrumentet må rulleres</p>	Når kritiske faktorer ikke er sammenfallende: Dollar offset-metoden
Rente- og valutarisiko på lån	Kvalitativ vurdering basert på Principal Terms Match-metoden så lenge kritiske faktorer i sikringsobjekt og sikringsinstrument er sammenfallende. Kritiske faktorer: <ul style="list-style-type: none"> • hovedstol (beløp og valuta) • forfallstidspunkt • rentedatoer <p>Så lenge det konsernet mottar i rente- og valutabytteavtalen er sammenfallende med hva konsernet skal betale på lånet, vil sikringen være 100 prosent effektiv.</p>	Når kritiske faktorer ikke er sammenfallende: Dollar offset-metoden

Beregning av virkelig verdi

Valutaterminer er målt til virkelig verdi basert på observert terminkurs på kontrakter med tilsvarende løpetid på balansedagen. Virkelig verdi for rente- og valutabytteavtaler er nåverdien av fremtidige kontantstrømmer beregnet ut fra observerte markedsrenter og valutakurser på balansedagen. Virkelig verdi av rene rentebytteavtaler beregnes som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer ut fra observerbare markedsrenter på balansedagen. I 2020 startet konsernet med å benytte markedsdata fra Bloomberg for å beregne virkelig verdi av rente- og valutabytteavtaler og rene rentebytteavtaler. At markedsdata hentes fra en og samme aktør, sikrer at konsernet kan finne den virkelige verdien på samme tidspunkt innen balansedagen for alle kontrakter.

Regnskapsmessig håndtering av derivater

Kontantstrømsikringer

Alle derivater utpekt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikringer er regnskapsført til virkelig verdi i balansen. Effekten regnskapsføres som egenkapital sikringsreserve, og verdiendringene på sikringsinstrumentet presenteres som Øvrige resultatelementer. Når kontantstrømmen forfaller, føres tidligere verdiendring av sikringsinstrumentet ut av egenkapitalen slik at sikringsinstrument og sikringsobjekt påvirker resultat i samme periode.

Virkelig verdisikringer

Ved virkelig verdisikring regnskapsføres både sikringsinstrument og sikringsobjekt til virkelig verdi over resultat.

Ved virkelig verdisikring av lån vil beregnet virkelig verdi av sikringsinstrument også benyttes som virkelig verdi av sikringsobjekt når alle kritiske faktorer er sammenfallende og sikringen ansees 100 prosent effektiv. Det har i regnskapsåret ikke vært ineffektivitet i virkelig verdisikring av lån.

Note 15 Derivater og sikringsbokføring

Ved virkelig verdisikring av store anskaffelseskontrakter i utenlandsk valuta beregnes virkelig verdi for både sikringsinstrument og sikringsobjekt. Ulike forfallstidspunkt på sikringsinstrument og sikringsobjekt og rulling av sikringsinstrument vil medføre ineffektivitet som regnskapsføres i resultat som «Andre driftskostnader». Realiserte effekter av sikringen for sikringsinstrument og sikringsobjekt påvirker resultatet i samme periode.

Økonomisk sikring - derivater som ikke inngår i regnskapsmessig sikring

Statnett har både rentebytteavtaler og valutaterminer som ikke kvalifiserer til sikringsbokføring i henhold til IFRS. Slike derivater måles til virkelig verdi, og alle verdiendringer innregnes i resultatet som Finansinntekter eller - kostnader. Denne typen derivater er omtalt som "frittstående" derivater.

Innebygde valutaderivater

Statnett skiller ut innebygde valutaderivater i større, langsiktige kontrakter der det er avtalt betaling i valuta som avviker fra kontraktspartenes funksjonelle valuta, eller den avtalte valutaen ikke anses å være den normale handelsvaluta for handel mellom de landene som er involvert i transaksjonen. Det innebygde valutaderivatet regnskapsføres til virkelig verdi over resultat over regnskapslinjen Andre driftskostnader.

Forfallsstruktur for derivater tilknyttet lån

Morselskap og konsern

(Beløp i mill. kr)

	< 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	> 15 år	Sum markeds- verdi	Sikringsbokføring
Eiendeler							
Rentebytteavtaler fast til flytende	-	170	236	81	-	487	Virkelig verdisikring
Rente- og valutabytteavtaler	543	1 243	2 111	1 985	365	6 247	Virkelig verdisikring
Rente- og valutabytteavtaler	-	-	-	29	-	29	Kontantstrømsikring
Rente- og valutabytteavtaler	22	-	-	-	-	22	Frittstående
Sum eiendeler 31.12.2020	565	1 413	2 347	2 095	365	6 785	
Sum eiendeler 31.12.2019	2	920	1 397	2 098	292	4 709	
Gjeld							
Rentebytteavtaler fast til flytende	-	-27	-	-	-	-27	Virkelig verdisikring
Rentebytteavtaler flytende til fast	-28	-179	-	-	-	-207	Kontantstrømsikring
Sum gjeld 31.12.2020	-28	-206	-	-	-	-234	
Sum gjeld 31.12.2019	-	-58	-12	-70	-	-140	

Note 15 Derivater og sikringsbokføring

Tabellen nedenfor viser effekten av kontantstrømsikringer som presenteres som sikringsreserve i egenkapitalen (negative tall reduserer konsernets egenkapital). Det er i løpet av regnskapsårene 2019 eller 2020 ikke resultatført effekter knyttet til sikringsineffektivitet eller sikringsinstrumenter som ikke lenger kvalifiserer for sikringsbokføring.

Utvikling i sikringsreserven i egenkapitalen

(Beløp i mill. kr)

	31.12.2020	31.12.2019
Inngående sikringsreserve før skatt	41	-88
Verdiendring i året	-246	129
Utgående sikringsreserve før skatt	-204	41
Utsatt skatt sikringsreserve	-45	9
Utgående sikringsreserve etter skatt, jf. note 28	-159	32

Derivater tilknyttet anskaffelseskontrakter i fremmed valuta

Terminkontrakter

Terminkontrakter i valuta inngås for å valutasikre større anskaffelser i annen valuta enn norske kroner.

Oversikt over derivater tilknyttet anskaffelseskontrakter i fremmed valuta

Morselskap og konsern

(Beløp i mill. kr)

	Valuta	Nominelt beløp valuta	Sikringskurs	Markedskurs	< 1 år	1-5 år	Sum markedsverdi
Eiendeler							
Virkelig verdisikringer	EUR	1	9,53	10,55	1	-	1
Sum eiendeler		-			1	-	1
Gjeld							
Virkelig verdisikringer	EUR	-18	11,01	10,54	-8	-	-8
Innebygde derivater	EUR	-9	-	-	-3	-1	-4
Innebygde derivater	SEK	-4	-	-	-	-	-
Sum gjeld		-			-11	-1	-13
Sum valutaderivater					-11	-1	-12

Note 15 Derivater og sikringsbokføring

Endring i virkelig verdi og resultateffekter ved sikring av valuta i anskaffelseskontrakter

Morselskap og konsern (Beløp i mill. kr)	Sikringsinstrument			Sikringsobjekt			Resultateffekter		
	31.12.2020	31.12.2019	Årets endring	31.12.2020	31.12.2019	Årets endring	Urealisert ineffektivitet	Realisert ineffektivitet	Realisert terminpremie
Total virkelig verdi	-8	8	-15	7	-7	14	1	-	11

Innebygde derivater i anskaffelseskontrakter i valuta

Konsernet har ved utgangen av 2020 innebygde derivater med en balanseført verdi på -4 millioner kroner. 1 millioner kroner er kostnadsført i 2020 knyttet til urealiserte verdiendringer. 7 millioner kroner er kostnadsført i 2020 knyttet til realiserte verdiendringer.

Note 16 Rentebærende gjeld

Noten viser kortsiktig og langsiktig rentebærende gjeld for konsernet, inklusiv finansielle derivater klassifisert som rentebærende gjeld. Sammensetningen av og nivået på rentebærende gjeld styres gjennom selskapets finansieringsaktivitet og er beskrevet nærmere i note 15 Derivater og sikringsbokføring.

Prinsipp

Rentebærende gjeld er regnskapsført til mottatte midler, netto etter transaksjonskostnader. Lånene er deretter regnskapsført til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode, hvor forskjellen mellom netto midler og innlansningsverdi blir resultatført over låneperioden.

Derivater regnskapsføres som hovedregel til virkelig verdi over resultat. Derivater som er knyttet til virkelig verdisikring, regnskapsføres til virkelig verdi over resultat løpende. Derivater som er knyttet til kontantstrømsikring, regnskapsføres til virkelig verdi over øvrige resultatelementer. Se for øvrig note 15 for nærmere omtale av derivater.

Leieforpliktelser innregnes ved første gangs balanseføring til neddiskontert verdi av faste og kvalifiserende variable kontantstrømmer under kontraktens leieperiode. Balanseført leieforpliktelse måles deretter til amortisert kost over leieperioden. Kontantstrømmer knyttet til forventede avbruddsgebyrer, utøvelse av kjøpsopsjoner og restverdigarantier inkluderes dersom relevant. Der inngåtte leieavtaler inkluderer opsjoner til å forlenge eller si opp leieavtalen, fastsettes leieperioden etter hensyntagen til rimelig sikre utøvelser av slike opsjoner. Kontantstrømmer neddiskonteres med leieavtalens implisitte rente så langt denne er tilgjengelig. Ellers neddiskonteres kontantstrømmer med Statnetts inkrementelle lånerente estimert etter beste skjønn. Leieforpliktelsen justeres med endringer i forventede leiebetalinger som følge av indeksjusteringer av leiebeløp, endringer i leieperiode eller endringer i vurderinger eller utøvelse av opsjoner. Første års avdrag er klassifisert som kortsiktig.

Spesifikasjon av rentebærende gjeld

Morselskap (Beløp i mill. kr)

Gjeld	2020		2019	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Langsiktig rentebærende gjeld	47 067	47 560	41 137	41 430
Langsiktig rentebærende gjeld til konsernselskaper	21	21	26	27
Leieforpliktelser	169	169	161	161
Derivater, rentebærende	206	206	140	140
Sum langsiktig rentebærende gjeld	47 464	47 957	41 464	41 757
Kortsiktig rentebærende gjeld	8 627	8 649	8 656	8 678
Kortsiktig rentebærende gjeld til datterselskap	378	378	-	-
Leieforpliktelser	32	32	30	30
Derivater, rentebærende	28	28	-	-
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	9 065	9 087	8 686	8 708

Konsern (Beløp i mill. kr)

Gjeld	2020		2019	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Langsiktig rentebærende gjeld	47 067	47 560	41 163	41 456
Leieforpliktelser	169	169	205	205
Derivater, rentebærende	206	206	140	140
Sum langsiktig rentebærende gjeld	47 442	47 936	41 508	41 801
Kortsiktig rentebærende gjeld	8 627	8 649	8 658	8 680
Leieforpliktelser	32	32	33	33
Derivater, rentebærende	28	28	-	-
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	8 687	8 709	8 691	8 712

Derivater måles til virkelig verdi etter verdsettelsesnivå 2, se beskrivelse av målehierarkiet i note 15.

Note 16 Rentebærende gjeld

Endringer i forpliktelser som skyldes finansieringsaktiviteter

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill.kr)	2020	2019
45 769	50 150	Forpliktelser i gjeldsportefølge 01.01. - tidligere rapportert	50 199	45 737
211	-	Tilgang leieforpliktelser ved implementering av IFRS 16	-	260
45 980	50 150	Forpliktelser i gjeldsportefølge 01.01.	50 199	45 997
6 259	10 254	Opptak av ny gjeld (innbetaling)	10 254	6 259
-4 175	-8 484	Nedbetaling av gjeld (utbetaling)	-8 484	-4 175
1 380	1 923	Endring i CSA-forpliktelser (innbetaling)	1 923	1 380
727	2 301	Endring i virkelig verdi (ingen kontanteffekt)	2 301	727
10	9	Amortisering (ingen kontanteffekt)	9	10
-7	-5	Endring i konsernintern gjeld (utbetaling)	-	-
-	66	Endring konsernintern gjeld (innbetaling)	-	-
-	311	Endring i konsernintern gjeld (ingen kontanteffekt)	-	-
-24	3	Annet (ingen kontanteffekt)	-72	1
50 150	56 529	Forpliktelser i gjeldsportefølge 31.12.	56 130	50 199

Morselskap

Avdragsprofil rentebærende gjeld

Lånene er vurdert til amortisert kost justert for effekt av verdisikring

Forfallstidspunkt (Beløp i mill. kr)	< 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	> 15 år	Sum
Fast rente						
Sertifikatlån	-	-	-	-	-	-
Obligasjonslån	1 459	13 110	12 050	8 577	738	35 934
Leieforpliktelser	32	82	43	18	27	202
Sum fast rente 31.12. 2020	1 491	13 192	12 093	8 595	765	36 136
Sum fast rente 31.12. 2019	3 777	5 894	11 868	13 122	698	35 359
Flytende rente						
Sikkerhetsstillelse under CSA-avtaler*	6 608	-	-	-	-	6 608
Annen rentebærende gjeld	405	227	-	-	-	632
Obligasjonslån	187	3 250	-	-	-	3 437
Lån fra finansinstitusjoner	373	2 939	2 253	3 620	531	9 716
Sum flytende rente 31.12.2020	7 573	6 416	2 253	3 620	531	20 393
Sum flytende rente 31.12.2019	4 909	4 063	3 048	2 525	246	14 791
Sum rentebærende gjeld 31.12.2020	9 065	19 607	14 346	12 215	1 296	56 529
Sum rentebærende gjeld 31.12.2019	8 686	9 957	14 916	15 647	944	50 150

* Gjeld knyttet til sikkerhetsstillelse under CSA-avtaler (Credit Support Annex) som reflekterer mer-/mindreverdi av inngåtte derivater. Lånene har ukentlige oppgjør.

Konsern

Konsernets avdragsprofil for rentebærende gjeld vil tilsvare oppstillingen for morselskapet med unntak av at konserninterne lån.

I "Annen rentebærende gjeld" har Statnett SF har to konserninterne lån på til sammen 185 millioner kroner som forfaller ved påkrav.

Note 16 Rentebærende gjeld

I tillegg har Statnett SF en konsernintern gjeld på 214 millioner knyttet til konsernets cash pool-ordning. Disse lånene blir eliminert i konsernoppstillingen.

Løpetid på rentebinding (Beløp i mill. kr)	< 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	> 15 år	Sum
Rentebærende gjeld 31.12.2020	48 342	6 103	2 039	18	27	56 529
Rentebærende gjeld 31.12.2019	44 759	1 934	3 342	83	32	50 150

Sammenstilling av lån og derivater	Hovedstol lån Valuta (Beløp i mill.)	Hovedstol lån NOK (Beløp i mill.)	Hovedstol swap NOK (Beløp i mill.)	Rente lån	Rente swap	Markedsverdi swap (Beløp i mill.)
------------------------------------	---	--------------------------------------	---------------------------------------	-----------	------------	--------------------------------------

Sikrede lån - virkelig verdi-sikring

NOK	4 793	4 793	4 393	3,48%	1,44%	460
CHF	150	923	923	2,40%	0,85%	536
SEK	3 950	3 870	3 870	0,72%	0,95%	269
USD	1 080	7 208	7 208	3,17%	1,28%	3 368
EUR	1 070	10 025	10 025	1,15%	0,92%	2 073

Sikrede lån - kontantstrømsikring

NOK	2 700	2 700	2 300	2,52%	3,28%	-57
USD	360	3 039	3 039	2,79%	1,31%	29
EUR	312	4 813	3 000	0,88%	2,49%	-150

Usikrede lån

NOK - fast rente	4 650	4 650	-	2,42%	0,00%	-
NOK - flytende rente	7 625	7 625	-	0,83%	0,00%	-

Frittstående derivater

SEK	200	180	180	0,00%	0,35%	22
-----	-----	-----	-----	-------	-------	----

CSA

NOK	5 600	5 600	-	*	-	-
EUR	96	1 008	-	**	-	-

Sum	-	-	-			6 551
------------	---	---	---	--	--	--------------

* NOWA (Norwegian Overnight Weighted Average rate) - daglig rentenotering for innskudd i NOK

** EONIA overnight - daglig rentefastsettelse kunngjort gjennom European Banking Federation (EBF)

Note 17 Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld

Noten viser leverandørgjeld og annen kortsiktig ikke-rentebærende gjeld. Leverandørgjeld er knyttet direkte til operasjonell drift, mens annen kortsiktig gjeld gjelder øvrig gjeld som skyldig offentlig avgifter, skyldig lønn og feriepenger, påløpte renter m.m.

Prinsipp

Ikke-rentebærende gjeld er klassifisert som kortsiktig når den er del av ordinær drift, gjelder handelsformål og har forfall innen 12 måneder. Annen gjeld er langsiktig. Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Renteelementet er sett bort ifra siden det anses å være uvesentlig.

Derivater måles til virkelig verdi etter verdsettelsesnivå 2. Både derivatene og målehierarkiet er beskrevet nærmere i note 15.

Spesifikasjon av leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill.kr)	2020	2019
524	565	Leverandørgjeld	571	559
26	3	Kortsiktig gjeld til datterselskap	-	-
147	374	Skyldige offentlige avgifter	383	155
252	280	Skyldig lønn og feriepenger	286	258
6	38	Derivater, ikke-rentebærende	38	6
338	244	Påløpte renter	244	338
1 648	1 279	Annen kortsiktig gjeld*	2 422	3 818
2 942	2 783	Sum leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	3 944	5 135

* Annen kortsiktig gjeld inkluderer en post på 247 millioner kroner for estimert kostnad til å fjerne nettanlegg.

Avsetninger knyttet til fremdriftsmåling av investeringsprosjekter er klassifisert som annen kortsiktig gjeld. Slik fremdriftsmåling er nærmere omtalt i note 9 Anlegg under utførelse.

Note 18 Finansiell risikostyring

Finansiell risiko

Statnett SFs finanspolicy har som formål å etablere hovedprinsipper for å sikre at foretaket oppnår den nødvendige finansieringen av planlagt drifts- og investeringsprogram i samsvar med eksterne lover og gjeldende krav samt intern risikotoleranse. For å minimere foretakets kreditt-, rente- og valutarisiko utarbeides det også detaljerte rammer for utøvelsen av finansfunksjonen. Statnett SF benytter seg av finansielle derivater for å styre den finansielle risikoen.

Kapitalstyring

Låneavtalene pålegger ikke foretaket noen kapitalkrav som ventes å kunne begrense kapitalstrukturen i konsernet. Det finnes heller ingen eksplisitte krav til egenkapital utover det som følger av lovgivingen. Hovedmålsettingen for foretakets styring av kapitalstruktur er at Statnett skal ha en solid finansiell posisjon, som gir grunnlag for at Statnett kan gjennomføre en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av transmisjonsnettet i tråd med planer og eiers forventninger. Statnetts styre er opptatt av at foretaket opprettholder en robust A-rating eller bedre. Utbytte vedtas i foretaksmøtet etter hvert regnskapsår. Eiers utbyttepolicy for regnskapsårene 2019-2022, som uttrykt i statsbudsjettet for 2019-2020, er 50 prosent av konsernets underliggende resultat. Underliggende resultat er konsernets årsresultat etter skatt justert for årets endring i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt. For øvrig styres kapitalstrukturen gjennom opptak og nedbetaling av kort- og langsiktig gjeld, samt endringer i likviditetsbeholdningen. Det har ikke vært vesentlige endringer i målsetning og retningslinjer for kapitalstyring gjennom året.

Oversikt over kapital som inngår i styring av kapitalstruktur

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill.kr)	2020	2019
41 464	47 464	Langsiktig rentebærende gjeld	47 442	41 508
8 686	9 065	Kortsiktig rentebærende gjeld	8 687	8 691
1 727	2 249	Betalingsmidler og markedsbaserte verdipapirer	2 693	2 424
48 423	54 280	Netto gjeld	53 436	47 775

Likviditetsrisiko

Statnett SF har som mål å kunne gjennomføre 12 måneders drift, investeringer og refinansiering uten å ta opp ny gjeld. Det vil gjøre Statnett mindre sårbar for perioder med lav tilgjengelighet på kapital i finansmarkedene og perioder med lite gunstige lånevilkår. Likviditeten følges opp løpende med ukentlig rapportering.

Statnett reduserer likviditetsrisiko knyttet til forfall på finansielle forpliktelser ved hjelp av spredt forfallsstruktur, rammer for hvor stor del av låneporteføljen som kan forfalle innenfor en 12-måneders periode, tilgang til flere finansieringskilder i Norge og internasjonalt, samt tilstrekkelig likviditet til å dekke planlagt drifts-, investerings- og refinansieringsbehov uten opptak av ny gjeld innenfor en tidshorisont på 12 måneder.

Likviditeten ved utgangen av rapporteringsperioden består av bankinnskudd, markedsbaserte verdipapirer og en trekkfasilitet på 8 milliarder kroner som løper til januar 2024. Det er foreløpig ikke trukket på trekkfasiliteten. Inntil 4 milliarder kroner av trekkfasiliteten kan trekkes på meget kort varsel. Sammen med øvrige kilder til likviditet gir det Statnett god evne til å håndtere store likviditetsbehov som kan oppstå med kort varsel, f.eks. knyttet til sikkerhetsstillelse for derivater under CSA-avtaler som har ukentlige oppgjør.

Statnett SF har høy kredittverdighet. Standard & Poor's og Moody's Investor Service har gitt Statnett SF kredittratinger for langsiktige låneopptak på henholdsvis A+ og A2. Den høye kredittratingen gir Statnett SF gode lånemuligheter.

Note 18 Finansiell risikostyring

Tabellen under viser alle brutto kontantstrømmer knyttet til finansielle forpliktelser. Kontantstrømmene er ikke neddiskontert og forutsetter rentesatser og valutakurser som ved utgangen av rapporteringsperioden.

(Beløp i mill. kroner)

Morselskap

	Under 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15 år og utover	Totalt
Rentebærende gjeld og rentebetalinger	9 796	21 630	16 546	10 888	1 312	60 172
Fjerningsforpliktelser	-	317	50	-	-	367
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	2 783	-	-	-	-	2 783
Derivater	1 762	10 462	7 000	5 378	419	25 021
Finansielle forpliktelser 31.12.2020	14 341	32 409	23 596	16 266	1 731	88 343
Finansielle forpliktelser 31.12.2019	14 589	19 972	25 470	25 856	1 492	87 379

Derivater	Under 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15 år og utover	Totalt
Innbetalinger	2 566	12 419	9 386	6 805	715	31 891
Utbetaling	-1 762	-10 462	-7 000	-5 378	-419	-25 021
Netto derivater 31.12.2020	804	1 957	2 386	1 427	296	6 870
Netto derivater 31.12.2019	-1	770	1 006	1 773	286	3 834

(Beløp i mill. kroner)

Konsern

	Under 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15 år og utover	Totalt
Rentebærende gjeld og rentebetalinger	9 418	21 609	16 546	10 888	1 312	59 773
Fjerningsforpliktelser	-	317	50	-	-	367
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	3 944	-	-	-	-	3 944
Derivater	1 762	10 462	7 000	5 378	419	25 021
Finansielle forpliktelser 31.12.2020	15 124	32 388	23 596	16 266	1 731	89 105
Finansielle forpliktelser 31.12.2019	16 782	19 972	25 470	25 856	1 492	89 572

Derivater	Under 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15 år og utover	Totalt
Innbetalinger	2 566	12 419	9 386	6 805	715	31 891
Utbetaling	-1 762	-10 462	-7 000	-5 378	-419	-25 021
Netto derivater 31.12.2020	804	1 957	2 386	1 427	296	6 870
Netto derivater 31.12.2019	-1	770	1 006	1 773	286	3 834

Note 18 Finansiell risikostyring

Kreditrisiko

Kreditrisiko refererer til risikoen for at motparten vil misligholde sine kontraktsforpliktelser, noe som medfører økonomisk tap for konsernet.

Spesifikasjon av maksimal kreditteksponering

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill.kr)	2020	2019
1 044	961	Betalingsmidler	1 058	1 327
683	1 288	Markedsbaserte verdipapirer	1 635	1 097
4 723	6 785	Derivater	6 785	4 723
4 065	4 714	Langsiktige fordringer	47	50
1 582	1 689	Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer, ekskl. derivater	1 362	1 673
12 097	15 437	Sum maksimal kreditteksponering	10 887	8 870

Statnett SF er eksponert for kreditrisiko gjennom plassering av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer og ved bruk av ulike rente- og valutaderivater. For å begrense denne risikoen har Statnett rammer som setter krav til kredittverdighet for motparter og maksimal eksponering for hver enkelt motpart. I tillegg er kredittrisikoen i sikringsforhold svært lav da det er inngått avtaler om sikkerhetsstillelser (CSA) for de viktigste derivatmotpartene.

Alle plasseringer av betalingsmidler gjøres innenfor sektorrammer og maksimumsrammer for enkeltmotparter med høy kredittrating der høyere rating gir høyere rammer. Markedsbaserte verdipapirer består av flere godt diversifiserte investment grade rentefond.

CSA-avtaler innebærer sikkerhetsstillelse av inngåtte derivater ved ukentlige oppgjør av urealiserte mer-/mindreverdier. Urealiserte gevinster på derivater medfører at Statnett mottar oppgjør som øker Statnetts bankbeholdning og kortsiktig gjeld. Tilsvarende vil urealiserte tap på derivater medføre at Statnett utbetaler oppgjør til våre motparter, noe som reduserer bankbeholdningen og øker kortsiktige fordringer.

Tabellen nedenfor viser sammenhengen mellom sikkerhetsstillelse under CSA-avtalene, urealiserte verdier for derivater som faller inn under CSA-avtalene og urealiserte verdier for alle inngåtte derivater med eksterne motparter. Innskuddene regnskapsføres på egne konti, men er ikke regnet som bundne midler. Det kan derfor være avvik mellom innestående på bank og det som faktisk er mottatt fra derivatmotpart.

Spesifikasjon av sammenhengen mellom sikkerhetsstillelse og derivater

(Beløp i mill. kroner)	Totalt mottatt	Virkelig verdi derivater under CSA	Virkelig verdi alle derivater
Mottatt sikkerhet under CSA	6 608	6 577	6 543
Sikkerhet under CSA stilt overfor motparter	-	-	-

Interne rammer setter minimumskrav til ratinger som motparter i CSA-avtaler må ha oppnådd fra de mest anerkjente ratingbyråene. For motparter uten CSA-avtaler er det fastsatt særskilt høye krav til rating.

Konsernets kundemasse består hovedsakelig av kommunale kraftforetak, norske industrikunder og andre nordiske TSO-er. Det har historisk vært lite tap på kundefordringer, og det er i utgangspunktet ikke forventet at dette vil endre seg i nær fremtid. Ved mislighold har konsernet gode rutiner for rask og tett oppfølging av kunden, strenge sanksjonsmuligheter og mulighet for å kreve sikkerhetsstillelse i nettverksavtalen. Derfor vurderer konsernet kredittrisikoen på kundefordringer som svært lav.

Statnett SF har gitt lån til datterselskaper, felleskontrollerte enheter og tilknyttede selskaper. Morselskapet har en konsernkontoordning som innebærer at likviditeten i datterselskapene Elhub AS og NordLink Norge AS samordnes med likviditeten til morselskapet. De to datterselskapene kan som del av konsernkontoordningen trekke inntil 100 millioner kroner hver som lån fra morselskapet. Kredittverdigheten til de aktuelle datterselskapene er nært knyttet til Statnett SF sin egen kredittverdighet gjennom eierskap, garantistillelser og/eller tjenestemottak. Statnett SF yter ved behov lån til eSett Oy (tilknyttet selskap) og Fifty AS (felleskontrollert enhet).

Note 18 Finansiell risikostyring

Det gjøres en kredittvurdering ved etablering av lånebetingelser. Alle selskapene følges opp gjennom styrerepresentasjon. Noen av låneavtalene stiller krav til egenkapitalandel. Det er ikke registrert forhold som tilsier at nedskrivning av lån kan forventes.

Innregning og måling av forventet kredittap

Konsernet innregner tapsavsetning for forventet kredittap på finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi over resultat i andre driftskostnader eller øvrige resultatelementer i henhold til reglene i IFRS 9. Tapsavsetningen er basert på konsernets vurdering av de finansielle eiendelenes kredittisiko.

For banker, derivatmotparter og andre kredittinstitusjoner vil kredittverdigheten vurderes jevnlig gjennom året gjennom overvåking av offisielle ratinger, og motpartsrisikoen overvåkes og rapporteres løpende for å sikre at foretakets eksponering ikke går utover fastsatte kredittgrenser og er i henhold til interne regler. For kundefordringer, andre kortsiktige fordringer og langsiktige fordringer vil postenes kredittisiko vurderes månedlig dersom det er mislighold eller det foreligger annen informasjon som gir mistanke om at låntaker ikke vil kunne innfri hele eller deler av sine forpliktelser. Et finansielt instrument anses misligholdt dersom det ikke er gjort opp til avtalt tid. Nedskrivning for verdifall bli foretatt etter følgende metoder:

1. Forventet kredittap over eiendelens løpetid

Det forventede kredittap som følge av alle mulige misligholdshendelser i løpet av et finansielt instruments levetid.

Tapsavsetningen for et finansielt instrument skal foretas til et beløp tilsvarende forventet kredittap i levetiden dersom kredittrisikoen for det finansielle instrumentet har økt vesentlig siden førstegangsinnregning.

2. Forventet kredittap over 12 måneder

Den delen av forventede kredittap i levetiden som utgjør de forventede kredittap som følge av misligholdshendelser for et finansielt instrument som er mulig innen tolv måneder etter rapporteringstidspunktet.

Tapsavsetningen for et finansielt instrument skal foretas til et beløp tilsvarende forventet kredittap over tolv måneder dersom kredittrisikoen for det finansielle instrumentet ikke har økt vesentlig siden førstegangsinnregning.

Konsernets metode for kredittisikovurdering har definert følgende kategorier for kredittvurdering:

Kategori	Beskrivelse	Metode for nedskrivning for verdifall
Sikker betaler	Ingen forfalte forpliktelser og ingen økning i kredittisiko siden førstegangsinnregning	Forventet kredittap over 12 måneder
Tvilsom betaler – ikke kredittverdig	Forpliktelser har forfalt med mer enn 30 dager, eller det er en betydelig økning i kredittisiko siden førstegangsinnregning	Forventet kredittap over eiendelens løpetid, effektiv rente beregnes på bruttobeløp
Tvilsom betaler - kredittverdig	Forpliktelser har forfalt med mer enn 90 dager, men det er forhold som tilsier at betaleren er kredittverdig	Forventet kredittap over eiendelens løpetid, effektiv rente beregnes på amortisert kost
Tapsavskrives	Det er forhold som tilsier at betaleren har så store økonomiske problemer at fordringen må anses tapt	Fordringen tapsavskrives i sin helhet.

Se for øvrig note 11 Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer og 14 Finansielle anleggsmidler for tapsvurderinger.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at svingninger i valutakursen fører til endringer i Statnetts resultat og balanse. Valutarisiko knyttet til store anskaffelseskontrakter og lån i utenlandsk valuta sikres i tråd med rammer for utøvelse av finansfunksjonen og omtales i note 15. Enkelte investeringsprosjekter har fått innvilget særskilte mandater for valg av sikringsstrategi. Ved utgangen av rapporteringsperioden utgjør den valutabeholdning som ikke er swappet eller reservert til fremtidige forpliktelser 2 millioner kroner for morselskapet og 7 millioner kroner for konsernet. Denne beholdningen består av bankinnskudd. I tillegg utgjør utenlandske aksjer og aksjefond 42 millioner kroner i konsernet.

Note 18 Finansiell risikostyring

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom låneporteføljen og likviditetsbeholdningen. Videre er Statnett SF eksponert for rentenivå som legges til grunn for nettvirksomhetens inntektsramme (NVE-renten).

For å redusere renterisikoen og minske svingningene i resultatet, skal rentekostnaden på Statnetts gjeld korrelere mest mulig med renter på inntektssiden gjennom NVE-renten. NVE-renten beregnes med utgangspunkt i daglige snitt av effektiv rente på 5 års swaprente. I tillegg består NVE-renten av et fast rente-element med tillegg av inflasjon og et tillegg for kredittrisiko. For å oppnå den ønskede rentebinding på foretakets gjeld, benyttes rentebytteavtaler som er knyttet opp mot underliggende gjeld.

Gjennomsnittlig effektiv rente

Tabellen under viser gjennomsnittlig effektiv rente for de enkelte finansielle instrumentene.

Morselskap			Konsern	
2019	2020		2020	2019
2,09%	2,56%	Markedsbaserte verdipapirer	2,85%	1,91%
-1,36%	-0,42%	Bankinnskudd	0,22%	0,14%
-	-	Aksjer og aksjefond	9,28%	21,55%
2,33%	2,04%	Rentebærende gjeld	2,04%	2,33%

Negativ effektiv rente på morselskapets bankinnskudd skyldes at man har hatt CSA-relaterte bankinnskudd i EUR med negativ innskuddsrente i kombinasjon med negative innskudd i NOK.

Sensitivitetsanalyse

Rentesensitivitet

(Beløp i mill.kr)

Morselskap		Endring i rentenivå	Konsern	
2019	2020	Prosentpoeng	2020	2019
-9	-8	+ 1	-15	-16
9	8	- 1	15	16

Tabellen viser morselskapet og konsernets følsomhet for potensielle endringer i rentenivået på aktivaplasseringer.

Den viser antatt effekt på resultat ved endring i rentenivået på 1 prosentpoeng per 31. desember.

Valutakurssensitivitet

(Beløp i mill.kr)

Morselskap		Endring i kronekursen	Konsern	
2019	2020	Prosent	2020	2019
-13	-3	+ 5	-5	-19
13	3	- 5	5	19

Tabellen viser selskapets følsomhet for potensielle endringer i kronekursen, dersom alle andre forhold er holdt konstant. Beregningen legger til grunn lik endring mot alle relevante valutaer. Effekten i resultatet skyldes verdiendring i pengeposter som ikke er fullt ut sikret.

Øvrige pengeposter og all gjeld i utenlandsk valuta er sikret, og endring i verdi motsvares av verdiendring på derivatet.

Koronapandemiens påvirkning på finansområdet i 2020

Turbulensen i finansmarkedene i 2020 som følge av koronautbruddet har samlet sett ikke påvirket Statnetts finansielle stilling eller resultat negativt. En svekket krone førte i en periode til store innbetalinger fra Statnetts derivatmotparter som følge av etablerte avtaler om sikkerhetsstillelse (CSA). Sentralbankenes rentekutt og øvrige tiltak medførte lavere korte og lange renter. Statnetts rentekostnader falt betydelig som følge av dette, men for konsernet har mye av effekten av lavere løpende rentekostnader blitt motvirket av lavere NVE-rente på inntektssiden (som følge av lavere 5 års swap-rente). Statnett utstedte i juni 2020 sine første grønne obligasjonslån som oppnådde gode betingelser og stor interesse blant institusjonelle investorer.

Note 19 Skatter

Resultatskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler og anvender til enhver tid vedtatt skattesats. Skattekostnaden knyttes til det regnskapsmessige resultatet og består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring og fremførbare rentefradrag.

Prinsipp

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endringene i utsatt skatt/-skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Netto utsatt skatt/-skattefordel er beregnet på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskaps- og skattemessige verdier og skattevirkningen av underskudd til fremføring og fremførbare rentefradrag.

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres, er utlignet. Utsatt skattefordel er oppført når det er sannsynlig at selskapet vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd til å nyttiggjøre skattefordelen. Utsatt skatt og -skattefordel som kan balanseføres, er balanseført til nominell verdi og oppført netto i balansen.

Skatteeffekt av poster ført mot øvrige resultatelementer er ført mot øvrige resultatelementer, og skatteeffekt på poster knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapital.

Note 19 Skatter

Skattekostnad i resultatregnskapet

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill. kr)	2020	2019
-	-	Betalbar skatt	57	18
-1	-	Betalbar skatt tidligere år	-	2
440	729	Endring utsatt skatt/skattefordel	665	514
439	729	Sum skattekostnad	723	534

Betalbar skatt i balansen

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill. kr)	2020	2019
-	-	Årets betalbare skatt	57	18
-	-	Betalbar skatt knyttet til konsernbidrag	-44	-15
-	-	Sum betalbar skatt i balansen	12	3

Tabellen nedenfor gir en avstemming av rapportert skattekostnad mot skattekostnad basert på nominell skattesats på 22 prosent for 2020 og 2019.

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill. kr)	2020	2019
2 069	3 446	Resultat før skattekostnad	3 419	2 440
455	758	Forventet skattekostnad etter nominell sats	752	537
Skatteeffekter av:				
-16	-30	Permanente forskjeller	-32	-5
1	1	Andel resultat i tilknyttet selskap	3	1
-1	-	Tidligere års skatter	-	1
439	729	Sum skattekostnad	723	534
21%	21%	Effektiv skattesats	21%	22%

Note 19 Skatter

Spesifikasjon av utsatt skatt og utsatt skattefordel

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon av netto utsatt skatt og utsatt skattefordel. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynliggjort at den vil bli utnyttet. Ved verdsettelsen av utsatt skatt pr 31. desember 2020 og 2019 er det anvendt en skattesats på 22 prosent.

Morselskap

(Beløp i mill. kr)	31.12.19	Resultatført	Øvrige resultat- elementer	Konsern- bidrag	31.12.20
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	4	-3	-	-	1
Varige driftsmidler	3 532	530	-	-	4 062
Pensjonsforpliktelser	-41	12	-25	-	-54
Andre langsiktige poster	608	21	-54	-	575
Fremførbart underskudd	-1 786	169	-	-	-1 616
Sum	2 317	729	-79	-	2 968

Konsern

(Beløp i mill. kr)	31.12.19	Resultatført	Øvrige resultat- elementer	Konsern- bidrag	31.12.20
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	2	50	-	-	85
Varige driftsmidler	3 748	415	-	-	4 162
Pensjonsforpliktelser	-43	12	-25	-	-55
Andre langsiktige poster	675	16	-54	-	604
Fremførbart underskudd/fremførbare rentekostnader *)	-1 836	172	-	-44	-1 710
Sum	2 545	665	-79	-44	3 086

*) Betalbar skatt knyttet til konsernbidrag som skal utbetales i 2021 er reklassifisert fra betalbar skatt til utsatt skatt for konsernet.

Utsatt skatt ført mot øvrige resultatelementer

Morselskap			Konsern	
31.12.19	31.12.20	(Beløp i mill. kr)	31.12.20	31.12.19
19	-25	Estimatavik pensjoner	-25	19
28	-54	Verdiendring kontantstrømsikring	-54	28
47	-79	Sum utsatt skatt ført mot øvrige resultatelementer	-79	47

Note 20 Investeringer i datterselskaper, felleskontrollerte og tilknyttede selskaper

Virksomheten i konsernet er i hovedsak konsentrert i morselskapet, Statnett SF. I konsernet inngår i tillegg sju datterselskaper, ett felleskontrollert selskap og eierandeler i enkelte tilknyttede selskaper. Det henvises til note 22, nærstående parter, for beskrivelse av virksomheten i datterselskapene.

Prinsipp

Konsoliderte selskaper

Konsernregnskapet omfatter Statnett SF og datterselskaper, der Statnett SF alene har kontrollerende eierandeler. Normalt antas Statnett SF å ha kontroll når direkte eller indirekte eierinteresser utgjør mer enn 50 prosent av de stemmeberettigede aksjene. Dersom Statnett eier mindre enn 100 prosent av stemmeberettigede aksjer, eller gjennom avtale har mindre enn 100 prosent av stemmene, vurderes det særskilt om konsernet faktisk har kontroll.

Utarbeidelse av konsernregnskapet skjer etter oppkjøpsmetoden og viser konsernet som om det var én enhet. Kostprisen på aksjer i datterselskaper er eliminert mot egenkapitalen på oppkjøpstidspunktet. Merverdier utover den balanseførte egenkapital i datterselskaper fordeles til de eiendeler og gjeldsposter som merverdien kan knyttes til. Den del av kostprisen ved kjøp av virksomhet som ikke kan tilskrives bestemte eiendeler, presenteres som goodwill.

Statnett SFs Pensjonskasse er ikke en del av konsernet. Innskutt egenkapital i pensjonskassen er vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultatet, og klassifisert som finansielt anleggsmiddel.

Felleskontrollert selskap

Det er for tiden ett felleskontrollert selskap i Statnett konsern, Fifty AS, som vurderes som en felleskontrollert driftsordning. For det første er selskapet vurdert som en felleskontrollert ordning siden Statnett sammen med en annen part er bundet av kontrakt, og kontrakten gir partene felles kontroll over Fifty AS. Dernest er selskapet vurdert som en felleskontrollert driftsordning siden partene har rettigheter til eiendelene og ansvar for forpliktelsene i Fifty AS. Investeringen i felleskontrollert selskap regnskapsføres etter prinsippet om proporsjonal konsolidering («bruttometoden») som innebærer at Statnett regnskapsfører sin andel av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld på hver enkelt regnskapslinje.

Investering i tilknyttet selskap

Tilknyttet selskap er selskaper der Statnett har betydelig innflytelse, dvs. kan påvirke finansielle og operasjonelle beslutninger i selskapet, men ikke har kontroll over selskapet. Normalt vil dette være selskaper hvor konsernet eier mellom 20 og 50 prosent av de stemmeberettigede aksjene. Tilknyttede selskaper vurderes etter egenkapitalmetoden. Dette innebærer at konsernets andel av årets resultat etter skatt og avskrivninger på eventuelle merverdier resultatføres. Regnskapet i det tilknyttede selskap er omarbeidet til Statnetts regnskapsprinsipper i tråd med IFRS. I konsernbalansen er eierandel i tilknyttet selskap klassifisert som finansielle anleggsmidler til opprinnelig kostpris med tillegg av akkumulerte resultatandeler og fradrag for utbytte, og eventuelle nedskrivninger.

Kjøp/salg av datterselskaper, felleskontrollerte og tilknyttede selskaper

Ved kjøp og salg av datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttede selskaper er disse inkludert i konsernregnskapet for den del av året de har vært del av eller tilknyttet konsernet.

Investering i datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttet selskap i Statnett SF (selskapsregnskapet)

Investeringer i datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttet selskaper behandles etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Avgitt konsernbidrag (netto etter skatt) tillegges kostpris på investering i datterselskap. Mottatt konsernbidrag og utbytte resultatføres som finansinntekt i den grad utbytte og konsernbidrag ligger innenfor opptjente resultater i eierperioden. Utbytte utover opptjente resultater i eierperioden behandles som reduksjon av aksjeinvesteringen. Konsernbidrag og utbytte regnskapsføres i det året det er vedtatt.

Nedskrivning

Konsernet vurderer på hvert rapporteringstidspunkt om det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Hvis slike indikasjoner foreligger, testes investeringen for nedskrivning. Nedskrivning foretas dersom gjenvinnbart beløp (høyeste av virkelig verdi fratrukket salgskostnader og bruksverdi) er lavere enn balanseført verdi.

Virksomhetssammenslutninger

Virksomhetssammenslutninger innregnes i henhold til oppkjøpsmetoden. Anskaffelseskost er summen av virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet av eiendeler som overdras, gjeld som pådras eller overtas som vederlag for kontroll av den oppkjøpte virksomheten. Transaksjonskostnader som kan henføres direkte til virksomhetssammenslutninger, resultatføres.

Note 20 Investeringer i datterselskaper, felleskontrollerte og tilknyttede selskaper

Den kjøpte virksomhetens identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser som tilfredsstill vilkårene for regnskapsføring under IFRS 3, innregnes til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Goodwill som oppstår ved oppkjøp, innregnes som en eiendel målt til overskytende av totalt overført vederlag og verdi av ikke kontrollerende interesser i oppkjøpt selskap utover nettoverdi av oppkjøpte identifiserbare eiendeler og overtatte forpliktelser. Hvis konsernets andel av netto virkelig verdi av den kjøpte virksomhetens identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser etter revurdering overstiger totalt vederlag, innregnes det overskytende beløpet i resultatregnskapet umiddelbart.

Statnett SF har følgende investeringer per 31. desember 2020:

Selskap	Virksomhetens art	Anskaffel- sestids- punkt	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemme- andel	Balansført verdi (beløp i tusen kr)
Datterselskaper						
Statnett Transport AS *	Transport og rederi	1996	Drammen	100%	100%	108 021
Statnett Forsikring AS	Skadeforsikring	1998	Oslo	100%	100%	30 200
NordLink Norge AS	Utvikle og drifte transmisjonsnett	2010	Oslo	100%	100%	2 090 262
NorGer AS	Komplementar	2010/2011	Oslo	100%	100%	2 212
NorGer KS	Pt ingen virksomhet	2010/2011	Oslo	100%	100%	2 776
Nydalshøyden Bygg C AS	Eiendom	2013	Oslo	100%	100%	3 959
Elhub AS	Datahub for måledata for strøm	2014	Oslo	100%	100%	209 719
Sum datterselskaper						2 447 149
Felleskontrollerte og tilknyttede selskaper						
Fifty AS	Utvikle og drifte regulerings- og markedssystem	2017	Oslo	50,0 %	50,0 %	5 000
TSO Holding AS **	Markedsplass	2002/2008	Bærum	30,2 %	30,2 %	45 731
eSett OY	Balanseavregning i Norden	2013	Finland	25,0 %	25,0 %	12 668
KraftCERT AS	IKT-sikkerhet	2014	Oslo	33,3 %	33,3 %	1 408
Sum felleskontrollerte og tilknyttede selskaper						64 807
Total eierandel i datterselskaper, felleskontrollert og tilknyttede selskaper						2 511 956

* Statnett Transports drift ble i 2020 overført til Statnett SF. Se note 22 for nærmere omtale.

** Nord Pool Holding AS endret navn til TSO Holding AS i 2020. Eierandel er økt fra 28,2 til 30,2 % i 2020. Se note 22 for nærmere omtale.

Note 20 Investeringer i datterselskaper, felleskontrollerte og tilknyttede selskaper

Konsernverdi for selskap regnskapsført etter egenkapitalmetoden

(Beløp i tusen kr)

	Konsern- verdi 01.01.	Tilgang / Avgang	Årets resultat	Utbytte	Konsern- verdi 31.12.
2020					
TSO Holding AS, 30,2% **	90 439	9 411	122 782	-135 370	87 262
eSett OY, 25,0%	16 902	-	2 008	-	18 910
KraftCERT AS, 33,3%	958	-	450	-	1 408
Sum tilknyttede selskaper	108 299	9 411	125 240	-135 370	107 580
2019					
Nord Pool Holding AS, 28,2%	92 569	-	10 812	-12 942	90 439
eSett OY, 25,0%	17 892	-4 411	3 421	-	16 902
KraftCERT AS, 33,3%	692	-	266	-	958
Sum tilknyttede selskaper	111 153	-4 411	14 499	-12 942	108 299

* Eierandel i eSett OY er redusert fra 33,3 til 25 prosent i mai 2019 når Energinet.dk trådte inn som deleier i selskapet med 25 prosent.

Note 21 Felleskontrollerte driftsordninger

Ved bygging av undersjøiske kabler for overføring av energi mot utlandet har konsernet inngått avtaler om bygging og drift med systemansvarlige i Nederland, Danmark, Tyskland og England. Disse ordningene er vurdert til å være «felleskontrollerte driftsordninger» under IFRS.

Prinsipp

En "felleskontrollert driftsordning" er en felleskontrollert ordning der de partene som har felles kontroll over ordningen, har rettigheter til eiendelene og ansvar for forpliktelsene knyttet til ordningen. Konsernet innregner sin andel av eiendeler, forpliktelser, inntekter og driftskostnader i tilknytning til sine interesser i felleskontrollerte driftsordninger.

Sjøkabler

TenneT TSO BV og Statnett SF har bygget en kabel for overføring av energi mellom Norge og Nederland, omtalt som NorNed-kabelen. Partene eier hver sin fysiske halvdel av kabelen. Statnett SF eier den nordre del, og TenneT eier den søndre delen av kabelen. NorNed-kabelen ble satt i drift i mai 2008. Kostnader og handelsinntekter knyttet til drift av NorNed-kabelen deles likt mellom TenneT og Statnett.

Statnett SF eier Skagerrak-kabler 1-3, mens Energinet.dk har en langsiktig leieavtale om halve kabelkapasiteten. Inntekten fra utleien er inkludert i posten "Andre driftsinntekter". I slutten av desember 2014 ble Skagerrak kabel 4 (SK-4) satt i drift. Statnett SF og Energinet.dk eier hver sin fysiske halvdel av SK-4, hvor Statnett SF eier den nordre delen og Energinet.dk den sørlige delen. Kostnader og handelsinntekter knyttet til drift av Skagerrak-kablene deles likt mellom Energinet.dk og Statnett.

Statnett SF, tyske TenneT og KfW har bygget kabel for overføring av energi mellom Norge og Tyskland. Forbindelsen er omtalt som Nordlink-kabelen, og overføringskapasiteten er på 1400 MW. Forbindelsen består av 53 km ledning på norsk side, 514 km sjøkabel og 55 km landkabel på tysk side. Eierskapet deles likt der Statnett SF gjennom datterselskapet NordLink Norge AS eier den nordlige delen og TenneT og KfW eier den sørlige delen gjennom et felleseid tysk selskap. Kostnader og handelsinntekter deles likt mellom Tyskland og Norge. Legging av den undersjøiske strømkabelen mellom Norge og Tyskland, samt strømrerteranlegg på Ertsmyra og ledning mellom Ertsmyra og Vollesfjord er ferdigstilt. I desember 2020 startet kraftutvekslingen.

Statnett SFs eierandeler i kablene er inkludert i kategorien Jord- og sjøkabler i note for varige driftsmidler og immaterielle eiendeler.

Sjøkabler under bygging

Statnett SF inngikk vinteren 2015 en samarbeidsavtale med britiske National Grid North Sea Link Ltd med sikte på å realisere en HVDC-sjøkabel mellom Norge (Kvilldal) og England (Blyth). Prosjektet North Sea Link vil ha overføringskapasitet på 1400 MW, og forbindelsen består av strømrerteranlegg i Blyth og Kvilldal, 714 km sjøkabel, 6 km landkabel på norsk side og 2 km landkabel på britisk side. Eierskapet vil bli delt likt der Statnett SF vil eie den østlige delen og National Grid NSN Link Ltd vil eie den vestlige delen. Kostnader og handelsinntekter vil deles likt mellom partene. 90 % av sjøkabelen er ferdig produsert og den tredje av fire leggesesonger ble avsluttet i oktober. Strømrerteranleggene i Kvilldal var klart til bruk i november, og anlegget i Blyth forventes å være klart til bruk våren 2021. Prosjektet er forventet ferdigstilt i løpet av 2021.

Verdien av utført arbeid på sjøkabler under bygging er inkludert i balansenlinjen Anlegg under utførelse. Strømrerteranlegget i Kvilldal var ved utgangen av 2020 vurdert som klart til bruk og ble omklassifisert fra Anlegg under utførelse til Varige driftsmidler med en anskaffelseskost på 2,4 milliarder kroner.

Note 22 Nærstående parter

Prinsipp

To parter er nærstående dersom en part kan påvirke den annen parts beslutninger. Transaksjoner med nærstående parter skal skje på markedsmessige betingelser.

Eier

Statnett SF var 100 prosent eid av den norske stat ved Olje- og energidepartementet (OED) per 31. desember 2020. Statnett har relasjoner til OED både som eier og reguleringsmyndighet.

Reguleringsmyndighet

Det er Stortinget som lovgivende myndighet som vedtar lover, basert på forslag fra regjeringen. Forskrifter vedtas av Kongen i statsråd. OED forvalter sine ansvarsområder, og delegerer forvaltning av de fleste områder i energiloven til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). NVE leder den nasjonale beredskapen på kraftforsyning. Videre er det NVE som behandler søknader om konsesjon for bygging av kraftstasjoner, kraftlinjer, transformatorer og andre installasjoner i kraftforsyningen, og regulering av vassdrag. I medhold av forvaltningsloven kan ethvert enkeltvedtak fattet av NVE, klages inn for OED som overordnet instans.

Reguleringsmyndighet for Energi (RME), del av NVE, er utpekt som reguleringsmyndighet og skal utføre sine oppgaver som uavhengig myndighet. RMEs oppgave er å sørge for at aktørene overholder regelverket som sikrer konkurransevilkår i kraftmarkedet og et effektivt drevet kraftnett. Ethvert enkeltvedtak fattet av RME kan klages inn for Energiklagenemda.

Andre nærstående parter

Oversikt over investeringer i datterselskap, felleskontrollerte og tilknyttede selskaper er spesifisert i note 20.

Morselskap

Statnett SF er låntaker for Statnett-konsernets eksterne låneopptak. Den sentrale finansfunksjonen i Statnett SF samordner og ivaretar den finansielle risiko knyttet til valuta, renter og likviditet i konsernet. Det er inngått låneavtaler mellom Statnett SF og datterselskaper. Det er i 2020 etablert konsernkontoordning. Statnett SF er innehaver av hovedkontoen og deltakende konsernselskap har hver sine underkonti tilknyttet hovedkontoen. Alle bankinnskudd som inngår i løsningspresentasjonen presenteres i Statnett SF som betalingsmidler. De øvrige deltakernes andeler av hovedkonto inngår som konsernmellomværende. I tillegg er det inngått avtaler om kjøp og salg av tjenester. Alle transaksjoner er foretatt som en del av den ordinære virksomheten og til markedsmessige vilkår. De vesentligste transaksjonene er beskrevet nedenfor:

Statnett Forsikring AS

Statnett Forsikring AS har konsesjon til å dekke risiko og forestå reassurans vedrørende selskaper i Statnett-konsernet, begrenset til selskaper hvor eierandelen utgjør mer enn 50 prosent. Selskapet opererer videre som direktetegnende person- og skadeforsikringsselskap.

Statnett Transport AS

Frem til 30. juni 2020 drev Statnett Transport AS tungtransport på land og sjø og leverte transporttjenester til Statnett SF, herunder beredskapstjenester for transport av tunge enheter på land og sjø. Med virkning fra 1. juli 2020 ble virksomheten i Statnett Transport AS overført til Statnett SF. Virksomhetsoverdragelsen ble gjennomført etter prinsippet om armlengdes avstand og eiendeler og gjeld ble vurdert til virkelig verdi. Statnett SF har ytet Statnett Transport AS et ansvarlig lån som står tilbake for selskapets øvrige kreditorer. Det ansvarlig lånet ble innfridd som en del av kjøpesummen. Statnett Transport AS har ytt et lån til Statnett SF på 163 MNOK per 31. desember 2020. Frem til 30. juni har Statnett SF levert også enkelte administrative støttetjenester innenfor IT, juridisk, anskaffelser og økonomi. Fra 1. juli er det ingen operasjonell virksomhet i Statnett Transport AS.

NordLink Norge AS

NordLink Norge AS er utbygger og eier av den nordlige delen av NordLink-kabelen. De tyske selskapene TenneT og KfW skal gjennom sitt felleseide selskap, bygge og eie den sørlige delen av NordLink. NordLink er den første kabelforbindelsen mellom det norske og tyske kraftmarkedet, med en kapasitet på 1400 MW. NordLink blir driftet av de respektive lands transmisjonsnettoperatører (Statnett SF og TenneT). Legging av den undersjøiske strømkabelen mellom Norge og Tyskland, samt strømrerteranlegg på Ertsmyra og ledning mellom Ertsmyra og Vollesfjord er ferdigstilt. I desember 2020 startet kraftutvekslingen.

Statnett SF er forpliktet til å finansiere prosjektet. Kapitalforpliktelsen tilsvarer NordLink Norge AS' 50 prosent andel av de totale investeringskostnader knyttet til prosjektet. For å sikre at NordLink Norge AS skal kunne oppfylle sine finansielle forpliktelser, skal midler tilføres på de tidspunkt hvor disse forfaller. Statnett SF stiller morselskapsgarantier for NordLink Norge AS' hovedleverandører i henhold til bestemmelser i kontraktene med disse. For disse garantiene svares det en garantipremie priset til markedsmessige betingelser. NordLink Norge AS har ingen ansatte. Statnett SF utfører prosjektjenester knyttet til utbyggingen, samt drifts- og vedlikeholdstjenester i tillegg til administrative støttetjenester til selskapets drift. NordLink Norge AS inngår i konsernkontoordningen.

Note 22 Nærstående parter

Elhub AS

Elhub AS drifter og videreutvikler den sentrale datahuben for måleverdier og markedsprosesser i det norske kraftmarkedet. Elhub AS' hovedfunksjon er automatisert måleverdiprosessering og måleverdidistribusjon, samt prosessering av markedsprosesser som leve randør bytter, flyttinger og rapportering. Datahuben ble satt i drift 18. februar 2019.

I forbindelse med utvikling av datahuben har Statnett SF ytet lån til Elhub AS. Statnett SF leverer også enkelte administrative støttetjenester innenfor IT, juridisk, anskaffelser og økonomi. Elhub AS inngår i konsernkontoordningen.

NorGer AS og NorGer KS

Statnett SF eier 100 prosent av aksjene i NorGer AS og 90 prosent eierandel i NorGer KS. I tillegg eier NorGer AS 10 prosent eierandel i NorGer KS, slik at Statnett SF inklusive indirekte eierskap også kontrollerer 100 prosent av eierandelene i NorGer KS. Det er begrenset virksomhet i begge selskapene.

Nydalshøyden Bygg C AS

Selskapet er hjemmelshaver til eiendommen Nydalen Allè 33 i Oslo hvor Statnett SF har sitt hovedkontor. Selskapet har ytet et lån til Statnett SF på 21 millioner kroner.

Fifty AS

Fifty AS er et felleskontrollert selskap eid 50 prosent av Statnett SF og 50 prosent av Affärsverket svenska kraftnät. Fifty AS forvalter og utvikler IT-systemer for å sikre balansering av det nordiske kraftsystemet. Fifty AS selger både lisenser, vedlikehold- og forvaltningstjenester til Statnett SF. Fifty AS har ingen ansatte. Statnett SF utfører prosjektjenester knyttet til forvaltning og utvikling av IT-systemer i tillegg til administrative støttetjenester til selskapet.

Transaksjoner mellom Fifty AS og Statnett SF inngår i linjen for felleskontrollert selskap i tabellen under.

TSO Holding AS (tidligere Nord Pool Holding AS)

TSO Holding AS er et tilknyttet selskap og Statnett SF eier 30,2 prosent av aksjene per 31. desember 2020. Det tilknyttede selskapet eier 34 prosent av aksjene i Nord Pool AS. Statnett SF kjøper overføringstap fra Nord Pool AS daglig. Kjøpet skjer til kraftbørsens markedspriser.

Med virkning fra 15. januar 2020 solgte TSO Holding AS (tidligere Nord Pool Holding AS) 66 prosent av aksjene i Nord Pool Holding 2 AS til Euronext Nordics Holding AS. Nord Pool Holding 2 AS endret navn til Nord Pool Holding AS per 22. mai 2020, og er ene-eier av aksjene i Nord Pool AS og European Market Coupling Operator AS. Statnett konsernet har en regnskapsmessig gevinst fra salget på 127 millioner kroner. Statnett SF har i juni 2020 mottatt et utbytte på 135 millioner kroner fra TSO Holding AS.

I mai 2020 kjøpte Statnett SF 2 % av aksjene i TSO Holding AS og økte eierandelen fra 28,2 til 30,2 prosent.

eSett OY

eSett OY leverer balanseavregningstjenester til markedsaktører i Finland, Sverige og Norge. Den 14. mai 2019, inngikk det danske systemansvarlige nettselskapet Energinet en avtale med Statnett, Svenska kraftnät, Fingrid og Statnett om å bli deleier i eSett Oy. Transaksjonen gjør Energinet til deleier i eSett Oy. Aksjene er delt likt mellom de fire eierne, hver med 25 prosent. Avtalen innebærer at Energinet blir en del av det nordiske samarbeidet om avregning av ubalanser i kraftmarkedet, med forventet oppstart tidlig i 2021.

De fire eierne har ytt et likelydende lån til eSett OY. Lånet fra Statnett utgjør 10 millioner kroner per 31. desember 2020.

Note 22 Nærstående parter

Utbytte og konsernbidrag

Statnett SF har i 2020 mottatt utbytte og konsernbidrag på totalt 202 millioner kroner fra datterselskaper og tilknyttet selskap.

Statnett SFs mellomværende med selskaper i samme konsern

(Beløp i mill. kr)	Kundefordringer		Utlån		Innlån		Leverandørgjeld	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Datterselskaper	31	83	4 272	4 699	26	399	57	3
Felleskontrollert selskap	107	173	-	-	-	-	-1	6

Renter

Rentesatsen på inn- og utlån er avtalt til 6 måneders NIBOR med et påslag i intervallet 0,3 - 2,5 prosent.

Konsernkonto ordningen renteberegnes med 3 måneders NIBOR med et påslag 0,25 og 0,7 prosent for henholdsvis fordring og gjeld.

Statnett SFs handel med selskaper i samme konsern

(Beløp i mill. kr)	Driftsinntekter regulert		Andre driftsinntekter		Driftskostnader	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Datterselskaper	-564	-644	50	85	-124	-66
Felleskontrollert selskap	-	-	43	54	-2	-1

(Beløp i mill. kr)	Finansinntekter		Finanskostnader	
	2019	2020	2019	2020
Datterselskaper	173	167	-1	-1

(Beløp i mill. kr)	Mottatt konsernbidrag		Mottatt utbytte	
	2019	2020	2019	2020
Datterselskaper	17	66	53	135

Note 23 Ytelser til ledelsen

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte 2020

Erklæring om godtgjørelse til konsernsjef og konsernledelsen er utarbeidet i tråd med foretakets vedtekter, allmennaksjelovens regler, samt "Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel" fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 13. februar 2015.

Lederlønnspolitik

Det førende prinsipp for konsernet er at lønn og andre ytelser til konsernledelsen skal være konkurransedyktige, slik at konsernet kan tiltrekke seg og beholde dyktige ledende ansatte. Kompensasjonen skal ikke være lønnsledende, men likevel konkurransedyktig i forhold til vår bransje og andre selskaper som rekrutterer i det samme marked som Statnett. Lønnen skal samtidig reflektere den enkeltes erfaring, ansvarsområde og oppnådde resultater. Lederlønnspolitikken gjelder for Statnett SF og datterselskaper.

Retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse

Med utgangspunkt i Nærings- og fiskeridepartementets "Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel", har styret faste rammer for hvilke elementer som kan inngå i konsernets lønns- og kompensasjonspakke når det inngås nye avtaler for ledende ansatte. Følgende retningslinjer gjelder:

Fastlønn: Fastlønnen fastsettes etter en stillings- og markedsvurdering som vurderes opp mot Statnetts lønnspolicy om å tilby konkurransedyktige vilkår, uten å være lønnsledende. Når fastlønn fastsettes, skal verdiene av de samlede ytelser legges til grunn.

Pensjonsordning: Medlemskap i Statnetts kollektive innskuddspensjonsordning.

Personforsikringer: De ordninger som til enhver tid er etablert for øvrige ansatte, herunder gruppelevs-, ulykkes-, sykeforsikring, samt yrkesskade- og reiseforsikring gjelder også for ledende ansatte.

Bilordning: Det kan ytes bilgodtgjørelse. Unntaksvis kan firmabil tilbys som alternativ når hensynet til behov i tjenesten tilsier det.

Andre ytelser: Dekning av aviser, mobiltelefon og bredbåndskommunikasjon i samsvar med interne retningslinjer.

Interne styreverv: Det gis ingen godtgjørelse for interne styreverv. Det er tegnet styreforsikring for alle styremedlemmer.

Disse retningslinjene gjelder Statnett SF og datterselskaper og blir videreført i 2021.

Gjeldende ordninger for konsernledelsen

Kompensasjon for konsernledelsen fastsettes i henhold til retningslinjene som er angitt ovenfor. Av historiske grunner kan medlemmer av konsernledelsen ha avvikende individuelle ordninger i henhold til avtaler som er inngått før gjeldende retningslinjer ble fastsatt.

I tillegg til den faste lønnen har konsernledelsen bilordning, medlemskap i konsernets kollektive pensjonsordning og, i henhold til tidligere inngåtte arbeidsavtaler, individuelle pensjonsavtaler for pensjonsgrunnlag over 12 G. Tre av konserndirektørene har firmabil med utgangspunkt i det som ble avtalt ved inngåelse av arbeidsavtalen. Pensjonsalder er i henhold til inngått avtaler 65 år for konsernsjef og fire av konserndirektørene. Konserndirektører ansatt i 2019 og senere følger Statnetts praksis om 70 års aldersgrense. Det er en gjensidig forståelse og aksept for at det er anledning til å ta opp behov eller ønske om overgang til annen stilling på et hvert tidspunkt etter fylte 60 år. Det er ikke etablert bonusordninger, aksjebasert avlønning eller andre incentivordninger for ledende ansatte.

Konsernsjef har pensjonsavtale som sikrer 66 prosent av årslønn ved fratredelse ved fylte 65 år. Konsernsjef har avtale om 12 måneders etterlønn utover oppsigelsestid ved oppsigelse fra selskapets side. En leder i datterselskap har avtale om seks måneders etterlønn, utover oppsigelsestid på seks måneder fra selskapets side. Ingen andre medlemmer i konsernledelsen har avtale om etterlønn.

Gjennomføring av lederlønnsprinsippene i 2020

Lederlønnfastsettelsen for 2020 ble gjennomført i samsvar med ovennevnte retningslinjer i Statnett og datterselskaper. Styret vedtar årlig lønnsjustering for selskapets konsernsjef, og vedtar en ramme som konsernsjefen disponerer for lønnsjustering av konsernledergruppen for øvrig. Konsernsjef og ledende ansatte fikk i 2020 en ordinær lønnsregulering innenfor rammer tilsvarende det som ble gitt i konsernet for øvrig.

I erklæringen for 2019 ble det informert om en pågående stillingsvurdering av konserndirektørene og behovet for mulige markedsmessige tiltak som følge av denne. Resultatet ble lagt frem for styret i februar 2020 som fastsatte en ramme for markedsmessige tiltak. Første trinn ble gjennomført fra 1. november 2020, og er fullført per 1. mars 2021.

Etter styrets vurdering er fastsettelsen av lønn og godtgjørelse til ledende ansatte i samsvar med kravene fastsatt i Nærings- og fiskeridepartementets "Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel".

Note 23 Ytelser til ledelsen

Organisering

Styret har nedsatt et eget kompensasjonsutvalg. Dette består av to eieroppnevnte styremedlemmer og et styremedlem valgt av de ansatte. Kompensasjonsutvalget er et rådgivende og saksforberedende organ for styret, og fremsetter forslag til lønnsjustering i samsvar med retningslinjene gjengitt i denne erklæringen. Det er utarbeidet egen instruks for utvalget. Konsernsjef møter fast i utvalget. Direktør for arbeidslivsavdelingen ivaretar sekretærfunksjonen for utvalget.

Ytelser til styret (Beløp i kroner)		Styrehonorar	
		2020	2019
Styret			
Jon Fredrik Baksaas	styrets leder	449 000	444 000
Tove Elisabeth Pettersen	styrets nestleder **)	347 000	309 000
Synne Larsen Homble (til juni 2019)	styrets nestleder	-	151 000
Egil R Gjesteland	styremedlem	296 000	296 000
Maria Sandsmark	styremedlem	278 500	281 000
Einar Strømsvåg (til juni 2020)	styremedlem	148 000	296 000
Wenche Teigland (fra juni 2020)	styremedlem	138 000	-
Christian Henrik Prahls Reusch (fra juni 2020)	styremedlem	120 500	-
Steinar Jøråndstad	styremedlem *)	258 500	276 000
Ole Bjørn Kirstihagen	styremedlem *)	258 500	223 500
Ingeborg Skjelkvåle Ligaarden (fra juni 2020)	styremedlem *)	138 000	-
Pernille Dørstad (til juni 2020)	styremedlem *)	138 000	293 500
Samlede godtgjørelser		2 570 000	2 570 000

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift.

Styremedlemmer som deltar i revisjonsutvalget, kompensasjonsutvalget eller prosjektutvalget har kompensasjon for dette, og styrehonorarene vil derfor variere.

*) For ansattvalgte styremedlemmer oppgis kun styrehonorar og ikke annen lønn knyttet til arbeidsforholdet i foretaket.

**) Tove Elisabeth Pettersen ble styremedlem i juni 2018 og overtok som styrets nestleder fra juni 2019.

Ytelser til konsernledelsen 2020 (Beløp i kroner)		Lønn	Andre godtgjørelser *)	Pensjonskostnad	Samlet godtgjørelse
Konsernsjef					
Auke Lont		3 201 565	182 105	2 412 303	5 795 972
Konserndirektører					
Håkon Borgen	Teknologi og utvikling	2 222 691	120 528	633 793	2 977 012
Knut Hundhammer	Konsern og samfunn, CFO	2 811 101	138 304	856 299	3 805 704
Peer Olav Østli	Nettdrift	2 292 035	152 118	1 080 873	3 525 026
Elisabeth Vike Vardheim	Bygg og anlegg	2 402 269	230 795	739 357	3 372 421
Beate Sander Krogstad	IT	2 261 175	147 903	200 512	2 609 589
Gunnar G. Løvås	System og marked	2 600 766	143 749	174 204	2 918 719
Samlede godtgjørelser		17 791 602	1 115 501	6 097 341	25 004 445

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift.

*) Inkluderer bl.a. verdi av firmabilfordel eller fast bilgodtgjørelse, telefon, aviser og personalforsikringer.

Note 23 Ytelser til ledelsen

Ytelser til konsernledelsen 2019 (Beløp i kroner)		Lønn	Andre godtgjørelser *)	Pensjonskostnad	Samlet godtgjørelse	
Konsernsjef						
Auke Lont		3 142 030	183 859	2 416 504	5 742 393	
Konserndirektører						
Håkon Borgen		Teknologi og utvikling	2 170 460	140 580	590 343	2 901 383
Øyvind Kristian Rue ****)		System og marked	1 133 282	60 166	418 123	1 611 570
Knut Hundhammer		Konsern og samfunn, CFO	2 840 317	140 873	820 659	3 801 849
Peer Olav Østli ***)		Nett drift	2 159 212	155 462	851 484	3 166 158
Elisabeth Vike Vardheim		Bygg og anlegg	2 321 077	213 867	708 460	3 243 404
Beate Sander Krogstad **)		IT	1 425 290	99 396	131 760	1 656 446
Gunnar G. Løvås **)		System og marked	1 601 128	95 790	108 075	1 804 993
Samlede godtgjørelser			16 792 796	1 089 993	6 045 408	23 928 196

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift.

*) Inkluderer bl.a. verdi av firmabilfordel eller fast bilgodtgjørelse, telefon, aviser og personalforsikringer.

***) Beate Sander Krogstad og Gunnar G. Løvås tiltrådte som konserndirektører fra 1. mai 2019

****) Peer Olav Østli var konserndirektør i IT frem til 30. april og ble konserndirektør i Nett drift fra 1. mai 2019

*****) Øyvind Kristian Rue fratrådte med pensjon fra 1. mai 2019

Betingelser knyttet til konsernledelsen

Tittel/navn	Betingelser vedrørende pensjonsalder, førtidspensjon, alderspensjon og etterlønn
Konsernsjef Auke Lont	<p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonen reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år samordnes den årlige alderspensjon på 66 prosent med ytelser fra Statnett SFs Pensjonskasse og folketrygden.</p> <p>Ved død vil gjenlevende ektefelle og barn under 21 år motta pensjon.</p> <p>Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 65 år. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.</p> <p>Ved oppsigelser fra selskapets side ytes det 12 måneders etterlønn, etter utløpet av oppsigelsestiden på 6 måneder.</p>
Konserndirektørene: Håkon Borgen	<p>Pensjonsalder er 65 år, med rett til å fratre med førtidspensjon etter fylte 62 år. Ved fratreden mellom 62 og 65 år utbetales en årlig godtgjørelse på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonen reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Dersom eventuell inntekt mottas fra andre og den sammen med utbetalt førtidspensjon fra Statnett overstiger sluttlønn, skal førtidspensjonen avkortes med 50 prosent av det beløp som overstiger sluttlønn.</p> <p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonen reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp.</p> <p>Ved død vil gjenlevende ektefelle og barn under 21 år motta pensjon.</p> <p>Rett til pensjonsytelser utover det som er opparbeidet gjennom kollektiv pensjonsordning, bortfaller dersom en ikke lenger er ansatt i Statnett SF når de fyller 62 år. Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 65 år. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad. Håkon Borgen er inkludert i foretakets innskuddspensjonsordning og kompensasjonsordning.</p>

Note 23 Ytelser til ledelsen

Betingelser knyttet til konsernledelsen

Tittel/navn	Betingelser vedrørende pensjonsalder, førtidspensjon og alderspensjon
Konserndirektør: Peer Olav Østli	<p>Pensjonsalder er 65 år, med rett til å fratrukke med førtidspensjon etter fylte 62 år. Full opptjeningstid er 30 år. Ved fratredens mellom 62 og 65 år skal det utbetales en årlig godtgjørelse på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget avkortet med ett prosentpoeng for hvert år mellom 62 og 65 år. Pensjonen reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Utbetaling av pensjon kan reduseres med eventuell lønn, pensjon eller honorar fra andre selskaper i Statnett konsernet.</p> <p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonen reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år dekkes alderspensjon gjennom folketrygden og selskapets kollektive pensjonsordning, med et tillegg på 66 prosent av den del av pensjonsgrunnlaget som overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp, forutsatt full opptjeningstid (30 år).</p> <p>Ved død vil barn under 21 år motta barnepensjon.</p> <p>Ved fratredens før pensjonsalder vil det utstedes et rettighetsbevis som sikrer alderspensjonsutbetalinger fra fylte 65 år. Rettighetsbeviset reguleres med 75 prosent av økningen i folketrygdens grunnbeløp frem til pensjonering.</p> <p>Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 67 år, basert på pensjonsgrunnlaget på tidspunktet da uførhet inntrådte. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.</p>
Konserndirektørene: Knut Hundhammer Elisabeth Vike Vardheim	<p>Pensjonsalder er 65 år. I tillegg til ordinært medlemskap i foretakets kollektive pensjonsordning er det inngått en privat pensjonsavtale, hvor pensjon er sikret gjennom opparbeidet sparesaldo inkludert renter som utbetales til den forsikrede. Statnett skal, hvert år frem til tidspunkt for pensjonering eller eventuell fratredelse, innbetale inntil 30 prosent av forskjellen mellom ordinær lønn og 12 ganger folketrygdens grunnbeløp til pensjonsspareordningen. Ved død skal samboer/ektefelle eller etterlatte ha utbetalt sparesaldo inkl. renter fra Statnett SF. Engangsbeløpet vil være skattepliktig for mottaker.</p> <p>Knut Hundhammer og Elisabeth Vike Vardheim er i tillegg berettiget til pensjon fra foretakets kollektive ytelsesordning fra fylte 67 år.</p>
Konserndirektørene: Beate Sander Krogstad Gunnar G. Løvås	<p>Konserndirektørene har ordinært medlemskap i Statnetts kollektive innskuddspensjonsordning. Beate Sander Krogstad er i tillegg inkludert i kompensasjonsordningen.</p>

Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til medlemmer av konsernledelsen eller styret.

Note 24 Andre forpliktelser

Andre forpliktelser består i hovedsak av fjerningsforpliktelser knyttet til nettanlegg og mottatt investeringstilskudd.

Prinsipp

Estimater på kostnader til fjerning av varige driftsmidler innregnes som forpliktelse på det tidspunktet konsernet anser å ha en juridisk eller faktisk forpliktelse til fjerning. Fjerningsforpliktelser neddiskonteres ved bruk av estimat på fremtidig inflasjon og NVE-rente. Endring i estimat som følge av at fjerningsforpliktelsen har kommet nærmere det antatte oppgjørstidspunktet, regnskapsføres som rentekostnad. For øvrig vises det til note 8 Varige driftsmidler og andre immaterielle eiendeler for nærmere beskrivelse av regnskapsføring av fjerningsforpliktelser.

Investeringstilskudd er økonomiske bidrag fra annet selskap til finansiering av anlegg som Statnett bygger og beholder eiendomsretten til. Investeringstilskuddene innregnes som en forpliktelse når det mottas og inntektsføres over det aktuelle anleggets levetid.

Spesifikasjon av endringer i andre forpliktelser

Morselskap/konsern

(Beløp i mill. kr)	Fjerningsforpliktelser	Øvrige forpliktelser	Sum
Forpliktelser 1. januar 2019	381	75	455
Nye eller endrede estimater	98	13	112
Benyttede beløp	-43	-	-43
Tilbakeførte ubenyttede beløp	-53	-	-53
Rentekostnad	19	-	19
Omklassifisert til kortsiktig forpliktelse	-25	-	-25
Forpliktelser 31. desember 2019	378	88	466
Nye eller endrede estimater	165	47	212
Benyttede beløp	-44	-	-44
Tilbakeførte ubenyttede beløp	-9	-	-9
Rentekostnad	21	-	21
Omklassifisert til kortsiktig forpliktelse	-146	-	-146
Forpliktelser 31. desember 2020	366	135	501

Det er ingen forskjeller mellom morselskapet og konsernet.

For forventet tidspunkt for utbetaling vises det til note 18 Finansiell risikostyring.

Se note 3 Regnskapsestimater og forutsetninger for en forklaring av de viktigste kildene til usikkerhet i estimater.

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Morselskapet har ikke anledning til å stille pant eller annen sikkerhet i foretakets eiendeler, bortsett fra å stille sikkerhet overfor finansinstitusjoner i forbindelse med daglige banktransaksjoner, samt å stille sedvanlige sikkerheter som ledd i den daglige driften. For garantier stillet på vegne av datterselskap, vises det til noten for nærstående parter.

Note 26 Betingede eiendeler og forpliktelser

Prinsipp

Betingede eiendeler og forpliktelser er en mulig eiendel eller plikt hvis eksistens er usikker, og vil bli bekreftet ved at det i fremtiden enten inntreffer eller ikke inntreffer en spesiell hendelse, for eksempel utfallet av en rettssak eller slutføring av et forsikringsoppgjør. Betingede forpliktelser innregnes i regnskapet, basert på estimert utfall, dersom det er sannsynlig (mer enn 50 prosent) at forpliktelsen har oppstått. Ved lavere sannsynlighet opplyses det om forholdene i noter til regnskapet hvis det er vesentlig og dersom sannsynligheten for utbetaling er svært liten. En eiendel vil kun balanseføres dersom det er overveiende sannsynlig (mer enn 90 prosent) at konsernet vil motta eiendelen. Dersom det er en viss sannsynlighet for at fordeler vil tilflyte konsernet, vil opplysninger om dette tas inn i note til årsregnskapet.

Mer-/mindreinntekter er betingede forpliktelser/eiendeler etter IFRS og balanseføres således ikke, men det vises til note 4 Driftsinntekter for nærmere opplysninger.

Det er ikke balanseført betingede eiendeler og forpliktelser i årsregnskapet.

Statnett solgte i 2014 sitt tidligere hovedkontor på Husebyplatået i Oslo til Husebyplatået AS med en regnskapsført gevinst på 56 millioner kroner. Videre solgte Statnett i 2016 Noreveien 26 med et regnskapsmessig tap på 39 millioner kroner, til samme kjøper. Endelig oppgjør er ikke avklart, og er avhengig av hvilken utnyttelse av eiendommen som Husebyplatået AS får byggetillatelse for. Statnett estimerer at foretaket vil motta innbetalinger på inntil om lag 800 millioner kroner i tidsrommet 2023 – 2028 dersom utbyggingsplanene som Husebyplatået har skissert, blir realisert. Disse forventede innbetalingene er ikke regnskapsført, og estimatet er beheftet med usikkerhet.

Note 27 Andre driftskostnader

Andre driftskostnader utgjør kostnadsarter som ikke klassifiseres på de øvrige linjer under driftskostnader.

Prinsipp

Andre driftskostnader regnskapsføres når de påløper.

Eiendomsskatter klassifiseres som andre driftskostnader og resultatføres i regnskapsåret når faktura som gjelder inneværende år, mottas fra kommunene.

Leieavtaler - IFRS 16

Leieavtaler balanseført etter IFRS 16 vises under note 8 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler samt note 16 Rentebærende gjeld.

Spesifikasjon av andre driftskostnader

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i mill. kr)	2020	2019
54	68	Leiekostnader *	68	55
321	459	Innleie personell/konsulenter/kjøp av tjenester	657	473
91	97	Forsikring	83	80
448	486	Materialer og underentreprenører	380	359
281	320	Eiendomsskatt	340	300
164	186	IT-kostnader	187	172
332	373	Øvrig	315	319
1 691	1 989	Sum andre driftskostnader	2 030	1 758

* Omfatter kun leiekostnader som ikke kvalifiserer for balanseføring etter IFRS 16 Leieavtaler.

Honorar til revisor

Morselskap			Konsern	
2019	2020	(Beløp i tusen kr)	2020	2019
1 136	985	Lovpålagt revisjon	1 471	1 507
514	624	Andre attestasjonstjenester	693	554
138	10	Skatterelatert bistand	31	150
1 256	132	Annen bistand	146	1 274
3 044	1 751	Sum honorar til revisor (ekskl. mva.)	2 341	3 485

Note 28 Øvrige resultatelementer

Årets øvrige resultatelementer er en del av totalresultatet, og inngår også i oppstillingen av endringer i egenkapital. Øvrige resultatelementer som resirkuleres gjennom resultat i senere perioder, føres mot øvrige poster i egenkapitaloppstillingen, mens øvrige resultatelementer som ikke resirkuleres gjennom resultat i senere perioder, føres mot opptjent annen egenkapital i egenkapitaloppstillingen.

Spesifikasjon av øvrige resultatelementer

Morselskap/konsern

(Beløp i mill. kr)

	Virkelig verdi for finansielle instrumenter	Kontantstrømsikringsreserve, se note 15	Sum øvrige resultatelementer ført mot øvrige poster	Estimatavvik på pensjonsforpliktelser	Sum øvrige resultatelementer ført mot opptjent annen egenkapital	Sum Øvrige resultatelementer
Balansført verdi 1.1.19	-	-68	-68	-166	-166	-234
Endring, brutto	-	129	129	86	86	215
Skatteeffekt	-	-28	-28	-19	-19	-47
Balansført verdi 31.12.19	-	33	32	-99	-99	-67
Balansført verdi 1.1.20	-	33	33	-99	-99	-66
Endring, brutto	-	-246	-246	-114	-114	-360
Skatteeffekt	-	54	54	25	25	80
Balansført verdi 31.12.20	-	-159	-159	-188	-188	-346

Note 29 Hendelser etter balansedagen

Prinsipp

Vesentlige hendelser etter balansedagen som inntreffer før styret har avlagt regnskapet, kan medføre enten at årsregnskapet må endres, eller at det må opplyses om forholdet i noter. Hvis det fremkommer opplysninger om forhold som eksisterte på balansedagen, og forholdet er vesentlig, må regnskapet endres.

Myndighetene har i 2021 innført innreiserestriksjoner knyttet til utenlandsk arbeidskraft som vil kunne forventes å påvirke fremdriften i prosjektene. Ved forsinket ferdigstillelse av nye anlegg vil dette kunne påvirke periodiseringen av tillatt inntekt mellom år.

Det har ikke fremkommet andre hendelser etter balansedagen som ville ha påvirket regnskapet eller gjennomførte vurderinger i vesentlig grad.

Note 30 Eiendeler holdt for salg

Prinsipp

Når et driftsmiddels balanseførte verdi hovedsakelig vil bli gjenvunnet ved en salgstransaksjon heller enn ved fortsatt bruk, skal driftsmidlet klassifiseres som holdt for salg. Driftsmidlet må da faktisk være tilgjengelige for umiddelbart salg, og et fremtidig salg må være svært sannsynlig og forventes å skje innen ett år. Ved omklassifiseringen opphører avskrivningene selv om driftsmidlet fortsatt er i bruk, og driftsmidlet skal regnskapsføres til laveste av balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader.

Konsernet har avtalt eksklusiv forhandlingsprosess med en aktuell kjøper av gassturbiner og tilhørende anlegg fra reservekraftverket på Nyhamna. Balanseført verdi av anlegget er 254 millioner kroner, og anlegget ble omklassifisert til eiendeler holdt for salg i fjerde kvartal i 2020. Salget skal etter planen skje i løpet av høsten 2021.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway

Tel: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til foretaksmøtet i Statnett SF

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Statnett SFs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, totalresultatet for perioden, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, totalresultat for perioden, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Statnett SF per 31. desember 2020 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Statnett SF per 31. desember 2020 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2020. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Sentrale forhold identifisert i revisjonen er:

- Investeringer i varige driftsmidler og anlegg under utførelse

side 2

Investeringer i varige driftsmidler og anlegg under utførelse

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
<p>Det vises til notene 8, 9 og 21 i konsernregnskapet hvor Statnett spesifiserer og beskriver prinsipper for regnskapsmessig behandling av investeringer i varige driftsmidler og anlegg under utførelse. Det vises også til note 3 for en beskrivelse av estimater knyttet til varige driftsmidler, samt beskrivelse av hvordan investeringer i varige driftsmidler påvirker tillatt inntekt i note 4.</p> <p>Per 31. desember 2020 beløper balanseført verdi av varige driftsmidler seg til NOK 60.296 millioner og balanseført verdi av anlegg under utførelse beløper seg til NOK 10.103 millioner. Konsernets investeringer utgjorde i 2020 NOK 7.299 millioner. Investeringer består av tilganger inkludert aktiverte byggeåndsrenter.</p> <p>For investeringer er det skjønnsmessige vurderinger spesielt knyttet til:</p> <ul style="list-style-type: none"> fastsettelse av hvorvidt kostnader skal aktiveres eller kostnadsføres, regnskapsmessig og skattemessig estimering av påløpte kostnader og ferdigstillelsesgrad på kabelprosjekter på balansetidspunktet <p>For anlegg under utførelse er det skjønnsmessige vurderinger knyttet til fastsettelse av tidspunkt for overføring av prosjekter fra anlegg under utførelse til varige driftsmidler, ferdigstillingstidspunktet.</p> <p>Ved ferdigstillingstidspunktet av prosjekter og kjøp av anlegg er det skjønnsmessige vurderinger knyttet til dekomponering av kostpris og fastsettelse av forventet levetid.</p> <p>På grunn av regnskapspostenes størrelse og kompleksitet, graden av skjønn som ledelsen må utøve og vurderingenes påvirkning på tillatt inntekt, er investeringer i varige driftsmidler og anlegg under utførelse identifisert som et sentralt forhold i revisjonen.</p>	<p>Vi har gjennomgått Statnett sin prosess for oppfølging av investeringsprosjekter og vurdert utforming og implementering av kontroller knyttet til aktivering og dekomponering av ferdigstilte prosjekter og kjøpte anlegg, estimering av forventet levetid, estimering av ferdigstillelsesgrad og fastsettelse av ferdigstillingstidspunkt.</p> <p>Vi har vurdert og utfordret ledelsens skjønnsmessige vurderinger, spesielt i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> vurdering av hvorvidt kostnader skal aktiveres eller kostnadsføres, regnskapsmessig og skattemessig tidspunkt for overføring av prosjekter fra anlegg under utførelse til varige driftsmidler forventet levetid grad av dekomponering metode for estimering av ferdigstillelsesgrad på kabelprosjekter, og estimering av påløpte kostnader knyttet til prosjektene på balansetidspunktet <p>Vi har testet et utvalg av årets tilganger og vurdert om disse er riktig klassifisert med tanke på aktivering eller kostnadsføring. Vi har videre testet et utvalg av estimater for ferdigstillelsesgrad og påløpte prosjektkostnader.</p> <p>For prosjekter som er ferdigstilt i 2020 har vi testet et utvalg med tanke på tidspunkt for overføring fra anlegg under utførelse til varige driftsmidler, dekomponering av kostpris og fastsettelse av forventet levetid.</p> <p>Vi har vurdert om de tilknyttede noteopplysningene i konsernregnskapet er dekkende.</p>

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Deloitte.

side 4

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 11. mars 2021

Deloitte AS

Gry Kjersti Berget
statsautorisert revisor

Regnskap for bærekraftsrapport

Samlet detaljert informasjon om de tre hovedkategoriene beskrevet i bærekraftsrapporten.

Informasjon om sosiale forhold

Personsikkerhet

Alvorlig hendelsesfrekvens SIF	2020		2019		2018	
	Antall	SIF-verdi	Antall	SIF-verdi	Antall	SIF-verdi
Totalt	29	6,2	15	2,9	15	2,6

Fraværsskader H1	Antall skader	H1-verdi	Antall skader	H1-verdi	Antall skader	H1-verdi
Ansatte	4	1,5	6	2,3	5	1,9
Entreprenører	13	6,6	16	6,2	28	8,6
Totalt	17	3,6	22	4,2	33	5,6

Skader H2	Antall skader	H2-verdi	Antall skader	H2-verdi	Antall skader	H2-verdi
Ansatte	12	4,4	15	5,7	16	6,1
Entreprenører	23	11,7	34	13,2	50	15,4
Totalt	35	7,5	49	9,4	66	11,3

Dødsulykker	2020	2019	2018
Ansatte	0	0	0
Entreprenører	1	0	0

Fraværskader frekvens	Antall dager	F-verdi	Antall dager	F-verdi	Antall dager	F-verdi
Ansatte	67	24	62	23	120	45
Entreprenører	258	131	155	60	366	113
Totalt	325	70	217	42	486	83

Skader og fraværsskader skiller ikke på kjønn eller regioner. H1-verdien viser frekvensen av arbeidsrelaterte personsikskader med fravær per millioner arbeidede timer. H2-verdi viser frekvensen av totalt antall arbeidsrelaterte personsikskader per millioner arbeidede timer. SIF fanger opp de mest alvorlige hendelsene/forholdene som innebærer personsikskader, nestenulykker, skade på ytre miljø og registrerte farlige forhold innen elsikkerhet og arbeid i høyden per million arbeidede timer. Fraværskader defineres som tapte arbeidsdager i forhold til det totale antall arbeidsdager den skadede er borte fra og med første dag etter at arbeidsskaden inntrådte. F-verdi viser fraværssomfanget eller frekvensen av fraværskader som følge av arbeidsskaden per million arbeidede timer. En dødsulykke regnes som 230 dager fravær. Forskjell i resultater mellom entreprenør og ansatte kan forklares med at entreprenører i hovedsak jobber operativt, mens ansatte også omfatter administrative stillinger.

Sanksjoner, helse og sikkerhet	Enhet	2020	2019	2018
Saker der juridiske eller administrative sanksjoner er gitt på bakgrunn av vesentlige brudd på lovgivning om helse og sikkerhet	Antall	0	0	0
Bøter eller gebyrer for vesentlige brudd på lovgivning om helse og sikkerhet	MNOK	0	0	0

Leverandørkjede

Utbetaling til ulike leverandørkategorier ¹⁾	2020		2019		2018	
	MNOK	Antall leverandører	MNOK	Antall leverandører	MNOK	Antall leverandører
Utbygging og drift av anlegg	5 638	982	5666	842	6002	869
IKT	1 072	428	903	440	936	462
Administrativt	463	2313	490	2463	517	2589
Konsulenter	982	397	733	332	983	377
Annet	514	1338	2105	1471	1513	1399
Totalt (unike leverandører)	8 669	4382	9898	4403	9951	4519

1) Kategoriene følger innkjøpskategorier og ikke selskapets organisering. IKT omfatter også IKT-konsulenter

Anstendig arbeidsforhold

Fagorganisering	Enhet	2020	2019	2018
Andel medarbeidere med tariffavtaler per 31.12	%	78	80	77

Straffesanksjoner, menneskerettigheter	Enhet	2020	2019	2018
Saker der juridiske eller administrative sanksjoner er gitt på bakgrunn av vesentlige brudd på lovgivning om menneskerettigheter ¹⁾	Antall	0	0	0
Bøter eller gebyr for vesentlige brudd på lovgivning om menneskerettigheter	MNOK	0	0	0

¹⁾ Vesentlige juridiske sanksjoner for diskriminering, tvangsarbeid, barnarbeid eller brudd på organisasjonsfriheten, urfolks rettigheter eller arbeidstakerrettigheter

Arbeidsmiljø og mangfold

Medarbeidere	Enhet	2020	2019	2018
Medarbeidere per 31.12	Antall	1530	1445	1426
Ansatte i datterselskap per 31.12 ¹⁾	Antall	46	48	38
Medarbeidere i 100 % stilling per 31.12	%	98,6	98,8	98,3
Turnover	%	2,3	4,7	3,0
Lærlinger per 31.12	Antall	28	30	36
Traineer per 31.12	Antall	9	10	10

Alderssammensetning	Enhet	2020	2019	2018
Medarbeidere under 30 år	%	8,0	8,3	9,0
Medarbeidere 30-50 år	%	47,2	47,2	48,0
Medarbeidere over 50 år	%	44,8	44,5	43,0
Gjennomsnittsalder alle medarbeidere	År	46,9	46,8	45,7
Gjennomsnittsalder menn	År	47,4	47,3	46,3
Gjennomsnittsalder kvinner	År	45,4	45,3	43,9

Kjønnsbalanse	Enhet	2020	2019	2018
Kvinneandel i konsernet	%	26,8	26,2	27,0
Kvinneandel i lederstillinger	%	24,7	25,9	29,0
Kvinneandel i konsernledelsen	%	28,6	28,6	28,6
Kvinneandel i styre	%	44,4	37,5	43,0
Kvinneandel blant nyansatte	%	36,7	26,6	40,0
Kvinneandel blant nye ledere	%	28,7	25,3	29,0
Kvinneandel blant heltidsansatte	%	26,1	25,3	26,0
Kvinneandel blant deltidsansatte	%	68,1	75,0	63,0

Likelønn²⁾	Enhet	2020	2019	2018
Gjennomsnittslønn kvinner i forhold til gjennomsnittslønn for alle ansatte	%	99,0	99,4	99,7
Gjennomsnittslønn menn i forhold til gjennomsnittslønn for alle ansatte	%	100,4	100,2	100,1
Gjennomsnittslønn kvinnelige ledere i forhold til gjennomsnittslønn for alle ledere	%	100,5	101,8	104,5
Gjennomsnittslønn mannlige ledere i forhold til gjennomsnittslønn for alle ledere	%	99,8	99,4	98,3

Sykefravær	Enhet	2020	2019	2018
Kort-tid, 1-16 dager	%	1,1	1,4	1,4
Lang-tid (>16 dager)	%	1,7	1,5	1,8
Kvinner	%	3,7	4,5	5,2
Menn	%	2,4	2,5	2,6
Totalt	%	2,8	2,9	3,2

Statnett som arbeidsgiver	Enhet	2020	2019	2018
Tilfredshet og motivasjon blant medarbeidere				
Engasjement blant medarbeidere ³⁾	Skala 1-5	-	4,2	4,3
Svarprosent	%	-	89	90
Medarbeidere som har gjennomført årlig medarbeidersamtale	%	82	81	81

¹⁾ Elhub

²⁾ Historiske tall er justert sammenlignet med 2019-rapportering

³⁾ Fra Statnetts årlige interne organisasjonsundersøkelse. Den ble erstattet med to arbeidsmiljøundersøkelser i 2020.

Miljø- og klimainformasjon

Miljø

Verneform	2020			2019		
	Antall verneområder	Kilometer ledning	Areal (km ²)	Antall verneområder	Kilometer ledning	Areal (km ²)
Biotopvern etter villtloven	4	85	6	4	85	6
Dyrefredningsområde	11	44	3	11	44	3
Landskapsvernområde	14	141	11	14	141	11
Nasjonalpark	0	0	0	0	0	0
Naturreservat	68	120	8	65	117	8
Plantefredningsområde	0	0	0	0	0	0
Totalt*	97	390	28	94	387	28

Avfallstyper ¹⁾	Enhet	2020	2019	2018
Bioavfall og slam	tonn	2 495	2 646	3 778
Papp, papir og kartong	tonn	33	69	68
Glass	tonn	1	5	40
Metall	tonn	3 151	556	1 132
EE-avfall	tonn	261	551	74
Masser og uorganisk materiale	tonn	315	1 193	924
Plast	tonn	28	46	21
Kjemikalier	tonn	0	2	2
Batterier	tonn	7	13	3
Farlig avfall	tonn	359	103	474
Total mengde sortert avfall	tonn	6 648	5 183	6 516
Blandet avfall	tonn	701	674	732
Sorteringsgrad	prosent	89	87	89
Anslått innrapportert	prosent	85	85	85

¹⁾ Statnett klassifiserer avfall etter NS9431

Sanksjoner, miljø	Enhet	2020	2019	2018
Saker der juridiske eller administrative sanksjoner er gitt på bakgrunn av vesentlige brudd på miljølovgivning	Antall	0	1	0
Bøter eller gebyr for brudd på miljølovgivning	MNOK	0	0,6	0

Miljøhendelser ¹⁾	Enhet	2020	2019	2018
Statnett				
Alvorlige miljøhendelser ²⁾	Antall	1	1	2
Mindre alvorlige hendelser ³⁾	Antall	2	17	25
Entreprenør				
Alvorlige miljøhendelser	Antall	4	0	1
Mindre alvorlige hendelser	Antall	7	11	547
Totalt	Antall	14	29	575

¹⁾ Metoden for rapportering av miljøhendelser ble endret i 2019 ved at hendelser hvor entreprenør er ansvarlig er skilt ut fra hendelser hvor Statnett er ansvarlig.

²⁾ En hendelse som medfører alvorlig eller irreversibel miljøpåvirkning

³⁾ En hendelse som medfører liten eller moderat negativ miljøpåvirkning

Klima

Energiforbruk	Enhet	2020	2019	2018
Elektrisitet				
Eget forbruk	GWh	20,4	17,1	15,4
Nettap	GWh	2 336	2 238	2 444
Andel nettap av transportert kraft i transmisjonsnettet	%	2,3	2,4	2,4
Fossilt brensel				
Naturgass, gasskraftverk	Tonn	5	23	184
Drivstoff egen bil og maskinpark	m ³	892	934	930
Drivstoff tjenestekjøring	m ³	37	48	59
Andel elbil i tjenestekjøring	%	15	12	8
Drivstoff Statnett Transport	m ³	1 395	586	1 421
Drivstoff egen helikopterbruk	m ³	297	308	220
Fjernvarme og kjøling				
Eget forbruk	kWh	2 545	2 441	2 460
Herav fornybart	%	82	67	66

Utslippsintensitet	Enhet	2020	2019	2018
Totalt klimautslipp	tCO ₂	60 929	61 292	63 958
Totalt transportert kraft i transmisjonsnettet	TWh	101	95	101
GHG utslippsintensitet	tCO₂/TWh	602	644	635

Utslipp av klimagasser ¹⁾	Enhet	2020	2019	2 018
Direkte utslipp (scope 1)	tCO ₂ -ekvivalenter	18 141	13 159	16 522
Fra drivstofforbruk ²⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	2 215	2 205	2 230
Fra tjenestereiser med bil ³⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	84	108	134
Fra helikopterbruk (Statnett) ⁴⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	754	781	558
Fra diffuse utslipp (SF6) ⁵⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	11 203	8 389	9 173
Fra Statnett Transport	tCO ₂ -ekvivalenter	3 871	1 612	3 930
Fra reservkraftverk (naturgass)	tCO ₂ -ekvivalenter	14	63	498
Indirekte utslipp (scope 2)⁶⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	40 067	42 638	40 351
Elektrisitet	tCO ₂ -ekvivalenter	347	323	253
Nettap	tCO ₂ -ekvivalenter	39 712	42 298	40 082
Fjernvarme og kjøling ⁷⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	8	17	16
Andre indirekte utslipp (scope 3)	tCO ₂ -ekvivalenter	2 721	5 495	7 086
Fra tjenestereiser med fly ⁸⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	824	2 685	3 165
Fra helikopterbruk ⁴⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	1 897	2811	3 921
Total utslipp	tCO ₂ -ekvivalenter	60 929	61 292	63 959

¹⁾ Klimagassutslipp er for Statnett med unntak av helikopter (entreprenører). Konsolideringsmetode er operasjonell kontroll. Tall i tabell er beregnet etter GHG-protokollen og viser utslipp etter lokasjonsbasert metode for utregninger. Total utslipp for scope 2 etter markedsbasert metode, som korrigerer for salg av opprinnelsesgarantier i 2020 er 933 317 tonn CO₂ (utslippsfaktor er 396 tonn CO₂/GWh fra NVE).

²⁾ Utslippsfaktor: SSB petroleumssalg og gov.uk Greenhouse gas reporting

³⁾ Utslippsfaktor: Opplysningsrådet for veitrafikken

⁴⁾ Utslippsfaktor JET A-1 (Kerosene): Asplan Viak rapport Notodden flyplassformål - klimagassutslipp fra flyskolen. Utslippstallene for helikopterbruk er basert på estimert gjennomsnittlig timebruk per kilometer ledning, noe som gjør at det finnes noe usikkerhet i tallgrunnlaget.

⁵⁾ Utslippsfaktor: United Nation GWP potential, GWP 23 900

⁶⁾ Utslippsfaktor: NVE varedeklarasjon 2019

⁷⁾ Kilde: Avantor. En større andel av Statnett sine bygg som benytter fjernvarme og -kjøling ble inkludert i 2019. 2018 er oppdatert med ny metode.

⁸⁾ Kilde: Via Egencia. Ny metode (DEFRA) for beregning av klimagassutslipp fra flyreiser ble innført i 2019. 2018 er oppdatert med ny metode.

Beholdning og utslipp av SF ₆	Enhet	2020	2019	2018
Beholdning per 31.12 ¹⁾	kg	148 343	146 716	143 599
Utslipp av SF ₆	kg	469	351	384
Stasjoner med gassholdige komponenter	Antall	172	152	145
Herav gassisolerte stasjoner	Antall	31	30	30

¹⁾ Beholdning inkluderer SF₆-gass i anlegg og på lager.

Bærekraftig økonomisk informasjon

Forretningsetikk og antikorrupsjon

Varslingsaker	Enhet	2020	2019	2018
Totalt antall rapporterte henvendelser	Antall	55	52	55
Herav knyttet til forretningsetikk og antikorrupsjon ¹⁾	Antall	26	22	-
Herav knyttet til arbeidsmiljø ²⁾	Antall	29	30	-

Sanksjoner, forretningsetikk og korrupsjon		2020	2019	2018
Saker der juridiske eller administrative sanksjoner er gitt på bakgrunn av vesentlige brudd på lovgivning om forretningsetikk ³⁾	Antall	0	0	0
Bøter eller gebyr for vesentlige brudd på lovgivning om forretningsetikk	MNOK	0	0	0

¹⁾ Henvendelser knyttet til forretningsforhold, som for eksempel arbeidslivskriminalitet og habilitetsspørsmål.

²⁾ Henvendelser knyttet til medarbeidere, som for eksempel interessekonflikter og diskriminering.

³⁾ Vesentlige juridiske sanksjoner for regnskapssvindel, korrupsjon.